

*Kökönyösi Általános
Iskola, Gimnázium
és Alapfokú Művészeti
Iskola*

*Nevelési – pedagógiai
programja*

Komló, 2023.

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	7
I. AZ EGYSÉGES ISKOLA NEVELÉSI-PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	16
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	17
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	22
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	31
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	35
6.1 A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló.....	35
6.2 Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló segítése	35
6.3 Beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	38
6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	39
6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	46
7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	49
8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	52
8.1 A pedagógus és szülők közötti kapcsolattartás fórumai	52
8.2 A pedagógus és a tanulók közötti kapcsolattartás fórumai.....	54
8.3 Kapcsolattartás az iskola további partnereivel	55
8.4 Intézményi tanács	56
9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	58
10. A felvételi eljárás különös szabályai	65
11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	66
12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	68
13. Választott kerettanterv, kötelező, szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám.....	69
14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	70
15. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai	71
16. Mindennapos testnevelés.....	81
17. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás elvei és szabályai	81
18. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, a középszintű érettségi vizsga témakörei.83	
19. Az emelt szintű érettségire való felkészülés fejlesztési feladatai a 11-12. évfolyamon.....	83
20. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	84
21. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	90
22. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	92
23. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	93
24. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	94
25. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	95
25.1 Az iskola egészségnevelési elvei.....	95

Kökönyösi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

25.2	Az iskola környezeti nevelési elvei	98
25.3	Az egészségneveléssel és a környezeti neveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok 100	
26.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	101
27.	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	103
28.	Projektoktatás és egyéb új tanulásszervezési módszerek a tanítás-tanulás folyamatában.....	107
29.	A közösségi szolgálat	109
II.	AZ EGYSÉGES ISKOLA TAGINTÉZMÉNYEINEK ELTÉRŐ SZABÁLYOZÁSAI	113
II./1.	Az egységes iskola – alapfokú köznevelési feladatot ellátó – Gagarin Általános Iskola tagintézménye eltérő szabályozásai.....	114
1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai elvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	114
2.	Speciális képzéseink.....	115
3.	Komplex alapprogram.....	117
4.	A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz 131	
5.	A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	133
6.	A tagintézmény helyi tanterve.....	136
7.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	139
8.	A személyiséggel kapcsolatos tevékenységi formák iskolánkban	145
9.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái	147
9.1	A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése	147
9.2	A tanulmányi munka értékelése	150
10.	Jutalmazások és büntetések eszköztára, gyakorisága, módjai	156
11.	A tanulói jogviszony létesítése, az iskolába jelentkező tanulók felvételének elve.....	158
II./2	Az egységes iskola – alapfokú köznevelési feladatot ellátó – Magyarszéki Általános Iskola tagintézménye eltérő szabályozásai.....	160
1.	Speciális képzések.....	160
2.	A választható tantárgyak, foglalkozások.....	164
3.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	165
4.	A tagintézmény helyi tanterve.....	167
5.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	170
6.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	172
7.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása.....	175
8.	A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	176
9.	Az iskolai jutalmazás és büntetés elvei és formái	179
II./3	Az egységes iskola – középfokú köznevelési feladatot ellátó – Kökönyösi Gimnázium tagintézménye eltérő szabályozásai.....	182
1.	Az intézmény küldetésnyilatkozata	182
2.	Az intézmény jövőképe	183
3.	Rövid áttekintés intézményünkről – iskolatörténet	184
4.	Az iskola arculata	186
5.	Képzési kínálatunk	187

Kökönyösi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

6.	Helyi tanterv	190
7.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	194
8.	A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, a középszintű érettségi vizsga témakörei	197
9.	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	198
10.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	199
11.	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	200
12.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	201
13.	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	203
14.	Jutalmazás, és fegyelmezés iskolai irányelvei.....	204
15.	Tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések.....	206
16.	Projektoktatás és egyéb új tanulószervezési módszerek a tanítás-tanulás folyamatában.....	209
17.	A Kökényösi Gimnázium könyvtár-pedagógiai programja	212
III.	AZ EGYSÉGES ISKOLA – ALAPFOKÚ ÉS KÖZÉPFOKÚ KÖZNEVELÉSI FELADATOT ELLÁTÓ TAGINTÉZMÉNYEINEK INTEGRÁLTAN OKTATOTT SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FEJLESZTŐ PROGRAMJA.....	225
1.	A rehabilitáció/rehabilitáció tartalma, módszerei és eszközei.....	226
2.	Hallássérült tanulók fejlesztése	234
3.	Enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése	238
4.	Beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése	254
5.	A megismerés és/vagy a viselkedés fejlődésének tartós és/vagy súlyos rendellenességével küzdő tanulók iskolai fejlesztése.....	261
IV.	ERKEL FERENC ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	267
1.	A pedagógusok helyi feladatai, az (osztályfőnök) feladatai.....	279
2.	Boldog Iskola Program.....	286
3.	Az intézmény helyi tanterve.....	288
4.	Esélyegyenlőségi program	293
5.	Az iskola ellenőrzési- és értékelési rendszere	294
6.	Az alkalmazható kották (könyvek), egyéb taneszközök kiválasztásának elvei.....	297
7.	A művészeti iskola képzési rendje	298
8.	Képzőművészeti képzés az abaligeti telephelyen.....	316
8.1	Képzési rend.....	316
V.	MELLÉKLET	319
1.	Az elektronikus napló működésének jogszabályi háttere.....	320
2.	Az e-napló felhasználói csoportjai	320
3.	Az e-naplórendszer működtetési feladatai a tanév során.....	322
4.	Rendszerüzemeltetési szabályok	324
5.	A tanári munkaállomás, illetve az iskolai hálózat meghibásodása.....	324
6.	Adatbázis-szerver meghibásodása.....	324
7.	Illetéktelen hozzáférés	325
8.	Záró rendelkezések.....	325

Elfogadás, jóváhagyás

A Pedagógiai Program és a mellékletét képező egyéb belső szabályzatok betartása az intézmény valamennyi tanulója, közalkalmazottjára nézve kötelező érvényűek.

A Pedagógiai Programban foglaltak megismerése és megtartása azoknak is kötelessége, akik kapcsolatba kerülnek az intézménnyel, részt vesznek feladatainak megvalósításában, illetőleg igénybe veszik, használják helyiségeit, létesítményeit.

A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.

A Pedagógiai Program a fenntartó és a működtetők jóváhagyásának időpontjával lép hatályba.

A **Diákönkormányzat** a Pedagógiai Programot megtárgyalta, a tanulókra, gyermekekre vonatkozó rendelkezések tekintetében kifogást nem emelt, elfogadásra javasolja.

Komló, 2023. szeptember 19.

A **Szülői Szervezet** a Pedagógiai Programot megtárgyalta kifogást nem emelt, elfogadásra javasolja.

Komló, 2023. szeptember 19.

A **kisebbségi önkormányzatok** a Pedagógiai Programot megtárgyalták, rendelkezései tekintetében kifogást nem emeltek.

Komló, 2023. szeptember 19.

A Kökönyösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját – az intézmény vezetőjének előterjesztése után – a nevelőtestület 2023. augusztus 31-én elfogadta.

Az intézmény fenntartójának és működtetőjének a jóváhagyását, annak megérkezését követően a *Pedagógiai Programhoz* csatolni kell.

Komló, 2023. szeptember 19.

.....
Intézményvezető

Intézkedések a Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola nevelési pedagógiai programjáról

Érvényessége: 2023. szeptember 1-jétől határozatlan időre szól.

Értékelés, felülvizsgálat

A Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola Nevelési Pedagógiai Programja 2023. szeptember 1-jétől a fenntartói jóváhagyás időpontjától lép érvénybe.

Hatályos 2023. szeptember 1-jétől.

A programban rögzítettek értékelését minden év augusztus 31-ig az intézményegységi programok értékelését követően, illetve a fenntartó által meghatározott időben kell elvégezni.

A módosítás körülményei

Vezetői testületi, tantestületi, szülői, diákönkormányzati kezdeményezések, javaslatok, a költségvetésben bekövetkező olyan változás, mely a program teljesülését nem teszi lehetővé, a részprogramokban bekövetkező módosulások, melyből automatikusan következik e közös pedagógiai-művelődési program módosításának szükségessége is, valamint a fenntartó utasítása.

A módosításra a szak-alkalmazotti kör jogosult. A módosítások az érintettek (iskolaszék, diákönkormányzat, német kisebbségi önkormányzat, intézményi-egészségügyi szolgálat, nevelőtestület, igazgatótanács, fenntartó) jóváhagyásával válnak érvényessé.

A módosított program legkorábban az elfogadás időpontját követő szeptember 1-jén lép hatályba.

A nyilvánosságra hozatal módja, elhelyezése

Az iskola dokumentumait – így a Pedagógiai Program egy-egy példányát is – a tanári szobákban ki kell függeszteni, amelyet kérésre átolvasás céljából a tanulók, ill. szülők rendelkezésére kell bocsátani. Továbbá a szülők és a tanulók tájékoztatására az iskolai dokumentumok az intézmény központi épületében található könyvtárban, az intézményegységek, tagintézmények könyvtárainak nyitvatartási ideje alatt, valamint az adott település könyvtárban megtekinthetők. Az intézményegységek honlapjaira az intézményi, intézményegységi, tagintézményi dokumentumokat fel kell tenni. A tanulónak és a szülőnek joga van ahhoz is, hogy a dokumentumokba való betekintésen túl szóbeli tájékoztatást, illetve felvilágosítást kapjon. A tájékoztatáskérést legalább egy héttel korábban be kell jelenteni az intézményegységek, tagintézmények titkárságán.

Bevezetés

Programunk, intézményünk életét, működését hivatott vázolni. Mutatja célkitűzéseinket, alapelveinket, nevelésről, tanításról vallott nézeteinket, elkötelezettségünket munkánk, felelősségünket a ránk bízott gyerekek iránt.

Nehéz a közösen meghatározott, kimondott célokat, feladatokat minél kevesebb hibával, egyformán jól megoldani. Törekszünk a megvalósításnál is az együtt gondolkodásra, az összehangolt, következetes nevelésre - oktatásra, hisz a gyerekek itt töltött évei a mi felelősségünk.

2017. január 1-jétől a Pécsi Tankerületi Központ jogi személyiségű szervezeti egységként működik.

Helyzetelemzés

Az intézmény hivatalos neve, jogállása, típusa, székhelye

A Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola – 2017. január 1-jétől a Pécsi Tankerületi Központ jogi személyiségű szervezeti egységként működik.

Közoktatás intézmény.

Székhelye: 7300 Komló, Alkotmány u. 2./B

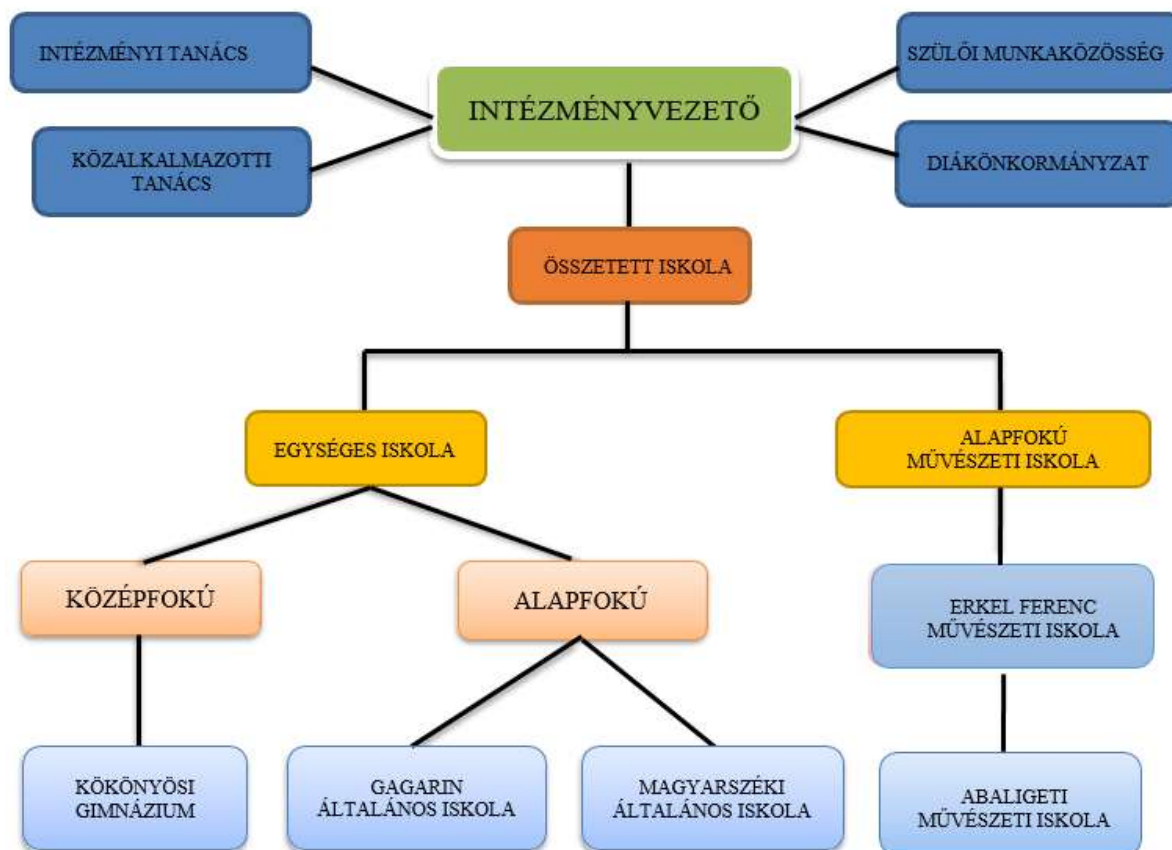
OM azonosító: 201286

Közfeladat

Alapfokú és középfokú iskolai oktatás-nevelés, alapfokú művészetoktatás.

Az intézmény alap-, kiegészítő- és kiegészítő szolgáltatásait a mindenkor hatályos alapító okirata alapján végzi.

Az intézmény alapadatai, szervezeti felépítése

A többcélú köznevelési intézmény pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

Nevelő, oktató munkánk alapelvei

- A szabályzatokban, szabályozókban rögzítettek egységes betartása, betartatása.
- A pedagógiai értékek megőrzése.
- Gyermek személyiségéhez igazodó pedagógiai intézkedések alkalmazása, egyéni sajátosságok figyelembe vétele, differenciált fejlesztés.
- Tapasztalásra is építő ismeretszerzés, készségfejlesztés- tevékenységközpontú pedagógia gyakorlat alkalmazása.
- Az értéktartó tudás, az „egész életen át tartó tanulás” megalapozása.
- Az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség biztosítása.
- Az egymást elfogadó, segítséget nyújtó, támogató közösségek kialakítása, a kommunikációs kultúra, az egymás iránti tolerancia képességének formálása.
- Az egészséges életmód és a környezettudatos magatartás igényének felkeltése, az élet tisztelete, a helytelen szokások csökkentése, a fizikai állóképesség fejlesztése.
- A művészetek iránti nyitottság kialakítása, fenntartása.

Nevelő, oktató munkánk céljai

Általános céljaink:

- a gyermekeket sokoldalúan - az adottságoknak, lehetőségeknek, követelményeknek, elvárásoknak megfelelően – nevelni-oktatni,
- a személyes fejlődéshez, helytálláshoz, az egész életen át tartó tanulás megalapozásához szükséges – a NAT-ban is rögzített - kulcskompetenciákat eredményesen fejleszteni,
- a gyermekek testi és lelki épségét megővni,
- az egészséges élet, a rendszeres testmozgás iránti igényt kialakítani, fenntartani, képessé tenni ezek megőrzésére;
- a gyerekek művészetek iránti érzékenységét felkelteni, tehetségüket gondozni,
- az esélyegyenlőséget érvényesíteni, a szegregációmentes együttnevelési környezetet kialakítani,
- a HH, HHH gyermekek problémájával kapcsolatban a lehetséges és szükséges intézkedések megtenni,

- gyógypedagógusaink, logopédusaink, fejlesztő pedagógusaink segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekeket eredményesen fejleszteni,
- 1-12 évfolyamokon a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciákat eredményesen fejleszteni,
- 5-6. évfolyamokon a szakrendszerű, nem szakrendszerű oktatást az elvárásoknak megfelelően megszervezni.

Sajátos céljaink:

- az óvoda-iskola átmenetet megfelelő módszerekkel, technikákkal a gyermekek és szüleik számára könnyíteni,
- 5-6. évfolyamokon a nem szakrendszerű oktatás módszertanával és szervezési lehetőségeivel a gyerekek számára az ismeretszerzést megkönnyíteni,
- képessé tenni a gyerekeket a német vagy az angol nyelv használatára; arra törekedni, hogy belső igénnyé váljon a gyermekekben a nemzetiségi kultúra- és hagyományápolás, hagyományőrzés,
- információtechnikai kompetenciákat: digitális írástudást, információtechnikai kultúrát eredményesen fejleszteni,
- a „jó gyakorlatokat”, újszerű nevelés-és tanulásszervezési eljárásokat a gondozás-nevelés-oktatás folyamatába beépíteni,
- „jó gyakorlatainkat” más intézmények számára átadni.

Sikerkritériumaink:

- általános iskolai tagintézményenként és a gimnáziumi tagozaton az országos kompetencia-mérések átlagát, vagy az átlag fölötti eredményt elérni,
- biztosítani, hogy nevelőink a tanórákon és a szabadidős programok minimum 15 %-ában alkalmazzák az IKT-ban rejlő lehetőségeket,
- elérni, hogy tanulóink legalább 80 %-a az elsőnek megjelölt középiskolában folytassa tanulmányait,
- a művészetoktatás tagozatain a kiváló minősítést megtartani,
- a tanulási képességet vizsgáló bizottság szakvéleménye alapján minden érintett gyermeket fejlesztésben részesíteni,
- intézményi szinten évente minimum 4 sikeres pályázatot megvalósítani,
- 2015-ig a TÁMOP 3.1.4 pályázat szakmai vállalásait fenntartani, az indikátorokat teljesíteni.

Nevelő, oktató munkánk feladatai

- oldott, humánus, együttműködő nevelési-tanulási-tanítási légkör megteremtése, megőrzése,
- az általános emberi értékek megismertetése, társadalmi normák elfogadtatása, azonosulás ezekkel az értékekkel;
- a gyerekek értékeinek, adottságainak megismerése, megismertetése, önbecsülésük erősítése, kritikus önértékelés kialakítása, mások elfogadása, segítő bírálata, toleráns magatartás kiépítése,
- a gyermeki személyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, a képességek egyéni kibontakoztatása,
- a gyerekek érdeklődésének minél sokoldalúbb felkeltése,
- az általános műveltség megalapozása az életkor, a fejlettség figyelembe vételével;
- testi és lelki egészségük megóvása, állóképességük, erőnlétük, kitartásuk, akaratuk fejlesztése;
- nyitottság a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt;
- differenciált fejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása, az egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése;
- az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységszervezés, módszerválasztás,
- a gyerekek bevonása tanulási folyamataikba,
- érzékszervi tapasztalásra építő ismeretszerzés, készségfejlesztés, tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat, módszerek, eljárások alkalmazása,
- - változatos nevelési és oktatásszervezési munkaformák alkalmazása /projekt, témahét, kutatómunka/,
- az ön- és csoportértékelés gyakorlati alkalmazása, szerepének növelése,
- az IKT eszközök használatának megismertetése, hogy mielőbb képessé váljanak alkalmazásukkal az önálló ismeretszerzésre, az információk elérésére.

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Eljárásainkat, módszereinket az adott szituációnak megfelelően a hatékonyság érdekében úgy választjuk meg, hogy igazodjanak céljainkhoz, a gyerekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a nevelő személyiségéhez.

Leggyakrabban, legeredményesebben alkalmazott eszközök, eljárások:

	KÖZVETLEN	KÖZVETETT
Tevékenységek megszervezését szokások kialakítását, megerősítését célzó	Beszéd, beszélgetés Tevékenykedtetés Gyakoroltatás Önálló egyéni munka Prezentáció Differenciált egyéni munka Segítségadás Játékos módszerek Páros munka Mebízás Követelés	Hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás A gyermekközösség tevékenységének megszervezése, Közös célok kitűzése, elfogadtatása Hagyományok kialakítása Ellenőrzés Ösztönzés Értékelés –önértékelés Önellenőrzés Kooperatív csoportmunka Projektmunka Dramatizálás
Magatartásra hatók:	Ösztönző módszerek: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, verseny, differenciált csoportmunka, tevékenykedtetés Gátlást kiváltó módszerek: felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, felszólítás, utasítás, intés, tilalom, elmarasztalás	A nevelő részvétele a gyermekközösségek tevékenységében. A követendő egyéni és csoportos minta kiemelése a közösségi életből. Kooperatív csoportmunka Projektmunka Dramatizálás
Tudatosítás, meggyőzés eljárásai, eszközei, módszerei:	Magyarázat, meggyőzés, példaadás, eszménykép, bírálat, önbírálat, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló, beszélgetés, frontális osztálymunka. A tanulók önálló elemző munkája.	Felvilágosítás betartandó magatartási normákról vita, minta, példakép, példakövetés,
Egyéb:	Az új tanulószervezési eljárások megvalósítása során olyan IKT eszközökkel készített tanulói produktumok elvárása, melyek közös együttműködés eredményeképpen jöhetnek létre: tanulói prezentációk, e-gyűjtemények, online feladattárak és anyagok, iskolai és osztály honlapok karbantartása és feltöltése, multimédia elemek használata, iskolai diákújság szerkesztése, készítése, online információ közreadása. Habilitációs és rehabilitációs tevékenység. Egyéni fejlesztés.	

Küldetésnyilatkozat

Többcélú intézményünkben olyan szolgáltatások biztosítására törekszünk, melyek értékeken alapuló, alkotó légkörben folyó munkát, az elvárásoknak való megfelelést eredményeznek.

Pedagógiai felfogásunk, hogy a nevelés-oktatás különböző területein sokoldalúan fejlesszük a gyermekek személyiségét, kompetenciáit, az egyéni szükségleteket figyelembe véve minél eredményesebben bontakoztassuk ki képességeiket, gyarapítsuk tudásukat.

Egyénre szabottan biztosítjuk a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.

Toleráns magatartásra, a másság elfogadására neveljük, ezzel is támogatva az egyéni különbségeket, a hátrányok csökkentését.

Kihasználjuk az innovációs lehetőségeket.

Adaptáljuk, a helyi sajátosságokra formálva alkalmazzuk a kompetencia-alapú nevelés, oktatás és képzés új tartalmait, módszereit, eszközeit a kompetencia alapú nevelést, oktatást végző feladat-ellátási helyeken.

Tanulóinkat képessé tesszük az informatikai eszközök és e-források önálló, célirányos használatára, az önálló ismeretszerzésre kompetencia alapú nevelést, oktatást végző feladat-ellátási helyeken.

Sportlétesítményeink jóvoltából lehetőséget biztosítunk a szabadidő egészséges eltöltésére, a mindennapos mozgás biztosítására, a tágabb környezet sportolási igényeinek kielégítésére.

A művészetoktatásban részesülő növendékek számára erősítjük a választott tanszakon a művészet iránti fogékonyságot, segítjük a tehetségek kiválasztását, támogatjuk fejlesztésük, képzésük eredményes megvalósulását.

Pedagógiai szakmai szolgáltatás keretében szervezzük a tanulmányi és tehetség-gondozó versenyek kistérségi területén, programokat tesszük nyilvánossá a feladat-ellátási helyek által kínált „jó gyakorlatokat”, saját innovációkat.

I. AZ EGYSÉGES ISKOLA NEVELÉSI-
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

I.

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink:

A nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és a tanuló egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van.

A nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanuló aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

Alkotó pedagógiai klíma megvalósítására törekszünk, melynek jellemzői egyfelől az igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság.

Törekszünk az egyéni bánásmódra, a tanulók egyéni képességeihez igazodó lehető legeredményesebb fejlesztésre, az egyéni sajátosságok figyelembevételére, a differenciált fejlesztés és az esélyegyenlőség megteremtésére.

Célunk a gyermekek személyiségének fejlesztése; korszerű ismereteik, képességeik, készségeik, problémamegoldó gondolkodásuk, lényegkiemelő tudásuk, érdeklődésükre épülő tapasztalat- szerzésük életkori és egyéni sajátosságainak megfelelő kialakítása, bővítése.

Segítjük az önálló ismeretszerzés igényeinek/képességének kialakítása, amely az „egész életen át tartó tanulás” alapja lesz.

Az egymást elfogadó, segítséget nyújtó, támogató közösségek kialakítása, a kommunikációs kultúra, az egymás iránti tolerancia képességének formálása, a demokratikus magatartásformák alakítása fejlesztése vezérli nevelő-oktató munkánkat.

Az egészséges életmód, a testi és lelki egészséget szolgáló és környezettudatos magatartás igényének felkeltése, kialakítása, az élet tisztelete, a helytelen fogyasztói szokások csökkentése, a fizikai állóképesség fejlesztése valamennyi tevékenységünk alapja.

Újraéleszteni, megtartani és kialakítani mindazon értékeket, amelyek birtokában tanítványaink – szociális helyzetükre, világnézetükre, családi háttérükre való tekintet nélkül képesek művelt, kulturált emberként helytállni, majd későbbi tanulmányaikat folytatni, szakemberként érvényesülni felnőtt életükben.

Nevelő-oktató munkánk középpontjában a kompetencia alapú oktatás áll: olyan ismeretek, készségek, képességek, attitűdök fejlesztése, amely megszilárdítja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges képességeket és biztosítja a sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz nélkülözhetetlen tudás kialakítását.

A pedagógus szakma közszolgálat, szakmánkat nemcsak tudnunk, de folyamatosan fejlesztenünk is kell.

Az intézményi nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Célok

Közös munkánk legáltalánosabb célja az intézmény eredményes, hatékony működtetése.

Eredményességnek az oktatási nevelési eredményeket, az egyéni képességekhez mérten minél nagyobb teljesítmény elérését értjük.

Hatékonyáguk érdekében törekedni kell a tagintézmények közötti átjárhatóság biztosítására, a minél több köznevelési lehetőség legyen biztosítva a tanulók számára.

A méltányosság érdekében segítenünk kell a lemaradt, tanulásban, előmenetelben bármilyen módon akadályozott tanulók fejlesztését, beilleszkedésük megteremtését.

Célunk a gyermekek testi és lelki épségének megóvása, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes intézményi légkör biztosítása.

Nemzeti hagyományaink, nemzeti sikereink bemutatásával célunk az alkotó, felelős, értékeink iránt nyitott, megtartó nemzedék formálása.

Módszereinkkel, többcélúságunkból következő eszközrendszerünkkel lehetővé kell tenni, és segítenünk kell, hogy a kultúra, művészet iránt fogékony, azt befogadni kész művelt polgárok formálódjanak, öntevékeny művelődési szokások kialakításával hozzájáruljunk életminőségük javításához, életesélyeik növekedéséhez.

Fel kell készíteni tanulóinkat arra, hogy a jövőben dinamikusan változó élethelyzetekben fognak élni, sokféle és változó tartalmú problémahelyzetekben kell helyt állniuk.

Feladatok

Az intézményvezetés feladata arról gondoskodni, hogy a megfogalmazott alapelvek szellemében végezzék, és ennek megfelelően teljesítsék a tantestület tagjai a felsorolt célokat.

Az intézmény egésze és valamennyi egysége rendszeresen, egymással összehangoltan tájékozódik az intézményhasználók igényeiről, ehhez igazítja programját, céljait.

A tagintézmények egyeztetik tartalmi kínálatukat annak érdekében, hogy a legmegfelelőbb szakmai segítséget tudjanak nyújtani egymásnak.

Az azonos korosztállyal foglalkozó tagintézmények összehangolják szakmai fejlesztési elképzeléseiket, ennek érdekében szakmai kiscsoportos értekezleteket szervezünk.

Az óvoda-iskola átmenet, a kompetencia alapú oktatás, a német nemzetiségi oktatás, az iskola-középiskola átmenet, a különleges gondozást igénylő tanulókkal való foglalkozás, a művészetoktatás intézményi szintű együttműködtetése.

Eszközök, eljárások

Eljárásainkat, módszereinket az adott helyzetnek megfelelően a hatékonyság érdekében úgy választjuk meg, hogy igazodjanak céljainkhoz, tanulóink életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a nevelő személyiségéhez.

A kompetencia alapú oktatás keretén belül alkalmazott új oktatásszervezési eljárások és eszközök:

- teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú programcsomagok bevezetése a választott kompetencia területen,
- tantárgytömbösítés a szakrendszerű oktatásban,
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása,
- moduláris oktatási program,
- három hetet meghaladó projekt,
- témahét,
- jó gyakorlat átvételének alkalmazása.

Moduláris oktatás:

A tananyag kisebb, önmagában koherens részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek. A modulok a tananyag egészén belül, azzal összehangoltan saját, jól átlátható követelménnyel rendelkeznek, azonos didaktikai elveket kell, hogy kövessenek.

A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthetők a hagyományos tanulási-tanítási folyamatokba is. A modulárisan építkező tananyag elrendezés az iskola tanórai kereteit túllépve felkínálja a tanórán kívüli tevékenységeket, az élet különböző területén hasznosítható alkalmazást, a közvetlen gyakorlati kipróbálást.

A moduláris felépítés felkínálja az új tantervi irányok és képzési tartalmak tervezésének nyitott lehetőségét, ugyanakkor a régi elemek felhasználását is. A modulrendszerű képzés jól felszerelt tanulási környezetet (iskolai könyvtár, információforrások, informatikai eszközök aktív használata stb.) és fejlett taneszköz-parkot kíván.

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével kereszttantervi szempontokat érvényesítő módon dolgozzák fel.

Projektpedagógia

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása. A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll.

A módszer lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. Elsősorban kooperativitásra épít, lehetővé téve, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak érdeklődésüknek megfelelő részfeladatot. Átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít.

Műveltségterület tantárgyi bontás nélkül

A NAT-ban a tantárgyi keretek helyett jóval tágabb keretek közötti ún. műveltségi területeken belül fogalmazódnak meg a követelmények, ezzel is hangsúlyozva a világ megismerésének komplexitását. Ez a tananyag minden korábbinál változatosabb és életszerűbb elsajátítását eredményezi, további teret engedve az iskolai évek alapozó időszakában jól bevált nem szakrendszerű oktatásnak.

Jó gyakorlatok alkalmazása

Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, a feladatellátási hely sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, referencia intézményekkel való együttműködés kialakítása, illetve referencialhelyi szolgáltatások igénybe vétele révén (pl. a pedagógiai eljárást már sikerrel alkalmazó intézményben hospitálással egybekötött konzultációk szervezése).

Tantárgytömbösített oktatás

A tantárgytömbösítés a tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének rendje, melynek keretei között adott tantárgy, adott műveltségi terület, adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan egy-egy időszakra összevonva szervezik meg.

Ez a szervezeti megoldás lehetővé teszi, hogy a tanulók figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy műveltségterületre koncentrálódjon, változatos eszközökkel, projektmódszer támogatásával sajátítsanak el egy-egy tananyagot.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célok

A személyiségfejlesztés általános célja a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a gyermeki, tanulói személyiség teljes kibontakoztatásának segítése.

Az intézmény valamennyi egysége, a maga sajátos eszközrendszerével hozzájárul az ott nevelődő gyermekek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztéséhez.

Feladataink

A bizalom légkörének megteremtése, az intenzív személyi kapcsolatok kialakítása – figyelembe véve az adott életkori szakaszok jellegzetességeit.

A gyermekek sokoldalú megismerése, a személyiség fejleszhető képességeinek minél előbbi felismerése.

Sajátos, sokszínű szakmai lehetőségeinkkel a differenciált képességfejlesztés, a műveltségi hátrányok csökkentése, tehetségfejlesztés, alkotó-képesség fejlesztése.

Az ismeretszerzési, tanulási motívumok fejlesztése.

A helyes tanulási szokások kialakítása, a tanulás tanítása.

A gyermekek, tanulók erkölcsi, érzelmi, gyakorlati képességeinek fejlesztése. Önismeret, önértékelés képességének fejlesztése.

Egyértelmű elvárások, követelmények megfogalmazása, rendszeres, sikeresen teljesíthető feladatok, következetes ellenőrzés, útmutató, fejlesztő értékelés.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés. Mentortanár és fejlesztőpedagógus alkalmazása.

2.1. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A nemzeti összetartozás ápolását elősegítő hazafias öntudatra, elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat sem a szegregáció, sem a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

Cél, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, s egyben legyenek képesek azon

alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Legyenek képesek tájékozódni az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

2.2. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam alapja az állampolgári részvétel, mely erősíti a nemzeti öntudatot, összhangot teremt az egyéni és közös célok közt. Mindezt a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletben tartása, az erőszakmentesség és a méltányosság kell, hogy jellemezze. Az iskola megteremti annak a lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék az alapvető emberi jogokat és kötelezettségeket, ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. Fontos feladat az Alaptörvénynek, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése a diákokkal.

2.3. Lázár Ervin Program (LEP)

Kormány 1042/2019. (II. 18.) határozata a nemzeti identitás erősítését célzó programokról

A Kormány egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. E kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozta a Lázár Ervin Programot (LEP), amely szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A kiíró EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét:

1. évfolyam: Babelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyén (minden esetben a Fővárosi Nagycirkuszban)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Kiemelt célunk az egészséges életmódra nevelés. Az egészségnevelésnek a tananyagban is meg kell jelennie, de a „rejtett tantervben” is, s a családdal és az egyéb közösségekkel kialakított kapcsolatokban is. A család fontossága mellett az iskola, mint munkahely egészségvédő iskolává kell, hogy váljon. Az egészséges életmódra nevelés keretében fontos testnevelés és a tömegsport hatékonyabbá és főleg vonzóbbá tétele. Ezt segíti elő a mindennapos testnevelés felmenő rendszerben történő bevezetése is. A balesetek megelőzése és az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása olyan ismeretanyag, melynek birtoklása akár életmentő is lehet. Ezért fontos, hogy tanulóinknak lehetősége nyíljon ezen ismeretek megszerzésére, annak gyakorlatba való átültetése készségek, jártasságok kialakításával, figyelembe véve a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

- Biztosítani az egészségmegőrző környezetet.
- Alkalmassá tenni a testi-lelki szociális lehetőségeik kiteljesítésére.
- Képesé tenni a felelős egészségvédő, és egészségmegőrző magatartás szokásrendszerének elsajátítására.

- Érzékeltetni velük egészségük sérülékenységét, a felelőtlen emberi magatartás, a káros szokások következményeit, a káros szenvedélyek visszautasításának -, a „nemet mondás”-nak az elsajátítása.
- Megismertetni környezetünk egészségkárosító tényezőit, segíteni az egészség megőrzéséhez a betegségek megelőzéséhez szükséges ismeretek, képességek, jártasságok fejlesztését.
- Az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások valamint az ezeket befolyásoló tényezők megismertetése.
- Támponkat adni az életmódbeli döntések meghozatalához, segítve az egészséget támogató magatartásformák kialakulását.
- Tudatosítani bennük a mindennapos testedzés fontosságát és a helyes táplálkozás igényé alakítását.
- Kialakítani a balesetek megelőzésének képességét.
- Az iskola, az otthon, a pedagógusok és gyermekek közötti jó kapcsolatok fejlesztése, segítséget nyújtani az együttműködési, konfliktuskezelési stratégiák elsajátításához.
- Fejleszteni önértékelésüket.
- A családi életre nevelés szempontjából bővíteni az alapvető szexuális ismereteiket.
- Az iskolaorvosi, védőnői szolgálat, ÁNTSZ szerepének növelése az egészségneveléssel kapcsolatos támogatás és tanácsadás rendszerében.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehet elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét pozitív célok eléréséért használja fel.

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök, sportkörök...) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

Iskolánk feladata, hogy a tanárok, szülők együttműködve olyan légkört teremtsenek, olyan közösséget alkossanak, amely elősegíti a gyermek harmonikus fejlődését, szocializációját.

Törekszünk annak közvetítésére, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, önmagában érték a közösség számára.

A közösség leghatékonyabban a közösen átélt tevékenységeken keresztül fejleszhető. Az iskolai élet során számos lehetőséget biztosítunk a közös tevékenységekre.

A közösségfejlesztés különböző területei tevékenyen hozzájárulnak a közösségi magatartás kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség fejlődéséhez, a közösségi szokások, normák, a másság elfogadásához, az együtt érző magatartás kialakulásához, a harmonikus emberbaráti kapcsolat fejlesztéséhez.

Törekednünk kell olyan közös rendezvények szervezésére, amelyek hozzájárulnak, hogy gyermekeink, tanulóink megismerjék egymást, egymás értékeit, lehetőségeit.

Alapvető feladatunk, hogy a gyermekekben életkori sajátosságaiknak megfelelően kialakítsuk a közösségéhez való tartozást.

A gyermekközösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása intézményünk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A nevelés a személyiségre irányul, és legjobban közösségben éri el célját.

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. Ennek megvalósítására jó lehetőség nyílik az év folyamán többször szervezett iskolai, egyesületi és osztályprogramok keretében. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésének elősegítése a közösségfejlesztés eszközeivel

Az ember társas lény, törekszik a társas együttlétre, együttes tevékenységek végzésére. E szándéka azonban nem feltétlenül jár azzal a képességgel, hogy ezt zökkenőmentesen el is tudja érni. A gyerekeknek lehetőségek kelljenek, ahol társas kapcsolatokat építhetnek ki, ahol érzékelhetik mások viselkedését, reagálását, ugyanakkor saját érzelmeikkel is tisztában lehetnek. A gyermekek családi környezetének, fejleszhetőségének valóságos és egyre jobban figyelembe vett különbségeit a pedagógusnak és az iskolai munkának kell kiegyenlítenie. A tanulók eredményes nevelése - oktatása - speciális szükségleteik miatt - egész napra kiterjedő, pontosan megtervezett, irányított tevékenységi formában biztosítható optimálisan, melyben a szervezett foglalkozások és a pihenés lehetőségének ciklikus váltogatására is ügyelnünk kell.

A közösség kialakításának fokozatosan megvalósuló folyamatában a csoport peremére szorult tanulókat közelebb kell vinnünk társaikhoz, a közösséget pedig alkalmassá kell tennünk az egyéni különbségek elfogadására. A közösségformálás kezdetén figyelembe kell vennünk az adott gyermekcsoport biológiai, pszichológiai és pedagógiai szükségleteit, állapotát, a különböző szociokulturális háttérrel érkező tanulók egymáshoz való viszonyát és értékrendjét. Ennek ismeretében tervezhetjük meg azokat a tevékenységformákat, melyek hozzásegítetik tanulóinkat a közösséghez tartozás pozitív élményének és a hasznosság, fontosság érzésének átéléséhez.

A közösségformálás a tevékenységeken, élményeken keresztül szinte észrevétlenül végbemenő folyamat, melynek legfőbb eszközei: a játék, a tanulás, a közös alkotások és az életkori sajátosságoknak megfelelő munka (az önkiszolgálás, az egészségvédelem és a környezetvédelem területén).

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az iskolai nevelés - oktatás kerete az osztály, amely kezdetben nem több, mint azonos korú tanulók csoportja. Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végzi, és amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja.

Ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek, megbeszéljék egy-egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő eszközök, módszerek

A TÁMOP 3.1.4 pályázat jóvoltából alkalmazott eljárások – projektek, témahetek, újszerű tanulásszervezési eljárások, az együttműködésre épülő feladatmegoldások: csoportmunka, kooperatív technikák, dramatizálás stb. – alkalmazásával kívánjuk támogatni a közösségfejlesztő, közösségépítő tevékenységünket.

IKT alkalmazások szorgalmazásával a közösségi eredmények, események, feladatok elérését támogatjuk: iskolai honlap, osztály-honlap létrehozása, frissítése.

Módszertani eszköztárunkban nagyobb teret adunk a kérdésfeltevésnek, a viták kialakulásának,

a kulturált vita lefolytatásának, vélemények - érvek megfogalmazásának és ütköztetésének.

A közösségben előforduló konfliktushelyzetek felmérésével, elemzésével, megvitatásával fejleszteni kívánjuk a tanulók személyiségjegyeit és a közösségi szellemet.

A gyermekcsoportok, osztályközösségek az alapvető erkölcsi normák megismertetésében, betartásában, az együttélés szabályainak elfogadtatásában kiemelkedő szerepet töltenek be.

A megvalósítás lehetőségei tanítási órán

- Az anyanyelvi nevelésben szituációs játékok során irodalmi művek, párbeszéddek megjelenítésével, a tánc és dráma elemeinek felhasználásával.
- Környezetvédelmi akciók, gyűjtések során.
- Technikai jellegű közös alkotómunka lehetőségeinek megteremtésével (iskolafestés, plakátfestés, díszlet-és jelmezkészítés, rendezvények előkészítése).
- Testnevelés órán a csoportkohézió erősítésével (csapatjátékok, váltóversenyek, páros gyakorlatok).
- Énekórákon a közös éneklés örömeinek megismertetésével.
- Bármely tantárgyban a csoportmunka valamint a kooperatív tanulásszervezési módszerek rendszeres alkalmazásával.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Az oktató-nevelő munka hatékonyságának elősegítésére és a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a tantestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez. Ezek lehetnek:

- tömegsport-foglalkozások
- vetélkedők
- tanulmányi kirándulások
- egyesületi programok
- osztály délutánok
- színházlátogatások
- farsang.

A szabadidős rendezvényeken a részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezni.

A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztő feladatai

- Diákönkormányzatok tagintézményenként (DÖK/IDU)
- DÖKE
- Diáksportkör

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a szabadidős tevékenység szervezésére az iskolában diákönkormányzat működik, amit a választott diák-önkormányzati vezetőség irányít. A tanuló iskolai életével, munkájával és a személyével kapcsolatos kérdésekben szaktanárához, osztályfőnökéhez, az igazgatóhelyetteshez illetve az intézmény igazgatójához fordulhat.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Feladata, hogy eljárjon az érintett tanulók érdekében, hogy tartalmas programok biztosításával valósuljon meg a jogok és köteleességek összhangja, az érdekek képviselője.

A diákok egyéni panaszaik intézésére a Házi rendben leírtak alapján a diákönkormányzat érdekvédelmi képviselői jogosultak eljárni, az anonimitás elvének tiszteletben tartásával. Csoportot érintő panasz esetén célszerű a DÖK/IDU elnökéhez fordulni.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek szervezésével kapcsolatos követelmények, irányok

Az iskolakezdés első szakaszában célszerű - egy-egy tevékenységi terület késleltetett indítása, a délutáni időszak lépcsőzetes felépítése. A csoport életkori sajátosságait, speciális szükségleteit messzemenően figyelembe véve lehet meghatározni a foglalkozások heti időtartamát. A rendelkezésre álló idő is a tervezés része. A jó időbeosztás, az átgondolt tervezés példaértékű a gyermek előtt. Az egyes tevékenységi területek programjába is beépülnek a fejlesztő szakemberek ajánlásai, melyek kifejezetten játékos, indirekt formában illeszkednek a tevékenységi területekbe.

A szabadidős tevékenységek sokrétű, színes választékot nyújtsanak és igazodjanak a tanulók igényeihez, képességeihez, életkori sajátosságaihoz - időtartam, módszerek, eszközválasztás, helyszín tekintetében is.

A tanuló olyan foglalkozáson vegyen részt, amelyben sikereket érhet el, ahol egyenértékű tagja lehet a csoportnak, közösségnek, és amely egyben hozzájárul képességei fejlődéséhez is.

A tevékenységek erősítsék az én-tudatot, legyenek az öröm forrásai, nyújtsanak élményt a gyermeknek, adjanak lehetőséget az önmegvalósításra, a feszültség oldására.

A szabadidős tevékenység szervezésének lehetséges formái

- Kirándulások, túrák, helytörténeti séták, amelyek az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére; a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére.
- A kiállításokon, színházi-, zenei-, irodalmi programokon való részvétel az esztétikai nevelés mellett szolgálja a kulturált megjelenés, viselkedés normáinak elsajátítását, gyakorlását.
- A közös sportprogramok előmozdítják az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását.
- A csapatversenyeken való részvétel erősíti az egészséges versenyszellemet, segíti az együttműködő-készség fejlődését.
- Az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség. E feladatok kiváló terepet jelentenek a közösséggel szembeni felelősség átérzésének elmélyítésére.
- Munkaközösségi programok.
- Tanulmányi, levelezős, egyéb versenyek.

A szabadidős tevékenység sokoldalú hatásai

A szabadidős tevékenység a személyiség önmegvalósításának szerves része, mely hatására

- megváltozik a gyermek és a közösség kapcsolata,
- a gyermekek - nevelők együttműködése,
- a gyermek aktivitása, alkotóképessége javul,
- fejlődik az önbizalma,
- sikerélmény elérésére törekszik,
- a tanulását, ismeretbővítését segítő programok iránt fokozatosan érdeklődővé válik,
- megszerzett tapasztalatai alapján bővül a kapcsolata tágabb környezetével,
- olyan értelmes tevékenységek végzését tartja fontosnak, aminek előnyeit hasznosítani tudja.

Kiemelt szerepet kap az együttműködés, alkalmazkodás, önellátás, önkifejezés, pozitív önértékelés képességének fejlesztése. Ezzel párhuzamosan olyan tevékenységi formák alkalmazása is jelen van, amelyek elősegítik a tanulók későbbi eredményes társadalmi beilleszkedését. Fejlesztik a testi, lelki, szellemi egészséget, akaratot, jellemet, cselekvési képességet, erkölcsi arculatot, művelt, kulturált magatartást.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógus a feladatait az igazgató irányítása és ellenőrzése mellett végzi. Tanórai és tanórán kívüli oktató, nevelő munkáját a központi oktatási szabályozásban (törvények, rendeletek), valamint az iskolai alapidokumentumokban (Pedagógia Program, SZMSZ, Házirend) leírtak szerint kell végeznie.

Pedagógiai, szakmai munkáját a szakmai munkaközösség vezetője segíti és ellenőrzi.

Munkáltatója a Pécsi Tankerületi Központ, munkahelyi vezetője a tagintézmény vezetője.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- A tanítási órákra való felkészülés.
- A tanítási órák rendjének, fegyelmének, szakszerűségének biztosítása.
- A tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak előkészítése, javítása, értékelése.
- A tanórákhoz, osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői tevékenységekhez kapcsolódó dokumentumokat elkészítése.
- A munkaköréhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátása, különös tekintettel a pontos és naprakész naplóbeírásra, érdemjegyek beírására, és a tanórai hiányzások regisztrálására.
- Érettségi, különbözeti, javító, osztályozó vizsgák lebonyolítása.
- Kísérletek összeállítása, egyéb tanítási segédletek előkészítése, használata, rendbetétele, a taneszközök bővítése.
- Dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése, a tanulmányi versenyek lebonyolítása.
- Tehetség gondozás, a tanulók fejlesztésével, felzárkóztatásával kapcsolatos feladatok.
- Szakkörök, művészeti körök, sportkörök tartása.

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szakemberek bevonásával.
- Felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.
- Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása.
- Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása.
- Tanulók és szülők érdemi tájékoztatása, szülői értekezletek, fogadóórák megtartása.
- Részvétel nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken.
- A tanulók felügyelete a tanítási órák szünetében, ebédeléskor, oktatási-, kulturális-, sport- és egyéb rendezvényeken az aktuálisan meghatározott rend szerint.
- Az iskolai tradíciókhoz tartozó, a tanév munkarendjében tervezett iskolai ünnepélyek, tanulmányi, kulturális, sport- vagy egyéb iskolai rendezvények, tanulmányi kirándulások szervezése.
- Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel.
- Tanítás nélküli munkanapon a tagintézmény – vezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés.
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.
- Leltározás, az iskola vagyonának védelme, szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása.
- Osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- Őrizze meg a hivatali titkokat.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt a tagintézmény – vezető bízza meg minden tanév júniusában, a nevelőtestület és az iskolavezetőség véleményének meghallgatása után, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

A megbízás az osztály iskolai tanulmányainak végéig, illetve visszavonásig érvényes. Az osztályfőnöki munka elvégzéséért osztályfőnöki pótlék jár.

A pedagógusra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően szakmai feladat- és hatásköre a következőkre terjed még ki.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Osztályfőnöki nevelőmunkáját tanmenetben megtervezi, és az abban foglaltakat be is tartja.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, észrevételeivel, javaslataival, valamint a részére kijelölt feladatok teljesítésével elősegíti a közösség tevékenységét. Az éves munkatervben vállalt osztályszintű feladatokat vezeti és irányítja.
- Ismeri, betartja és betartatja a Házirend, az SzMSz és a Pedagógiai Program előírásait.
- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Az első osztályfőnöki órán vázolja a tanulónak az intézmény éves munkatervét, majd a továbbiakban rendszeresen tájékoztatja az osztályt az iskolavezetés, illetve a nevelőtestület őket érintő határozatairól.
- Tanév elején tájékoztatja a tanulókat az iskolai munka – és balesetvédelmi előírásokról, valamint felhívja a figyelmet ezek betartására.
- Tájékoztatja a tanulókat és szüleiket arról, hogy az intézmény legfontosabb dokumentumai (pedagógiai program, házirend, az éves munkaterv, a DÖK szabályzata) hol hozzáférhetőek számukra.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Az osztály diáktitkára révén, az osztályfőnöki órákon tájékoztatja az osztályt a diák önkormányzati határozatokról, tevékenységekről.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülőinek közösségével, és a tanulók életét, tanulmányait segítő más személyekkel (fejlesztő pedagógus, védőnő, lelkesz, iskolapszichológus). Tevékenységüket az osztályt érintő kérdésekben összehangolja.
- Az éves ütemtervben meghatározottak szerint fogadóórát, osztályszülői értekezletet tart (évente legalább 2 alkalommal), szükség esetén családot látogat, rendszeresen tájékoztatja a szülőket tanítványai magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről és hiányzásairól.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját, szükség esetén, látogatja óráikat. Észrevételeit, a felmerülő problémákat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

- Félévkor és év végén minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, törzslapban a változások bejegyzése, továbbtanulással, ifjúságvédelemmel kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Az elektronikus naplóban rendszeresen ellenőrzi, hogy az egyes tárgyakból megfelelő mennyiségű érdemjeggyel rendelkeznek-e a tanulók. Jelzi a szaktanárnak és az igazgatóhelyettesnek, ha az egyes tárgyakból nem rendelkeznek a tanulók érdemjeggyel.
- Legkésőbb félév, illetve év vége előtt 30 nappal az elektronikus napló útján értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.
- A pótvizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztrációt elvégzi.
- Érettségivel, felvétellel kapcsolatos adminisztrációt elvégzi.
- A hiányzásokat havonként, félév végén, illetve év végén összesíti.
- Törekszik az indokolatlan mulasztások, késések megelőzésére, visszaszorítására, ennek érdekében él az alapidokumentumokban lefektetett eszközökkel.
- A tanulói hiányzásokkal kapcsolatban a törvényi előírásoknak megfelelően tájékoztatja az érintetteket.
- Súlyos fegyelmi vétség esetén a szülőket írásban értesíti.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével és a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tankönyvellátottságát, segít a felmerülő gondok megoldásában.
- Segíti a tanulók iskolai élettel kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeinek teljesítését, az életkori adottságokra tekintettel folyamatosan követi és ellenőrzi azokat (alapítvány, egyesület, DSK).
- Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók segítésére, figyelemmel kíséri tanulmányi előmenetelüket és helyzetüket.
- Különös figyelmet szentel a valamilyen területen tehetséges tanulóknak.

- Segíti a tanulók pályaeorientációját, pályaválasztását, igyekszik ezeket megalapozottá, a realitásokkal összhangban levővé tenni.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít.
- Figyelemmel kíséri osztálya tanulóinak tanórán kívüli elfoglaltságát. Elősegíti osztálya tanulóinak az intézmény kulturális és szabadidős tevékenységébe történő bekapcsolódását.
- Részt vesz tanulóival az iskolai rendezvényeken, felkészíti őket ezekre, majd ügyel az alkalomnak megfelelő megjelenésükre, és a kulturált viselkedésükre.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1 A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

4.§ 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

6.2 Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló segítése

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar);

Feladataink

A probléma időben történő észrevétele, diagnosztizálása: ebben a képzett pedagógusok, valamint a szakszolgálatok pedagógusai vesznek részt.

Az okok feltárása: szakemberek és a szülők bevonásával.

A szükséges intézkedések megtétele: ehhez a vonatkozó jogszabályok ismerete és a segítő szervezetek tevékenységének ismerete szükséges.

A felzárkóztatás megtervezése, saját lehetőségeinken kívül a szakszolgálati és gyógypedagógiai segítség megszervezése.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára a jogszabályokban biztosított fejlesztések, eljárások és mentesítések intézményünkben adottak.

Sajátos nevelési igényű tanulók személyiségfejlesztése

Az intézmény a tanulók személyiségfejlődésében másodlagos szocializációs színtér, mely a speciális szükségletek jelenléte miatt adaptált és differenciált feladatrendszert feltételez:

- Az emberré nevelés törekvése a pedagógiai tevékenység egészére nézve megváltoztatja az oktatás és nevelés viszonyát és arányait. A jellemformálás, az érzelmekhez szóló nevelés alapját képezi minden további pedagógiai ráhatásnak. Az iskolai személyiségformálás iránytűje az az atmoszféra, amely a fejlődéshez szükséges biztonságnak és elfogadásnak a melegét sugározza. A légkör ereje és töltése elsősorban a pedagógus személyiségéből, interakcióiból ered, aki úgy alakítja az iskolai élet mindennapjait, hogy minél közelebb kerüljön az egyes gyermekhez. A tanuló számára lehető legoptimálisabb testi – lelki fejlődést, az értelmi és érzelmi kibontakozást csak az egyéni szükségletekre épülő pedagógiai megoldásokkal érhetjük el.
- Az oktató – nevelő munkának a személyiség formálásban betöltött két – hagyományos értelemben használt – alapfunkciója: az ismeretátadás és a képességfejlesztés egymásra épülve, összekapcsolódva, egymást kiegészítve és egyben erősítve jelennek meg. Mindezekkel párhuzamosan és velük

kölcsönhatásban történik a diszharmonikus rendszerek átszervezése és a következményes károsodások megelőzése. Ez a komplex megközelítés és tevékenységrendszer eredményezheti a tanuló személyiségének egyensúlyát a fejlődés korlátai és lehetőségei között.

- Az intézménytől függetlenül jelen lévő szocializációs hatások, életminták nap mint nap befolyásolják tanulóinkat a kortárs csoportok és az információk tömege által, melyek sok esetben a tárgyi értékek preferálását és negatív hatásokat közvetítenek feléjük. Ezzel szemben az iskolai közösségben az ember, az élet, a természet szeretetét és megbecsülését, a pozitív életszemléletet, a humanisztikus értékeket kívánjuk megerősíteni.
- A családi nevelés problémái, a szülői modellek szerepének gyengülése miatt az iskolára jelentős szerep és felelősség hárul a normák közvetítésében, a szociális tanulás feltételeinek megteremtésében. Az iskolában eltöltött idő megnövekedésével sokoldalú lehetőség nyílik a közösségalkotó minták megismertetésére, az emberi kapcsolatok gazdagságának és az egymáshoz tartozás örömeinek megtapasztaltatására. A kudarcélmények, az elfogadottság és a sikerek hiánya miatt a tanulók közösségi nevelése, közös élményhez juttatása kiemelt fontosságú.

Mindezek alapján a tanulók személyiségformálásának folyamatában a következőket tartjuk fontosnak:

- az elfogadás, a motiválás, a pozitívumokra történő támaszkodás, a sikerélményhez juttatás - a napi pedagógia minden színterén,
- a különleges gondozási igény kielégítésében a biológiai, pszichológiai és a szociális tulajdonságok komplex megközelítése a fizikai, szellemi és erkölcsi fejlesztés egysége és egyenértékűsége,
- az intézmény szakembereinek együttműködése,
- a kötelező és szabadon választott tevékenységek egysége, integrációja az egyéni személyiségfejlődés céljainak szolgálatában.

Az egységes iskola – alapfokú és középfokú köznevelési feladatot ellátó tagintézményeinek – integráltan oktató sajátos nevelési igényű tanulók részletes fejlesztő programja a II/6. fejezetben található.

6.3 Beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A hátrányos helyzet nagy gyakorisággal okoz beilleszkedési zavart. A hátrányos helyzet következtében fellépő beilleszkedési zavarok főbb típusai a következők:

- inadekvát helyzetű tanuló, aki nem az adottságainak, képességeinek megfelelő úton indult el iskolai teljesítményében. Ennek oka lehet, hogy családi szociokulturális helyzete nem támogatja, nem motiválja a gyermeket az adottságainak megfelelő életpályára.
- inadaptív helyzetű tanuló, aki alkalmazkodási zavarokkal küzd, ennek oka lehet, hogy az iskolaitól eltérő nyelvi környezetből érkezett, az iskola és a család nevelési stílusának értékrendjének jelentős különbözősége.
- disszociális tanuló, aki biológiai, mentális fejlődését veszélyeztető környezetben él, ennek oka a család életmódja lehet. E probléma kezelése a hatóságok feladata. Az iskola felelőssége ilyen esetekben jelzés a megfelelő hatóságok felé.
- az inadatkát, illetve inadaptív helyzetű tanulók hátrányainak kezelése, beilleszkedésük segítése az iskola kompetenciájába tartozik.

A tanuló beilleszkedése és alkalmazkodása a maga közösségéhez céltudatos, tervszerű nevelési tevékenység eredménye és spontán folyamat egyben. Ennek elsődleges területe a család. A tanulók ebből a szempontból eltérést mutatnak érdeklődési körök, korábbi tapasztalatok, érzelmi hozzáállás, tanulási típus és ütem szerint.

A jelenben minden gyermek a múltjával vesz részt. Így jönnek létre azonos helyzetekben eltérő reakciók. A szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkörből érkező gyermek megtanulta a szocializáció első lépéseit. Ha ez a folyamat valahol sérül, a tanulónál beilleszkedési, magatartási problémák jelentkeznek.

Tevékenységünk célja a beilleszkedés megkönnyítése, alkalmassá tegyük közössége értékeinek elfogadására, saját értékeinek megismertetésére

Feladataink

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

- szűrés, diagnosztizálás
- együttműködés segítő szakemberekkel,
- speciális programok meghatározása, kialakítása.

A beilleszkedési és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

- a gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek,
- passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak,
- nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni,
- testi és pszichés tünetei vannak,
- személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok, pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.)

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- helyzetfelismerés és helyzetértékelés,
- magatartási zavar feltárása,
- kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel,
- egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és lebonyolítása,
- tanítási órán differenciált foglalkozás kialakítása, a képességek szerinti csoportbontás,
- együttműködés a gyermekekkel foglalkozó szakemberekkel, az osztályban tanító pedagógusokkal, a gyermekvédelmi felelősökkel,
- tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során,
- speciális osztályfőnöki órák, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége,
- felzárkóztató fejlesztő foglalkozások.

6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről biztosítja, hogy a tanulók képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek.

Az iskolakezdéstől a befejezésig nagy gondot kell fordítani a tanulási kudarcnak kitett, a különleges helyzetben levő, illetve sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatására, egyéni fejlesztésére.

Feladatok

- az alapozó időszak megnyújtása; az óvodában megkezdett fejlesztések folytatása
- az érzékszervi tapasztalásra épülő tanulás a kezdő és az alapozó szakaszban

- egyéni fejlesztési tervek alkalmazása
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- differenciált foglalkozás, differenciált rétegmunka
- a nívócsoportos oktatás,
- az egyéni foglalkozások,
- kooperatív csoportmunka alkalmazása heterogén csoportban, egymástól való tanulás biztosítása
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a napközi otthon, tanulószoba,
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelése,
- a tanulókat önmagukhoz mért fejlődésükben kell látni és értékelni,
- a gyermekeket meg kell tanítani tanulni,
- egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; az értő olvasás fejlesztése, az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása,
- a kudarc, alul teljesítés okainak felderítése,
- a kudarc okainak kezelése, megszüntetése;
- a leghatékosabb egyéni fejlesztő módszerek alkalmazása,
- őszinte együttműködő légkör kialakítása a szülői házzal, szükség esetén pszichológussal, gyermekvédelmi felelőssel, fejlesztőpedagógussal,
- kis lépések taktikáját alkalmazva követeléssel értelmes aktivitásra ösztönözni a kudarcnak kitett tanulókat meghagyva a tévedés szabadságát,
- a másodszor is évismétlő tanuló számára egyéni felzárkóztató tervet készíteni azokból a tantárgyakból, melyekből elégtelen osztályzatot kapott,
- a személyes kompetenciák megalapozása, kommunikációs készségek kialakítása,
- önbecsülés felelősségérzet, magabiztosság fejlesztése, önfegyelem kialakítása,
- problémamegoldó képesség fejlesztése,
- kommunikációs készségek fejlesztése.

A tanulási kudarcot kiváltó okok sokféleségét jelzi, hogy a kezelés módszerei is sokfélék lehetnek. Minden alkalmazott eljárás, személyfüggő.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség olyan viselkedésformákból áll, amelyek az emberi vonások három alapszoportjának interakcióját tükrözik. Ezek: az átlagon felüli általános és/vagy specifikus képességek, magas fokú feladat iránti elkötelezettség és kreativitás.

A tehetség az egyéniség összteljesítményének egyik része, ennél fogva a tanulók személyiségének és teljesítményének minél sokoldalúbb értékelésére törekszünk a mindennapi tanulási-tanítási folyamatban. Ha az ember egy területen sikeres tud lenni, és megtalálja a számára leggyümölcsözőbb hivatást, az hozzájárul egész személyisége kibontakozásához. A tehetséggondozás feladata ennek a területnek a felismerése a tanulóban és optimális fejlődésük biztosítása. E feladat konkrét tartalma a gondolkodás, az alkotóképesség fejlesztése az érdeklődési körnek megfelelő ismeretek és tevékenység által.

A tehetséggondozás egyben a tehetség kibontakozásához szükséges optimális feltételek megteremtését és működtetését is jelenti. Ennek legfőbb színtere a tanítási óra. A tanórák keretében folyó differenciált foglalkozás lényege a tudás elmélyítése - a tehetséges tanulók fejlesztése nem egyre több ismeret elsajátításával történik, hanem minél inkább önállóságra, alkotó jellegű tevékenységre készítető feladatokkal kell ösztönözni őket, hogy ez által erősítsék képességeiket.

Kulcsfontosságú a megfelelő motiváció felkeltése, hiszen csak a motivált ember képes tehetsége kibontakoztatására. Ha a tanulóban rejlő tehetség, értékes gondolatok, illetve teljesítmény figyelmet kap, hiteles, hatékonyan kommunikáló emberekké válnak.

Kiemelt feladat, hogy a tanítási órákon, művészeti foglalkozásokon is ösztönözzék az egészséges versenyszellem kialakítását, többek között a tehetséges és szorgalmas tanulók elismerése által. A csoportbontás, fakultáció, kiscsoportos, egyéni foglalkozás növeli a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát. A tehetségnevelést segítő egyéb iskolai lehetőségek, feladatok:

- tanulmányi, művészeti, sportversenyeken való részvétel,
- speciális tanfolyamok, szakkörök,
- pályázatok figyelemmel kísérése,
- a tehetségek menedzselése, külső kapcsolatok keresése.
- a tehetséggondozáshoz szükséges személyi, tárgyi, környezeti feltételek biztosítása

A tehetségnevelésben különlegesen fontos szerepet kap a család és az iskola sikeres együttműködése, hiszen csak együtt teremthetik meg azokat az optimális feltételeket és segítő szándékú környezetet, melyben a tehetséges tanuló kiegyensúlyozottan és egészségesen bírja

az iskolai oktatással együtt járó egyre fokozódó terhelést.

Minden gyermek valamiben tehetséges, pedagógusaink lehetősége, feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit.

A tehetség valami iránt megmutatkozó hajlam, képesség. A tehetséges ember valamilyen tevékenységben az átlagnál magasabb teljesítményre képes.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal, valamint a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségkutatás, tehetséggondozás céljai az optimális fejlődés segítése érdekében:

- a korai felismerés,
- a tehetségek számbavétele,
- a tantárgyi programok követelményeit magasan túlteljesítő diákok számára a fejlesztés színtereinek meghatározása.

Az egyes szaktárgyi területeken tehetséges diák foglalkoztatása célirányosan az iskolai tehetséggondozás keretében folyik.

A tehetséggondozás szervezett formái

A tehetségfejlesztés lehetőségei tanórán belül:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a tanórákon érvényesülő differenciált képességfejlesztés,
- csoportbontás, nívócsoportos oktatás,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulásra felkészítés,
- személyes beszélgetések, a biztatás a jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása.

A tehetségfejlesztés lehetőségei tanórán kívül:

- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális, művészeti stb.),

- a kiugró tehetségek szakemberekhez való irányítása, akik gondoskodnak a tanulók megfelelő fejlesztéséről,
- tehetséggondozó szakkörök,
- iskolai sportkörben, versenyeken, bajnokságokon való részvétel,
- szabadidős foglalkozások (pl.: színház, múzeumlátogatás),
- az iskolában rendelkezésre álló tanulási források használata (számítógépes multimédiás tanuló programok).

Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény, a Nemzeti köznevelésről szóló CXC. törvény a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szabályozza.

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre, kollégiumi életre egyaránt, mely szoros együttműködést feltételez a családokkal, a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

A tanulók között egyaránt megtalálható a jól szituált, kiegyensúlyozott háttérű és a társadalom peremén élő családból származó gyermek. Társadalmi szinten növekvő tendenciát mutat a csonka családban élő, valamilyen szempontból sérül gyermekek száma.

A prevenció feladata

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység szorosan kapcsolódik az intézmény pedagógiai tevékenységéhez. Az iskolai pedagógiai munkával szemben támasztott követelmény, hogy minden tanuló számára biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, valamint azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek képességeit, tehetségét kibontakoztassa. Minden olyan pedagógiai munkát ide kell érteni, amely hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló felkészülhessen a munkába állásra, a továbbtanulásra és a családi életre.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység a maga lehetséges eszközeivel hozzájárul a pedagógiai munka sikerességéhez a gyermekek nehézségeinek enyhítésével.

Magába foglalja a családdal, a szülőkkel és a gyermekvédelmi szervezetekkel való kapcsolattartás rendszerét. Alapvető célkitűzés, hogy a gyermek a családban nevelkedjék, szüleitől kapja meg azt a segítséget, amely ahhoz szükséges, hogy iskolába járjon, és ott eredményesen tudjon felkészülni. Fontos továbbá, hogy megadjuk az esélyt a hátrányok leküzdésére, amelyek a születésnél, családi, szociális, vagyoni helyzetnél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. A gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek-és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

- Nevelési eljárásainkkal közelíteni kívánjuk egymáshoz az eltérő társadalmi helyzetű tanulóink neveltségi- és tudásszintjét.
- Anamnézis felállítása az intézményünkbe lépő új tanulókról – első osztályosokról és más iskolából érkezettekről.
- Közösségre és szakmai ismeretekre támaszkodva integráljuk a nevelési problémával, beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő, vagy más iskolából jött diákokat.
- Felismerve a gyermekekre leselkedő veszélyeket, bekapcsolódunk a dohányzás, alkohol, drog, AIDS elleni programokba.
- A különleges bánásmódot igénylő, vagy valamilyen részképesség- fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő ellátást.
- A deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzésére egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- Az osztályfőnök a veszélyhelyzetbe kerülő, vagy abban szenvedő tanulókat a legrövidebb idő alatt a megfelelő segítségadásban részesíti.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységeink

Az intézmény gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére.

A gyermekek problémáit az intézmény a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat. Célunk a hátrányos helyzet csökkentése és a veszélyeztettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztettség megszüntetésében a segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

A célok megvalósítását segítő tevékenységek:

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- felzárkóztató foglalkozások,
- tanulószobai és napközis foglalkozás,
- a szülőkkel való együttműködés,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások),
- egészségügyi szűrővizsgálat,
- személyes és egyéni tanácsadás,
- az iskolai étkezés lehetősége,
- szenvedélybetegségek megelőzése,
- kollégiumi ellátás.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladatai

Az intézményben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladatai

- A diákok bizalmának megnyerése és megőrzése, a helyes pedagógusi magatartás betartása (segítés, gondoskodás).
- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának segítése.
- Családlátogatáson való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének segítése.

- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése.
- Tájékoztatás nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- Együttműködés az intézményben működő szervezetekkel. (DÖK, osztályfőnöki munkaközösség, szabadidő szervező).

Együttműködés külső szervezetekkel

- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Nevelési Tanácsadó,
- háziorvos,
- Települési Önkormányzatok – jegyzők,
- Kisebbségi Önkormányzatok,
- egyéb civil szervezetek.

6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Egyre több tanuló kerül olyan helyzetbe, mely egészséges testi-lelki fejlődését, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az iskola életében fontos feladat az esélyek kiegyenlítése, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A hátrányok okai a következők lehetnek:

- alacsony egy főre jutó jövedelem
- rossz lakáskörülmények
- szülő alacsony iskolázottsága
- munkanélküliség
- szülő egészségi állapota, alkoholizmusa
- elmagányosodás, szeretethiány

E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Veszélyeztetettség: (Gyvt.) olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az iskola tevékenységének fő célja, hogy segítse a tanuló beilleszkedését az iskola életébe, hátrányaiból adódó nehézségeit csökkentse, elősegítse képességeinek megfelelő előrehaladását.

Az eltérő szociális helyzetből adódó hátrányok enyhítése közös feladata a családnak, az iskolának és a társadalomnak.

- Megismerjük minden gyermek családi körülményeit, szociális helyzetét.
- Olyan nyílt, elfogadó légkört teremtünk, melyben a gyermek őszintén mer beszélni gondjairól.

- Feltárjuk hátrányos helyzetének okait, segítséget nyújtunk beilleszkedéséhez és eredményes iskolai szocializációjához, munkájához.
- Tájékoztatjuk a szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről, a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározási módjáról.
- Az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős folyamatosan figyelemmel kíséri a család szociális helyzetének alakulását, szükség esetén a gyermek érdekében szakember vagy hatóság segítségét kéri.
- A szociális kompetencia fejlesztése, mely biztosítja a felzárkóztatást, esélyegyenlőség, empátia, együttélés alapjainak megteremtése.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység mindegyik tagintézményünkben folyik.

Célunk segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, ismeretelsajátítását, egyéni ütemű fejlődését.

Feladataink

- a segítő tevékenység formáinak és működési rendjének megszervezése,
- a külső kapcsolatrendszer kiépítése, fenntartása (szakszolgálatok),
- az anyagi források felkutatása (ösztöndíjak, pályázatok nyomon követése),
- az esetleges juttatások elosztása alapelveinek és eljárási rendjének kialakítása.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló lehetséges tevékenységek:

- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- napközi, tanulószoba, kollégiumi elhelyezés felajánlása,
- önismereti foglalkozások tartása, technikák átadása, a tanuló problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése,
- drog- és bűnmegelőzési programok,
- mentálhigiénés programok,
- pályaaorientációs tevékenység,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről,
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése,
- a tanuló menzai ellátásának szorgalmazása, étkeztetési támogatás,
- kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal,

- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- ingyenes, illetve kedvezményes táborok, mozi-, színház-, múzeumlátogatás szervezése a rászoruló tanulóknak,
- a nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.),
- pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon,
- tanulmányi verseny nevezési díjának befizetése a tanuló részére,
- a DÖK/IDU, az iskola alapítványainak anyagi támogatása,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- tankönyvtámogatás (a normatív tankönyvtámogatás részleteit a tankönyvellátási szabályzatok tartalmazzák),
- az érintett tanulók érdek-és esélyérvényesülésének elősegítése.

7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskolai közösségek – életüket érintő bármely kérdésben - a diákönkormányzaton keresztül érvényesíthetik a döntési folyamatokban való részvételüket.

A tanulóknak joga van arra, hogy:

- szervezze közéletét, működtesse tanulói önkormányzatát, az iskolavezetés segítségét kérheti,
- véleményt mondjon, javaslatot tegyen és kezdeményezzen az iskola életével kapcsolatos kérdésekben, s ezekre érdemi választ kapjon,
- képviselői útján részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban és írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közöljék az iskola vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a diákönkormányzat vezetőjével,
- részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek,

- írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, az iskolaszék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül az iskolaszéktől, legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon.

Az iskolai diákönkormányzat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 48. § a következőkről rendelkezik:

- Az iskola, a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.
- A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával
 - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.
- A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

Az intézményi diákönkormányzat és az általános művelődési központban működő diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételek biztosítása:

A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit – a tagintézmény vezetővel való egyeztetés után – szabadon használhatja.

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) maga dönt.

A tanulói közösségek kezdeményezhetik diákkör működését, amely lehet:

- szakkör (csak tantárgyi, kulturális, sport, szakmai diákkörök alakíthatók)
- érdeklődési kör
- énekkar
- művészeti csoport

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézményvezetőnek vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkaterről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény vezetője kezdeményezheti.

Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.

A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

8.1 A pedagógus és szülők közötti kapcsolattartás fórumai

A Nemzeti Köznevelési Törvény és a Szervezeti és Működési Szabályzat több szintű együttműködést feltételez a szülők, a tanulók és a pedagógusok közös részvételével a gyermek személyiségének és tudásának fejlesztése érdekében. Az együttműködéshez megfelelő kommunikációs formák működtetése szükséges.

A gyermek személyiségének kialakítása érdekében fontos az együttműködés a tanárok és szülők között. Eredményességének feltétele a kölcsönös bizalom, felelősség, egymás őszinte tájékoztatása. A szülőknek joguk van minden olyan, a gyermeküket érintő információhoz, amely kiskorú gyermekük személyiségfejlődésével, iskolai előmenetelével kapcsolatos. A szülő kötelessége, hogy minden tőle elvárható segítséget megadjon együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kísérvé a gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét. Cél, hogy a szülők lássanak bele az iskolai munkába, a közösségi életbe és lehetőségeik, elfoglaltságuk függvényében folyamatosan nyomon követhessék gyermekük nevelésének, oktatásának alakulását.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselők, tisztviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével. Az intézmény képviselőjében az osztályfőnök rendszeresen kapcsolatot tart a tanuló pedagógusaival, a tanuló előmenetelével kapcsolatban.

Az együttműködés formái:

- Szülői értekezletek

Félévente legalább egyszer tartandók az általános és középiskolákban. Az Alapfokú Művészeti Iskola esetében elsősorban növendék-hangversenyekhez kapcsolódóan, valamint kiemelt rendezvények esetén és szükség szerint tartandók.

Feladata:

- a szülők és pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

- **Fogadó órák**

A szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

- **Egyéni kapcsolatfelvétel**

Az általános iskolákban az intézmények által biztosított képesség-kibontakoztató felkészítés keretében rendszeresen értékeljük a tanulók teljesítményét, figyelemmel kísérjük fejlődésüket, feltárjuk a lemaradásuk okait.

- Háromhavonta a szülők, a tanulók, ha szükséges a gyermekjóléti szolgálat képviselőjének jelenlétében végezzük az értékelést.
- Az értékelések időpontjait a szeptemberi szülői értekezleten ismertetjük a szülőkkel.
- Rendkívüli esetben az egyéni kapcsolatfelvétel telefonon vagy hivatalosan (ajánlott levélben) is történhet.

- **Szülők közösségének részvétele az osztály életében** (az osztályt érintő programok)

- **Szülői munkaközösség választmányi ülései**

A választmányt évente legalább két alkalommal a szülői munkaközösség elnöke hívja össze. A tagintézmény-vezető tájékoztatója áttekintést nyújt az iskola tevékenységéről. Össze kell hívni a választmányt, ha azt legalább három tag, vagy a választmány elnöke kezdeményezi.

A választmánynak véleményezési joga van az intézmény stratégiai fontosságú kérdéseiben, a Szervezeti és Működési Szabályzat – szülőket érintő – rendelkezéseiben, a Házi rend megállapításaiban és minden tanév első ülésén véleményezi az iskola programjait.

- **Iskolaszék**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény – 2012. szeptember 1-től hatályos – 73. §(1) és (2) bekezdése a következőkről rendelkezik:

- Az óvodában, az iskolában és a kollégiumban a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.
- Az iskolában a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartók, továbbá az intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítására a szülők, a nevelőtestület, az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőjéből álló iskolaszék alakulhat.

- **Alapítványi kuratóriumi ülések, Egyesületi közgyűlések**
 - Gagarin Iskoláért Alapítvány kuratóriumi ülése
 - A Magyarorszáki Iskoláért Közalapítvány kuratóriumi ülése
 - Gimnáziumért Egyesület közgyűlése
 - Erkel Ferenc Zenei Alapítvány kuratóriumi ülése
- **Nyílt tanítási napok**

Az általános iskolákban a szülők betekintést nyerhetnek az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, megismerhetik személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódhatnak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

Középiskola esetében a nyílt tanítási napok – évente egyszer - az érdeklődő nyolcadikosok és szüleik számára, betekintést engednek az iskola életébe, pedagógiai programjába, iskola nevelő és oktató munkájába, azáltal, hogy bemutatják iskolájukat, és a tanulók tevőlegesen kipróbálhatják egyes szakmák munkafogásait.

- **Írásbeli tájékoztató** (elektronikus napló, hivatalos dokumentum, tájékoztató füzet)

A szülők tájékoztatása a tanuló tanulmányaival, magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

- Rendezvények
- Hirdetőtábla, honlap

8.2 A pedagógus és a tanulók közötti kapcsolattartás fórumai

Cél a pedagógus és a tanulók közötti folyamatos, kiegyensúlyozott, feszültségmentes kapcsolatban az egyéni képességeknek megfelelő eredmények elérése, a személyiség kibontakoztatása az oktató-nevelő munkában.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetőjével a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői választmánnyal.

Az együttműködés formái:

- Diákönkormányzat

Az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről és az aktuális feladatokról az igazgató tájékoztatja az iskolai diákönkormányzatot üléseiken (évente legalább egy alkalommal).

- Iskolagyűlés

Az igazgató iskolagyűlésen informálja az egész tanulóifjúságot az iskola életéről, az iskolai programokról, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról.

- Osztályfőnöki órák

Az osztályfőnökök az osztályt érintő kérdésekről tájékoztatják a diákokat az osztályfőnöki órákon.

- Tanórai munka

A szaktanároknak szóban és írásban folyamatosan tájékoztatni kell a tanulót egyéni haladásáról.

- Egyéni beszélgetések
- Hirdetőtábla, honlap, iskolarádió

8.3 Kapcsolattartás az iskola további partnereivel

Az intézmény az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében munkakapcsolatban áll és együttműködik a következő partnerekkel:

- Az intézmény fenntartójával;
- A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestületekkel és polgármesteri hivatalokkal;
- A települések nemzetiségi önkormányzataival;
- Az iskolákban hitoktatást tartó egyházak helyi gyülekezeteivel;
- A helyi oktatási és nevelési intézmények vezetőivel és tantestületeivel;
- A Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálatok és Szakmai Szolgáltatások Központjával és Tagintézményeivel;
- A Pécsi Pedagógiai Oktatási Központtal;
- Az iskolát támogató alapítványok kuratóriumaival, egyesületek elnökségeivel;
- A települések közművelődési intézményeivel a közös programok szervezése és lebonyolítása érdekében;
- Az iskolaorvosokkal és a védőnői szolgálat dolgozóival a tanulók egészségi állapotának megóvásáért - segítségükkel megszervezzük a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát;
- A területileg illetékes Családsegítő – és Gyermejjóléti Szolgálatokkal a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében;

- Együttműködési megállapodásokban rögzített fogadó szervezetekkel a közösségi szolgálat teljesítése érdekében;
- Egyéb civil szervezetekkel;
- Külföldi testvérvárosi iskolákkal.

8.4 Intézményi tanács

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény – 2012. szeptember 1-től hatályos – 73. §(3) bekezdése a következőkről rendelkezik:

Az iskolában a helyi közösségek érdekeinek képviselőire a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, egyházi jogi személyek, a helyi gazdasági kamarák azonos számú képviselőjéből és a fenntartó delegáltjából álló intézményi tanács hozható létre. Az intézményi tanácsot a szülők, a nevelőtestület és az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat delegáltjaiból kell létrehozni.

Az érdekelt közösségek arányosan, egyenlő létszámú küldöttet delegálnak az intézményi tanácsba.

Az intézményi tanács jogállása:

Az intézményi tanács jogi személy, melyről az Oktatási Hivatal közhitelesnek minősülő hatósági nyilvántartást vezet.

Tagjait az intézményvezető bízza meg a delegálásra jogosultak véleménye alapján a feladat ellátására.

Ügyrend alapján működik, az ügyrendet az intézményi tanács dolgozza ki és fogadja el azzal, hogy az elfogadott ügyrendet az intézményi tanács elnöke legkésőbb az elfogadást követő tizenötödik napon megküldi a hivatalnak (OH) jóváhagyásra.

Ügyrendjének a Hivatal által történt jóváhagyását követően az intézményi tanácsot a Hivatal felveszi a hatósági nyilvántartásba.

Az intézményi tanács az iskola működésének támogatására alapítványt hozhat létre. (Ez a már meglévő iskolai alapítványok működését nem érinti!)

Székhelye azonos az intézmény székhelyével.

Elnöke csak az lehet, aki – életvitelszerűen – az intézmény székhelyének településén lakik.

Az intézmény vezetője félévenként egy alkalommal beszámol az intézmény működéséről az intézményi tanácsnak, amely az intézmény működésével kapcsolatos álláspontját megfogalmazza és eljuttatja a fenntartó számára.

Az intézményi tanács dönt:

- működési rendjéről és munkaprogramjának elfogadásáról,
- tisztségviselőinek megválasztásáról, továbbá
- azokban az ügyekben, amelyekben a nevelőtestület a döntési jogot az intézményi tanácsra átruházza.

Az intézményi tanács véleményét nyilváníthat az iskola működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben (elsősorban a szakmai munka vonatkozásában, melyet konkretizálni lehet a szervezeti és működési szabályzatban).

Az iskolaszék, annak hiányában a szülői szervezet kikéri az intézményi tanács álláspontját arról a legmagasabb összegről, amelyet az iskola által szervezett nem kötelező programoknál a tanulóktól kérhet.

Az iskolában folyó fakultatív hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához be kell szerezni az intézményi tanács véleményét.

A nevelőtestületet össze kell hívni, ha az intézményi tanács kezdeményezi.

Az intézményi tanácshoz címzett leveleket felbontás nélkül továbbítani kell az intézményi tanácshoz.

Az intézményi tanács feladatai ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

Ki kell kérni az intézményi tanács véleményét:

- a pedagógiai program,
- a szervezeti és működési szabályzat,
- a házirend,
- az éves iskolai munkaterv elfogadása,
- a köznevelési szerződés megkötése előtt.

9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Vizsgaszabályzatunk célja:

- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (64.§ - 72.§), /rendelet a tanulmányok alatti vizsgákról/

bekezdéseiben foglalt felhatalmazás alapján tanulmányok alatt tett vizsgák lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga, pótló, szintvizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét

a tagintézmények nevelőtestületei a saját pedagógiai programjaik alapján határozzák meg, és a helyben szokásos módon hozzák nyilvánosságra.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni,

a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Az intézményi vizsgaszabályzat nem tartalmazza

- az állami (érettségi) vizsgát, arra egységesen magasabb rendű jogszabályok [100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet, [40/2002.(V.24.) OM rendelet, 106/2012. (VI. 1.) Kormányrendelet] vonatkoznak;

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- pótló vizsgákra

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő;
- akik vendégtanulóként osztályozó vizsgát szeretnének intézményünkben tenni.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak:

- Ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

20/2012. EMMI rendelet 51. § (7) Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja

a) a kettőszázötven tanítási órát,

b) a szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszban az elméleti tanítási órák húsz százalékát,[...]

c) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.”

- Ha felmentést kapott a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
- Ha engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- Aki előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni, de még nem teljesítette a helyi tantervi követelményeket, és azt a tagintézmény-vezető engedélyezte.
- Aki tanulmányait egyéni tanrendű tanulóként végzi.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki:

- a tanév elején, vagy a tanév közben átvétellel kerül intézményünkbe; azokból a tantárgyakból köteles különbözeti vizsgát tenni, amelyeknek tanulmányi követelményeit még nem teljesítette az előző oktatási intézményben,
- eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló,

- ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik,
- aki az osztályozó-, vagy pótló vizsga követelményeinek nem felelt meg.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló,

- aki az osztályozó vagy a javító vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. /A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására./

Tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrendje

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy a tagintézmény-vezető ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait a tagintézmény-vezető jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap.
- Ha az osztályozó vizsga kérelemre történik, letételét a tagintézmény-vezető engedélyezi. Ebben az esetben az osztályozó vizsgára való jelentkezés a tagintézmény igazgatójához benyújtott kérelemmel történik a vizsgaidőszak előtt három héttel. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit a tagintézmények helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel a szaktanártól tájékoztatást kap. A tantervi követelmények a tagintézmények honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, a tagintézmény-vezető adhat engedélyt.
- A vizsga vizsgabizottságát a tagintézmény igazgatója jelöli ki, a vizsgák szabályos lebonyolításáért a tagintézmény-vezető felel.
- Javító- és pótló vizsga esetén a bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni.
- A tanulók a vizsga halasztását kérhetik írásban a tagintézmény-vezetőjétől. A tagintézmény igazgatója a szaktanár és az osztályfőnök véleményének meghallgatásával dönt. A halasztott vizsgákat a javítóvizsgával egy időben kell megszervezni. A halasztott vizsga csak egyedi elbírálás alapján, a tagintézmény- vezető engedélyével javítható.
- A vizsga eredményéről az osztályzatot, a szükséges záradékot a tanuló osztályfőnöke az elektronikus naplóba, a bizonyítványba és a törzskönyvbe bejegyezi.
- A kijavított, aláírt írásbeli dolgozatot a szaktanárok a tanév végéig őrzik.
- Minden vizsga írásbeli és/vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat, melyet az egyes tagintézmények a Pedagógiai Programjaikban szabályozzák.

Írásbeli vizsgák általános szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65.§-73.§ részletesen ismerteti.

- A vizsga kezdetekor a vizsgálónök megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli feladatokat.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a felügyelő tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
- Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A feladatlap megoldásához maximum 60 perc áll a tanuló rendelkezésére.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, a tagintézmény-vezető engedélye alapján:

- Az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.
- Lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja.
- Engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet részletesen szabályozza továbbá

- az írásbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és annak következményeit,
- a tanulónak fel nem róható okból a vizsgáról elkészítő tanuló ügyének kezelését,
- a tanulónak felróható okból a vizsgáról elkészítő tanuló ügyének kezelését,

- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó tanuló ügyének kezelését.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlagra és jelenti az igazgatónak
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

A szóbeli vizsga általános szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65.§-73.§ részletesen ismerteti.

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként tizenöt percnél több nem lehet, kivéve, ha a feladatlapon kísérlet is szerepel.
- A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább húsz perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára. Kivétel az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként híz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket.
- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.

- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tételből teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatertmet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján.

- a húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen,
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó számára legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet tartani. A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet részletesen szabályozza továbbá:

- a szóbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és következményeit,
- a neki fel nem róható okból a vizsgáról elkésző tanuló ügyének kezelési szabályait,
- a neki felróható okból a vizsgáról elkésző tanuló ügyének kezelési szabályait,
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó tanuló ügyének kezelését.

A gyakorlati vizsga szabályai

A gyakorlati vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 72.§. részletesen ismerteti.

- A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára a tagintézmény-vezető hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok

elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.

- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
- A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A vizsgatárgyak értékelési rendje

A vizsgatárgyak értékelési rendjét a tagintézmények a Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak részeit és követelményeit a tagintézmények a Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

10. A felvételi eljárás különös szabályai

A 20/2012. EMMI rendelet 26. bekezdésében megfogalmazott szabályok alapján történik iskolánkban a középfokú felvételi eljárás. Az iskola a törvényben meghatározott időben és módon közzéteszi a tervezett képzési formákat a következő tanévre vonatkozólag, azok kódszámaival együtt.

A felvételi kérelmekről az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján dönt az iskola igazgatója, nem kérünk sem központi írásbeli, sem szóbeli felvételi vizsgát. A tanulókat a

tanulmányi eredményeikből számított átlag alapján rangsoroljuk. Az általános iskolai tanulmány eredményt a 7. év végi és 8. félévi közismereti tantárgyak átlaga alapján határozzuk meg. A rangsorolás során a 20/2012. EMMI rendelet 24. bekezdése alapján az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelyének, telephelyének településén található.

Sportiskolai képzésre az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi és fizikai képesség-felmérési vizsgálat követelményeinek.

11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló - beleértve az egyéni tanrendű tanulót is - az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az igazgató tagintézmény-vezető dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszálya, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon - legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt - nyilvánosságra kell hozni.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet

igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az igazgató tagintézmény-vezető a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az igazgató tagintézmény-vezető köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző intézmény vezetőjét is.

A kötelező felvételt biztosító iskola vezetője a kormányhivaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az igazgató tagintézmény-vezető értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény beiratkozási körzetében van.

A tanuló átvételére - kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár- a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett tanulót - beleértve a magántanulót is - az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya - kérelmére - a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola vezetője értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, amennyiben az osztály létszáma lehetővé teszi. Az iskola igazgatója dönt a tanuló átvételéről, a tanulói jogviszonyt létesítéséről, vagy a kérelem elutasításáról. Az iskola igazgatója az átvételi kérelem elbírálásáról köteles értesíteni a szülőt, tanulói jogviszonyt létesítő döntés esetén az előző iskola igazgatóját is.

Tanév során átvehető tanuló a megkezdett évfolyamra, azzal a megkötéssel, hogy különbözeti vizsgát kell tenni azokból a tantárgyakból, amelyet nem, vagy csak kevesebb heti óraszámában tanult. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézményünk a megkezdett vagy alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsgák időpontját a tagintézmény-vezető határozza meg.

Az átvételnél be kell mutatni: A tanuló átvételénél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- szülő és a tanuló személyét igazoló okmányokat
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot

Az átvétel során alkalmazott eljárás: elbeszélgetés a tanulóval, a tanuló szüleivel, tájékozódás a tanuló előzetes tanulmányairól.

Az átjelentkező tanulónak – ha a helyi tantervtől eltérő oktatásban vett részt - azokból a tantárgyakból melyeket az előző iskolában a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult, különbözeti vizsgát kell tennie.

Az intézményünket elhagyó tanulóra a következő szabályok vonatkoznak:

- az átvevő iskola befogadó nyilatkozatát bemutatja,
- az iskolai tartozásait lerendezi és ezt a leszámoló papírával igazolja,
- bizonyítványát és egyéb személyes dokumentumait átveszi, és aláírásával ezt igazolja.

12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, fizika, kémia és testnevelés órákon, egyéb órákon), programokon az aktualitásnak megfelelően, ill. délutáni csoportfoglalkozáson valósul meg. A tanév első napján, illetve az első szaktárgyi órákon baleset-megelőzéssel kapcsolatos oktatáson vesznek részt a tanulók, ahol kiemelt hangsúlyt kap a tantárgy jellegéből adódó speciális tartalom.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- Az elsősegélynyújtás alapjainak megismerése.
- A segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásainak ismerete.
- Általános, alapműveltséghez szükséges ismeretek megszerzése.
- Veszély felismerése.
- Baleseti helyzetek felismerése, annak elhárítása.
- Baleset esetén az ellátására irányuló teendők megismerése (telefonon történő segítségkérés, segélyhívó telefonszám ismerete, a tartalmilag korrekt segélykérés leadása, a vészhelyzettel kapcsolatos kérdések helyes megválaszolása, az eszmélet és a légzés helyes megítélése, közlekedésbiztonság).
- Elsősegélynyújtás kivitelezésekor a helyes magatartás ismerete (határozott fellépés, körültekintő intézkedés; emberséges magatartás, a beteg megnyugtatólása; lényegre törő
- Tájékozódás; kapkodás nélküli beavatkozás; újabb baleset megelőzése; a helyszín eredeti állapotának fenntartása; képességeinket meghaladó tevékenység elkerülése; gondoskodás a további segítségre).
- Elsősegélynyújtáshoz szükséges ismeretek megszerzése (stabil oldalfekvés és egyéb elsősegély-technikák kivitelezése, átjárható légút megfelelő biztosítása, kisebb sebek ellátása és kötözése, veszélyes gyógyszerek és mérgező növények és egyéb mérgezések, nem légző sérült lélegeztetése, a vérzéscsillapítás; a törött, vagy arra gyanús testtájék mozdulatlanságának biztosítása).

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- Tanórák keretében (biológia órák, kémia órák - mérgezések, vegyszer okozta sérülések, égési sérülések -, fizika órák - égési sérülések -, osztályfőnöki órák).
- Tanórán kívüli lehetőségek: a túrázás balesetvédelmi ismeretei, elsősegélynyújtó és egyéb szakkör, tömegsport, edzés, versenyek, stb.

13. Választott kerettanterv, kötelező, szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

A tagintézmények választott kerettanterveit, valamint a kötelező és szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámait a tagintézmények a Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az emberi erőforrás minisztere hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A tankönyvjegyzékben nem szereplő taneszközök beszerzéséhez a szülők jóváhagyását előzetesen írásban be kell szerezni. Az iskola tiszteletben tartja a pedagógus jogát a tankönyvek és a taneszközök kiválasztására vonatkozóan a következő elvek érvényesülése esetén.

Tankönyvekre vonatkozóan:

- a kerettantervhez, illetve a helyi tantervhez igazodik
- szakmai szempontból megfelel az oktatás szintjének
- szerkesztése segíti a tanulást (a fontos ismereteket kiemelve tartalmazza)
- sok szemléltető ábrát, illetve magyarázatot tartalmaz
- megfelel az életkori sajátosságoknak
- esztétikus, nyelvhelyességi szempontból megfelelő
- tartós, gyakori használatra készült
- megfizethető
- összhangban van a munkaközösség ajánlásával

Taneszközökre vonatkozóan:

- a kerettantervhez, illetve a helyi tantervhez igazodik
- szakmai szempontból megfelel az oktatás szintjének
- megfelel az életkori sajátosságoknak
- egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai
- könnyen előkészíthető a tanórára
- munka-és balesetvédelmi szempontból kifogástalan
- alkalmas tanulói kísérletek végzésére is
- megfizethető

Az iskola könyvtára tartós tankönyvekkel rendelkezik, melyeket tanulóink tanulmányaik teljes idejében használhatnak. A tankönyvek beszerzését az iskola szervezi. A központi tankönyvtámogatást az érvényben lévő jogszabályoknak megfelelően használjuk fel.

Amennyiben lehetséges, az iskola figyelembe veszi a tanulók szociális helyzetét az elosztásnál.

15. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamatában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

A cél elérésének érdekében a tanulókat meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés, a tervezett kísérlet módszere, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások, hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A következő elvek szerint biztosítjuk a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása a 3.-4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása;
- az eredmények szocializáló akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;

- mintaadás az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozása;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása; a mentális képességek célirányos fejlesztése; az önálló tanulás és az önművelés alapozása;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Feladataink:

- a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése,
- mintaadás az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,
- az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása
- a gyerekek érdeklődésének minél sokoldalúbb felkeltése,
- a tanulók egyéni tanulási szokásainak elmélyítése, az önálló tanulás és az önművelés továbbfejlesztése,
- az egészséges életvitel megtartása,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele,
- az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikák és a tanulásszervezési módok bővítése.
- változatos nevelési és oktatásszervezési munkaformák alkalmazása /projekt, témahét, kutatómunka/,
- Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában.
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése,
- az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése;
- az írásbeliség és szóbeliség egyensúlyára való törekvés;
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elmélyítése;
- a mentális képességek célirányos fejlesztése;
- a szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása.
- az emberi cselekedetek és konfliktusok értelmezése okaik, következményeik és az emberi értékekkel való összevetésük szempontjából.

- az egyéni és a közérdek, a többség és a kisebbség fogalmának tisztázása a környezeti, társadalmi és kulturális konfliktusok megbeszélése kapcsán.
- a képi reprezentációk értelmezéséhez és tanulásban való felhasználásukhoz szükséges vizuális képességek fejlesztése.
- a problémaszituációkban is könnyen alkalmazható és működőképes fogalomrendszer kiépítése.
- a véleményformálás és a vélemények, érvek kifejtéséhez, értelmezéséhez, megvédéséhez szükséges képességek kialakítása.
- az elvont fogalmi és elemző gondolkodás megalapozása.
- a kritikai gondolkodás megalapozása és fejlesztése.
- a komplex és különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.
- az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.
- a tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.
- az általános műveltség megalapozásához szükséges ismeretek átadása. Az egyetemes emberi kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeinek megismerése.
- a szűkebb és tágabb környezet természeti értékeinek, történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, megóvására történő ösztönzés és nevelés.
- a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.
- az emberiség előtt álló globális problémák megismerése.

A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A középiskola kilenc-tizenkettedik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

A felnőtt élet sikeressége szempontjából a kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztése:

- Tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi, idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai gondolkodási kompetencia

- Digitális kompetencia
- Hatékony, önálló tanulás
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kultúra tudatosság

A pedagógiai feladatok megvalósításának helyi módszerei, tevékenységeink:

- A gyermekek személyiségének fejlesztése; korszerű ismereteik, képességeik, készségeik, problémamegoldó gondolkodásuk, lényegkiemelő tudásuk, érdeklődésükre épülő tapasztalatszerzésük életkori és egyéni sajátosságaiuknak megfelelő kialakítása, bővítése.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- Az egymást elfogadó, segítséget nyújtó, támogató közösségek kialakítása, a kommunikációs kultúra, az egymás iránti tolerancia képességének formálása.
- Az egészséges életmód és a környezettudatos magatartás igényének felkeltése, az élet tisztelete, a helytelen fogyasztói szokások csökkentése, a fizikai állóképesség fejlesztése.
- Újraéleszteni, megtartani és kialakítani mindazon értékeket, amelyek birtokában tanítványaink - szociális helyzetükre, világnézetükre, családi háttérükre való tekintet nélkül - képesek művelt, kulturált emberként helytállni, majd (az iskolában szerzett ismeretekre és készségekre építve) későbbi tanulmányaikat folytatni, szakemberként érvényesülni a felnőtt életükben.
- A tanulók az alkotók vállalhatatlan politikai és morális szerepvállalásának, a XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozásán, az általuk elkövetett bűntettek (roma/cigány népiirtás, zsidóüldözés, holokauszt, vallási-etnikai kisebbségek helyzete), a tapasztalható társadalmi jelenségek (szegregáció, bűnbakkeresés) megismertetésén keresztül értésük meg a társadalmi problémák és jelenségek összefüggéseit.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat /modul, projekt, témahét/.

16. Mindennapos testnevelés

Az iskola - a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik -, a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással, vagy tanórán való részvétellel,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott tagintézmény-vezetői engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

A 27. § (11) bekezdés szerinti mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni. A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kell kifutó rendszerben megszervezni.

17. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás elvei és szabályai

Iskolánkban a nevelés-oktatást nappali és esti oktatás munkarendje szerint a kötelező és választható, egyéni és csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások keretében szervezzük meg.

Az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét tanórai foglalkozás, egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon szervezzük meg, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá gondoskodunk a tanulók felügyeletéről addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben.

A tanórai foglalkozások megszervezhetőek a hagyományos (tanórai és tantermi) szervezési formáktól eltérő módon is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása (projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás stb.).

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező - minden tanuló részére kötelező, vagy a tanuló által kötelezően választott, nem kötelező (választható) tanítási óra.

A kezdő évfolyamokon a tanulók a választható órákat az iskolába történő jelentkezéssel választják, amelynek kínálatáról a tanuló és szülője a beiskolázási tájékoztató füzetből, illetve a nyílt napokon tájékozódik. Az iskolába újonnan beiratkozó tanuló, illetve a szülő a beiratkozáskor írásban adhatja le a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését az intézményt igazgató tagintézmény-vezetőnek. A tanuló, illetve a szülő az adott tanév kezdetéig a tagintézmény-vezetőjének engedélyével írásban módosíthatja a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését.

A tagintézmény-vezetője minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, a középiskolák pedig tájékoztatást adnak az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is.

A tájékoztató elfogadása előtt a tagintézmény beszerzi a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tagintézmény-vezetője minden tanévben az osztályfőnökök közreműködésével szülői értekezleteken, illetve osztályfőnöki órákon értesíti a szülőket és a tanulókat a következő tanévben választható tantárgyakról, az azt tanító nevelőkről. A jelentkezés rendje a törvényben, rendeletben meghatározott módon történik.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. A szülő, ill. a tanuló a tanév során egy alkalommal, a tagintézmény-vezető engedélyével módosíthatja választását. Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, azon a tanév végéig kötelező részt vennie. Az értékelés és minősítés, a magasabb évfolyamba lépés szempontjából a szabadon választott órát úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A szülő, ill. a tanuló igazgatói engedéllyel módosíthatja választását.

A választható tantárgyakat és foglalkozásokat a tagintézmények a saját Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

A tagintézmények helyi tanterve határozza meg, melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken adott évfolyam adott osztályának valamennyi tanulója köteles részt venni, illetve melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.

A pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást, a tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, melyik foglalkozáson /választható/, milyen szakkörben szeretnének tevékenykedni.

18. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, a középszintű érettségi vizsga témakörei

A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését és a középszintű érettségi vizsga témaköreit a közép fokú tagintézmény a Pedagógiai Programjában szabályozza.

19. Az emelt szintű érettségire való felkészülés fejlesztési feladatai a 11-12. évfolyamon

A 11. és a 12. évfolyamon a fakultatívan választható órák segítségével emelt szintű érettségi vizsgára készülhet fel a tanuló. Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározása és az emelt szintű követelmények magukban foglalják a középszintű követelményeket is (a mindenkori követelményrendszer szerint, melyet a NAT, a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet és a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza). Ebből következően a feladatai és fejlesztési követelményei teljes egészében a fent hivatkozott központilag meghatározott követelmények.

A középiskolai tananyag rendszerező ismétlésével párhuzamosan a diákok megismerhetik az érettségire előforduló feladattípusokat, és gyakorolhatják ezek megoldását.

Az írásbeli mellett szerepet kap a szóbeli vizsgára való felkészítés, a tudományos stílus és kifejezőképesség elsajátítása is. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanuló kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladatmegértési szintje, szintetizáló és problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a

felsőoktatásban is hasznát veszi.

A képzés heti plusz óraszama két óra tantárgyanként a 11. és 12. évfolyamon.

A részletes, tantárgyakra lebontott fejlesztési feladatokat a Helyi tantervek Pedagógiai Program mellékletei tartalmazzák, amelyek szakmai tartalmáért a munkaközösség-vezetők felelősek.

20. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzés és értékelés alapelvei

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái meghatározásánál a Nemzeti Köznevelési Törvény vonatkozó előírásai irányadóak.

Az ellenőrzés célja információ szerzése a tanulókról, személyiségük fejlődéséről, ismereteik, tevékenységük, tudásuk gyarapodásáról.

Feladata:

- folyamatos munkára szoktatás, motiválás, felkészítés a továbbtanulásra,
- tájékoztatás a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának szintjéről,
- feltárja a gyakran előforduló hibákat, hiányosságokat,
- irányt mutat a szükséges korrekcióhoz,
- a tanulók reális önértékelésének, következőképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

Az értékelés a tanuló teljesítményének mennyiségi és minőségi jellemzőinek elemzése és összegzése, más szóval minősítés, mely az ellenőrzés rendszerességén alapul.

Célja a személyiségfejlesztés, a munka jobbítása és hatékonyabbá tétele.

Alapelvei:

- Legyen a tudás fokmérője, azaz terjedjen ki az ismeretekre (kerettantervi minimum, helyi követelmények).
- Legyen személyre szóló, a tanuló előző teljesítményéhez viszonyítson.
- Legyen fejlesztő, ösztönző jellegű, segítő szándékú.
- Legyen folyamatos, igazságos, tárgyilagos és jóindulatú.

- Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű (az órai viselkedés tantárgyi jeggyel nem értékelhető).
- Legyen egységes, rendszeres, következetes és minden tanulóra terjedjen ki.
- Legyen az iskolai követelményrendszerre épülő.

Feladata:

- a tudás- és képességszint, a neveltségi szint felmérése,
- a tanuló személyiségformálása, fejlesztése,
- információkat nyújt a pedagógusnak a tanítási-tanulási folyamat eredményességéről,
- lehetőséget ad a menet közbeni korrekcióra,
- tájékoztatja a tanulót, szülőt, pedagógust, intézményvezetőt, az iskolafenntartót pedagógiai munka eredményességéről,
- segíti a tanítási-tanulási folyamat innovációját.
- megméri, az eredmények összehasonlítása a városi, megyei, országos standarddal.

Területei:

- terjedjen ki az ismeretekre, jártasságokra, készségekre, képességek szintjére,
- értékelje a tanulók tanulási szintjét, a munkához való viszonyát,
- kísérje figyelemmel a tanuló önmagához való viszonyát, önfejlődését,
- vizsgálja a tanulók egymáshoz, a felnőttekhez, a környezethez való viszonyát.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájuthatott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.

- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- A számonkérés, illetve értékelés nem lehet magatartást minősítő vagy fegyelmező eszköz.
- Egy napon lehetőleg két tantárgynál több tárgyból témazáró és/vagy nagy- és/vagy felmérő dolgozatot ne írassunk.
- Legkésőbb 5 nappal előbb történő bejelentés nélkül nagydolgozatot, témazáró vagy felmérő dolgozatot nem lehet íratni.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái

- **Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés** megmutatja, hogy milyen képességekkel, készségekkel, ismeretekkel lépnek be a tanulók a nevelési-oktatási folyamat adott szakaszába. Az értékelés célja a tanuló ún. előzetes tudásának feltárása, mely segíti a tanulási folyamat megtervezését.

Év eleji felmérések, dolgozatok előtti felmérések (érdemjegyet nem adunk rá!).

- **Formatív (fejlesztő, formáló) értékelés** a nevelési-oktatási folyamat közbeni információgyűjtés, mely a tanulás átmeneti eredményeiről tájékoztat, a tanítási- tanulási folyamat állandó kísérője és azonnali beavatkozást, korrekciót, önkorrekciót, vagy megerősítést tesz lehetővé.
- **Szummatív (összegző) értékelés**, mely végállapotot tükröző, a nevelési-oktatási folyamatot lezáró, lemérő és minősítő értékelés, az elért eredményt, tudásszintet állapítja meg és minősíti.

A minősítés szelektálja a tanulókat, mert egy bizonyos szint alatti eredménnyel nem léphetnek tovább.

A lezáró értékelés lehet felelet, központi vagy helyi felmérések, témazárók, félévi és év végi bizonyítvány osztályzat, gyakorlati teljesítmény osztályzata, tanulmányok alatti vizsga.

A tanulmányi munka értékelése:

- **Szöveges értékelés** (szóban vagy írásban):
 - Általános iskola első évfolyamán a félévi és év végi, második évfolyamán a félévi értékelés a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény és a helyi tanterv szabályozását figyelembe véve szöveges minősítéssel történik (a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul). A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.
 - Egyéb tanulmányi teljesítményt (órai munka, felelet, írásbeli számonkérés) az érdemjegy megállapítása mellett célszerű pedagógiai szempontból szóban részletesen kifejtve is indokolni, illetve az osztályzat kialakításának szempontjait ismertetni a tanulóval. Ügyelni kell arra, hogy a feltárt hiányosságok mellett emeljük ki a pozitívumokat, ezáltal önellenőrzésre sarkallhatjuk diákjainkat.

- **Osztályzattal/érdemjeggyel történő értékelés:**
 - A tanuló tudásának, teljesítményének értékelésénél és minősítésénél használt osztályzatok/érdemjegyek: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
 - A tagintézmények helyi tantervükben határozzák meg a tantárgyak sajátosságainak és az iskola általános követelményszintjének figyelembevételével az osztályzatok, érdemjegyek megállapításának szempontjait.
 - Félévkor és a tanítási év végén a pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét érdemjeggyel, osztályzattal minősíti.
 - A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
 - Az év végi osztályzat a Nemzeti Köznevelésről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően születhet osztályozó vizsga eredményeként. Ekkor az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi.
 - Speciális értékelési forma a különbözeti vizsga. A különbözeti vizsgán kapott osztályzat azt jelzi, hogy a tanuló a befogadó csoport (osztály) tudásszint-skáláján milyen helyet foglal el (pl.: iskola vagy tagozatváltás)

A tanuló teljesítményének ellenőrzési fajtái és funkciói

A tanuló teljesítményének ellenőrzési fajtái:

- Szóbeli feleltetés formák:
 - összefüggő szóbeli felelet, feladatmegoldás,
 - több kérdésre adott néhány mondatos felelet,
 - beszámolók, kiselőadások,
 - előadások, prezentációk,
 - memoriter,
- Házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése.
- Írásbeli számonkérési formák:
 - rövid írásbeli felelet (egy anyagrészből), feladatmegoldás,
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő)
 - feladatlapos számonkérés,
 - különböző célú felmérések (pl.: év végi, kompetenciamérés)
- A tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása, megfigyelések, önálló kísérletek leírása, illetve végrehajtása) ellenőrzése.
- Pályázati dolgozatok (pályamunkák).
- Versenyeken nyújtott teljesítmény.

Az ellenőrzés funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következésképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

A tanuló teljesítménye érdemjeggyel értékelhető. Az írásbeli beszámoltatás rendjét a tagintézmények saját intézményükre vonatkozóan szabályozhatják

Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya:

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kíváná. A tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük a szóbeli felelet javára tolná el az arányt. Ugyanakkor a magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Intézménytípustól és a kitűzött céloktól, a helyi tantervtől függően, a tantárgyi sajátosságokat figyelembe véve a tantestületek állapítják meg iskolájukra vonatkoztatva az írásbeli és a szóbeli beszámoltatás arányát, a tanulók tudásának értékelésekor az írásbeli számonkérés súlyozását, valamint a minősítés, értékelés szempontjait.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének elvei

- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, illetve amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek).
- A Szakértői Bizottság vagy a Nevelési Tanácsadó véleménye alapján az igazgató mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés, minősítés alól, a szóbeli vagy írásbeli számonkérés alól a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő tanulót. A felmentés betartatása és ellenőrzése az igazgató feladata. A felmentés a szülő aláírásával, igazgatói írásbeli határozattal válik érvényessé. Az érvényesség a szakvéleménybe meghatározott időig tart.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszédett füzetét, beadott munkáját rövid időn belül (legkésőbb 15 nap) értékelni, javítani kell: ellenkező esetben annak – fontosabb – visszajelzés jellege háttérbe szorul „jegyszerző” funkciója mögött.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) a tanulók „szellemi termékei”, azokat vissza kell adni a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg azokat a pedagógus.
- Az értékelés alapja az iskola helyi tantervének követelményrendszere.

- Törekedni kell a szóbeli és írásbeli számonkérés helyes arányának kialakítására, melyet a tantárgy sajátosságai meghatározhatnak.
- Törekedni kell arra, hogy a tanuló rendelkezék egy félévben megfelelő számú érdemjeggyel. (Minimum a heti óraszámmal egyező számú legyen, heti egy óras tantárgy esetén kettő, de a tagintézmények ettől eltérően szabályozhatnak.)
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A szaktanári értékelésnél a szakmai munkaközösségek által elfogadott értékelési elveket, a tantárgy sajátosságait és a tanuló képességeit, fejlődését is figyelembe kell venni.
- A szaktanár a tanév elején ismerteti a tanulókkal, szülőkkel (szülői értekezleten, fogadóórán) a számonkérés és az értékelés követelményeit, formáit és hogy a különféle tanulói megnyilvánulások milyen súllyal szerepelnek a félévi/év végi értékelésben, minősítésben.

21. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészülés tanulók önállóan, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer. Az „házi feladat” hozzájárul a tanulók önállóságának fokozásához.

A „házi feladat” célja

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat,
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat,
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában,
- alkotómunkát végezni valamely témában,
- lehetőséget ad a tanulónak az önellenőrzésre.

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata

- Igazodjon a tanulók életkorához és egyéni adottságaihoz, képességeihez és érdeklődéséhez, lehet differenciált feladat is.
- Illeszkedjen a tanítási-tanulási folyamatba.
- Vegye figyelembe az átlagos képességű, átlagos felkészültségű tanuló napi iskolai terhelhetőségét.

- Segítse elő a tanult ismeretek megszilárdítását, a készségek begyakorlását, a képességek fejlődését.
- Feleljen meg a tantárgyi sajátosságoknak.
- Biztosítsa a tanulók egyenletes terhelését.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/megtanulására mindenki képes.)
- A feladatkijelölés legyen egyértelmű, szükség szerint utasításokkal segítsük elő a tanuló önálló munkáját.
- Az önálló ismeretszerzést, információfeldolgozást kívánó feladatoknál gondoskodni kell arról, hogy a tanár által megjelölt források, segédeszközök minden tanuló számára rendelkezésre álljanak.
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
 - Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint: nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
 - meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
 - a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.)
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).

22. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A köznevelési törvény 6. mellékletében meghatározott tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási órakerete alapján az oktatás csoportbontásban is folyhat.

Csoportbontásban oktatjuk:

- az idegen nyelveket,
- a testnevelést,
- a digitális kultúrát,
- az emelt szintű képzések tantárgyait,
- a korrepetálás, felzárkóztatás foglalkozásait.

További csoportbontásról a finanszírozási feltételek, az osztálylétszámok és személyi feltételek alapján az éves tantárgyfelosztás előkészítésekor dönt a nevelőtestület.

A csoportbontás legindokoltabb esetei:

- a kötelező érettségi tantárgyak,
- testnevelés,
- digitális kultúra.

A foglalkozások tervezésénél figyelembe vett szempontok:

- az érvényben lévő jogi szabályozás,
- a tanulók igénye,
- a továbbtanulás előkészítése,
- finanszírozási feltételek,
- személyi feltételek.

23. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Azokban a tagintézményekben, ahol nemzetiségi oktatás folyik, ott a nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk. A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése nem elkülönítetten, hanem az évfolyamok tantervi követelményeiben beépítve, az egyes témakörök részterületeiként jelennek meg, és azok a Magyarországon élő többi népcsoporttal együtt tárgyalásra kerülnek.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek: szakkörök, hagyományőrző rendezvények, kiállítások szervezése, rendezése, szabadidős tevékenységek, táborozások, színház- és múzeumlátogatás, hangverseny látogatás, iskolai fellépések.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

Azokban a tagintézményekben, ahol az intézményre nézve ez a téma nem releváns ott is fontfeladat, hogy az intézménybe járó diákok megismerjék a magyarországi nemzetiségeket (területi elhelyezkedésüket, szokásaikat, népi kultúrájuk jellegzetességeit, történeti múltjukat stb.).

Ezeket az ismereteket a történelem tantárgy tanításának keretei között oldjuk meg. Csak néhány érintőleges téma:

- a tatárjárás utáni betelepítések;
- a török hódoltság hatásai;
- az 1910-es népszámlálás eredménye;
- a trianoni határmódosítások hatása;
- nemzetiségek a két világháború között;
- 1920. évi 23. törvénycikk, a Numerus Clausus;
- az antiszemitizmus;
- a holokauszt;
- nemzetiségpolitika 1945-1989 között;
- nemzetiségpolitika 1990 óta.

24. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A köznevelésről szóló törvény 80. § (1) bekezdése alapján minden tanévben országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról.

80. § (9) Az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi - a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével - a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik.

A 2014-2015. tanévtől a többi iskolához hasonlóan a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) rendszerét alkalmazzuk tanulóink általános fizikai-teherbíró képességének minősítéséhez a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján, mely szerint:

„Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa - az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban - az (5) bekezdésben meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.”

A NETFIT egy informatikai alapú rendszer, mely a feltöltött tanulói eredményeket automatikusan kiértékeli. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A mérési eredmények elemzése és értékelése alapján a testnevelők javaslatot tehetnek a nevelőtestület részére a pedagógiai program részét képező iskolai egészségfejlesztési program módosítására.

25. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Úgy gondoljuk, hogy környezetünk és egészségünk megóvása, védelme egymással szoros összefüggésben van, gyakorlatilag elválaszthatatlan.

Iskolai programunkba nem különálló részekként, hanem szorosan összefonódó egészként építjük be.

Az egészség egybefoglalja a testi, a mentális-lelki és a szociális jólétet. Akkor egészséges egy iskolás gyermek, ha a testi-lelki fejlődése zavartalan, kiegyensúlyozott, problémáit, kudarcait megtanulja leküzdeni, örömet jelent számára a természet szépsége, a valahová tartozás, a vidámság, a zene, a mozgás. Az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskolai élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen. Az egészségnevelés folyamatában lényeges, hogy a tanulók megismerjék a helyi környezeti kockázatok egészségükre gyakorolt hatását, megelőzzék a megbetegedést okozó helyzeteket.

Minden pedagógus személyesen is felelős azokért a kölcsönhatásokért, melyek a tanulók szociális és érzelmi nevelésében megmutatkoznak. Törekszünk a személyes példamutatásra és a tanóráinkon kiegyensúlyozott, sikerélményt adó légkör kialakítására.

25.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészség nemcsak a betegség-, illetve fogyatéknélküliséget jelenti, hanem a teljes testi, szellemi és szociális jólét állapotát.

Az egészség fogalmának egészségnevelési megközelítése

- Az egészséget pozitív, cselekvő, aktív oldalról közelíti meg.
- Testi jólét, a szellemi épség és az egészséges lelki világ összhangját hirdeti.
- Társadalomba, a közösségbe való beilleszkedés, elhelyezkedés meghatározója.
- A harmonikus személyiségfejlődés lényeges alapja.

Az egészségnevelés céljai

- Elősegíteni a gyermek felelősségvállalását.
- Biztatni a gyermeket az egészséges életmódra.
- Lehetőségeket adni, hogy a gyermek bizonyíthassa fizikai, lelki, szociális erejét.
- Elősegíteni az önismeretet és az önbecsülést.
- Fejleszteni a döntési képességet.
- Kialakítani a nemi szerepeket.
- Fejleszteni a szellemi, etikai, erkölcsi értékeiket.
- Kialakítani a társadalom iránti felelősséget.

Az egészségnevelés kialakításának folyamata

- Információ, ismeret nyújtása, a tudás kialakítása.
- Magatartás, gyakorlat alakítása, attitűd formálása.
- A folyamat alakításának belső tényezői - IQ; motiváció; önismeret, önbizalom.
- A folyamat alakításának külső feltételei - információ hozzáférhetőség; családi, kortársi, társadalmi elvárás; hozzáférés az eszközökhöz.

Az egészségnevelés feladatai

- Az aktív szabadidő eltöltésének biztosítása, az értékek megismertetése (Osztályfőnöki helyi tanterv, kommunikáció stb.).
- Önmagunk és egészségi állapotunk jobb megismerése (lásd. Osztályfőnöki helyi tanterv, iskolaorvos).
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontosságának kialakítása (testnevelés helyi tanterv, sportkörök).
- Betegségek kialakulása, kezelésének módjaival történő ismerkedés (iskolaorvos, védőnő által végzett egészségi állapot felmérése és rendszeres ellenőrzése, egészségnevelési csoportos - osztályfőnöki óra keretében - illetve egyéni foglalkozások és beszélgetések).
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben (lelkész, pszichológus, védőnő, osztályfőnöki helyi tanterv).
- A tanulás és a tanulás technikáinak elsajátítása (tanulásmódszertan helyi tanterv).
- Az idővel való gazdálkodás tanulása - tanítása fő motivációnk a szabadidő értelmes eltöltésének segítése.
- Az egészségesebb életmód érdekében a mindennapos mozgás, helyes táplálkozás igényé alakítása.
- Komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.
- Tudatosítása a tanulóknak, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.
- Támponkat adni az életmódbeli döntések meghozatalához, segítve az egészséget támogató magatartásformák kialakulását.
- Tudatosítani, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása.

Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
 - Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- Az osztályfőnöki foglalkozásokon tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

25.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

Napjainkban egyre több figyelem irányul a környezetvédelemre. Az emberek életvitelét kulturális szokásait kell átformálni ahhoz, hogy megfelelő természeti környezetet teremtsünk a jelennek is, és az utókor számára is. Ehhez a szemlélet javításához a gyerekeken keresztül vezet az út. Ezért is kiemelt fontosságú a pedagógiai programunkban a természet-, környezet- és egészségvédelmi nevelés. Ahhoz, hogy a jövő felnőttei, a mai iskolások majd élni is tudjanak jogaikkal a környezetük védelméért, most kell megismerni a saját természeti környezetüket, annak adottságait, természeti kincseit, történelmét, néprajzát. Ezek ismeretében tudják azt tudatosan védeni, oltalmazni, fejleszteni, és majd átadni az ő utódjaiknak.

Tudatos természetszerető, természetvédő, környezetvédő szemlélet kialakítása, illetve megerősítése a célunk, saját természeti környezetünk megismerése a természettudományos órák tananyagához kapcsolódóan a tanórákon, illetve osztály és iskolai kirándulásokon, tanórai, illetve iskolai projektek, témahetek szervezésével. Az ökológiai válság korszakában a pedagógusokra és a közoktatásra váró új kihívás, a környezeti nevelés világszerte és Magyarországon is felértékelődött. A természettudományos tantárgyak tanításának egyik alapfeladata a bioszféra emberi beavatkozások hatására bekövetkező változásainak felkutatása, oksági-következményi kapcsolatainak feltárása és e tanulságok bemutatása. Megismerteti a gyerekeket az élővilág sokféleségével, az anatómiai-morfológiai tudományokkal, az élettani és a rendszertani ismeretekkel. Így mutat tudományosan igazolt képet a természeti környezetről.

Az iskolánk szemlélete annyiban több ennél a környezeti nevelésnél, hogy az ember és környezete közti kapcsolatot nem szűkíti le a természeti környezethez való érzelmi viszonyulás alakítására, hanem ezt a gazdaság, a politika, a technikai lehetőségek, a jog, a társadalmi együttműködés globális kérdéskörének rendszerében mintegy részfeladatként kezeli. Ez a felfogás a környezeti nevelés által hangoztatott biológiai és ökológiai rendszerszemléletet mintegy áttemeli a gyakorlatba, hangsúlyozva azt, hogy a globális és helyi problémák csak társadalomökológiai alapon oldhatók meg.

A környezeti nevelés olyan összetett személyiség-, magatartás- és attitűdformálás,

- amely az egyént képessé teszi a másokkal való együttműködésre, toleranciára és segítő életmódra,
- amely elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartást, életvitelét,
- megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt,
- tudatos mérlegelésre nevel, arra, hogy a jelent a lehetséges jövő felől közelítsük,
- komplex és integrált nevelési terület.

A környezeti nevelés célja

- A tanulók ösztönzése saját élő és élettelen környezetük megismerésére, alakítására, védelmére, a környezetet károsító jelenségek felismerésére, az azok elleni tudatos fellépésre.
- Alakuljon ki a gyerekekben a környezetük iránti felelősség, a természet iránti tisztelet, tanuljanak meg környezetbarát módon élni.
- Ismereteik birtokában fedezzék fel a környezeti problémákat, értsék meg azok gazdasági, társadalmi okait.
- Legyenek képesek együttműködni, dönteni, cselekedni, válaszokat keresni a problémák megoldása érdekében, és kerüljön előtérbe a fenntarthatóságra nevelés.
- Értsék meg, hogy az ember – mint a természet része – csak úgy boldogulhat, hogy környezetével együttműködik, vele harmóniában él.
- Legyenek képesek mindennapi életükben a természeti, társadalmi, gazdasági, politikai konfliktusok megoldására törekedni.
- Ismerjék meg életkoruknak megfelelően lakóhelyük jellegzetességeit, hagyományait, az itt élő nemzetiségek népszokásait, nevezetes szülőiteit, gazdasági életét, és óvják, fejlesszék azt.
- A tanulók az elemző módszerek készségszintű alkalmazásával képesek legyenek életkoruknak megfelelően vizsgálni és jellemezni környezetük állapotát.

A környezeti nevelés feladata

- A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása.
- A környezet megóvásához szükséges képességek és készségek gyakoroltatása, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.
- Tanulóinkat életkoruknak megfelelő szinten megismertetni – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladatival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés formái

- Tanórák keretén belül (fizika, kémia, természetismeret, biológia, osztályfőnöki és szakmai órák).
- Akciók, zöldesítés: Egy-egy helyi probléma megoldása (tanulóink segítségével felújítási munkák: padok, játszóterek) vagy jeles napokhoz szervezett olyan akciók, amelyek felhívják a tanulók figyelmét környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is: az iskola környezetének szépítése, virágok ültetése, de csatlakozhatunk helyi (végzős tanulók faültetése a város kijelölt területén) vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási Világnap).
- Kiállítások: Jeles napokhoz kapcsolódva.
- Média: Szoros kapcsolatot tartunk a helyi médiával és gondoskodunk az iskolai események, eredmények megismertetéséről.
- Tanulmányi kirándulás: Szervezünk egy vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb-nagyobb természetvédelmi területekre (Mecsek), botanikus kertekbe (pécsi botanikus kert), múzeumokba, részt veszünk szervezett túrákon.
- Vetélkedők, tanulmányi versenyek: Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

25.3 Az egészségneveléssel és a környezeti neveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok

- Heti egy napon a tanulóinknak védőnői ügyelet biztosítása;
- Egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.);
- Egészségügyi felvilágosító előadások lebonyolítása;
- Drog prevencióhoz kapcsolódó rendezvények megszervezése;
- Osztálykirándulások, táborok, túrák, terepgyakorlatok szervezése;
- Kreatív, cselekedtető akciók rendezése (pl.: szemétszedés, faültetés, stb.);
- A külső programokhoz kötődően baleset megelőzési felvilágosító előadások tartása;
- A külső programokhoz kötött környezetvédelmi előadások, tájékoztatók, gyakorlatok megszervezése;
- Az „Egészség” projekt, témahét vagy modul napjaihoz kötődően egészség- és környezetvédelmi tablók, poszterek, filmek készítése, szituációs játékok szervezése;
- Évente egy sportnap lebonyolítása;

- A médiában megjelenő, mértéktelen fogyasztásra ösztönző reklámok hatásainak ellensúlyozására egyfajta módszer az iskola példamutatása, úgymint:
 - Szelektív szemétyűjtés megszervezése;
 - Laboratóriumi veszélyes anyagok, szárazelemek gyűjtése;
 - Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;
 - Takarékoság, takarékos megoldások alkalmazása (pl. energiatakarékos izzók, víztakarékos berendezések és eljárások, hőszigetelt nyílászárók stb.);
 - Cserepes, élő növények az osztályterekben, folyosókon.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

26. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- a nevelésben/oktatásban megszerzhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

Különösen valamely személy vagy csoport:

- jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítása. Feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes iskolai osztályokban

- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek)

27. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás fogalma

A tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez, a Házirendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintjei, a tanuló viszonya társaihoz, tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz.

A magatartás nem azonos a magaviselettel. A magatartásjegy kialakításában a tartás, a morális tulajdonságok (becsületesség, kudarctűrés, önfegyelem) játsszák a döntő szerepet.

A magatartás értékelésének elvei

- a Házirend ismerete, betartása és betartatása,
- az iskolába járási fegyelem (pontosság, igazolt és igazolatlan órák),
- társaihoz való viszonya (segítőkészség, szolidaritás, stb.),
- a tanáraival szemben tanúsított magatartása (udvariasság, figyelmesség),
- beszédstílusa, a kulturált magatartás szabályaihoz való viszonya az iskolában és az iskolai szervezésű rendezvényeken,
- a tanuló korábbi magatartásához képest történt (pozitív vagy negatív irányú) változás,
- óra alatti magaviselet (a fegyelmeztség szintje),
- aktív szerepvállalás az osztályközösség/iskolai közösség feladatainak megvalósításában.

A szorgalom fogalma

A tanuló az iskolai munkához, tanuláshoz való viszonya, aktivitása, érdeklődése. Értékeli a tanuló rendszerességét, igényességét, figyelembe véve egyéni adottságait, személyiség jegyeit és változásának jellegét.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- a tanuló tudás iránti igénye (szelektál-e a tárgyak között vagy minden tárgyat igyekszik tanulni),
- a tanuló képességéhez mért teljesítménye,
- a tanuló feladattudata (kötelező feladatai megoldásának, elkészítésének minősége, igényessége),
- a tanuló részvétele az órák menetében (aktivitás),
- a tanuló írásos és manuális munkáinak külalakja, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége (pl. gyakran otthon hagy-e kötelező felszerelési tárgyat),
- a tanuló pontos, megbízható, önálló munkavégzése,
- a tanuló vállalt többlet feladatai (tanulmányi verseny, szorgalmi feladatok).

A magatartás és szorgalom minősítésének (a jegy kialakításának) formái

Folyamatos minősítés:

- A pedagógusok folyamatosan, rendszeresen, következetesen reagálnak a tanulók megnyilvánulásaira (órán és órán kívüli szervezett foglalkozásokon, óráközi szünetekben).
- Kirívó magatartásbeli vétség, illetve a munkamorál feltűnő romlása esetén a szülőket szóban vagy írásban tájékoztatni kell.
- Kiemelkedő teljesítmény (versenyeredmény, rendezvényen való szereplés, szervezőmunkában való részvétel, stb.) jutalma szóbeli és írásbeli dicséret.

Félévi és év végi minősítés, jegy kialakítása:

- a tanuló önértékelése és az osztályközösség véleménye
- az osztályfőnök értékelése,
- az osztályban tanító tanárok testületének véleménye,
- a döntést (vitás esetben szavazás segítségével) az osztályfőnök hozza meg.

Mind a magatartás, mind a szorgalom értékelése a tanulói személyiség alakításának, a tudás megszerzésére irányuló tevékenység segítésének eszköze.

Nem szabad a tanuló magatartását és szorgalmát mereven, a személyiségvonásainak figyelmen kívül hagyásával értékelni. Semmilyen körülmények között nem megengedett a kollektív büntetés (csoport vagy osztály szintű alul értékelés). Az értékelés nem tükrözhet tanári rokonvagy ellenszenvet. A minősítés nem büntetés és nem megtorlás, hanem folyamatos értékelés: célja minden esetben a nevelés, a jobbítás, a segítségnyújtás. Amennyiben a szülő nem ért egyet a pedagógusok által kialakított minősítéssel, az osztályfőnököknek (ill. az osztályban tanító bármely tanárnak) törekednie kell arra, hogy a szülőt érvekkkel és a tények ismertetésével meggyőzze.

A magatartás, szorgalom minősítése osztályzattal/érdemjeggyel történik:

Példás (5), jó (4), változó (3), magatartás rossz (2), szorgalom hanyag (2).

Az osztályzat kialakításának szempontjait a tagintézmények iskolájuk sajátosságait figyelembe véve Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

Az iskolai jutalmazás elvei és formái

Az a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt,
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében,

iskolai jutalmazásba részesülhet.

Az iskolában tanév közben a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- közösségi munkáért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A tanulók - arra érdemes teljesítményért - a tanév során bármikor kaphatnak szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséretet. A dicséretek minden esetben írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A szaktárgyi dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

A tanév végén könyvjutalomban és/vagy elismerő oklevélben és/ vagy tárgyjutalmat és/ vagy az intézmény által alapított egyéb elismerési formában (címek: Jó tanuló, Jó sportoló, Az év tanulója, stb.) részesülhet a tanuló.

Jutalomban részesülhet a tanuló egyénileg, illetve a tanulói közösség (osztályközösség, tanulók valamilyen formában szerveződő csoportja: szakkör, énekkar, stb.).

A jutalmazás formáit és elveit a tagintézmények a Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

Az iskolai büntetés elvei és formái

Az a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- árt az iskola hírnevének,

figyelmező intézkedésbe részesülhet.

A büntetés formája lehet:

- szaktanári figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés vagy megrovás (szóban, írásban),
- igazgatói figyelmeztetés, intés vagy megrovás (szóban, írásban),
- tantestületi figyelmeztetés, intés vagy megrovás.

A büntetési fokozatokat és elveit a tagintézmények a Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

28. Projektoktatás és egyéb új tanulászervezési módszerek a tanítás-tanulás folyamatában

A NAT szerinti kulcskompetencia-területek fejlesztését, újszerű tanulászervezési eljárások alkalmazását támogató oktatási programok segítik: kompetencia alapú oktatás, kooperatív technikák, projekt módszer, moduláris oktatás, műveltségterületi oktatás, témahét megszervezése.

Projekt

A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg. A módszer lényege nem kizárólag az, hogy a tanulók egy-egy problémára megoldást találjanak, hanem az, hogy a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontját is felfedjék. A passzív befogadó és feldolgozó magatartás helyett a diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására. A projekt módszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme, maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.

Vagyis a projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A projekt módszer alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett, a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez, így a diákok bekapcsolódhatnak a célorientált mozzanatokba, és személyiségfejlődésük adott szakaszában meglévő ambícióik, tehetségük

függvényében találják meg és végzik a projektfeladatokat. Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik, és saját képességeinek kibontakoztatásával a társadalom keretein belül zajló életére is felkészülhet.

Kooperatív tanulási forma

A kooperatív tanulási forma a tanulók kics csoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében. A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van. A csoportok általában heterogének. A gyengébben teljesítő tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek tanítva tanulhatnak, így tudásuk mélyebbé válik. Mivel a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció erős. A diákok megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket, elősegíti a szocializációt.

Témahét megszervezése

A témahéten a tagintézmény minden tagja ugyanazt a - tartalmában nagyobb, sok szempontból megközelíthető- témát helyezi a vizsgálódás középpontjába. A tanulási folyamat kiszakad a hagyományos iskolai rendszerből (tanórák, szünetek). A hagyományos órakeretek felbontása folyamán megvalósítható az a cél, hogy az eltérő attitűdű és felkészültségű gyerekek eltérő módon legyenek motiválva. Cél a tantárgyak együttműködésének megteremtése, a tárgyi szétbontottság megszüntetése, mely a téma globális megközelítéséhez vezet. A tevékenységek folyamán a diák közvetlen kapcsolatban van az iskolán kívüli világgal, az élettel, mely lehetővé teszi az aktív tapasztalást, a saját élményű tanulást.

Műveltségterületi oktatás

A műveltségterület oktatása során cél a korszerű műveltség közvetítése, illetve a természeti, társadalmi és történelmi jelenségek átfogó (globális) ismeretének elsajátíttatása, tartalmi komplexitás megvalósítása, a személyiség fejlődésének lehető legteljesebb kibontakoztatásával tantárgyközi kapcsolatok megerősítésének útján, felelős állampolgári ismeretek és magatartás kialakítása a tanulók saját tanulási folyamataikba való aktív bekapcsolódásával, továbbá a kritikai gondolkodás megalapozása, a NAT-ban meghatározott főbb tartalmi elemek és kulcskompetenciák alapján.

Moduláris oktatás

A modul önálló tananyagegység, amely formailag egységes és tartalmilag meghatározott. Magában foglalja a belépő szintet és az elérendő végcél. A modul tartalmazza az oktatási, tanulási stratégiákat, módszereket, eszközöket, az értékelés módját és szempontjait. A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljesen lefedik a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthetők a hagyományos tanulási-tanítási folyamatokba is. A moduláris felépítés felkínálja az új tantervi irányok és képzési tartalmak tervezésének nyitott lehetőségét, ugyanakkor a régi elemek felhasználását is.

A projektoktatás és a többi új tanulásszervezési módszerek eltérő alkalmazását a tagintézmények a saját Pedagógiai Programjukban szabályozzák.

29. A közösségi szolgálat

Jogszabályi háttér:

- A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 6.§ (4) paragrafusa szerint az érettségi vizsga megkezdésének feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése.
- A nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) kormányrendelet célul tűzi ki hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását saját élményű tanuláson keresztül.
- Ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást.
- Közösségi szerepek.
- Civil szervezetek céljai, lehetőségei, tevékenysége.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről

A közösségi szolgálat fogalma: „A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.”

Köznevelési törvény 4.§ (13).

A közösségi szolgálat a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett fejleszti a tanulók következő kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- problémamegoldás
- konfliktuskezelés.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályaorientációban is fontos lehet a tanulóknak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Az iskola a közösségi szolgálat megszervezésével törvény adta kötelezettségének tesz eleget, segítve a tanulók érettségéhez jutását. Az iskolai közösségi szolgálati program különös értéke, hogy tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremt a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Mindezekon felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

A közösségi szolgálat megszervezésénél és előkészítésénél a következőket vesszük figyelembe:

- a tanulók motiváltsági irányai,
- korábbi gyakorlatok, szemlélet megléte,
- a pedagógiai programmal összhangban lévő tevékenységi körök listája,
- a tanulók és pedagógusok felkészítésének lehetséges módjai, önkormányzattal, civil szervezetekkel való együttműködés lehetősége.

A közösségi szolgálat területei, tevékenységi körei

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelemi,
- polgári- és katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel.

Az első pontban minden esetben, míg a többi pontokban említett tevékenységi körök esetén szükség szerint mentort kell biztosítani.

Minden esetben javasoljuk és fontosnak tartjuk az együttműködési megállapodás megkötését.

A közösségi szolgálat teljesítésének időbeni ütemezése

- 9. évfolyam: a diákok felkészítése a közösségi szolgálatra, a szolgálat megkezdése;
- 9.-10. évfolyamon 20-20 óra közösségi szolgálat teljesítése;
- 11. évfolyamon 10 óra közösségi szolgálat teljesítése, a közösségi szolgálat lezárása, értékelése;
- Amennyiben az évfolyamonként előírt órákat nem teljesítette a diák, akkor az iskola kötelezheti.

A közösségi szolgálat iskolán belüli szervezeti keretei

A közösségi szolgálatot iskolai szinten az *igazgató* fogja össze:

- felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért
- előkészíti a külső szervezetekkel az együttműködési megállapodásokat,
- felelős azért, hogy a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumaiban megfelelő módon nyilvántartsák, és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban és a naplóban,
- ellenőrzi az osztályfőnökök adminisztrációját,
- segíti az iskolai koordinátor munkáját.

A közösségi szolgálat egyes területeiért az iskola igazgatója által ezzel a feladattal megbízott *iskolai koordinátor* felelős, aki

- feltérképezi az iskolán belüli lehetőségeket, ill. a komlói, Komló környéki együttműködő szervezeteket, folyamatosan bővíti a diákok felé kiajánlott választható közösségi szolgálati helyek listáját,
- kapcsolatot tart a külső szervezetekkel,
- tájékoztatja a diákokat az osztályfőnöki órákon a közösségi szolgálat egyes területeiről, a választható lehetőségekről,
- segíti a diákokat abban, hogy az egyéniségüknek, érdeklődési körüknek leginkább megfelelő közösségi szolgálati helyeket megtalálják,
- ellenőrzi, hogy a diákok valóban teljesítették-e a naplójukban rögzített időpontban a vállalt tevékenységet,
- kapcsolatot tart a diákok osztályfőnökeivel, tájékoztatja őket a tanulók közösségi szolgálati tevékenységének előrehaladásáról, ill. arról, ha a diák a vállalt tevékenységet nem teljesíti.

Az osztályfőnökök

- tájékoztatják a tanév első szülői értekezletén a szülőket arról, milyen formában és milyen időbeni ütemezés szerint kell teljesíteniük a diákoknak az 50 óra közösségi szolgálatot,
- elvégzik a közösségi szolgálattal kapcsolatos adminisztrációt: rögzítik, a törzskönyvben és év végén a tanuló bizonyítványában, hogy összesen hány órát teljesített a diák az adott időszakban (tanévben).

A diákok

- szabadon dönthetnek, mely tevékenység formájában teljesítik az 50 óra közösségi szolgálatot (az SNI-s tanuló esetében szakértői vélemény alapján eltekintünk a közösségi szolgálat teljesítésétől),
- részt vesznek az előkészítő foglalkozáson /foglalkozásokon (max. 5 óra),
- a közösségi szolgálat megkezdésekor jelentkezési lapot töltenek ki, melyet a szülő is aláír jóváhagyása jeléül,
- a folytatott tevékenységéről, annak helyéről, időpontjáról, időtartamáról, személyes tapasztalatairól feljegyzést készít, amelyet minden alkalommal aláíratat/lepecsételtet a tevékenység helyszínén,
- részt vesz a közösségi szolgálatot lezáró, azt értékelő foglalkozáson/foglalkozásokon (max. 5 óra), esetleg portfóliót készít, amelyben beszámol tapasztalatairól

**II. AZ EGYSÉGES ISKOLA TAGINTÉZMÉNYEINEK
ELTÉRŐ SZABÁLYOZÁSAI**

II./1. Az egységes iskola – alapfokú köznevelési feladatot ellátó – Gagarin Általános Iskola tagintézménye eltérő szabályozásai

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai elvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart. Az 1-4. évfolyamon nem szakrendszerű, 5-8. évfolyamon szakrendszerű oktatás folyik.

Szakrendszerű az oktatás, ha az egyes tantárgyakat, műveltségi területeket, tantárgyi modulokat (a továbbiakban együtt tantárgy) több, az egyes tantárgyak oktatására jogosító megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja.

Nem szakrendszerű az oktatás, ha a tanulók részére a tantárgyakat, illetve a tantárgyak nagyobb körét egy, tanítói végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja.

A kiemelt fejlesztési irányok, célzott készség - képesség területek a tanulók vonatkozásában az alábbiak:

Alapkészségek: olvasáskészség, íráskészség, elemi számolási készség, elemi rendszerező képesség és elemi kombinatív képesség.

- Az olvasáskészség, vagyis a szövegértő, élményszerző olvasás.
- Az íráskészség, amely a kézírással működő írásbeli kifejezés, közlés kritikus feltétele, a tevékeny iskolai tanulás ma még nélkülözhetetlen eszköze.
- Az elemi számolási készség. Ezalatt a számírás készségét, a mértékegység-váltás és a négy alpművelet 100-as számkörbeli készségeit értelmezzük.
- Az elemi rendszerező képesség, (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintjét) az elemi kombinatív képesség (annak elemi írásbeli szintje) iskolai adatai szintén segíthetik az iskolai fejlesztőmunka irányainak kijelölését az egyes tanulóink vonatkozásában.

Kiemelt fejlesztési feladat:

Iskolánkban kiemelten figyelünk a tanulók teljes körű egészségfejlesztésére, ezért a mindennapos testnevelés bevezetése mellett a tanórai tartalmakba, és a délutáni elfoglaltságokba is igyekszünk beépíteni a tanulók testi-lelki fejlődését segítő programok megvalósítását.(Pl.: Egészségét szervezése, helyes étkezési szokások kialakítása, helyes napirend és időbeosztás kialakítása, iskolánk étkezdéjében a reform ételek bevezetésének szorgalmazása, stb.)

Napjainkban egyre nagyobb figyelmet kell fordítanunk a fenntarthatóságra, így Örökös Ökoiskola lévén kiemelt feladatként kezeljük a környezettudatos viselkedési normák kialakítását, a fenntartható életmódra nevelést. Nemcsak iskolai keretek közt, de országos megmozdulásokhoz, rendezvényekhez kapcsolódva is igyekszünk ezt a szemléletmódot közvetíteni diákjaink felé.

2. Speciális képzéseink

Számítástechnikai irányultság oktatása

Mindennapi életünkben megnőtt az információ társadalmi szerepe, és felértékelődött az információszerzés képessége. Az informatikai mindennapjaink szerves részévé vált. A számítógépek iránt érdeklődő tanulók ezen irányultságú osztályainkban az 1. évfolyamtól kezdve tanulják a digitális kultúra tantárgyat, a 4 évfolyamtól szakköri szinten plusz órákban.

Célunk, hogy az ebben az osztályban tanuló diákok a számítógépet és a számítógépes programokat készségszinten tudják használni.

A 8 év során módja van másik iskolába, osztályba járó tanulónak is bekerülnie ezekbe a számítástechnikai irányultságú osztályokba. Ehhez különbözeti vizsgát kell tennie az ide jelentkező tanulónak. Az a diák viszont, aki a követelményszintet gyengén teljesíti, kikerülhet ezekből az osztályokból a szülővel való egyeztetés után.

Emelt szintű testnevelés oktatása

Iskolánk kiemelten kezelt területe a testnevelés tagozatos osztályok működtetése. Évfolyamonként egy osztályba szervezzük azokat a megfelelő mozgásügyességgel rendelkező tanulókat, akiknek emelt szintű testnevelés oktatást, edzési, versenyzési lehetőséget biztosítunk.

Ezek a tanulók többszörös szűrőn keresztül kerülnek iskolánkba: a város nagycsoportos óvodáit testnevelő tanáraink több ízben megfigyelik óvodai sportfoglalkozás közben, az óvodások ellátogatnak iskolánkba, ismerkednek az itteni sportszerekkel, körülményekkel, a város összes érdeklődő, iskolaérett gyerekének felmérő jellegű sportdélutánt tartunk, majd közülük az óvó nénikkel, szülőkkel összhangban felajánljuk a beiskolázás lehetőségét a legügyesebbeknek, orvosi alkalmassági vizsgálat után (háziorvosi általános vizsgálat).

Testnevelő tanáraink képesítésüknek megfelelően lehetőleg 1. osztálytól 8. osztályig foglalkoznak az adott tanulócsoporttal.

Feladatuk: a tanulók terhelhetőségének, általános állóképességének, ügyességének egyéni és csoportban történő fejlesztése mellett széleskörű sportági ismeretek nyújtása - legalább egy sportágban versenyeztetés, a tehetségek felismerése, fejlesztése.

Szüleivel egyetértésben biztosítjuk legfontosabb feladatát: a tanulás mellett sportolóhoz méltó magatartásmódok elsajátítását, értelmi, érzelmi fejlődését.

A 8 év során módja van másik iskolába, osztályba járó tanulónak is bekerülnie ezekbe az emelt szintű testnevelést oktató osztályokba. Ugyanúgy a követelményszintek gyenge teljesítésével átkerülhet párhuzamos osztályunkba – szülő-tanár egyeztetés után. Az emelt szintű minőséget előtérbe helyező tanítás mellett párhuzamos osztályainkban is biztosítjuk a mindennapos testedzést és sportfoglalkozásokat.

Mindennapos testnevelés megvalósítása

A mindennapos testedzés kiterjesztése és megvalósítása a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 27.§ (11) bekezdése alapján. Iskolánkban e törvényhely megvalósítása a következőképpen történik.

Az adott évfolyamon a testnevelés emeltszintű oktatásban részesülők számára az iskolánk által biztosított az öt testnevelés óra.

Az adott évfolyam többi osztálya tanulóinak pedagógiai programunkban rögzített heti három tanóra mellett órai keretek között szervezett úszásoktatással, néptánc-oktatással.

A tanórai keretek között szervezett testnevelés és úszás tanórák, valamint a sportköri foglalkozások rögzítése az elektronikus naplóban történik.

Úszásoktatás

Iskolánkban a mindennapos testnevelés keretein belül, a Nemzeti Alaptantervben és Iskolánk gyakorlati tapasztalata alapján lehetőség szerint 2., 3., 4., 5., 6. évfolyamokon heti 2 úszás órán vesznek részt tanulóink.

Művészeti irányultság oktatása

Azoknak a diákoknak, akik fogékonyak a népi hagyományok, a népművelés és a néptánc iránt, lehetőséget biztosítunk néptáncoktatásban való részvételre. Ennek oktatása heti 1 órában, a testnevelés tantárgy keretén belül valósul meg. Értékelése szintén a testnevelés tantárgyon belül történik.

3. Komplex alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2020/21-es tanévben.

Alapelvek, célok, feladatok

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: *Tanulni élmény!* amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,

- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak.

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulószervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A Komplex Alapprogram sajátosságai

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben**.

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl**.

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást**.

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
 - Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
 - Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
 - Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
 - Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
 - Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
 - Logikai játékok, logisztorik
 - Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
 - Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresszternterivi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaeorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra:

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-

30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

„Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. **A tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

4. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

Az iskolában folyó munka időkerete

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulás-szervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a keresttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Időkeretek

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy “Te órád” biztosítható.

Jelölések az osztálynaplókban

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

KOMPLEX ALAPPROGRAM			
DFHT óra	☐	Ráhangolódás	☐
DFHT-KIP óra	☐	Komplex óra	☐
Te órád	☐	Digitális alapú alprogram	☐
		Testmozgásalapú alprogram	☐
		Életgyakorlat-alapú alprogram	☐
		Művészetalapú alprogram	☐
		Logikaalapú alprogram	☐

Választható tantárgyak, foglalkozások

A tanulók érdeklődésének megfelelően és a lehetőségek figyelembe vételével az iskola nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez:

- tehetséggondozás,
- felzárkóztatás,
- fejlesztő foglalkozások,
- konzultáció

A tanórai foglalkozások mellett, a tanulók igényei szerint – a lehetőségek figyelembe vételével - tanórán kívüli foglalkozásokat szervez:

- napközis foglalkozás
- tanulószobai foglalkozás
- szakkör
- versenyek (tanulmányi, művészeti, iskolai, városi, területi)
- az iskola pedagógiai programjában rögzített, tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozások (tanulmányi kirándulás, sportrendezvény, kulturális rendezvény)

5. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontás

Iskolánkban évfolyamonként kettő, illetve három osztályban folyik az oktatás. Az osztályok többsége nagy létszámú. Befogadó iskolaként az SNI és BTMN-es tanulók együttnevelésére törekszünk. Mindezek miatt 1-4. évfolyamon matematikából és magyar nyelv és irodalomból csoportbontás lehetséges.

Egyes esetekben a tantárgy specialitása, ill. a tanterem befogadóképessége vagy eszközparkja indokolja a csoportbontásokat:

idegen nyelvből 1-8. évfolyamon (angol-német bontásban)

technikából 5-8. évfolyamon (fiú-lány bontásban)

digitális kultúrából 1-8. évfolyamon

úszásból 2-6. évfolyamon

matematikából 5-8. évfolyamon

Matematikából 5-8. évfolyamon az iskola hagyományainak megfelelően nívócsoportos bontásban folyik az oktatás.

Egyéb foglalkozások

Az iskola a tanórai foglalkozások mellett az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi:

Napközi otthonos/tanulósobai foglalkozás:

Az iskola a köznevelési törvény előírásainak megfelelően a szülők igényeivel összhangban a tanítási órák után napközi otthonos/tanulósobai foglalkozásokat szervez.

Tanítás nélküli munkanapokon, a tanítási szünetekben munkanapokon összevont csoportokban biztosítjuk a tanulók felügyeletét abban az esetben, ha legalább 10 olyan tanuló szülője igényli, akinek az otthoni felügyelete nem megoldott.

Tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozás:

A foglalkozások 1-3 fővel indíthatók. Céljuk a lemaradó tanulók felzárkóztatása, a tehetséges tanulók további képességkibontakoztatása, tehetséggondozás.

Szakkör:

A tanulók érdeklődési körének, igényeinek megfelelően az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével különféle szakkörök működnek iskolánkban. Ezek indításáról a tanév elején a nevelőtestület dönt. A szakkörök lehetnek művészeti, technikai, szaktárgyi jellegűek, de szerveződhetnek közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkör vezetését – az iskola igazgatójának jóváhagyásával és megbízásával – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók:

Iskolánkban rendszeresen szervezünk versenyeket, vetélkedőket, kiállításokat, valamint évente vagy két évente színházi bemutatózó műsort. Tehetséges tanulóinknak lehetőségük van indulni ezeken a programokon, de felkészítjük őket városi, területi, megyei, országos versenyekre is.

Kirándulások:

Az iskola pedagógusai minden tanévben szerveznek tanulmányi kirándulásokat, melyre legfeljebb 2 tanítási napot használhatnak fel. Ezt szervezhetik egy alkalommal, vagy akár tanév elején és tanév végén megbontva is. A kirándulásokat a tanév elején a tervezés dokumentumaiban meg kell jeleníteni. Ezekon kívül a szabadnapokon is szervezhetők kirándulások. A tanulók részvétele ezeken a kirándulásokon önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fedezik.

Könyvtári, múzeumi, színházi, kiállítási és egyéb művészeti előadásokhoz kapcsolódó foglalkozás:

Városunkban található kulturális intézmények számos olyan foglalkozást kínálnak, melyek az egyes tantárgyakhoz kapcsolódóan segítik a tananyag feldolgozását az élménypedagógia eszközeivel.

Amennyiben ezek a foglalkozások tanítási időn kívül kerülnek megszervezésre, esetleg költségekkel járnak, a tanulók részvétele önkéntes és a felmerülő költségeket a szülők állják.

Szabadidős foglalkozások:

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére diákjainknak számos szabadidős foglalkozást szervezünk. Ezek többsége már beépült hagyományrendszerünkbe is. A felmerülő igényekhez igazodva sporteseményeket, teadélutánokat, múzeumlátogatást, színház – és hangversenylátogatást, mozilátogatást, napközis és bentlakásos táborokat, túrákat, stb. szervezünk. A tanulók részvétele ezeken a rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fizeti.

A tanórán kívüli foglalkozások szervezési elvei:

- A foglalkozások szervezéséről a nevelőtestület dönt.
- A tanórán kívüli foglalkozásokat a tanítási órák után, délutáni időpontra szervezik meg a pedagógusok.
- A tanórán kívüli foglalkozásokra való jelentkezés önkéntes, kivételt képeznek ez alól a rehabilitációs, fejlesztő foglalkozások, valamint a gyógytestnevelés. A foglalkozásokra jelentkezni a tanév elején lehet, a jelentkezések határideje minden tanévben szeptember 30. A jelentkezés egész tanévre szól.
- A foglalkozások szervezésének feltétele (a tárgyi és a személyi feltételeken túl), hogy legalább 14 fő/csoport legyen.
- Az önként vállalt tanórán kívüli foglalkozásokról való távolmaradást is igazolni kell. A tanórán kívüli foglalkozásokról ismételtlen igazolatlanul hiányzó tanuló a tagintézmény-vezető engedélyével a foglalkozásról kizárható.

6. A tagintézmény helyi tanterve

Az egyes tantárgyak oktatásához készült **helyi tanterveket** a pedagógiai program **melléklete** tartalmazza.

A hon- és népismeret tantárgy az 5–8. évfolyamok valamelyikén összesen egyéves időtartamban, heti egy órában a szabadon tervezhető órakeret terhére kötelezően választandó.

A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani.

Matematika, magyar nyelv és irodalom, digitális kultúra, idegen nyelv és technika és tervezés tantárgyakból a pedagógiai programban meghatározottaknak megfelelően csoportbontások lehetségesek.

A 2020/2021-es tanévtől az osztályok óraterve 1. és 5. osztálytól felmenő rendszerben a következőképpen alakul:

tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	a	b	i	a	b	i	a	b	i	a	b	i
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	7	7	5	5	5	5+1	5+1	5+1
Idegen nyelv	+ 2	+2	+ 2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4 +0,5	4 +0,5	4 +0,5
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret/ Természetismeret							1	1	1	1 +0,5	1 +0,5	1 +0,5
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Digitális kultúra							1	1	1	1	1	1
Kötelező óraszám	2 2	22	22	22	22	22	22	22	22	23	23	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális óraszám	2 4	24	24	24	24	24	24	24	24	25	25	25

tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	a	b	i	a	b	i	a	b	i	a	b	i
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	4+1	4	4	4	3	3	3	3+1	3+1	3+1
Idegen nyelv	3	3	3	3 +0,5	3 +0,5	3 +0,5	3+1	3+1	3+1	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3+1	3+1	3+1
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret/ Természetismeret	2	2	2	2 +0,5	2 +0,5	2 +0,5						
Ének-zene	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Allampolgári ismeretek										1	1	1
Hon-és népismeret				+1	+1	+1						
Biológia							1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Dráma és színház							+1	+1	+1			
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező óraszám	27	27	27	26	26	26	28	28	28	28	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális óraszám	28	28	28	28	28	28	30	30	30	30	30	30

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az intézmény 2017-ben bekapcsolódott a Pécsi Tankerületi Központ EFOP-3.3.5-17-2017-00051 – Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program kísérleti megvalósítása című projektbe.

A projekt 2018. június 3-4. hetében és 2019. június 3-4. hetében megvalósuló témahetek céljai:

- a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a tanulók NAT-ban foglalt kulcskompetenciáinak, különösképpen a szociális kompetenciáinak fejlesztését célzó, kísérleti jellegű tematikus programok megvalósítása által;
- kidolgozott modellprogram tesztelése, az informális és non-formális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szolgáltatások, támogató rendszerek és kifejlesztett tartalmak, tesztelése;
- az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása;
- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulószervezési eljárások bevezetése;
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése;
- heterogén tanulói közösségek kialakítását segítő programok megvalósítása, az inkluzív nevelés szakmai támogatása;
- tanulói közösségépítés.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzésekben vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

Az Oktatási Hivatallal történő együttműködés alapja a 2018-ban megkötött EFOP 3.2.15/20-23/2017.számú együttműködési megállapodás.

7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs programja

A program a hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó - iskolai nevelésének- oktatásának megszervezésére irányul.

A tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutakozó különbségekre.

Inkluzív iskola lévén a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók fejlesztése, felzárkóztatása egyik kiemelt feladatunk.

Helyzetelemzés

Célrendszerünk

Az integrációs felkészítés során külön figyelmet fordítunk az egyéni különbségek tiszteletére:

- arra törekszünk, hogy az iskola természetes közege legyen minden tanulónak, függetlenül egyéni adottságaitól, képességeitől, fejlődési ütemétől,
- elsődleges feladatunk a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban a biztos alapkészségek kialakítása,
- a tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységet biztosítunk, amennyire és amilyenre a gyermekeknek szükségük van egy-egy ismeret elsajátításához,
- ehhez figyelembe kell vennünk a tanulók előzetes tudását, annak erősebb és gyengébb területeit, a tanulók igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait.

Legfontosabb célkitűzésünk, hogy a tanulókat saját lehetőségeiknek megfelelő, minél optimálisabb szintre juttassuk el, az egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével.

Erőforrás terv - Pedagógus továbbképzések

A hátrányos helyzetű tanulók oktatásához, neveléséhez egyénre szabott pedagógiai módszerekre, az átlagosnál magasabb szintű pedagógiai, pszichológiai kultúrára van szükség.

A pedagógusoknak nem csak a tantárgyi ismeretek átadása, a tanulók felzárkóztatása a feladatuk, hiszen a komoly szociokulturális hátrányokkal iskolába kerülő gyermekeket segíteni kell mindazon ismeretek elsajátításában is, amelyek megszerzésére a családi körülmények miatt egyáltalán vagy csak korlátozottan van lehetőségük.

- Kiemelt jelentőségű a pedagógusok belső továbbképzésének biztosítása: a jó kezdeményezések megismertetése és terjesztése.
- Külső képzés keretében a pedagógusok pedagógiai és pszichológiai ismeretének bővítése.

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító pedagógiai rendszert azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció, leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelentik. Fontos szerep jut a Komplex Alapprogram nyújtotta lehetőségeknek is.

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

Az önálló tanulást segítő fejlesztés - A tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

A tanulók motiválásának célja, hogy felébresszük bennük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

- **A tanulási képesség fejlesztése:** meg kell tanítanunk tanulni a gyermekeket. Arra kell törekednünk, hogy legyenek képesek az alkotó, tevékeny ismeretszerzésre. Szeressenek, akarjanak és tudjanak jókedvűen tanulni. Tudjanak megfelelni a tantervi követelményeknek, a képességeiknek megfelelő szinten.
- **A tanulói aktivitás biztosítása:** a tanítási órák szervezésénél előtérbe kell helyeznünk azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, állandó aktivitását biztosítják.
- **A differenciálás:** célunk, hogy a társadalmi hátrányokkal iskolába érkező gyermekek számára egyenlő feltételeket teremtsünk. A differenciált tanulásszervezés meghatározó formája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése.

Ennek feltétele, hogy a tanulók legyenek képesek az önálló munkára. Ezért a gyermekeket az iskolába kerülésük első pillanatától kezdve arra kell készítenünk, hogy képesek legyenek a különböző tanulási szituációk önálló illetve a társával való megoldására. A tanulónak meg kell tanítanunk az önálló tanulás technikáit, fokozatosan ki kell alakítanunk bennük az önálló feladatválasztás, feladatvégzés képességét, a különböző eszközök, segédkönyvek, szótárak helyes használatát.

Kiemelt feladatunk az önellenőrzés képességének kialakítása, egy pedagógiai folyamat sem nélkülözheti a visszacsatolást, a pozitív megerősítést, a hibák javítását.

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- Kooperatív tanulásszervezés
- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- Drámapedagógia

A fejlesztés kiemelt területei:

Az anyanyelvi fejlesztésben különös hangsúlyt kapnak

- az olvasás-írás előkészítésének időtartama a tanulmányi idő növelésével valósul meg,
- az olvasás tanítása diszlexia-prevenációs olvasástanítási módszerrel történik,
- minden részterületen hosszabb begyakorlási, érési időszakot biztosítunk,
- az anyanyelvi fejlesztés a nevelés minden színterén központi szerepet kap.

A matematika fejlesztésében különös hangsúlyt kapnak

- a matematika előkészítésének időtartama a tanulmányi idő növelésével valósul meg,
- a matematika tanítása a hagyományos matematika –tanítási módszerek felhasználása mellett az egyéni diszkalkulia terápiából átvett elvek, eszközök és feladatlapok segítségével, apró lépésekben, a konkrét segédeszközökkel történő manipuláció idejét megnyújtva történik,
- a legnagyobb hangsúlyt a biztos számolási készség elsajátítására fordítjuk, ami az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd intenzív fejlesztésére épül.

A művészetek és a testnevelés műveltségi területen kiemelt szerepet kap

- a téri orientáció – mozgás – ritmus - beszéd koordináció,
- a grafomotoros fejlesztés,
- a komplex művészet terápia.

A **személyiségfejlesztés** során hangsúlyozott fejlesztést kap

- a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa,
- a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Alsó tagozaton: fejlesztő pedagógus bevonásával nívócsoportos foglalkozások matematikából és magyar nyelvből, differenciált és csoportmunka alkalmazása az oktatás során.

A felső tagozaton: nívócsoportos oktatás matematikából, csoportbontás idegen nyelvből és informatikából, technikából, differenciált oktatásszervezés, melynek során a tanulók egyéni képességeihez igazodó munkaformákat alkalmazunk, támaszkodva a tanulók önálló és csoportos munkájára.

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Kommunikációs képességeket fejlesztő programok

- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.
- Kooperatív tanulásszervezés.

Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

A gyermeki személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata, illetve a tanulói közösség hatásán keresztül valósul meg. Ezért alapvető feladatunk a tanulók közösségben és a közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása. Ennek érdekében a tanév során igyekszünk minél több olyan programot biztosítani iskolánkban, melybe bevonhatjuk a szülőket és tanulókat egyaránt. (Pl.: Iskolára hangoló, Farsang, hulladékgyűjtés, nyílt napok, témahetek, projektek.)

Műhelymunka-a tanári együttműködés formái

Értékelő esetmegbeszélések

Célja: a tanuló tanórán tanúsított aktivitását, előmenetelét, esetleges elmaradását össze tudjuk hasonlítani más tanórákon végzett munkájával. A tanulmányi előmenetel mellett vizsgálnunk kell a gyermekek készségeinek fejlődését, magatartását is.

A hatékony együttnevelés megoldása érdekében kell az értékelő esetmegbeszéléseket megtartani.

Az esetmegbeszélések során értékelnünk kell a pozitív irányú változásokat, de fel kell tárunk a problémákat és azokra kreatív megoldást találni.

Az értékelő megbeszélés menete:

- az elmúlt időszak rövid összefoglalása,
- az elmúlt időszakra kitűzött megvalósítási terv felidézése,
- a megvalósított és nem megvalósított tervek számbavétele,
- a siker okai,
- a kudarc okai,
- a következő időszakra kitűzött megvalósítási terv összeállítása.

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

Patrónusi rendszer

Működtetésével a nehezen teljesítő, magatartási problémákkal küszködő gyerekeken szeretnénk segíteni. Azokon a tanulókon, akik tanulmányi, lelki, szociális konfliktusaikból adódóan csak fokozott törődéssel, odafigyeléssel lehetnek eredményesek. A jobb együttműködés érdekében az osztályfőnökök a családokkal és a tanulókkal sokkal szorosabb, közvetlenebb kapcsolatot építenek ki, mint egy átlagos iskolában. A patronáló tanároknak

- tisztában kell lenniük a család szociális és kulturális helyzetével,
- jól kell ismerniük a gyerek otthoni életkörülményeit, helyzetét a családon belül,
- az iskolában nyomon kell követniük a gyermekek tanulmányi előmenetelét, viselkedését,
- a tanulással, neveléssel kapcsolatban tanácsokkal látják el a szülőket.

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

A továbbtanulásra felkészítő program

Célunk, hogy hozzájáruljunk a tanulók pálya- és szakmaválasztási érettségének kialakításához, a személyiség és a pálya megfelelésének felismeréséhez. Ennek érdekében oktató-nevelő munkánkban hangsúlyozottan jelenik meg a tanulók önálló életvezetési készségének kialakítása, formálása. Alapvető célunknak tekintjük, hogy a gyermekeknek legyen jövőképük,

és rendelkezzenek olyan képességekkel, készségekkel, hogy azt az iskola elhagyása után meg is tudják valósítani.

A pályaválasztásra való felkészítés már az **alsó tagozaton** megkezdődik. Itt a feladat alapozó jellegű, amely a későbbiekben koncentrikusan bővül tovább:

- munkára nevelés, a pályaismeret kialakítása,
- önismeretre nevelés,
- tanulási technikák és motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek,
- a kommunikációs és kifejezés kultúra fejlesztése,
- konfliktuskezelés (probléma-megoldási készség, stressz-kezelés, a versenyszellem és együttműködés egyensúlya),
- pályaaorientáció.

Az elvárható eredmény

- a tanulók megismernek néhány önismeret-fejlesztő gyakorlatot,
- megismerik saját érdeklődési területeiket,
- reális ismereteket szereznek saját képességeikről.

A **8. évfolyamon** megismerkednek a pályaválasztási alapfogalmakkal: pálya, szakma, hivatás, beosztás stb. A fogalmakat értelmezik, példákat gyűjtenek a fogalmakra. Egyszerű munkaköri leírást elemeznek.

Információkat gyűjtenek az álláskeresésről, az állásforrásokról (hirdetések, munkaerő közvetítésével foglalkozó irodák). Az állás megszerzéséről: önéletrajz, pályázat készítése. Az alkalmi munka veszélyeiről.

Az elvárható eredmény

- a tanulók megismerik a munkahelyszerzés módszereit,
- képesek az álláslehetőségekről a legfontosabb információkat megszerezni,
- megtanulnak az állás megszerzéséhez pályázatot, önéletrajzot írni,
- megismerik a feketemunka veszélyeit, következményeit.

Várható eredmények

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Nő az érettségig adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagnak megfelelően javulnak.

8. A személyiséggel kapcsolatos tevékenységi formák iskolánkban

Az iskola hagyományrendszere

Intézményünkben, a múltban gyökerező hagyományai vannak a személyiségfejlesztésnek. Több éves tapasztalatunk mutatja, hogy a haladó, pozitív iskolai hagyományok ápolása fokozza a tanulók személyiségfejlesztését.

Iskolai hagyományaink rendszerét a következőkben foglaljuk össze:

Iskolai ünnepek, megemlékezések

- Tanévnyitó ünnepség (első osztályosok fogadása)
- Megemlékezés az Aradi vértanúkról
- Köztársaság kikiáltásának ünnepe – október 23.
- Megemlékezés a diktatúrák áldozatairól
- Nemzeti ünnep – március 15.
- Megemlékezés a Holokauszt áldozatairól
- Nemzeti Összetartozás Napja
- Ballagás
- Tanévzáró
- Évfordulókhoz kapcsolódó ünnepélyeink

Iskolai hagyományok

A hagyományok körébe tartozó rendezvények, kirándulások, táborok programjain való részvétel nem feltétele a tanuló továbbhaladásának, a felmerülő költségek a résztvevőket terhelik.

- Iskolára hangoló program
- Iskolai névadóhoz kapcsolódó rendezvények (Gagarin nap)
- Sportversenyek
- Halloween
- Egészség hét
- Luca nap
- Karácsonyi ünnep
- Színházi bemutatkozó műsor
- Farsangi bál

- Diáknap
- Tanulmányi versenyek
- Tanulmányi kirándulások
- Ökoiskolai programok
- Határtalanul program – 7. évfolyam
- Nyílt nap
- „Nemzeti összetartozás - Határtalanul” témanap, melyen az adott évi kiránduláson résztvevő diákjaink prezentálnak a témanap keretén belül az utazáson részt nem vett társaiknak:
 - Az európai kulturális hagyományok és örökség megismerése, gyarapítása,
 - Az egyetemes emberi jogok elfogadása, tiszteletben tartása,
 - Szomszédjaink és a többi európai nép nemzeti érzéseinek, identitástudatának tiszteletben tartása,
 - A magyarság összetartozásának erősítése,
 - A közép-európai és kelet-európai régió sajátos történetének, problémáinak megismerése,
 - Európa és az emberiség globális problémáinak érzékelése céljából.

A nemzeti és állami ünnepek megszervezésének feladatait minden évben a tanév helyi rendje szabja meg. A tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, sportvetélkedő, a diáknap, a Gagarin nap, az iskolai kirándulások része a tanév helyi rendjének, illetőleg az éves munkatervnek, mely meghatározza a szervezés feladatait és felelőseit.

A területi és az országos fordulóra továbbjutó tanulókat a verseny idejére a tagintézmény-vezető mentesíti a tanítási órán való részvétel alól. A tagintézmény - vezető gondoskodik arról, hogy az országos, területi, megyei és városi versenyeken győztes, illetve helyezést elért tanulók eredményeit, és az egyéb sikereket az egész iskolaközösség megismerje.

A tanuló iskolán kívüli szervezet, egyesület, intézmény munkájában is részt vehet. A részvételt az osztályfőnöknek be kell jelentenie.

9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

9.1 A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

Magatartás minősítése

Példás

- A házirendet példásan betartja.
- A tanítási órán aktívan vesz részt.
- Vállalt és rábízott közösségi megbízatásait példásan teljesíti.
- Beszédmodora választékos és tisztelettudó.
- Külső megjelenése rendezett.
- Nevelője utasításait maradéktalanul betartja
- Nem késik el, nem mulaszt igazolatlanul.
- Figyelembe veszi a közösség érdekeit és segíti annak fejlődését.
- Társas kapcsolataiban kulturáltan viselkedik.
- Tiszteletben tartja az alapvető emberi értékeket és környezetével szemben toleráns.
- Igényes önmaga és környezete iránt.
- Ószinte, becsületes, védi társai, az iskola, illetve a közösség tulajdonát.
- Nincs írásbeli osztályfőnöki büntetése.

Jó

- Az iskola házirendjét betartja. Az órát ritkán zavarja, illetve passzív résztvevője.
- Társaival, a felnőttekkel, nevelőkkel szemben udvarias, tisztelettudó.
- Külső megjelenése és beszédmodora kulturált.
- A közösségi munkából kiveszi részét.
- Önismerete megfelelő.
- Pontos, megbízható és jó irányba befolyásolja a közösséget.
- Ószinte, becsületes, védi társai, az iskola, illetve a közösség tulajdonát.
- Nem részesült írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmező intézkedésben.
- Legfeljebb egy igazolatlan órája van.

Változó

- Vét az iskola házirendje ellen.
- A tanítási órákat és társai munkáját többször zavarja.
- Beszédmodora nem kielégítő.
- Önismerete nem megfelelő, önkritikája gyenge.
- Magatartása jó irányban időnként befolyásolható.
- Őszintesége és becsületesség néha kívánnivalót hagy maga után.
- Tetteiért vállalja a felelősséget.
- Különbséget tesz a betyárbeccsület és a becstelenség között.
- Tiszteletben tartja az iskola, a közösség és társai tulajdonát.
- Igazgatói büntetése nincsen, illetve a nevelőtestület megítélheti annak a tanulónak is, akinek egy igazgatói figyelmeztetón kívül nincs más büntetése.
- Legfeljebb egy igazolatlan napja van.

Rossz

- Az iskola házirendje ellen súlyosan vagy sorozatosan vét.
- A tanítási órákat rendszeresen zavarja.
- Külső megjelenése kirívó, s ezen, többszöri felszólításra sem változtat.
- Szándékosan rongálja a közösség és társai tulajdonát.
- Sorozatos büntetések ellenére sem mutat javulást.
- Rontja az iskola hírnevét.
- Megkárosítja társait, ill. nem tartja tiszteletben a más tulajdonát.
- Egy napnál többet hiányzik igazolatlanul.
- Osztályfőnöki intőnél súlyosabb büntetést kap.
- Egy napnál több igazolatlan mulasztása van.

Szorgalom minősítése

Példás

- Óra alatti aktivitása kiemelkedő.
- A tanulás nála belső motivációból ered.
- Érdeklődése sokirányú, minden újra nyitott, széles látókörű.
- Tanulási módszere hatékony.
- Ha szüksége van rá, szívesen elfogadja és hasznosítja mások segítségét, tanácsait.

- Önként vállal feladatot.
- Rendszeresen, képességeihez mérten készül az órákra.
- Tudásának gyarapítására nemcsak a tankönyvet használja, hanem egyéb kutató- és gyűjtőmunkát is végez.
- Munkája tiszta, igényes, füzetei áttekinthetőek, rendezettek.
- Kitartó, céltudatos.
- Kötelességtudó.
- Az edzéseken, választott szakkörökön rendszeresen, a tanulmányi és sportversenyeken képességeihez mérten vesz részt.
- Mindenben a pontosság, megbízhatóság jellemzi.

Jó

- Óra alatt legtöbbször aktív.
- Érdeklődése megmarad a szorosan vett tananyag körül.
- Munkája rendes, tiszta, füzete rendezett, írása olvasható.
- Felkészül az órákra.
- Feladatot csak megbízásra vállal, de azt pontosan elvégzi.
- A követelményeket általában teljesíti, de képességei alapján, néhány területen még fejlődnie kell.
- Az edzéseken, vállalt szakkörökön, versenyeken részt vesz.
- Munkája rendszeres, megbízható.

Változó

- Csak időszakonként aktív az órákon, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- Önértékelése nem reális.
- Nagyon ritkán végez kutatómunkát, vagy vállal egyéb plusz feladatot.
- A rábízott feladatot gyakran elhanyagolja.
- Órán figyelmeztetni kell feladatának pontos elvégzésére.
- Nem nézi át munkáját, nem ellenőrzi önmagát.
- Munkája gyakran hibás, pontatlan, hiányos.
- Rendszertelenül, felületesen készül órákra, tanszereit nem tartja rendben.
- Füzete rendetlen, írása nem megfelelő.
- Az edzéseken, vállalt szakkörökön nem rendszeresen vesz részt.
- Akaratereje elég gyenge, képességeit nem használja ki.
- Munkája időnként felületes.

Hanyag

- A tanulót figyelmetlenség, érdektelenség, közöny jellemzi.
- Óra alatt gyakran mással foglalkozik.
- Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, feledékeny, lusta.
- Semmi kitartás, tenni akarás nincs benne.
- Feladatait nem készíti el, füzete rendetlen, áttekinthetetlen, zavaros.
- Képességeihez viszonyítva írása igénytelen, olvashatatlan.
- Tanszerei gyakran hiányosak, elhanyagoltak.
- Órákra nem készül.
- A vállalt edzésekre, szakkörökre nagyon ritkán jár.
- Munkája alig értékelhető, igénytelen, képességeihez mérten is gyenge teljesítményt nyújt.
- Bármely tantárgyból bukik.

9.2 A tanulmányi munka értékelése

Az egyes tantárgyak követelményeit a tanév elején világosan meg kell fogalmazni és a tanulók tudomására hozni. Ugyanezt a tájékoztatást a szülők is megkapják szülői értekezleten, fogadóórán, fogadónapon, nyílt napokon valamint az iskola honlapján. Felső tagozaton az első szülői értekezleten, ahol minden újonnan belépő tantárgyat tanító szaktanár is megjelenik.

Minden tanév első óráján a tantárgyi követelmények mellett a szaktanárok ismertessék saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A tudás értékelése, minősítése érdemjeggyel, osztályzattal

- A témazárókra kapott érdemjegy két érdemjegynek számít, félévkor és év végén a kétes osztályzatot eldöntheti.
- A témazárók jegyeit a naplóban piros színnel jelöljük.
- Az egyes tantárgyak osztályzása alóli felmentést a nevelőtestület egyetértésével a szaktanár, ill. alsóban az osztályfőnök kérésére, a pedagógiai, pszichológiai intézmények javaslatára az igazgató engedélyezheti.

- Az adott érdemjegyeket a szaktanárok (saját feljegyzéseikből) két héten belül kötelesek beírni a naplóba.
- Az érdemjegyek gyakorisága változó. Az érdemjegyek minimális száma tantárgyanként, félévente három.
- A felmérések idejét és tantárgyait minden év elején a szakmai műhelyek határozzák meg.
- A hiányzás miatt elmaradt témazáró felmérést a tanulónak a következő órán pótolnia kell (betegség, hosszabb hiányzás miatt az iskolába járást követő héten).
- A tanulónak a hiányzás után a tanórákon és az otthonra adott feladatokat a második tantárgyi órára pótolni kell.
- Az otthoni feladat elvégzésére szánt idő ne legyen több alsóban átlagosan egy, felsőben átlagosan másfél óránál.
- Hétféligre csak ismert, begyakorolt feladattípusból álló házi feladat adható. Kivétel: tehetséggondozásra szánt feladat, kutató, gyűjtő munkák, vers.

Modulok értékelése

Hon- és népismeret

- Önálló tantárgyként tanítjuk 6. évfolyamon, heti 1 órában.
- Értékelése a többi tantárgy értékelési elvei szerint történik.

Mozgókép- és médiaismeret

- Rajz tantárgyba integrálva, nem önálló tantárgyként tanítjuk 8. évfolyamon,
- Értékelése a befogadó tantárgy értékelési elvei szerint, annak keretein belül történik.

Néptánc

- Normál tantervű „b”-s osztályainkban 1-8. évfolyamon a testnevelés órák egyikén néptánc oktatás folyik. Értékelése szöveges értékeléssel illetve érdemjeggyel történik a megfelelő évfolyamokon a testnevelés tantárgy keretén belül.

A szöveges értékelés szempontjai az alsó tagozat 1-2. évfolyamán

Magyar nyelv és irodalom

Szóbeli közlés:

- beszédtempó
- hangerő
- szókincs

Olvasás:

- hangos olvasás
- olvasott szöveg megértése (szövegértés)

Írás:

- betűalakítás
- betűkapcsolás
- írásbeli munkájának külalakja

Fogalmazás:

- szóbeli szövegalkotás
- írásbeli szövegalkotás

Matematika

Csoportos, rendezés adott vagy válogatott szempontok szerint

Számfogalom a tanult számkörben:

- számok jele
- tájékozódás a számegyenesen
- tárgyak, mennyiségek meg- és leszámlálása
- számszomszédok felismerése
- páratlan, páros számok felismerése

Relációs jelek értelmezése, alkalmazása

Műveletek végzése a tanult számkörben:

- összeadás
- kivonás
- pótlás

Adott szabályú számsorozat folytatása

Műveletek értelmezése:

- összeadásról, kivonásról, pótlásról rajz készítése
- képről számfeladat lejegyzése

Szöveges feladatok

Önálló munkavégzés

Idegen nyelv

- órai részvétel
- szókincs
- tanári instrukciók értése
- tanult dalok, mondókák ismétlése
- betűfelismerés

Ének-zene

Éneklési készség:

- dal éneklése
- éneklés tempója

Zenei írás és olvasás:

- dallamfelismerés
- szolmizálás kézjelről
- ritmusfelismerés
- ritmusírás

Zenehallgatás

- Mondókák, dalok egyenletes lüktetését pontosan visszaadja. Jól ismeri a tanult ritmusértékeket, ezeket pontosan kitapsolja, és jól lejegyzi. A tanult dalokat tisztán, jó ritmusban énekli. A tanult szolmizációs hangokat ismeri, feladatokat tud velük végezni. Az órákon aktívan, örömmel vesz részt.
- Mondókákra, dalokra nem tud mindig egyenletesen járni, a ritmus még néha pontatlan. A tanult ritmusértékeket összekeveri. A tanult dalokat jól énekli. A tanult szolmizációs hangokat még pontatlanul rakja ki a dallamkirakón.
- Mondókákra, dalokra nem tud egyenletesen járni. A ritmustapsolásnál sok hibát ejt. A tanult ritmusértékeket még nem ismeri. A tanult hangokat nem tudja megkülönböztetni egymástól.

Vizuális kultúra

- Élményeink képi megjelenítése
- A vizuális nyelv alapelemeinek felismerése
- Formavilága
- A tanult technikákat, rajzi eszközök alkalmazása
- Látványok és ábrázolások elemzése
- Munkavégzése, munkája.

Technika és tervezés

- A tanult technikák alkalmazása
- Az elkészítés lépéseinek önállósága
- Eszközök ismerete és alkalmazása
- Az elkészített munkadarab tetszetőssége, pontossága, tisztasága

Természetismeret

- Tanórai munka minősége, tanórai aktivitása
- A tanult ismereteket saját szavaival történő megfogalmazása
- Megfigyeléseiről önálló beszámoló megfogalmazása
- Taneszközeinek rendeltetésszerű használata
- Gyűjtőmunka végzése

Testnevelés

- Tanórai aktivitása
- Gimnasztikai gyakorlatok végrehajtása
- Játékok szabályainak betartása
- Társaihoz való viszonya
- Órai fegyelme
- Felszerelése

Etika/hit-és erkölcsstan

- Tanórai munka minősége, tanórai aktivitása
- Önálló véleményalkotás készsége
- Erkölcsi érzék, ítélőképesség fejlettsége
- Szolidaritás a társak és a közösség felé

Szöveges értékelés

- 1. osztályban évente 4-szer (előkészítő időszak vége, félév, 2. félév közepe, tanév vége)
- 2. osztályban legalább egyszer (félév).

Gyakorlati megvalósítása félévkor

- Nyomtatott, vagy írott formában, értékelő lapon történjék.
- A magatartást és szorgalmat a szöveges értékelés mellett minősítjük a bizonyítványban is használatos kifejezésekkel (magatartás: példás, jó, változó, rossz - szorgalom: példás, jó, változó, hanyag)
- A tantárgyakat szövegesen értékeljük, nem minősítjük.
- Ha a tanuló valamely tantárgyból kiemelkedően teljesített, a „kiválóan megfelelt” kifejezést;
- Ha a tanuló valamely tantárgyból a minimum követelményeknek nem felelt meg, „felzárkóztatásra szorul” kifejezést írunk a szöveges értékelése után
- Az egész tanulmányi munkát összességében minősítjük a kiválóan megfelelt, jól, megfelelt, ill. megfelelt kifejezésekkel.
- Az értékelő lap hitelesítve (dátum, pecsét, aláírás) napló mellékletébe kerül.
- A napló félévi értékelő oldalára a következőket jegyezzük be: *”A részletes szöveges értékelés a mellékletben található.” Ezt az oldalt is hitelesítjük (dátum, pecsét, aláírás)
- Az értékelő lap hitelesítve (dátum, pecsét, aláírás) a szülő aláírásával a tájékoztató félévi értékelő oldalára rögzített borítékba kerül. A tájékoztató ezen oldalára a *-gal jelölt mondat kerül és ezt az oldalt is hitelesítjük (dátum, pecsét, aláírás).

Gyakorlati megvalósítás a tanév végén

- Nyomtatott formában a bizonyítvány pótlapján és az anyakönyvi lapon. Az anyakönyv lapjáról másolatot készítünk, melyet eredeti aláírásunkkal, dátummal és az iskola pecsétjével hitelesítünk.
- A magatartás, szorgalom, tantárgyak, ill. tanulmányi munka szöveges értékelése a fent leírtak alapján történik tanév végén is.
- A szöveges értékelések tartalma egyénre szabott, a pedagógus a követelményekhez igazítja.

10. Jutalmazások és büntetések eszköztára, gyakorisága, módjai

Jutalmazások

- **Jeles érdemjegy:** a kötelezőn túli teljesítményért, vagy szorgalomért.
- **Szaktanári dicséret:** iskolai szintű versenyeken, rendezvényeken való méltó szereplésért, külön munkáért, tanórai vagy szakköri foglalkozáson nyújtott kiemelkedő teljesítményért.
- A félévi értesítőben a szaktárgyi dicséretet 5d jelzéssel írjuk be. Az év végi bizonyítványban a jegyzet rovatba írjuk, a tantárgy(ak) felsorolásával.
- **Osztályfőnöki dicséret:** iskolai verseny 1-3. helyezését, városi versenyen képességeinek megfelelő tisztes, becsületes helytállásért. Az osztályközösségért végzett átlagon felüli munkáért, társadalmi munkáért.
- **Igazgatói dicséret:** városi versenyen elért (kivéve: a testnevelést) 1-3. helyezését, megyei (1-6.), országos versenyeken, rendezvényeken, pályázatokon való eredményes szereplésért, karácsonyi ajándékként.
- **Nevelőtestületi dicséret:** a tantestület szavazata alapján, tanév végén adható. (Legalább 3 fő tantárgyi dicséret; magatartás példás; alsóban 1, felsőben 2 készségtárgyból lehet jó.)

Tárgyjutalmak

- **Jutalomkönyvek:** év végén példamutató magatartásért, közösségi munkáért, kiváló, kiemelkedő tanulmányi eredményért, kimagasló sport vagy szakköri munkáért, versenyeredményekért.
- **Egyéb tárgyjutalmak:** az iskola anyagi lehetőségei szerint, az iskolai tanulmányi és sportversenyen elért jó helyezését.
- **Anyagi támogatás:** az arra érdemes tanulóknak, verseny nevezési díjának, nyelvvizsgadíjnak, átvállalása, táborozási, kirándulási hozzájárulás, színház vagy hangversenybérlet, jegy fizetése, a „Legrendesebb osztályterem” cím odaítélése.

Kollektív jutalmazás módjai

Az iskolai közösségeket (osztály, csapat, szakkör,) jutalomban lehet részesíteni, ha iskolai vagy iskolán kívüli tevékenységük során kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, öregbítik az iskola hírnevét (papírgyűjtés, akadályverseny, tanulmányi verseny megnyerése, legfegyelmesebb osztály-fegyelmi napló alapján). Ez lehet:

- szóbeli dicséret,
- írásbeli dicséret oklevél formájában,
- tárgy vagy egyéb jutalom (játék, sportszer, kupa, szabadnap, jutalomkirándulás).

"Címek" odaítélése

- Serleg kiváló sporteredményekért, vagy „Nyolc év kiemelkedő sportmunkájáért” - serleg jutalom:
 - év végén 1 vagy több tanuló kapja 8 év alatt nyújtott kiemelkedő sportteljesítményéért.
 - A ballagáson kerül átadásra.
- "Jó tanuló" emléklakett
 - 8. év végén azok a tanulók kapják, akik az általános iskolát kimagasló tanulmányi eredménnyel végezték. (8 éven keresztül kitűnők voltak, vagy csak készségtárgyból volt néha négyesük).
 - Ballagáson kerül átadásra.
- „Diákinformatikus” emléklakett
 - Kimagasló informatikai tanulmányi teljesítményért és versenyeredményért.
 - Ballagáson kerül átadásra.
- „Művészeti tevékenységért” járó emléklakett
 - Kimagasló művészeti tevékenységért.
 - Ballagáson kerül átadásra.
- „Huszár Zoltán Emlékdíj”
 - 8 éven át tanúsított emberséges és példaértékű magatartásáért
 - Ballagáson kerül átadásra.

Büntetések

- **Fegyelmi naplóba való beírás:** magatartásával súlyosan vagy sorozatosan zavarja az óra menetét, társai munkáját, nincs váltócipője.
- **Szaktanári figyelmeztetés:** szakórán a szaktanár adhatja, ha a diák többszöri figyelmeztetés ellenére sem változtat magatartásán, figyelmén, munkához való hozzáállásán (tiszteletlenség).
- **Osztályfőnöki figyelmeztetés:** a házirend sorozatos megsértéséért, a vállalt feladat nem teljesítéséért, tanóráról való sorozatos elmaradásért.
- **Osztályfőnöki intő:** az osztályfőnöki büntetés második fokozata. A házirend súlyosabb megsértéséért jár.
- **Osztályfőnöki rovó:** a házirend súlyos vagy sorozatos megsértéséért jár.
- **Igazgatói büntetések:** figyelmeztető - intő - rovó: ha a tanuló a kötelességeit és a házirendet vétkezen megszegi. Egy súlyos, vagy több kevésbé súlyos sorozatos megszegéséért jár: pl. szándékos rongálás, lopás, igazolatlan hiányzás, csalás stb., dohányzás, alkoholfogyasztás az iskolán belül, az iskola hírnevének rombolása.
- **Fegyelmi eljárás:** az alapvető erkölcsi normák megsértéséért, melyben a tantestület írásbeli határozatot hoz.
- **Egyéb büntetések:** iskolai rendezvényről (teadélután, farsang,) való kizárás.

11. A tanulói jogviszony létesítése, az iskolába jelentkező tanulók felvételének elve

Első évfolyam

Az iskola rendelkezik beiskolázási körzettel, ezen kívül - az iskolaérettségi feltételeknek megfelelő – óvodásoknak lehetőségük van iskolánk speciális testnevelési osztályába való felvételre. Igyekszünk a város óvodásaival megismertetni lehetőségeinket.

A speciális testnevelési osztályunkba bekerülés módja:

Részvétel a kiválasztó, játékkal összekötött felmérésünkön, amit minden év március elején tartunk.

A kiválasztó felmérés próbái:

Próba	Értékelés alapja
Gyorsfutás időre (tornatermünk nagyságának megfelelő táv)	másodperc (rangsor)
Helyből távolugrás	centiméter
Akadálypálya teljesítése időre	másodperc
Kislabda hajítás helyből	m/cm
Labdakezelési feladatok	osztályozás (1-5)
Mozgáskoordináció szintje	osztályozás (1-5)

Az elért eredmények alapján helyezési számokat figyelembe véve rangsort készítünk. Az alsó határ megállapítása a testnevelő tanári munkaközösség joga, függ a jelentkezők és a felvehető diákok számától.

A kiválasztó felmérés alapján megfelelt tanulóknak orvosi alkalmassági vizsgálaton kell részt venni, az ezen megfelelt tanulók felvételt nyerhetnek az első évfolyam speciális testnevelési osztályba.

A speciális képzés feltételeinek elfogadásáról a szülőnek a következő nyilatkozat aláírásával kell tanúbizonyságot tenni:

Szülői nyilatkozat

Alulírott nyilatkozom, hogy széleskörű tájékoztatásban részesültem az iskola emelt szintű testnevelés oktatásával kapcsolatos elvárásokról.

Ezek:

- tanórákon való részvétel (hiányzás és felmentés csak orvosi igazolás ellenében),
- lehetőség szerint sportköri vagy sportegyesületi szakosztályban való rendszeres sportolás,
- versenyzési kötelezettség, kiválasztás esetén (iskola vagy sportszakosztály képviselője),
- kötelező úszásoktatás vállalása (felmentésre érvényes szabályok a házirendben rögzítve),
- az iskola által meghatározott sportöltözék, felszerelés biztosítása.

Vállalom és segítem gyermekemet ezen feltételek és elvárások teljesítésében, ügyelek a rendszeres kapcsolattartásra a pedagógusokkal, edzőkkel, valamint tudomásul veszem, hogy gyermekemet a tanulmányi munka elvégzése alól semmilyen verseny és feladat nem mentesíti.

.....
szülő vagy gondviselő

II./2 Az egységes iskola – alapfokú köznevelési feladatot ellátó – Magyarorszáki Általános Iskola tagintézménye eltérő szabályozásai

1. Speciális képzések

Német nemzetiségi oktatás

Iskolánkban a 2004/2005. tanévtől kezdve folyik német nemzetiségi oktatás, mivel az intézmény beiskolázási területén élő német kisebbséghez tartozó szülők ezt igényelték, és igénylik. A német nyelv nemzetiségi oktatása a hagyományos nyelvoktató formában, a törvényi szabályozás értelmében minden évfolyamon heti 5 órában történik, melyet a szülők a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatásban való részvételről szóló nyilatkozat kitöltésével igényelhetik. A nyilatkozat a kérelem visszavonásáig, vagy a tanulói jogviszony megszűnéséig érvényes. A német nyelv nemzetiségi oktatása mellett a német hon – és népismeret oktatása is folyik, melyet önálló tantárgyként tanítunk, alsó és felső tagozaton is évi 36 órában.

A megvalósításához figyelembe vesszük a jogszabályokban előírt követelményeket, a nemzeti-etnikai kisebbségi oktatás irányelveit (*nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet*) és kerettantervi követelményeit, a németajkú kisebbségi közösség neveléssel, oktatással kapcsolatos igényeit.

Az idegen nyelvi tanórákon kiemelt szerepet kap a páros és csoportos kommunikációra épülő szakmai munka. Arra ösztönözzük gyermekeinket, hogy a nyelvtanulás nem bemagolandó szavak és nyelvtani szabályok halmaza, hanem életforma. Ez azt jelenti, hogy a gyermeknek minél természetesebb körülmények között kell elsajátítania a nyelvet. Más módszereket, eljárásokat és légkört követel, mint a hagyományos nyelvtanítás.

Nemzetiségi nyelvoktató iskola lévén kiemelt célunk:

- a német nemzetiségi óvodákban megkezdett nevelő-oktató munka tovább folytatása
- a magyarországi németiség történelmi múltjának, kultúrájának megismerése
- hagyományok megismertetése és ápolása
- a német nyelv minél magasabb szintű elsajátítása megszerettetése
- minél többen használják az elsajátított német nyelvet
- tudatosodjon a tanulóknak, hogy anyanyelvükön kívül idegen nyelven is kifejezhetik magukat

- nemzetiségi öntudat erősítése
- a német nyelvet beszélő országok, nemzetek és népek megismertetése, kapcsolatok kialakítása
- a német nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő pedagógusok munkáját közös elvek vezéreljék
- az óvodából iskolába, valamint az alsó és felső tagozat közötti átmenetet megkönnyítsük a német nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő tanulók számára
- törekvés arra, hogy tanulóink az általános iskolai tanulmányok befejezése után német nemzetiségi nevelés-oktatást, vagy emelt szintű német oktatási formát folytató középiskolában tanuljanak tovább

A tanulók felvételének, átvételének szabályai

A 17/2013. EMMI rendelet mellékletében található nyilatkozat kitöltésével igényelhetik a szülők, hogy gyermekük a nemzetiségi nevelés-oktatásban vegyen részt. Ezt a nyilatkozatot iskolánkba történő beiratkozáskor kell kitölteni.

A német nemzetiségi származással rendelkező tanulók, illetve azon tanulók, akik szülei beszélik a német nyelvet, ill. idősebb testvérük is ebben a típusú oktatási formában részesül intézményünkben – túljelentkezés esetén- előnyt élveznek a felvétel során. Nem javasoljuk a nemzetiségi nevelés-oktatást azon tanulók számára, akik valamely Pedagógiai Szakszolgálat által kiállított szakértői véleménnyel rendelkeznek, vagy az első évfolyamot szülői kérésre ismétlik.

A nem német nemzetiségi nevelés-oktatást folytató intézményből átvétellel érkező tanulókra a következők vonatkoznak: az első és második évfolyamra történő átvétel kivételével a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie német nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint német hon- és népismeret tantárgyakból.

Nemzetiségi nevelés az iskolában és iskolán kívül

Fontosnak tartjuk, hogy a nemzetiségi tartalmak az iskolán kívüli is megjelenjenek a tanulók életében.

A tanítási időn kívül tanulóink a következő programokon vehetnek részt:

- német vers- és prózamondó verseny
- szokások ápolása: karácsonykor betlehemezés német nyelven, adventi gyertyagyújtás
- német nyelvi vetélkedő szervezése

- kirándulás egy sváb faluba
- német nemzetiségi tájházak megtekintése
- bekapcsolódás az önkormányzat által szervezett programokba, ezáltal a tanulók a magyarországi német közösségi élet résztvevőivé is válhatnak (pl. német nemzetiségi kiállítás megnyitóján és egyéb rendezvényen műsorral készülnek a gyerekek).

Partnerekkel való együttműködés

Az iskola partnereivel való együttműködés során a német nemzetiségi nevelés-oktatás szempontjából kiemelhető a helyi és iskolánk beiskolázási körzetéhez tartozó településeken működő német nemzetiségi önkormányzatok, a helyi német nemzetiségi nevelés-oktatást folytató óvoda, valamint a környéken megtalálható német nemzetiségi nevelés-oktatást folytató általános iskolák és középiskolák.

Tárgyi és személyi feltételek

Iskolánk a tanulóknak és a dolgozóknak is egyaránt megfelelő munkahelyi/ tanulási környezetet biztosít, az iskola rendelkezik a német nemzetiségi nyelv tanításához szükséges tárgyi feltételekkel. Rendelkezésünkre áll egy német nyelvi szaktanterem, ahol modern technikai eszközöket használhatnak a pedagógusok és a tanulók egyaránt: szemléltetőeszközök (bábok, nyelvi játékok, térképek, stb.), projektor, számítógép, CD lejátszó, tanulói tabletek, okostábla, internet csatlakozási lehetőség. Az iskolai könyvtárban német-magyar, magyar- német szótár, a tanulók számára előírt kötelező irodalom, segédkönyvek, szemléltető eszközök, tankönyvek, megfelelő számban megtalálhatók.

A német nemzetiségi oktatáshoz szükséges személyi feltételek is adottak. A német nemzetiségi oktatásban tanító kollégák német nemzetiségi tanítói végzettséggel, német nyelv és irodalom tanári végzettséggel, német nyelvtanári végzettséggel rendelkeznek.

A német nemzetiségi nevelés-oktatásban használt tankönyvek, taneszközök

Intézményünk pedagógusai használják a kimondottan német nemzetiségi nevelés-oktatás céljaira kifejlesztett tankönyveket, oktatócsomagokat. A helyi német nemzetiségi önkormányzat többször nyújt támogatást intézményünknek, mely lehetővé teszi a nyelvkönyvek, interaktív tananyagok beszerzését is.

A német nemzetiségi nyelv tantárgynál a felső tagozaton, az otthoni feladatok megoldásához szükséges lehet szótár, melynek beszerzéséről a szülő gondoskodik.

Német nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő pedagógusaink egyéb feladatai

Intézményünkben a németül beszélni tudó pedagógusok ösztönzik a gyerekeket arra, hogy a tanórán kívül is németül kommunikáljanak velük. Amennyiben lehetőségük van, szívesen kapcsolódnak be a helyi német nemzetiségi önkormányzat munkájába is.

Iskolánkban a német nemzetiségi nevelés-oktatást végző pedagógus minden félévben legalább kétszer hospitál német nemzetiségi nyelvet tanító pedagógus társainál. A felső évfolyamon német nemzetiségi nyelvet tanító pedagógus köteles az alsó tagozat azon tanulócsoportjában hospitálni, melynek a nevelés-oktatását a felső tagozaton átveszi. Az alsó tagozatban német nemzetiségi nyelvet tanító pedagógus a nagycsoportos óvodásoknál (lehetőség szerint a német nyelven tartott foglalkozások alkalmával) legalább kétszer hospitál.

Az intézmény beiskolázási tervének készítésekor előnyben részesülnek azok a pedagógusok, akik a német nemzetiségi nevelés-oktatáshoz valamilyen módon kapcsolódó továbbképzésen szeretnének részt venni pl. nyitott oktatási formákkal való ismerkedés (Freiarbeit, Werkstattunterricht) német táncoktató tanfolyam.

Értékelés:

A német nemzetiségi nyelv és német honismeret tantárgyak értékelésénél a többi – magyar nyelven oktatott - tantárgynál alkalmazott érdemjegyekkel történik az értékelés.

Úszásoktatás

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg. A 2. 3. 4. évfolyamokon a testnevelés keretein belül 12-12 óra úszásoktatást tartunk abban az esetben, amennyiben a fenntartó az úszásoktatás megszervezéséhez az anyagi kereteket biztosítja.

A tanórai keretek között szervezett testnevelés tanórák rögzítése az adott osztály elektronikus naplójában történik.

Etika/ hit- és erkölcsstan oktatása

Intézményünkben a hit –és erkölcsstan oktatása a 2013-2014. tanévtől került bevezetésre felmenő rendszerben.

Az iskolai keretek között folyó hit- és erkölcsstan oktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását az egyházak nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalta a köznevelési törvény. Intézményünkben ennek megfelelően folyik a hittan oktatása. Iskolánkban a római katolikus hitoktatásra jelentkezhettek a tanulók.

Aki nem jelentkezik egyik egyház által szervezett hitoktatásra sem, annak etikaoktatást szervezünk. A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1–8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik.

Mind az alsó, mind a felső tagozat vonatkozásában 1-1 pedagógus rendelkezik a megfelelő végzettséggel.

Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tantárgy oktatása a 2023-24-es tanévtől kezdődően valósul meg a 8. osztályban (2020-as NAT szerint). A tantárgy értékelésénél a többi tantárgynál alkalmazott érdemjegyekkel történik az értékelés.

2. A választható tantárgyak, foglalkozások

Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint *nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat* szervez,

- felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás: konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

Az iskola - a tanórai foglalkozások mellett - a tanulók érdeklődése, igényei szerint *tanórán kívüli foglalkozásokat* szervez.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- a napközis és tanulószobai foglalkozás;
- a szakkör, énekkar;
- tömegsport;
- a tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokságok, iskolák közötti versenyek, bajnokságok, diáknapi;

- az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás, így különösen a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, a kulturális, illetőleg sportrendezvény.

3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontás

Iskolánkban mind a nyolc évfolyamon 1 – 1 osztályban történik az oktatás. Tanulóink választásuk alapján a normál tanterv, vagy a német nemzetiségi nyelvoktató tanterv szerinti oktatásban részesülnek. Ebből adódóan minden osztályban eleve csoportbontásban tanítjuk az idegen/nemzetiségi német nyelvet.

Amennyiben a személyi feltételek adottak, a matematika tantárgy nívócsoport oktatását szervezzük meg felső tagozaton.

Az osztálylétszámok az ideális, 18 – 23 fő között mozognak, ezért a többi tantárgy csoportbontásban történő tanítására nincs szükség.

Egyéb foglalkozások

Az iskola a tanulók számára – a tanórai foglalkozások mellett – az alábbi *tanórán kívüli foglalkozásokat* szervezi:

- **Napközi otthon.** A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az első-nyolcadik évfolyamon napközi otthon, illetve tanulószoba szervezhető. A tanítási szünetekben a munkanapokon – igény esetén – összevont napközis csoport üzemel, ha ezt min. 10 olyan tanuló szülei igényli, akinek otthoni felügyelete nem megoldott.
- **Tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- **Tömegsport.** Az iskolai tömegsporton részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai tömegsport foglalkozásai a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

- **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, nyelviak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az iskola vezetőjének megbízása alapján – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- **Versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.
- **Kirándulások.** Az iskola nevelői a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal kirándulást szerveznek. A tanulók részvétele a kiránduláson önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szervezési elvek:

- A tanórán kívüli foglalkozásokat az iskola nevelői délután, a tanórak utáni időpontokban szervezik meg.
- A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások, a fejlesztő foglalkozások, ill. a gyógytestnevelés kivételével – önkéntes. A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulónak az adott tanév elején kell jelentkeznie, és a jelentkezés egy tanévre szól.

- A foglalkozások megszervezéséről a nevelőtestület dönt.
- A foglalkozások szervezésének feltétele – a tárgyi és személyi feltételek meglétén túl -, hogy a jelentkezők száma minimum 14 fő/csoport legyen.
- A felzárkóztató foglalkozásra, valamint a fejlesztő foglalkozásra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a tanítók, szaktanárok jelölik ki. A tanulók részvétele a felzárkóztató foglalkozásokon, valamint a fejlesztő foglalkozásokon kötelező.
- Az önként vállalt tanórán kívüli foglalkozásokról történő távolmaradást is igazolni kell. A tanórán kívüli foglalkozásokról ismételten igazolatlanul mulasztó tanuló a tagintézményvezető engedélyével a foglalkozásról kizárható.

4. A tagintézmény helyi tanterve

Az egyes tantárgyak oktatásához készült **helyi tanterveket** a pedagógiai program **melléklete** tartalmazza.

A jelenleg hatályos tantárgyi struktúra

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása alapján kiadott kerettanterv, és elkészített helyi tanterv a 2020/2021. tanévtől az 1. és 5. évfolyamon felmenő rendszerben került bevezetésre.

ÚJ NAT (NAT 2020):

Az 1-4.évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai (NAT 2020)

Heti óraszám/ évfolyam	2023/24. tanév							
	2022/23. tanév							
	2021/22. tanév							
	2020/21. tanév							
	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam				
	Általános	Német nemz.	Általános	Német nemz.	Általános	Német nemz.	Általános	Német nemz.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom (szabadon tervezhető órakeret)	1		1		1	1	2	1
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Környezetismeret					1	1	1	1
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Német nemz. nyelv		5		5		5		5
Német hon- és népismeret (szabadon tervezhető órakeret)		1		1		1		1
Idegen nyelv							2	
Ének-zene	2	1	2	1	2	1	2	1
Vizuális kultúra	2	1	2	1	2	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Mindennapos testnevelés								
ÖSSZESEN:	23	26	23	26	23	27	25	27
Kötelező alapóraszám a NAT szerint	22	22	22	22	22	22	23	23
Nemzetiségi órakeret		3		3		3		3
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2
MAXIMÁLIS órakeret/nemzetiségi órakeret	24	27	24	27	24	27	25	28

Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai (NAT 2020)

2023/24. tanév								
2022/23. tanév								
2021/22. tanév								
2020/21. tanév								
Heti óraszám/ évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Általános	Német nemz.	Általános	Német nemz.	Általános	Német nemz.	Általános	Német nemz.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	3	3	3	3
Magyar nyelv és irodalom (szabadon tervezhető órakeret)					1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
Matematika (szabadon tervezhető órakeret)					1	1	1	1
Természettudomány	2	2	2	2				
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek							1	1
Fizika					1	1	2	2
Kémia					1	1	2	2
Biológia					2	2	1	1
Földrajz					2	2	1	1
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Angol nyelv	3		3		3		3	
Német nemz. nyelv		5		5		5		5
Német hon- és népismeret		1		1		1		1
Ének-zene	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret (szabadon tervezhető órakeret)	1							
Dráma- és színház (szabadon tervezhető órakeret)			1	1				
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Mindennapos testnevelés								
ÖSSZESEN:	28	30	27	30	30	33	30	33
Kötelező alapóraszám a NAT szerint	27	27	26	26	28	28	28	28
Nemzetiségi órakeret		3		3		3		3
Szabadon tervezhető órakeret	1	1	2	2	2	2	2	2
MAXIMÁLIS órakeret/nemzetiségi órakeret	28	31	28	31	30	33	30	33

A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján, az 5. évfolyamon tanítjuk.

A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 6. évfolyamon tanítjuk.

A természettudományos tantárgyakat a 7–8. évfolyamon tudományos bontásban oktatjuk.

5. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

5.1 A hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató programja

A program a hátrányos helyzetű tanulóknak a többi tanulóval együtt történő nevelését, oktatását célozza meg, mely a speciális pedagógiai eljárások alkalmazásával igyekszik a hátrányok csökkentését megvalósítani.

Ez az oktatási forma biztosítja:

- a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatását,
- az otthonról hozott tudás és kultúra értékéért történő kamatoztatását,
- a szülő, család partnerként történő bevonását az iskolai folyamatokba, döntésekbe,
- az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő elfogadó környezet kialakítását,
- az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködését,
- a tanulókövetést.

A pedagógusok a továbbképzések során széleskörű módszertani ismereteket szereznek, egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközöket, mérőrendszereket alkalmaznak. Ennek jegyében a partneri együttműködés keretei között történik a nevelés- oktatás iskolánkban – követve az integrációs program útmutatásait.

A szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő **hátrányok ellensúlyozását célzó iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését intézményünk támogatja.**

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségük rendkívül sokfélék, a személyiségek széles skálán mozognak, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a gyermekhez, és ez azt jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek gyermekeink részesei.

A szociális hátrányok enyhítését az iskolákban az alábbi tevékenységek szolgálják:

- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység

- Kirándulások, „országjárás”, erdei iskola
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
- Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- Mentortanár jelenléte (amennyiben lehetőség van erre)

Várható eredmények

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolarendszerből kikerülők száma.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulhatnak.

5.2. Tanítsunk Magyarorszáért Program

Iskolánk részt vesz a Tanítsunk Magyarorszáért programban. Ez egy főként mentorálási tevékenységekre alapuló program, amelynek célja kettős. Egyrészt az általános iskolások támogatása tanulmányaik sikeres elvégzéséhez, másrészt pedig a kölcsönös tanulásról, egymás támogatásáról, a magyar közösségek megerősítéséről szól.

Intézményünk tanulói közül az 5. 6. 7. és 8. évfolyamos tanulók a program részesei.

A projekt lényege:

A tanulók mellé mentorok érkeznek a Pécsi Tudományegyetem hallgatói közül, aki heti 8 órát töltenek az iskolában a gyerekekkel. Egy mentor a tervek szerint 3-4 tanulóval foglalkozik. Feladataik közé tartozik:

- felzárkóztatás/ tehetséggondozás (szükség szerint)
- pályaválasztás segítése (programok szervezése, kirándulásokon üzemek és vállalatok megismerése)
- szabadidős foglalkozások szervezése: múzeum, színház, mozi, kiállítás, állatkert sportrendezvény, és amit még el lehet képzelni...

Minden szegődő mentor feladata, hogy megmutassák a gyerekeknek a településen túli világ izgalmaival és lehetőségeit – az állatkertet, a múzeumot, színházat, a középiskolákat, a vállalkozásokat, hogy lássák, hányféle foglalkozásból, hányféle jövőből választhatnak.

6. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulmányi munka értékelése általánosan

Az egyes tantárgyak követelményeit a tanév elején világosan meg kell fogalmazni és a tanulók tudomására hozni. Ugyanezt a tájékoztatást a szülők is megkapják szülői értekezleten, fogadóórán, fogadónapon, nyílt napokon.

Minden tanév első óráján a tantárgyi követelmények mellett a szaktanárok ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Szöveges értékelés

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk. Ha a tanuló valamely tantárgyból a minimum követelményeknek nem felelt meg, „felzárkóztatásra szorul” kifejezést írunk a szöveges értékelése után.
- A tanuló valamely tantárgyból nyújtott kiemelkedő teljesítményét a „Megjegyzés” rovatba írjuk a következő szöveggel: tantárgy(ak)ból dicséretben részesül.
- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) minősítéseket használjuk.
- A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítéseket használjuk.

A tudás értékelése, minősítése érdemjeggyel, osztályzattal

- A témazáró dolgozatok jegyei félévkor és év végén a kétes osztályzatot eldöntheti.
- Az egyes tantárgyak osztályzása alóli felmentést, szakértői bizottság határozatában foglaltakat a nevelőtestület egyetértésével a szaktanár, ill. alsóban az osztályfőnök kérésére, a pedagógiai, pszichológiai intézmények javaslatára az igazgató engedélyezheti.
- Az adott érdemjegyeket a szaktanárok minden hét utolsó tanítási napján kötelesek beírni a naplóba.
- Az 1. és 2. osztályban Tájékoztató füzet vezetése az osztálytanító, ill. szaktanár feladata. 3–8. osztályban a szülők és a tanulók csak a KRÉTA naplóban kapnak tájékoztatást a szerzett érdemjegyekről, feljegyzésekről
- A hiányzás miatt elmaradt témazáró felmérést a tanulónak a következő órán pótolnia kell (betegség, hosszabb hiányzás miatt az iskolába járást követő héten).
- A tanulóknak a hiányzás után a tananyagot a második tantárgyi órára pótolni kell.
- A témazárók száma egy nap nem lehet több kettőnél és időben (legalább egy héttel a megírás előtt) be kell jelenteni.
- A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzatokkal minősítik.(1. osztályban és a 2. osztály első félévében nincs osztályzattal történő minősítés.)
- Az érdemjegyek gyakorisága változó. Az érdemjegyek minimális száma félévente: a tantárgy heti óraszám + 1, heti egy órás tantárgy esetében 3.
- A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük.

Az értékelés módja

- Az értékelés alapja az iskola helyi tantervének követelményrendszere.
- Az értékelés osztályzatokkal történik, 5 fokozatú számskálával.
- Az osztályzat (érdemjegy)

jeles (5): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes,

jó (4): ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását,

közepes (3): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását,

elégséges (2): ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre,

elégtelen (1): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbtanuláshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Írásbeli feladatok értékelése

- felmérő dolgozat
- röpdolgozat
- dolgozat
- ismétlő dolgozat
- témazáró dolgozat, nagy dolgozat (pl. fogalmazás, fordítás)
- házi dolgozat
- füzetmunka

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók témazáró írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEGY
0-39 %	elégtelen (1)
40-60%	elégséges (2)
61-75 %	közepes (3)
76-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

Sajátos nevelési igényű és BTMN tanulók esetében méltányos elbírálás alkalmazható a következők szerint:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEGY
0-29 %	elégtelen (1)
30-49%	elégséges (2)
50-75 %	közepes (3)
76-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

Az írásbeli munkák értékelésénél a tanár ismerteti szempontjait, a ponthatárokat, a típushibákat. Az értékelés módjára – nem a számbeli eredményre – vonatkozóan a diákok kérdést tehetnek fel. A témazáró dolgozatokat hiányzás esetén pótolni kell a szaktanárral egyeztetett időpontban.

Javító dolgozat megírásának lehetőségéről a tanár dönt, de minden osztályzat bekerül a naplóba.

Szóbeli értékelés

- felelet
- kiselőadás
- órai munka
- memoriter

Dokumentumai

- Tanév közben, az 1. és 2. osztályokban tájékoztató füzet, ellenőrző;
- tanév végén bizonyítvány.

Az érdemjegy (osztályzat) naplóba való bejegyzései a KRÉTA napló beállítása szerinti színnel történik.

7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A házi feladatok kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságait,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége.

A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre.
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.

- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes (ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére, elkészítésére, megtanulására mindenki képes.)

8. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás értékelésének elvei

Példás

- Az a tanuló, aki betartja az iskola tanulói szabályzatát.
- Példamutatóan, udvariasan viselkedik a felnőttekkel és társaival szemben.
- Beszédmodora választékos, tisztelettudó.
- A közösség életében aktívan vesz részt, ennek alakítását munkájával, jó kezdeményezésével elősegíti.
- Munkája példás, pontos.
- Igényes önmaga és környezete iránt.
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.
- Nem késik el, igazolatlan hiányzása nincs.

Jó

- Igyekszik betartani az iskola tanulói szabályzatát.
- A tanórát nem zavarja.
- Tisztelettudó a felnőttekkel és társaival szemben.
- Jó a közösséghez való viszonya, apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik kijavításukra.
- A rábízott feladatokat elvégzi, de nem kezdeményező.
- Fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetés.
- Igazolatlan hiányzása nincs.

Változó

- A tanulói szabályzat betartására sokszor kell figyelmeztetni.
- Többször vét a közösségi magatartás szabályai ellen.
- A tanítási órákat és társai munkáját többször zavarja.
- Rontja az iskola hírnevét.
- Felnőttekkel, társaival szembeni magatartása kifogásolható, időnként durva, goromba.
- A közösségi munkában vonakodva vesz részt, felelősségérzete ingadozó.
- Külső megjelenése kirívó, s ezen, többszöri felszólításra sem változtat.
- Fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki megrovás.
- Igazolatlan hiányzásainak száma legfeljebb 6 óra.

Rossz

- A tanulói szabályzatot súlyosan vagy sorozatosan megszegi.
- A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, a nevelői ráhatásokat tudatosan elutasítja.
- A tanítási órákat rendszeresen zavarja.
- Megkárosítja társait, ill. nem tartja tiszteletben a más tulajdonát.
- Társaival szemben durván viselkedik.
- Magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja.
- A közösség vagyonát szándékosan rongálja.
- Másokat is bíztat helytelen viselkedésre.
- Igazgatói szintű büntetést kap.

A szorgalom értékelésének elvei

Példás

- Tanulmányi munkájában kitartó.
- Feladatait pontosan, megbízhatóan elvégzi, legjobb képessége szerint.
- Rendszeresen, képességeihez mérten készül az órákra.
- Törekszik a hibátlan munkavégzésre.
- Tanítási órán aktív.

- Felszereléseit mindig magával hozza.
- Munkája tiszta, igényes, füzetei áttekinthetőek, rendezettek.
- Többletfeladatokat is vállal, melyet maradéktalanul teljesít.
- Kötelességtudata magas fokú.
- Mindenben a pontosság, megbízhatóság jellemzi.

Jó

- Szóbeli és írásbeli feladatait elvégzi naponta.
- Az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, de többre nem törekszik.
- Tanítási órán kevésbé aktív.
- Felszerelése mindig nála van, de kötelességeire néha figyelmeztetni kell.
- Munkája rendes, tiszta, füzete rendezett.

Változó

- Tanulmányi munkája ingadozó, szóbeli és írásbeli feladatait pontatlanul végzi.
- A hanyag és jó munkák váltogatják egymást.
- Felszerelése többször hiányos.
- Önállóan, szétszórt, gyakran dolgozik képességszintje alatt.
- A tanórákon passzív, figyelmetlen.
- Kötelességtudata ingadozó.
- Rendszertelenül, felületesen készül órákra, tanszereit nem tartja rendben.
- Füzete rendetlen, írása nem megfelelő.

Hanyag

- A szóbeli és írásbeli feladatait legtöbbször nem végzi el.
- Óra alatt gyakran mással foglalkozik.
- Munkavégzése megbízhatatlan, vonakodva tesz eleget tanulmányi kötelezettségeinek
- Felszerelése hiányos, pótlásáról nem gondoskodik.
- Feladatait nem készíti el, füzete rendetlen, áttekinthetetlen, zavaros.
- Tanítási órákon nem figyel, nincs kötelességtudata.
- Érdektelenség, közömbösség, teljes passzivitás jellemzi.
- Bármely tantárgyból bukik.

9. Az iskolai jutalmazás és büntetés elvei és formái

Jutalmazások

- **Jeles érdemjegy:** a kötelezőn túli teljesítményért, vagy szorgalomért.
- **Szaktanári dicséret:** iskolai szintű versenyeken, rendezvényeken nyújtott színvonalas szereplésért, külön munkáért (tanórán vagy szakköri foglalkozáson).
- A félévi értesítőben a szaktárgyi dicséretet 5d jelzéssel írjuk be. Az év végi bizonyítványban a tantárgyi dicséretet a „megjegyzés” rovatba jegyezzük be a tantárgy(ak) felsorolásával.
- **Osztályfőnöki dicséret:** iskolai verseny 1-3. helyezéért, városi versenyen képességeinek megfelelő tisztes, becsületes helytállásért. Az osztályközösségért végzett átlagon felüli munkáért, társadalmi munkáért, illetve az osztályfőnök saját megítélése szerint.
- **Igazgatói dicséret:** kistérségi versenyen elért 1-3. helyezéért, megyei (1-10.), országos versenyeken, rendezvényeken, pályázatokon való eredményes szereplésért, kiemelkedő közösségi munkáért.
- **Nevelőtestületi dicséret:** országos versenyeken, rendezvényeken, pályázatokon elért 1 – 10. helyezéért, sokoldalú, több éven át tartó kimagasló teljesítményért, példás magatartás és szorgalomért, valamint közösségért végzett folyamatos munkáért a 8. osztály befejezésekor (ballagáson kerül átadásra).

Ezt a tanév végén az osztályfőnök a törzslapra és a bizonyítvány „jegyzet” rovatába beírja.

Tárgyjutalmak

Oklevél, emléklap: év végén példamutató magatartásért, közösségi munkáért, kimagasló sport vagy szakköri munkáért, levelező tanulmányi versenyeken elért eredményért, hiányzásmentes tanévért.

- **Jutalomkönyvek:** az év végén kiemelkedő tanulmányi eredményért (maximum egy jó, érdemjegy lehet- magatartást és szorgalmat is beleértve), illetve a nemzetiségi német nyelv tantárgyból kapott kitűnő minősítésért (a Német Nemzetiségi Önkormányzatok támogatásából).
- **Egyéb tárgyjutalmak:** az iskola anyagi lehetőségei szerint, az iskolai tanulmányi és sportversenyen elért jó helyezéért.

A Magyarszéki Iskoláért Közalapítvány tanév végén tárgyi jutalomban részesíti azt az 5 alsó és 5 felső tagozatos tanulót, aki a legtöbb (minimum 120 db) ötös osztályzattal rendelkezik, valamint azt az első osztályos tanulót, aki a tájékoztató füzetébe a legtöbb jutalmat szerezte a tanév során.

Jutalmat kap az az 5 tanuló is, akinek tanulmányi átlaga az előző tanévhez képest a legtöbbet javult. A jutalmak a tanévzáró ünnepélyen kerülnek átadásra.

- **Anyagi támogatás:** az arra érdemes tanulóknak, verseny nevezési díjának, nyelvvizsgadíjnak, átvállalása, táborozási, kirándulási hozzájárulás, színház és/vagy hangversenybérlet fizetése, erdei iskolában való részvétel. (A Magyarszéki Iskoláért Közalapítvány támogatásával)

Kollektív jutalmazás módjai

Az iskolai közösségeket (osztály, csapat, szakkör, énekkar) jutalomban lehet részesíteni, ha iskolai vagy iskolán kívüli tevékenységük során kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, öregbítik az iskola hírnevét (papírgyűjtés, akadályverseny, tanulmányi verseny megnyerése, stb.).

Ez lehet:

- szóbeli dicséret,
- írásbeli dicséret oklevél formájában,
- tárgy vagy egyéb jutalom (játék, sportszer, kupa, stb.).

"Címek" odaítélése

"Az év tanulója" címet alsó – és felső tagozaton egyaránt egy – egy tanuló kaphatja meg a tanév végén, ha megfelelt a következő kritériumok mindegyikének:

- kitűnő tanulmányi eredmény,
- példás magatartás és szorgalom,
- kiemelkedő közösségi munka,
- tanulmányi versenyeken (legalább kistérségi) való eredményes szereplés.

Amennyiben több tanuló is esélyes a cím elnyerésére, a tantestület szavazással dönt a jelöltek közül.

Az intézmény zsibongójában elhelyezett „Dicsőségtáblára” azon tanulók fotója kerülhet fel, akik a félév során kiemelkedő tanulmányi eredménnyel rendelkeznek: alsó tagozaton egy négyes osztályzat, felső tagozaton két négyes osztályzat- beleértve a magatartást és szorgalmat is.

Fegyelmezések

- **Fegyelmi naplóba való beírás:** magatartásával zavarja az óra menetét, társai munkáját,
- **Szaktanári figyelmeztetés:** szakórán a szaktanár adhatja, ha a diák többszöri figyelmeztetés ellenére sem változtat magatartásán, figyelmén, munkához való hozzáállásán.
- **Osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, majd írásbeli):** a házirend sorozatos megsértéséért, a vállalt feladat nem teljesítéséért, tanóráról való sorozatos elmaradásért.
- **Osztályfőnöki** az osztályfőnöki büntetés második fokozata. A házirend súlyosabb megsértéséért jár.
- **Osztályfőnöki rovó:** a házirend súlyos vagy sorozatos megsértéséért jár.
- **Igazgatói büntetések:** figyelmeztető - intő - rovó: ha a tanuló a kötelességeit és a házirendet vétkenesen megszegi. Egy súlyos, vagy több kevésbé súlyos sorozatos megszegéséért jár: pl. szándékos rongálás, lopás, igazolatlan hiányzás, csalás stb., dohányzás, alkoholfogyasztás az iskolán belül, az iskola hírnevének rombolása.
- **Nevelőtestületi büntetések:** figyelmeztetés – intés - megrovás: az igazgatói hatáskörbe eső büntetéseknél súlyosabb kötelességzegés esetén. Ezt a tanév végén az osztályfőnök a törzslapra és a bizonyítvány „jegyzet” rovatába beírja.
- **Fegyelmi eljárás:** Különlegesen súlyos fegyelemsértés esetén az iskola fegyelmi eljárást kezdeményezhet a törvények ellen vétő tanulóval szemben. A fegyelmi eljárás során az iskola köteles betartani az ilyen esetekre vonatkozó törvényeket.
- **Egyéb büntetések:** iskolai rendezvényről (bálok, ballagás, osztálykirándulás) való kizárás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

II./3 Az egységes iskola – középfokú köznevelési feladatot ellátó – Kökényösi Gimnázium tagintézménye eltérő szabályozásai

1. Az intézmény küldetésnyilatkozata

„Ha távozóban egy más bolygón megkérdenék, mi volt a földi élet legnagyobb öröme: a tanulást mondanám. Nem azt, amelynek a végén egy vizsga áll, hanem amit az ember kíváncsiságból, kirándulásként tett egy új nyelvbe, az azon át megközelíthető világba, egy új tudományágba, munkakörbe.”

/Németh László/

Gimnázium vagyunk, így elsődleges célunk, hogy

- tanulóinkat **sokrétű, alapos**, jól használható és a **modern** elvárásoknak megfelelő **tudáshoz**, ismeretekhez juttassuk;
- magas szintű oktatást biztosítsunk számukra, mely megfelelő alap lehet a **továbbtanuláshoz**, ezért olyan kompetenciákat – önálló tanulás, informatikai tudás, kommunikáció, kreativitás, együttműködés (=kollaboráció), kritikus gondolkodás (**4K**) – kell fejlesztenünk, melyek **képessé tesznek bennünket e világban való boldogulásra**;
- az elméleti tananyag elsajátítása mellett segítsük őket abban is, hogy felismerjék, hogy megszerzett ismereteiket hogyan tudják alkalmazni a **gyakorlati életben**, a hétköznapokban is;
- a tehetséges tanulók maximálisan kibontakozhassanak, viszont a nehezebben haladók is optimális mértékben fejlődhessenek, ezért a **tehetséggondozást és a felzárkóztatást** is kiemelt feladatunknak tekintjük;
- az oktatás mellett nevelő munkákkal **személyiségük is pozitív irányban formálódjon**: reális önismerettel, kitartással, akarattal rendelkező, érzelmekben gazdag, toleráns emberekké váljanak;
- a **folyamatos önképzés, az előbbre jutás vágya** kialakuljon bennük, ezért tantestületünk is megragad minden olyan módszertani segítséget, képzést, ami a 21. századi, versenyképes tudás átadását segíti;

- az egyéni érvényesülés fontossága mellett felismerjük a **közösség, az együttműködés** jelentőségét is, ezért előszeretettel alkalmazunk kooperatív, a csoport összetartására épülő pedagógiai módszereket is;
- **környezettudatos szemlélet** alakuljon ki bennük: fontosnak tartásuk és tegyenek is azért, hogy környezetünket, a természetet óvjuk, ne rongáljuk;
- **hagyományainkat** (országos, regionális és helyi, iskolai szinten) megismerjük, őrizzük és ápoljuk;
- bizalomra, elfogadásra, kölcsönös tiszteletre épülő **tanár-diák viszony** alakuljon ki: olyan közeg, ahová a tanulók szívesen járnak, ahol biztonságban érezhetik magukat, és ahol a tudás megszerzése mellett támogatást, törődést, sőt szeretetet kaphatnak.

2. Az intézmény jövőképe

- A komlói kistérségben **az oktatás helyben való, magas minőségű biztosítása** annak érdekében, hogy e térségben a jól képzett munkaerő rendelkezésre álljon a gazdasági fellendülés és az eredményes 21. századi vállalkozások biztosításához.
- A Kökönyösi Általános Iskola, Gimnázium és AMI a jövőben **megtartja a Komló és vonzáskörzetében az oktatás területén megszerzett meghatározó pozícióját**, amelyet az ide jelentkezők száma, és a meghirdetett képzési kínálat népszerűsége bizonyít.
- A **képzési profilunk kialakítása**, módosítása során figyelemmel vagyunk a felsőoktatás, a munkaerőpiac, továbbá az iskolahasználók igényeire.
- A jövőben is feladatunknak tartjuk, hogy diákjainkat **felkészítsük piacképes nyelvi tudásra, a humán és reál műveltségi területű pályákra**, igazodva a Dél-Dunántúli térség igényeihez és az új évszázad elvárásaihoz, ezért megteremtjük azokat a tárgyi és szakmai feltételeket, melyek lehetővé teszik az eredményesebb tovább haladást.
- Pedagógiai eszköztárunkba beépültek a **21. századi készségeket fejlesztő módszerek** és eljárások. Elkötelezettek vagyunk abban, hogy olyan kreatív, innovatív, jó kommunikációs készséggel rendelkező, reflektív, kritikai gondolkodású és együttműködő fiatalokat (**4K**) neveljünk, akik képesek megállni a helyüket a gimnázium befejezése után.
- Ebben a gyorsan változó világban kell megteremtünk a tanulók, szülők, pedagógusok számára az állandóságot, a nyugalmat, a biztonságot. **Ezért olyan értékrendet közvetítünk, melyben kiemelt hangsúlyt kap az egyetemes, nemzeti és helyi értékek és a hagyományok tiszteletben tartása és ápolása.**
- Nagy hangsúlyt helyezünk **a tehetségek** felismerésére, azonosítására és **gondozására.**

- A **hátránykompenzáló rendszer működtetése** és továbbfejlesztése révén segítjük a társadalmi különbségek csökkenését és az esélyteremtést, hogy tanítványaink sikeresen tudjanak majd továbbtanulni, a munkaerőpiacon elhelyezkedni.
- **Megerősítjük a „partneriskolai státusz”** a Pécsi Tudomány Egyetemmel, mely révén biztosítjuk a magas színvonalú szakmai munka személyi feltételeinek fenntartását, a pedagógiai eszköztárunk és módszertani kultúránk folyamatos megújításával.
- **Szakmai együttműködésre** épülő, stabil kapcsolatrendszerrel működtetünk kiemelt partnerintézményeinkkel, közös rendezvényeket, szakmai fórumokat szervezünk.
- Kibővítjük a külső kapcsolatrendszerünket, a már kialakított **hazai és nemzetközi kapcsolataink ápolása**, menedzselése mellett (Barót, Belényes, Eragny), új együttműködéseket alakítunk ki (Neckartenzlingen).

3. Rövid áttekintés intézményünkről – iskolatörténet

- Állami Általános Gimnázium (1953 - 1959)
- Kun Béla Gimnázium (1959 - 1991)
- Nagy László Gimnázium (1991 - 2003)
- BMÖ Nagy László Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája, Kollégiuma
- 2009. július 1-vel Komlón megalakult a Kökönyösi Oktatási Központ.
- 1953. május 20-án kapja meg Komló az engedélyt a gimnázium szervezésére.
- 1953. szeptember 1-jén kezdi meg az első tanévet a gimnázium első évfolyama (egy fiú és egy lányosztály) a Belvárosi Általános Iskolában (ma Kodály Zoltán Általános Iskola).
- 1954. A tanévet a Szakmunkásképző Iskola mögötti fabarakkokban kezdi a gimnázium.
- 1955/56-os tanév. A gimnázium az oktatást a Fürst Sándor úti, az akkori Kökönyös-Keleti Iskolában kezdi meg az épület alsó folyosóján lévő termekben.
- 1957 májusában (az 1956/1957-es tanév végén): az első érettségi vizsga.
- 1957. Költözés a Gorkij utcai épületbe.
- 1959. március 21-én veszi fel a gimnázium Kun Béla nevét.
- 1959/60-as tanév. Megkezdte működését az orosz nyelvi tagozat.
- 1961. 5+1-es oktatás bevezetése (5 nap oktatás, 1 nap ipari jellegű szakmai gyakorlati képzés).

- 1963. A gimnáziumban közgazdasági szakközépiskolai tagozat indul. Ez az osztály képezi a későbbi Steinmetz Miklós, majd Kazinczy Ferenc Szakközépiskola alapját.
- 1965. A szakközépiskolai tagozat átköltözik a Dávidföldi Általános Iskolába, és szervezetileg különválnak.
- 1969. Kémia tagozat indul.
- 1970. Fizika tagozat indul.
- 1972-től ruhaipari esti tagozat működik az iskolában a Carbon Könnyűipari Vállalatra és a Május 1. Ruhagyár Komlói Üzemére épülve.
- 1976. Testnevelés tagozat indul.
- 1981. Megszűnik a kollégium.
- 1991. augusztus 1. A gimnázium felveszi Nagy László nevét.
- 1991. Nyolcosztályos tagozat indul.
- 1996. Közbiztonsági tagozat indul.
- 2000. Német kisebbségi nemzetiségi oktatás kezdődik.
- 2003. 50 éves évforduló.
- 2003. Komló város átadja a Baranya Megyei Önkormányzatnak mindhárom középiskoláját. A Baranya Megyei Önkormányzat a Nagy László Gimnáziumot, a Kazinczy Ferenc Szakközépiskolát és a Csizmazia Gyula Szakképző és Szakközépiskolát egy közös intézménnyé vonja össze.
- 2003. augusztus 3. Az új intézmény neve: Baranya Megyei Önkormányzat Nagy László Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma.
- 2009. július 1-vel Komlón megalakult a Kökényösi Oktatási Központ, amelynek tagintézménye a Nagy László Gimnázium.
- 2010. június 25. Ünnepelesen elbúcsúztunk a Gorkij utcai épülettől.
- 2010. szeptember 1. Az új tanévet új helyen, az Alkotmány utca 2-ben kezdtük meg.
- 2013. január 1. Átalakul a Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola, melynek tagintézménye a Nagy László Gimnázium – és 2013. január 1-jétől a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) jogi személyiségű szervezeti egységként működik.
- 2015. július 1. Újabb átszervezés eredményeként létrejön a Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola, melynek székhelye gimnáziumunk lett.

4. Az iskola arcuata

Kölcsönös tisztelet és megbecsülés

Iskolánk az alapvető erkölcsi és emberi normák tiszteletére tanít:

- Elvárjuk diákjainktól, hogy emberségesek, kulturáltak, kiegyensúlyozottak, udvariasok, őszinték, becsületesek és segítőkészek legyenek.
- Nevelési elveink középpontjában olyan harmonikus személyiség kialakítása áll, akiben van felelősségérzet, kötelességtudat és van munkafegyelme.
- Közvetítjük a magyar és az egyetemes kultúra és erkölcs értékeit.
- A nevelőtestület önmagára nézve betartandó követelménynek tekinti a személyes példaadást.

Együtműködés, gyermekközpontúság

- Iskolánkat otthonossá kívánjuk tenni. Őszinte, derűs, egészséges légkörre törekszünk.
- Építünk a hagyományápolás és -teremtés közösségformáló erejére.
- Célunk az egyén és a közösség harmóniájának létrehozása, az egyéni és a közös célok összehangolása.
- Diákjainkat megtanítjuk az egymáshoz való alkalmazkodásra és az együtműködésre, hiszen valódi alkotófolyamat nem képzelhető el a résztvevők folyamatos kapcsolata, a közvetlen párbeszéd nélkül.
- A tehetségeket kiemeljük és fejlesztjük.
- A lemaradókat segítjük, felzárkóztatjuk.
- Anyagilag hátrányos helyzetben lévő tanulóinknak segítünk, hogy szabadidőjüket hasznosan, a tanulmányaikhoz kapcsolódva tudják eltölteni.
- Megteremtjük annak lehetőségét, hogy napi szinten tudjanak a tanórákon kívül is sportolni (úszni, futni, kondizni...)
- Nevelőmunkánk során együtműködünk a családdal.
- Az iskolavezetés együtműködik a szülői (SZMK) és diákszervezetekkel (DÖK). Kapcsolatuk az állandó véleménycserén alapul. Az érintettek törekszenek az egyetértés kialakítására.
- Az iskolai élet résztvevői közvetlenül és képviselő útján szólhatnak bele az őket érintő döntésekbe.

Céljaink

- Továbbtanulásra és önművelésre képes diákok nevelése.
- A képességfejlesztés: a logikai gondolkodás, a koncentráció és lényeglátó képesség fejlesztése.
- Magas színvonalú képzés.
- A készségfejlesztés és az elméleti ismeretek összhangjának megtartása.
- Környezetük iránt érdeklődő, azt óvó felnőttekké nevelés.
- Másokkal való együttműködésre nevelés.
- Diákjaink segítése képességeik megismerésében és céljaik kialakításában.
- A tehetség felfedezése és fejlesztése.
- Egészséges életmódra való nevelés.
- A szülők és a diákok képviselőivel jól működő partnerkapcsolat fenntartása.
- Anyanyelvi kultúránk ápolása, a világos és tiszta írás és beszéd érdekében.
- Diákjaink a nemzeti és európai értékeinket ismerő és tisztelő állampolgárokká való nevelése.

5. Képzési kínálatunk

Négyosztályos általános tantervű tagozat

A gimnázium négyosztályos általános tanterv szerint haladó osztályaiban az oktatás pedagógiai programunk alapvető oktatási és nevelési céljainak figyelembe vételével történik:

- felkészítés a kétszintű érettségi vizsgára és a felsőfokú továbbtanulásra,
- kompetencia alapú oktatás,
- magas szintű idegen nyelv-tanítás,
- a tanulók természettudományos ismereteinek, világképének kialakítása,
- tehetséggondozás és felzárkóztatás,
- korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.

Az angol/német nyelvi előkészítő osztály pedagógiai programja

A 2003/2004. tanévtől intézményünkben lehetőséget kaptunk arra, hogy a kilencedik évfolyamtól angol nyelvi előkészítő osztályt indítsunk. Így tanulóink emelt óraszámban fordíthatnak időt és energiát arra, hogy idegen nyelvi előképzettségüket rendszerezzék, biztos alapokra helyezték, és hogy magas szintre emeljék. Tág lehetőség nyílik arra, hogy a nyelvvizsgát korábban megszerezzék, így másik idegen nyelvből is elmélyíthessék tudásukat. Emellett informatikai alapokat szerezhhetnek intenzív formában és óraszámban, így a számítógépes modulokat készség szinten tudják használni.

Az idegen nyelv oktatását 2-3 pedagógus párhuzamos, összehangolt munkájával tervezzük. Munkájuk összefogja a nyelvi, kommunikációs és ország ismereti tanulmányok területeit.

Célunk, hogy az idegen nyelv előtérbe helyezésével, hathatós tanulás-módszertani ismeretek elsajátításával diákjaink magasabb nyelvi, általános ismeretszerzési tapasztalatokra tegyenek szert, tudásuk nyitottá és alaposabbá váljon.

Német nemzetiségi nyelvoktató program

A tanórákon megismertetjük a tanulókat a német kisebbség történelmével, szellemi és anyagi kultúrájával. Népismereti tudás és nemzetiségi kultúra közvetítésével igyekszünk kialakítani a hagyományörzés igényét. A hatékonyabb oktatás érdekében aktív kapcsolatot tartunk a helyi kisebbségi önkormányzattal és a helyi általános iskolákkal, részt veszünk a városi német klub találkozóin.

Német nemzetiségi nyelvi csoportjainkban is elsődleges célunk a nyelv minél magasabb szintű elsajátítása, felkészítés a sikeres kétszintű érettségi vizsgára, illetve minél több közép- esetleg felsőfokú nyelvvizsgára.

A 11. és a 12. évfolyamon heti 2 órában emelt szintű német érettségi vizsgára való felkészítés is lehetséges a diákok számára.

Rendészeti képzés

1996-tól működik a gimnáziumban a rendészeti képzés (közbiztonsági tagozat), melynek során emelt óraszámú testnevelés, önvédelmi sportok és emelt szintű digitális kultúra oktatása folyik. 11. és 12. évfolyamokon a diákok rendészeti ismereteket is tanulnak, melynek elsajátításával a belügyi rendészeti ismeretek tantárgyból érettségi vizsgát is tehetnek. Ez a lehetőség a hasonló területen továbbtanulni szándékozó tanulók számára komoly előnyt jelent.

Nyolcosztályos tagozat

A Nagy László Gimnáziumban a nyolcosztályos tagozat 1991-ben indult. (Országos szinten az első nyolcosztályos gimnáziumokat 1990-ben indították el.) Az adódó lehetőségeket felhasználva egyéni tantervek alapján kezdtük meg a tanítást, amelyhez szakértői véleményezés után megkaptuk az illetékes minisztérium engedélyét. Így meg tudtuk valósítani, hogy az egyes tantárgycsoportok tanítását összehangoljuk, hogy lineáris tanterveink alapján ne kelljen ugyanarra a témára többször visszatérni, hanem alaposabb, részletesebb feldolgozást lehessen megvalósítani.

Különös figyelmet szentelünk az informatika és az idegen nyelvek oktatásának. A 11. osztálytól emelt óraszámban tanulják diákjaink az első idegen nyelvet, előkészülnek így a középfokú nyelvvizsgára és a kétszintű érettségire.

Az informatikai órákon előkészítjük, hogy tanulóink a tizedik év végére letehessék a nemzetközileg elismert ECDL illetve az érettségi vizsgát. Az új modulok (tánc-és dráma, médiaismeret, társadalomismeret) beiktatásával meg lehet valósítani, hogy tanulóink személyisége, kommunikációs képessége, társadalmi életben való eligazodása a mai kor követelményeinek megfelelő szinten legyen.

Vizsgarendszerünk célja, hogy a nyolc év során többször legyen lehetőségünk összegzésre, a hiányosságok felmérésére, hogy tanulóink hozzászokjanak a vizsgaszituációhoz, hogy szóbeli kifejezőképességük fejlődjön.

A Köznevelési Törvény által előírt feltételek miatt jelenleg iskolánk nem indít nyolcosztályos tagozatot.

6. Helyi tanterv

Intézményünk helyi tantervét az alábbi jogszabályok figyelembevételével határozta meg:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptantervkiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- A 20/2012. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

A részletes, tantárgyakra, tanulmányi területekre, valamint évfolyamokra lebontott terveket a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák, amelyek szakmai tartalmáért a munkaközösség-vezetők felelősek.

A Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Helyi tantervei összhangban állnak a NAT-tal és a kiadott kerettantervekkel. A Helyi tantervek az 51/2012. (XII.21.) sz. EMMI Rendelet 3. sz. mellékletén (Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára), illetve a 7.1. sz. mellékletén (nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve) alapulnak. A Helyi tantervek a Pedagógiai Program mellékletében – tantárgyanként és évfolyamonként kerültek megjelenítésre.

Helyi tanterv -4 évfolyamos képzés (általános, rendészeti)

Heti óraszám/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3+1	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3+1	3
Állampolgári ismeretek				1
Első idegen nyelv	3+1	3+1	4	4+1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Fizika	2	3-1	1+1	
Kémia	1+1	2		
Biológia	3-1	2	1+1	
Földrajz	2	1+1		
Természettudomány			2 term. tan.	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek – ének zene			1	
Mozgókép és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1+1	2	
Testnevelés	5-2	5	5	5
Készségfejlesztés/ Tánc és dráma	2			
Kötött célú órakeret			2x2fakt	2x2fakt
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összesen:	32	32	32	29
Kötelező óraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óra	2 (1 id.nyelv, 1 matek)	2 (1 id.nyelv, 1 digit. kult.)	4 (1 tört., 1 matek, 1 fizika, 1 biol.)	2 (1 id.nyelv, 1 matek) (+3 szabad, fél nem használt óra)
tervezett óraszám	34	34	34	31
Maximális órakeret:	34	34	34	34

Helyi tanterv -4 évfolyamos képzés (német nemzetiségi)

Heti óraszám/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3+1	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3+1	3
Állampolgári ismeretek				1
Első idegen nyelv- német 5 óra kötelező (nemzetiségi)	3+1+1	3+1+1	4+1	4+1
Német nemzetiségi hon- és népismeret	1	1	1	1
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Fizika	2	3-1	1+1	
Kémia	1+1	2		
Biológia	3-1	2	1+1	
Földrajz	2	1+1		
Természettudomány			2term.tu.	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek			1	
Mozgókép és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1+1	2	
Testnevelés	5-2	5	5	5
Készségfejlesztés/ Tánc és dráma	2			
Kötött célú órakeret			2x2fakt	2x2fakt
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összesen:	32	32	32	29
Kötelező óraszám:	32+ 2nemzetiségi	32+ 2nemzetiségi	30+ 2nemzetiségi	29+ 2nemzetiségi
Szabadon tervezhető óra	2 (1 id.nyelv, 1 matek)	2 (1 id.nyelv, 1 digit, kult.)	4 (1 tört.,1 matek, 1 fizika, 1 biol.)	1 (1 matek) (+3 szabad, fel nem használt óra)
Össz óraszám	36	36	36	32

Helyi tanterv -5 évfolyamos képzés (nyelvi előkészítő)

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020					
Heti óraszám/évfolyam	NYEK	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	1+1 (szövegértés, kommunikáció)	3	4	4	4
Matematika	2	3+1	3	3+1	3+1
Történelem		2	2	3+1	3
Állampolgári ismeretek					1
Első idegen nyelv	15	3+1	3+1	4	4-1
Második idegen nyelv	3	3	3	3	3+1
Fizika		2	3-1	1+1	
Kémia		1+1	2		
Biológia		3-1	2	1+1	
Földrajz		2	1+1		
Természettudomány				2term-tu	
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Művészetek				1	
Mozgóképfelhasználás és médiaism.					1
Digitális kultúra	3	2	1+1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5-1
Képességfejlesztés Mozgáskészség- fejlesztés/ Tánc és dráma	(5)				1
Dráma/tanulásmódszertan	1+1				
Kötött célú órakeret				2x2fakt	2x2fakt
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1	1
Összesen:	32	32	32	30	29
Kötelező óraszám:	32	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óra	1 (tanulásmód.)	2 (1 id.nyelv, 1 matek)	2 (1 id.nyelv, 1 digit. kult.)	4 (1 tört., 1 matek, 1 fizika, 1 biol.)	1 (1 matek) (+3 szabad, fel nem használt óra)
Össz. óraszám	33	34	34	34	30

7. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Kötelezően választandó tantárgyak

A gimnáziumi képzés mindegyik tagozatán a 11. és 12. évfolyamon 4-4 órát építettünk be a diákok kötelező óraszámába, melyek kötött célú órakeret kötelezően választandó tantárgynéven szerepelnek.

Egy tanuló legfeljebb két tantárgyat választhat. Ezeket a tantárgyakat heti 2- 2 órában tanulhatják.

A választás biztosítja a tanuló számára azt a lehetőséget, hogy a továbbtanuláshoz szükséges tantárgyakból magasabb szintű tudásra tegyen szert és segítse az emelt és középszintű érettségire való felkészítést.

A választási lehetőségek:

- emelt szintű érettségire való felkészítést biztosítunk a következő tantárgyakból - *csoportos foglalkozás vagy egyéni foglalkozás keretei között:*
 - magyar nyelv és irodalom
 - idegen nyelv
 - matematika
 - történelem
 - biológia
 - fizika
 - digitális kultúra
 - kémia
 - testnevelés
 - belügyi, rendészeti ismeretek
 - ének-zene

- közép szintű érettségire való felkészítést biztosítunk a következő tantárgyakból - *csoportos foglalkozás vagy egyéni foglalkozás keretei között:*
 - digitális kultúra
 - földrajz
 - biológia
 - fizika
 - kémia
 - testnevelés
 - ének-zene
 - vizuális kultúra
 - belügyi, rendészeti ismeretek

Gimnáziumunkban 9. évfolyamon a tanult tantárgyakból, igény szerint, megfelelő létszám esetén a felzárkóztatást biztosítunk.

Magasabb évfolyamokon lehetőség van közismereti tantárgyakból a tehetséggondozásra.

Idegen nyelvek

- Gimnáziumunkban angol, francia, német, olasz - megfelelő érdeklődés esetén – orosz nyelvet tanítunk.
- Beiskolázott általános és rendészeti tagozatú kilencedikesek első idegen nyelve az angol, illetve a német. Második idegen nyelv az olasz, a német, vagy az angol.
- „A” osztályaink egyik felében német nemzetiségi nyelvoktató program folyik, ők második nyelvként olaszt vagy angolt tanulnak.
- Nyelvi előkészítő osztályainkban 9. évfolyamon heti 15 órában tanulhatnak angolt vagy németet. Második idegen nyelvként választható a német, angol, olasz, orosz vagy a francia nyelv.
- A nyolcosztályos tagozaton a nyolcadik év befejezésig a diákok egy idegen nyelvet tanulnak, angolt vagy németet. 9. évfolyamtól veszik fel választott második idegen nyelvüket.

Választható tanórán kívüli tevékenységek

A tehetséggondozás, a különböző készségek fejlesztése érdekében kínáljuk diákjainknak az alábbi önképzőköri csoportokat:

Sportköri tevékenységek:

A délutáni **sportkörök** a tanulók igénye szerinti sportágakban – labdarúgás, kosárlabda, röplabda, floorball, asztalitenisz, konditermi erősítés, tánc – működnek.

Gyógytestnevelést orvosi diagnózis alapján besorolt mozgásszervi problémával, asztmával küzdő tanulók részére tartunk. Ez heti 2 óra tornatermi foglalkozást és 1 óra úszást jelent.

Művészeti szakkör

A művészeti nevelés különböző területein, - a képzőművészeti és művészetterápiás szakkörök foglalkozásain is - sokoldalúan fejlesztjük a gyermekek személyiségét, kompetenciáit, az egyéni szükségleteket figyelembe véve minél eredményesebben bontakoztatjuk ki képességeiket, gyarapítjuk tudásukat.

Nevelő, oktató munkánk célja a gyerekek művészetek iránti érzékenységét felkelteni, tehetségüket gondozni, a képzőművészet terápia eszközeivel segítséget nyújtani a mentális egészség megőrzésében.

Szakköreink heti egy alkalommal, két óra keretében valósulnak meg.

Egyéb szabadidős tevékenységek

Folyamatosan gondot fordítunk az igények felmérésére a Diákönkormányzaton keresztül, hiszen a diákok szabadidejéről van szó. Kiemelt feladatnak tekintjük a testvériskolákkal, valamint az írott és elektronikus sajtóval való kapcsolattartást. Törekszünk az igényesen szervezett rendezvények nevelő hatásának kiaknázására, a „külsősök” bevonásának és az iskola falain belüli erők által létrehozott programok ésszerű arányára.

- az iskola külföldi kapcsolatainak ápolása, a látogatások szervezése,
- színházlátogatás, filmklub, táncház, tánciskola szervezése,
- filharmóniai és egyéb koncertek szervezése,
- a karácsonyi ünnepségek segítése,
- tantárgyi versenyek rendezése,
- a diáknapi programjának kialakítása,
- sportnapok, gyalogtúrák szervezése,
- osztálykirándulások szervezésének segítése.

A pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást, a tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, melyik szakkörben szeretnének tevékenykedni.

8. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, a középszintű érettségi vizsga témakörei

A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

- **Emelt szintű érettségire** való felkészítést biztosítunk a következő tantárgyakból - *csoportos foglalkozás vagy egyéni foglalkozás keretei között*:
 - magyar nyelv és irodalom
 - idegen nyelv
 - matematika
 - történelem
 - biológia
 - fizika
 - digitális kultúra
 - kémia
 - testnevelés
 - belügyi, rendészeti ismeretek
 - ének-zene

- **Középszintű érettségire** való felkészítést biztosítunk - a kötelező érettségi tárgyakon kívül - a következő választható tantárgyakból - *csoportos foglalkozás vagy egyéni foglalkozás keretei között*:
 - digitális kultúra
 - földrajz
 - biológia
 - fizika
 - kémia
 - belügyi, rendészeti ismeretek
 - testnevelés
 - vizuális kultúra
 - ének-zene

Az érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga tantárgyankénti témaköreit a 40/2002. (V.24.) OM

Rendelet tartalmazza.

9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A belső vizsgák rendje

BELSŐ VIZSGÁK RENDJE							
TANTÁRGY	10. év vége	11. év első negyede	11. félév	11. év vége	12. félév	12. év vége	Érettségi
Irodalom	szóbeli					írásbeli	X
Nyelvtan					írásbeli		X
Történelem			szóbeli			írásbeli	X
Matematika				írásbeli és szóbeli		írásbeli	X
Idegen nyelv	NYEK érettségi		írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli	írásbeli és szóbeli		X
5. tantárgy					írásbeli és szóbeli		X
Digitális kultúra		gyakorlati vizsga		lehet érettségi			

Az értékelés rendje

- Ha a vizsgatárgy vizsgája több vizsgarészből áll, a vizsgázónak minden vizsgarészből legalább 10 %-ot kell teljesítenie ahhoz, hogy a vizsgatárgyból a teljesített százalékérték alapján legalább elégséges osztályzatot kaphasson.
- Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni. Az írásbeli feladatlapokhoz javítási-értékelési útmutató készül, melynek alapján a javítás történik.
- A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

Értékelés a gimnáziumban (belső vizsga + osztályozó vizsga – egységes):

- 1 – 24 % - elégtelen
- 25 – 39 % - elégséges
- 40 – 59 % - közepes
- 60 – 79 % - jó
- 80 – 100 % - jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni. Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak részei és követelményei a Házi rend mellékletében képzésenként és évfolyamonként, tantárgyakra lebontva találhatóak.

10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Osztályba sorolás szempontjai

A jelentkezési lapon feltüntetett adatok szerint (képzésválasztás, nyelvválasztás, alapján).

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek

- *nyelvek*: választás (első idegen nyelv, második idegen nyelv) szerint. Ha van előképzettség, akkor az év elején szintfelmérő feladatlap segítségével bontjuk az osztályt kezdő és haladó csoportra;
- *matematika, informatika*: képzések szerint;
- *testnevelés*: ha lehetőségünk van rá, akkor hagyományosan fiú-lány csoportra bontjuk az osztályt, de képzés szerinti (rendészeti) bontás is jellemző.

Egyéb foglalkozások szervezése

- *tehetség gondozás*: módja és keretei: emelt szintű képzés, közép- és emelt szintű érettségire való felkészítés, verseny-előkészítők, felvételi előkészítők
- *hátránykompenzáció, felzárkóztatás*: a felvett tanulók igényei és kívánságai szerint, külön csoportban

Az egyéni tanrendű diákokkal történő konzultációra a törvény általi feltételeket biztosítjuk.

Elvek:

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (a csoportok átlagában minimum 14 fő) kívül személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészségneveléssel és a környezeti neveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok

- Heti egy napon a tanulóinknak védőnői ügyelet biztosítása;
- Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.);
- Egészségügyi felvilágosító előadások;
- Drogprevencióhoz kapcsolódó rendezvények;
- Osztálykirándulások, táborok, túrák, terepgyakorlatok;
- Kreatív, cselekedtető akciók (pl.: szemétszedés, faültetés, stb.);
- A külső programokhoz kötődően baleset megelőzési felvilágosító előadások;
- A külső programokhoz kötött környezetvédelmi előadások, tájékoztatók, gyakorlatok;
- Az „Egészség” témahét napjaihoz kötődően egészség- és környezetvédelmi tablók, poszterek, filmek készítése, szituációs játékok szervezése;

Évente egy sportnap

A médiában megjelenő, mértéktelen fogyasztásra ösztönző reklámok hatásainak ellensúlyozására egyfajta módszer az iskola példamutatása, úgymint:

- Szelektív szemétyűjtés megszervezése;
- Laboratóriumi veszélyes anyagok, szárazelemek gyűjtése;
- Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;
- Takarékoság, takarékos megoldások alkalmazása (pl. energiatakarékos izzók, víztakarékos berendezések és eljárások, hőszigetelt nyílászárók stb.);
- Cserepes, élő növények az osztálytermekben, folyosókon.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

Alapvető célunk korszerű ismeretek nyújtása, annak gyakorlatba való átültetése készségek, jártasságok kialakításával, figyelembe véve a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Közös érdek, hogy az egészséget vagy az életet veszélyeztető heveny állapot miatt szakszerű ellátást biztosítsunk az orvos illetve az egészségügyi személyzet megérkezéséig. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák a veszélyhelyzet felismerésének a módjait. Kritikus helyzetben úrrá tudjanak lenni a saját és környezetük izgalmán, feszültségén, pánikhangulatán és képesek legyenek a bajbajutott embertársaikon segíteni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása az iskolai foglalkozásokon

Az iskolai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a tanulóknál való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

NAT 2020

BIOLÓGIA (9-10. évfolyam)

- Kültakaró és mozgás,
- Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

FIZIKA (9-10. évfolyam)

- Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.
- Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

KÉMIA (9-10. évfolyam)

- Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban
- Kémiai reakciók

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban, nevelésben

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Elsősegélynyújtó szakkör, ill. alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése

Tanévenként 1-1csoport

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

13.1 A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési irányelvei

A magatartásjegyek megállapításának irányelvei

Példás

- aktív a tanítási órákon és a társadalmi munkában, rendszerető
- a közösségért felelős, megbízást önként vállal, segítőkész, önzetlen
- tisztelettudó nevelőivel, tanuló társaival
- a házirendet megtartja, mások fegyelemsértését bírálja
- ha szaktanári figyelmeztetése nincs
- szorgalma legalább jó
- ha az igazolatlan óráinak száma legfeljebb 1 óra

Jó

- a közösségi munkában nem kezdeményező, de a rábízott feladatokat elvégzi
- általában tisztelettudó, csak ritkán feledkezik meg a kulturált viselkedésről
- viselkedése ellen súlyosabb kifogás nem merül fel, a Házirendet általában betartja
- ha legfeljebb 3 szaktanári figyelmeztetése van
- osztályfőnöki figyelmeztetés vagy intés ellenére magatartása általában pozitív
- igazolatlan mulasztása legfeljebb 2-5 óra

Változó

- nem érez felelősséget a közösség sorsáért, passzív
- órán és órán kívül gyakran fegyelmeztetlen, tanáraival többször tiszteletlen
- a Házirend előírásai ellen gyakran vét
- ha az igazolatlan óráinak száma: 6-10

Rossz

- összeférhetetlen, kötekedő, hátráltatja a közösség fejlődését, a közvagyonot szándékosan rongálja
- tiszteletlen, goromba és erőszakoskodó, trágár kifejezéseket használ
- a Házirendet gyakran és tudatosan megszegi, súlyos fegyelmi vétséget is elkövet
- igazgatói vagy tantestületi büntetésben részesült, magatartásában pozitív változás nem észlelhető
- ha az igazolatlan óráinak száma 10 óránál több

A szorgalomjegyek megállapításának irányelvei

Példás

- rendszeres, kötelességtudó, külön feladatokat vállal
- képességeinek megfelelő teljesítményt mutat, két vagy több tárgyból javított
- ha tantestületi vagy igazgatói dicsérete van, és ez tanulmányi munkájával is összefügg

Jó

- teljesítménye, kötelességtudása jó, de nem minden tárgybán kifogástalan
- tanulmányi eredményében jelentősebb visszaesés nem tapasztalható
- ha valamilyen tanulmányi jellegű tevékenységért szaktanári dicséretet kapott, és szorgalma általában egyenletes
- alkalmanként ösztönözni kell munkavégzését, önellenőrzésre törekszik, hiányosságait pótolja

Változó

- kötelességmulasztása gyakori az iskola és otthoni feladatok teljesítésében
- a tanítási órákon a munka elvégzésére gyakran figyelmeztetni kell
- képességeihez képest alacsonyabb teljesítményt nyújt, ellenőrzésre szorul
- osztályzatai egyenetlenek, és több tárgyból rontott
- egy bukás esetén hármasnál jobb jegyet nem kaphat

Hanyag

- tanulmányi kötelességét rendszeresen elhanyagolja
- a tanulás nem érdekli, segítséget nem vesz igénybe, magatartásán figyelmeztetés ellenére sem változtat
- lusta, olykor megtagadja a munkát, rendszeres ellenőrzésre szorul
- képességeihez mérten jóval gyengébb teljesítményt mutat
- több tárgyból bukott

14. Jutalmazás, és fegyelmezés iskolai irányelvei

A tanulók jutalmazása

- *Az egyes tanulók jutalmazási lehetőségei:*
 - Az osztályfőnök vagy a szaktanár a tanulót példaként állítja az osztályközösség elé, és dicséretét az ellenőrző könyv útján, indoklással a szülőknek is tudomására hozza.

- Az igazgató az iskola hírnevét növelő tanulót dicséretben részesíti, erről a szülőket írásban értesíti.
- A nevelőtestület az osztályban tanító pedagógusok határozataként a kötelességét huzamos időn át példamutatóan teljesítő, kiváló tanulmányi eredményt elérő tanulót nevelőtestületi dicséretben részesíti, s ezt a tanév végén az osztályfőnök a törzslapra és a bizonyítvány jegyzet rovatába beírja.
- Az iskolai közösség érdekében folyamatosan végzett, igen jelentős, a kötelességén túlmenő tevékenységéért a nevelőtestület dicséretben részesíti a tanulót. Ezt az igazgató az iskolai közösség előtt nyilvánosan ismerteti.
- *Az egyes tanulóközösségek jutalmazása*
 - A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, valamely nemes cél érdekében közösen kifejtett eredményes erőfeszítést, a példamutatóan egységesen helytállást tanúsító tanulói közösséget, osztályt, diákköri vagy más csoportot - csoportos jutalomban lehet részesíteni (pl. kirándulás, színház-, filmlátogatás, stb.)
- *A jutalmazás fokozatai*

Tanév közben elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

 - szaktanári dicséret
 - osztályfőnöki dicséret
 - igazgatói dicséret
 - nevelőtestületi dicséret
- Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni a megfelelő szövegű záradékkal. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel és oklevéllel vagy egyéb módon is jutalmazhatók.
- Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, kimagasló sportteljesítményt ért el stb.), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

A gimnázium legjobb tanulója, sportolója, a kiemelkedő DÖK és kulturális munkák elismeréseként a Gimnáziumért Egyesület által alapított díjban részesülhet.

15. Tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

Általános elvek

- Az a diák, aki kötelességeit megszegi, magatartásával az iskolai munka rendjét zavarja, fegyelmező intézkedésben kell részesíteni.
- A fegyelmező intézkedés, nevelési eszköz, alkalmazásakor figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait, mérlegelni a körülményeket.
- A fegyelmező intézkedés meghozatalakor tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetést tenni. (pl.: nem, életkor stb.)
- A fegyelmező intézkedések megválasztásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

A fegyelmező intézkedések fokozatai

Szaktanárok hatáskörébe tartozik tanórán és tanórán kívül észlelt fegyelmezetlenség:

- szaktanári figyelmeztetés (pl. tanórai fegyelmezetlenség, munkavégzési problémák, stb.)

Osztályfőnöki hatáskörbe tartozik (rövid időn belül több szakórán észlelt fegyelmezetlenség esetén, ill. magatartásbeli problémák miatt):

- osztályfőnöki figyelmeztetés (pl. három szaktanári figyelmeztetés után osztályfőnöki figyelmeztetés jár)
- osztályfőnöki intő (pl. két osztályfőnöki figyelmeztetést követően)
- osztályfőnöki megrovás (pl. gondatlanul elkövetett károkozásért)

Igazgatói hatáskörbe tartozik osztályfőnöki megrovással már rendelkező tanuló ismételt fegyelmezetlensége esetén; vagy súlyosabb fegyelemsértés (pl.: durva, tiszteletlen viselkedés) következményeként:

- szóbeli vagy írásbeli igazgatói figyelmeztetés (pl. szóbeli: 1. alkalommal mobiltelefon nem engedett használatáért; írásbeli: társai tanuláshoz való jogának megsértéséért)
- igazgatói intő (a házirend szabályainak sorozatos megszegéséért)
- igazgatói megrovás (pl. fegyelmi eljárás során hozott határozat alapján)

A fegyelmező intézkedések és okai:

/Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, melytől indokolt esetben - a vétség súlyától függően - el lehet térni./

- Szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés:
 - legfeljebb 1 igazolatlan óra mulasztása esetén.
- Írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés:
 - ha házirend kisebb mérvű be nem tartásáért,
 - ha az igazolatlan órák száma eléri a 2-t,
 - ha a tanulmányi munkában jelentős rontás lép fel.
- Szaktanári figyelmeztetés a szaktanártól:
 - ha rendbontást okoz az órán;
 - ha durva, trágár szavakat használ;
 - ha közösséget sértő magatartást tanúsít.
- Osztályfőnöki intót kaphat:
 - ha az osztályfőnöki, ill. szaktanári figyelmeztetést kiváltó vétkek ismétlődnek,
 - ha szándékosan kárt okoz másoknak, ha a mulasztott órák száma eléri az 5-öt.
- Igazgatói figyelmeztetést kaphat:
 - ha az osztályfőnöki, ill. szaktanári figyelmeztetést kiváltó vétkek még tovább ismétlődnek,
 - ha szándékosan kárt okoz másoknak, ha a mulasztott órák száma eléri a 9-et.
- Igazgatói intést kaphat:
 - a házirend többszöri súlyos és vétkes megszegéséért,
 - ha az igazolatlan órák száma eléri a 14-et.
- Tantestületi figyelmeztetést kap:
 - ha a tanuló igazolatlan óráinak száma meghaladja a 15 órát.
- Tantestületi megrovást kap:
 - ha a tanuló igazolatlan óráinak száma meghaladja a 21 órát.

Fegyelmi eljárás

- A tanuló súlyos kötelességszegése esetén vele szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás indítható.
- A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.
- 15 óránál több igazolatlan mulasztással rendelkező tanuló ellen fegyelmi eljárást kezdeményezünk.
- A szülői szervezet és a diákönkormányzat közös írásbeli kezdeményezésére (az SZMK elnök és a diákönkormányzat vezetőjének aláírásával) és együttműködésükkel a fegyelmi eljárás folytatását megelőző úgynevezett egyeztető eljárás működtethető iskolánkban, melynek célja a kötelességszegő és a sértett között megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében. Lefolytatásához mindkét fél (amennyiben valamelyikük kiskorú, a szülő) egyetértése szükséges, az **egyeztető eljárást** a kötelességszegő tanulónak (kiskorú esetén a szülőnek) a fegyelmi eljárás megindításáról szóló értesítés kézhezvételétől számított 5 tanítási napon belül írásban kell kérnie, s legfeljebb 15 napon belül eredményre kell vezetnie. Ha a felek írásbeli megállapodásra jutnak a sérelem orvoslásáról, a fegyelmi eljárást maximum 3 hónapra fel kell függeszteni, illetve ha ezalatt a sértett vagy szülője) nem kéri a folytatását, meg kell szüntetni. A megállapodást aláírják az érintett tanulók (és szülők), a diákönkormányzat vezetője, az SZMK elnöke, az igazgató, a diákok osztályfőnöke(i), ill. ha a rendezés konkrét tanórákat, foglalkozásokat érint, akkor az illetékes tanárok is. Ha az egyeztető eljárás nem vezet eredményre, a fegyelmi eljárást folytatni kell.
- A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni (legkésőbb a fegyelmi tárgyalást követő egy héten belül írásban közli az igazgató).

A tanuló súlyos kötelességszegései fegyelmi eljárást vonnak maguk után.

Súlyos kötelezettségszegésnek minősül például:

- Agresszió: mások szándékos fizikai és/vagy lelki bántalmazása.
- Becsületsértés: munkavállalót munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben, nagy nyilvánosság előtt a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el.

- Rágalmazás: aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényről állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ.
- Kényszerítés: aki mászt erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz.
- Egészségre ártalmas szerek (dohányáru, szeszesital, drog, egyéb tiltott szerek/dolgok) iskolába hozatala, fogyasztása.
- Szándékos károkozás, lopás, rendzavarás
- A netikett, az e-mail-ezés szabályainak megsértése, internetes jelszó feltörése.
- Levéltitok megsértése: aki másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét, a tartalmának megismerése végett felbontja, megszerzi, vagy ilyen célból illetéktelen személynek átadja, úgyszintén aki távközlési berendezés útján továbbított közleményt kifürkész.

A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembevételével (pl.: szakértői vélemény, árajánlat bekérése) az iskola igazgatója határozza meg.

16. Projektoktatás és egyéb új tanulószervezési módszerek a tanítás-tanulás folyamatában

Témahét

Tevékenység:

2015-től kezdődően évente tavasszal kerül lebonyolításra, melyet az oktatásért felelős miniszter hirdet meg jelenleg 3 témakörben: pénzügyi tudatosság és gazdálkodás hete , digitális témahét és fenntarthatóság-környezettudatosság témahete.

Az intézmény az éves munkatervében meghatározott módon vesz részt a témahetekhez kapcsolódó programokon, továbbá a tantervben előírt, az adott témával összefüggő tanítási órákat, foglalkozásokat a témahét keretében szervezi meg, melyen a gimnázium valamennyi tanulója részt vesz.

Feladat:

Feladatunk a tanulói aktivitás ösztönzése oly módon, hogy az önállóságra és együttműködési készség fejlesztésére, illetve kipróbálására helyezzük a hangsúlyt. A tevékenységek ugyanis a diákok együttműködésére épülnek, egyes fázisai azonban egyéni munkát is igényelnek. Az ismeretszerzés e tanulási formában is jelen van, de a napi gyakorlattól eltérő formában. Hangsúlyos szerepet kap ezen kívül a képességek és az attitűd fejlesztése is.

Projekt

Tevékenység:

A „Nagyjaink” című projekt a november hónap folyamán, a „Nemzeti összetartozás – határtalanul” című projekt júniusban kerül lebonyolításra a gimnázium 10-11. évfolyam tanulóinak részvételével; időtartama: 4 hét. A projekt tanórai és tanórán kívüli időszávban történik.

A „Nagyjaink”, illetve „Nemzeti összetartozás – határtalanul” című projektek az éves munkaterv szerint meghatározott időpontban kerül lebonyolításra a gimnázium 10-11. évfolyam tanulóinak részvételével; időtartama: 1-4 hét. A projekt tanórai és tanórán kívüli időszávban történik.

Feladat:

A projektmódszer alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett, a kooperatív tanulási technikák, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez, így a diákok bekapcsolódhatnak a célorientált mozzanatokba, és személyiségfejlődésük adott szakaszában meglévő ambícióik, tehetségük függvényében találják meg és végzik a projektfeladatokat. Minden tanuló feladata, hogy az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává váljon, ezáltal saját képességeinek kibontakoztatásával a társadalom keretein belül zajló életére is felkészülhet. Feladatunk, hogy a tevékenység folyamán a diákok a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesszenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

Modul

Tevékenység:

A könyvtárhasználati modul gimnáziumunk tantervében az informatika tantárgyon belül jelenik meg a 9. és 10. évfolyamon.

Cél:

A tanulók felkészítése az információs társadalom kihívásainak fogadására, az információszerzés lehetőségeinek felhasználására, az információk elérésére, szelekciójára, feldolgozására. A tanuló váljon alkalmassá a kor információs műveltségének elsajátítására, szerezzék meg az ehhez igazodó kompetenciákat. Legyen képes a könyvtárhasználati órákon szerzett tudását alkalmazni a tanulmányai (pl. információs források használatát igénylő szaktárgyi feladatok, előadások, pályázatok kidolgozása), illetve a mindennapi problémáinak megoldása során.

Feladat:

Azoknak a képességeknek a fejlesztése, amellyel a tanuló felismeri, hogy milyen információra van szüksége;

- hogyan tudja hatékonyan és eredményesen megkeresni a szükséges információt;
- miként kell kritikusan értékelni a megszerzett információt;
- hogyan kell pontosan és kreatívan felhasználni.

IKT-val támogatott tanulásszervezés

Tevékenység:

Azok a hagyományos (instruktív) és konstruktív pedagógia elveire épülő, az információs társadalom kompetenciáinak fejlesztését megvalósító tanítási-tanulási módok, módszerek, amelyek alkalmazásakor az infokommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz jelenik meg a tanítás-tanulás folyamatában. Ezáltal új pedagógiai gyakorlatok kialakítására, vagy a meglévők módosítására nyílik lehetőség.

Cél:

Intézményi innováció folyamán olyan referencialhelyek bevált gyakorlatának a megismerése (bemutatóóra, tanácsadás, konzultáció keretében), ahol az IKT alapú eszközöket (interaktív tábla, SDT, laptop stb.) rendszeresen használják. A kipróbált és sikeres laptop-program, illetve az IKT alapú eszközök pedagógiai módszertanának megismerése, illetve a felmerülő programleírások felhasználási jogainak megvásárlása.

Feladat:

Intézményünk pedagógiai programját, informatikai stratégiáját összehangoljuk az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.

17. A Kökönyösi Gimnázium könyvtár-pedagógiai programja

17.1 A stratégiai tervezés összetevői

A gimnáziumban folyó oktatás színvonalához mindig is szükség volt a könyvtárra. Hogy ez mely tantárgyakat érintette, és azokon belül milyen mélységet jelentett, az alapvetően az aktuális tantestülettől, a tantárgyat oktató tanártól függött.

Nagy előnye az intézménynek, hogy a jelenlegi tanári kar kb. 60 %-a itt érettségizett, és így magáénak érzi az iskolát. Jómagam is a gimnáziumban végeztem, és jól emlékszem arra, hogy a szünetekben valami olvasnivaló után kutatok, aztán pedig ajánló bibliográfiát készítek a magyar fakultáció évfolyamdolgozatához, cédulázom és jegyzetelek. Könyvtárosi munkám során ezt – ha szabad ilyen leegyszerűsítéssel élnem - a két alapvető irányt igyekszem szem előtt tartani. Egyrészt a megfelelő információ megszerzéséhez szükséges tudnivalók „átadása”, (amelybe itt beleértem a források felkutatásának, használatának módját, a teljes könyvtári apparátust is, katalógusostul, amely visszakereshetővé, megtalálhatóvá teszi a dokumentumokat és információkat, a szellemi munka technikáit, a kritikus gondolkodás alapjait). A másik irány pedig az olvasásfejlesztés, amelybe most nagyon tágan értelmezve beleértem különféle könyvtári, az olvasást „reklámozó” ötletet, rendezvényt, és a különböző műfajú és stílusú szövegek értő olvasását is. És természetesen e kettő irány olykor összeér...
Mindezek megtervezéséhez kell elkészíteni a könyvtár stratégiai tervét.

„A stratégiai tervezés egy újfajta módszer, gondolkodási szemlélet. A stratégiai tervezéssel a könyvtár működése átláthatóbbá, hatékonyabbá válhat, s ez magával hozza az intézmény státuszának emelkedését nemcsak használók és a fenntartó, hanem az ott dolgozók szemében is.”¹ Összetett folyamat, amely nagyon dinamikus, állandóan változó.

Az iskolai könyvtár stratégiai programjának megalkotásához nagyon alapos előkészítő munkára van szükség. Ehhez megfelelő humán erőforrás – lehetőleg minden munkatárs kapcsolódjon be a munkába -, közös cél, annak megvalósításhoz pedig közös akarat és elegendő idő szükséges.

A stratégiai tervezés folyamatának fontos szakasza a jövőképalkotás. „A jövőkép egy adott időtáv végére elérhető kívánatos állapot”, egy cég, egy vállalat, egy könyvtár jövőjének ma elképzelt, reális, hiteles és vonzó leírása.²

A küldetés, a misszió megfogalmazása nem mosódhat össze a jövőképpel. Míg a jövőkép inkább hosszú távú és kissé idealisztikus elképzelés, addig a könyvtár küldetése mindig konkrét, realiztikus., nem más, mint az intézmény létezésének legátfogóbb meghatározása.³

Végül az alapvető fejlesztéssel kapcsolatos konkrét célok megfogalmazására kerülhet sor.

Az egyes célok eléréséhez szükséges feladatok, tennivalók sorát, a részletes cselekvési tervet az iskola vezetőségének és tantestületének a könyvtáros-tanárral együtt kell elkészíteni.

A könyvtár pedagógiai munkájára vonatkozó fejlesztési koncepciók megfogalmazását pedig az intézmény pedagógiai programja és helyi tanterve tartalmazza.

A megfelelő stratégia kialakításához mindig az aktuális helyzet elemzéséből kell kiindulni. Az elemzés egyik lehetséges eszköze lehet a SWOT-analízis.

A SWOT nagyon elterjedt elemzési módszer. A mozaikszó angol és magyar nyelvű összetevői: Strengths-erősségek, Weaknesses- gyengeségek, Opportunities-lehetőségek, Threats-veszélyek. ⁴ A módszer alkalmas arra, hogy a rendelkezésre álló információkat strukturálisan rendezzük, amelyek az adott terület, így az iskolai könyvtárra vonatkozókat a fenti struktúra keretében foglalja össze.

¹ Az Eötvös József Szakközépiskola könyvtárának stratégiai terve In: ebookz.hu.

<http://ebookz.hu/kereses.php?mit=ebook&oldal=1> (2010. május 15.)

² Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században. Bp.: Nemz. Tankvk., p. 51.

³ Csath Magdolna: id. mű. p. 56.

⁴ Sándori Zsuzsanna: Hosszúra nyúlt útbeszámoló a könyvtárvezetési ismeretek (b)irodalmából. Bp.: OSZK, 1998. p. 23.

A külső tényezők tőlünk függetlenül is léteznek, csak nagyon közvetett módon van ráhatásunk, a belső tényezőkön viszont módunkban áll változtatni. Aztán meg kell fogalmazni a stratégia célkitűzéseit, ki kell jelölni a fő fejlődési-fejlesztési irányokat, majd el kell készíteni „forgatókönyvszerűen” a részletes cselekvési tervet, amely lépésről lépésre veszi sorra az egyes tevékenységeket – hozzárendelve a végrehajtásért felelős személyt, személyeket, forrásokat és a határidőket. A stratégia végrehajtása közben folyamatosan monitoringozni kell, és a kapott eredményeket vissza kell csatolni.

A Nagy László Gimnázium könyvtárának SWOT-analízise

Belső tényezők

Erősségek

- Stabil könyvtárhasználói kör
- Jó kapcsolat a könyvtáros és a gimnázium vezetősége, tantestülete között.
- Barátságos, jó hangulat a könyvtárban, odafigyelés, szükség esetén a tanulókkal való egyéni bánásmód.
- Újraindult a könyvtárhasználati szakkör a gimnáziumban.
- Az iskolai könyvtár nyitvatartási ideje alkalmazkodik a középiskolák tanrendjéhez, a kötelező 22 órán túl is a használók rendelkezésére áll.
- Az olvasóterem alkalmas az egyéni kutatómunkára, jól használható, áttekinthető a kézikönyvtári rész.
- Könyvtári órák tartásában való jártasság.
- Kreativitás, ötletesség a könyvtári rendezvények, programok kapcsán.
- Folyamatos kapcsolattartás a közkönyvtárral.
- Az állomány szinte teljes egészében szabad polcon van elhelyezve (kivéve az iskolatörténeti anyag), így a könyvtárhasználók kedvükre válogathatnak, önállóan kereshetnek információt vagy valamilyen dokumentumot.
- Felsőfokú könyvtárosi végzettség, amely garanciát jelent(het) a szakma ügyének közvetítésére, a megfelelő érdekképviselőre.
- Egyetemi magyar szakos diploma, amely segít(het)i a könyvtáros tanár személyének és „ügybuzgalmának” elfogadását.
- Pályázatírói végzettség és tapasztalat.
- A tanítást segítő újfajta tanulászervezési módok, eljárások (kooperatív technikák, projekt, témahét stb.) elsajátítása tanfolyami keretek között, és a tanultak alkalmazása.

- Részvétel a könyvtárosi szakmai rendezvényeken, továbbképzéseken. (Pl. Olvasásfejlesztési tanfolyam, (British Council, OSZK KI), Könyvtárostanárok Nyári Akadémiája, KTE szakmai napok, az erdélyi Bolyai Nyári Akadémia, ez utóbbiakon, mint előadó is stb.)
- Megfelelő szintű számítástechnikai ismeret és jártasság.
- A számítógép és az internet segítségével történő tájékoztatás, más adatbázisok nyújtotta lehetőségek használata.
- Az iskolai könyvtár jelenléte az intézmény honlapján, a közösségi oldalakon. Ezek segítségével folyik a könyvtár, a könyvtárhoz kapcsolódó rendezvények, pályázatok „reklámozása”, irodalom- és programajánlás stb.

Gyengeségek

- Az Alkotmány utcai volt kollégiumi épület átalakításakor nem a legideálisabb helyre került a könyvtár. Nincs szem előtt, nem lehet „belebotlani”.
- Az új épületben szűkre sikerült az olvasóterem: nincs lehetőség egy osztály egyidejű leültetésére.
- Nem sikerült megfelelően átlátható, barátságos teret kialakítani az épület statikai adottságai miatt.
- Nem friss és naprakész a könyvtár állománya, mert a szűkös anyagi források nem teszik lehetővé a folyamatos és tervszerű gyarapítást.
- Nincs olyan tér, raktár, ahol megfelelően lehetne tárolni a kivonásra váró dokumentumokat.
- Hiányos informatikai – infrastrukturális háttér (kevés, ill. nincs számítógép, projektor, fénymásoló stb.)
- A könyvtári –kézzel írt- nyilvántartások nem teljesen megbízhatók, nem naprakészek. A Szikla adatbázisba folyamatosan kerül felvitelre a könyvtári állomány.
- Nem minden kolléga érzi a többkönyvű oktatás szükségességét, a könyvtár bevonását a tanulási folyamatba.

Külső tényezők

Lehetőségek

- Az iskolában tervezett majdani informatikai hálózatba való bekapcsolódás lehetősége.
- A gyűjtemény teljes számítógépre vitele lehetséges, amennyiben a Szikla-Mini program frissítését folyamatosan megvásárolja.
- Megfelelő tanulói érdeklődés esetén könyvtári szakkör életben tartása

- A tanulók számára előírt közösségi munka egy része az iskolai könyvtárban is elvégezhető
- Pályázati lehetőségek az állomány fejlesztése, a berendezések (bútorzat, számítógépes infrastruktúra, egyéb technikai eszközök stb.) korszerűsítését illetően.
- Kapcsolat kialakítása a település többi iskolájával, iskolai könyvtárával.

Veszélyek, fenyegetések

- A társadalmi-demográfiai változások elérik a középiskolákat is, csökkeni fog a tanulólétszám az iskolában és így a könyvtárban is.
- Változik az iskola tanulói összetétele és ezzel együtt a használói igények is. (Növekszik a hátrányos helyzetűek, a tanulásban akadályozottak aránya.)
- Az épületben távoli helyen van a könyvtár, és emiatt a gimnazisták egyre kevésbé fogják használni. Az iskolában nincs értékén kezelve a könyvtár: nem ismerik fel könyvtár szerepének fontosságát, nem értékelik a benne folyó a munkát.
- Az állomány gépi feldolgozása nem tud megfelelő ütemben haladni (egyéb feladatok miatt.
- Csökken a költségvetés, így folyamatos és tervszerű gyarapításról nem beszélhetünk.

Az iskolai könyvtár jövőképe

Könyvtárunk, mint a „taneszközök szakkönyvtára az iskolában”⁵ törekszik segíteni a gimnáziumi tanítás-tanulás folyamatát. „Az iskolai könyvtár a tanulást segítő szolgáltatásokat, könyveket és egyéb forrásokat biztosít, amelyek az iskolai közösség minden tagja számára lehetővé teszik, hogy kritikus gondolkodókká, valamint minden típusú és formájú információhordozó hatékony alkalmazóivá váljanak. Hozzáférnek a szélesebb könyvtári és információs hálózathoz.” Mint az iskola információs központja valamennyi használóját fel kívánja készíteni az élethosszig tartó tanulásra, az önművelés igényére és képességére. Igyekszik segíteni a tanulókat azzal, hogy a feladataik sikeres ellátásához, valamint napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában való eligazodásukhoz szükséges alapvető információkat, gondolatokat közvetít. „Az iskolai könyvtár, az ismeretforrások rendszeres használatával képessé teszi a tanulókat a különböző típusú könyvtárak használatának elsajátítására, annak az alapelvek a gyakorlati megvalósítására, hogy egy könyvtár igénybevétele keresztül az egyén eljuthat a könyvtári rendszer teljes körű használatáig.”

⁵ Horváth Tibor: Hej, iskolai könyvtárak! In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 1998. 12. sz. p. 28-36.

<http://www.ki.oszk.hu/3k/19972006/valcikkek/valcikkek9812/horvath.html> (2010. május 15.)

⁶ Részletek az IFLA és az UNECSO közös iskolai könyvtári nyilatkozatából. 1999. Ford. Celler Zsuzsa. <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/manifesto-hu.pdf> (2010. május 15.)

A gimnázium könyvtárának küldetésnyilatkozata

Az iskolai könyvtár a tanulás fontos színtereként és eszközeként segíti az intézmény pedagógiai programjában és helyi tantevében megfogalmazott célok elérését: a gyermekek személyiségének fejlesztését, az eredményes tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítását, az önálló tanulás képességének elsajátítását.⁷

Az iskolai könyvtár részt vesz a kerettantervek által megfogalmazott kompetenciák – elsősorban a hatékony, önálló tanulás, a digitális kompetencia területének - fejlesztésében, hogy a tanulók a meglévő alapismereteikre építve képesek legyen a 21. század információs műveltségének megszerzésére: az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. Állományával és szolgáltatásaival támogatja, hogy olyan eszköztudást nyújtson a tanulóknak, amelyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak.

A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Gyűjteménye tartalmazza azokat az információkat és információhordozókat, amelyeket az intézmény hasznosít. Saját és a hálózaton elérhető információs és dokumentációs bázisával stratégiai fontosságú szerepet tölt be a tartalomszolgáltatásban, a bővülő ismeretszerzési lehetőségek megismertetésében, és biztosítja széles körű alkalmazásukat a tanulásban és a mindennapi tájékozódásba.

Alapvető fejlesztési célok a gimnázium könyvtárában

A könyvtárhasználók igényeinek, szükségleteinek megfelelő könyvtári munka kialakítása

Részcélok:

- A „rég, jól bevált” szolgáltatások megtartása, fejlesztése.
- A szolgáltatások struktúrájának átalakítása megváltozott használói igényeknek megfelelően, esetleg új szolgáltatások bevezetése.
- A dokumentumok beszerzésekor – a gyűjtőköri szabályzat előírásaira ügyelve – a használói igények, ötletek nagyobb hangsúlyú figyelembe vétele.
- A könyvtárlátogatók használati szokásainak mélyebb megismerése, feltérképezése (kérdőív, interjú)
- A használókhoz igazított nyitva tartás kialakítása, hogy a szolgáltatások mindenki számára hozzáférhetőek legyenek.

⁷ Részletek a gimnázium pedagógiai programjából

- A kapcsolat kiépítése, ill. erősítése más könyvtárakkal (elsősorban az egységes iskola könyvtárai és a városi közkönyvtár, másodsorban a Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont tekintetében).

A könyvtár pedagógiai szerepvállalásának erősítése a gimnáziumban

Részcélok:

- A könyvtárhasználati modul kidolgozása, integrálása az informatika tantárgy helyi tantervébe.
- A kollégák kérése alapján, a tantárgyaik helyi tantervének megfelelő könyvtárhasználati órák megtartása.
- Az évfordulókhoz, iskolai rendezvényekhez kapcsolódó könyvtári órák megtartásának felajánlása.
- Az iskola pedagógiai programjában szereplő alapvető nevelési célok (pl. a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását, a szociális hátrányok enyhítését segítő, a tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek stb.) megvalósításában való fokozottabb részvétel.

A könyvtár tanórán kívüli szerepvállalásának erősítése

Részcélok:

- Az önálló tanulás, a házi feladatok megoldásához a könyvtári-informatikai háttér biztosítása.
- A bejáró tanulóknak és azoknak, akik délutáni elfoglaltságra várnak, a helyben használat biztosítása a könyvtár helyiségeiben.
- Az érdeklődő, nyitott tanulóknak könyvtári szakkör
- A tanórán kívül olyan rendezvények, versenyek helyszínéül szolgálhat a könyvtár, amely illeszkedik a „profiljához”. A régi rendezvények megtartása, az új lehetőségek feltérképezése.
- Csatlakozás az országos és helyi könyvtári felhívásokhoz, akciókhoz. (Pl. Népmese Napja - HUNRA, Iskolai Könyvtári Világnap-Hónap - KTE, Könyvtári Hét a József Attila Városi Könyvtárban stb.)
- A könyvtár sajátos környezetének és eszközparkjának kiaknázása és bekapcsolása a tanulók egyéni fejlesztési tervébe. (Elsősorban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében.)

Hatékonyabb kommunikáció és könyvtári marketing

Részcélok:

- A könyvtár megjelenítése és végleges helyének meghatározása az iskola honlapján
- Folyamatos ellenőrzés és adatszolgáltatás, hogy pontos és friss információk legyenek olvashatók a honlapon.
- A meglévő kommunikációs csatornák megtartása, használata (pl. internetes közösségi oldalak, faliújság)
- Egyéb csatornák keresése, új „reklámlehetőségek” kiaknázása (pl. szórólap a könyvtárról, az iskolarádió lehetőségének kihasználása stb.)
- A helyi médiumokkal való kapcsolatok bővítése. (Pl. a Komlói Újság „Gimis hírek” rovatba cikkek írása...)
- Olyan rendezvények, programok, bemutató foglalkozások szervezése és megtartása, amelyek alapján a látogatók el tudják vinni a könyvtár jó hírét.

A könyvtári állománynak megfelelőbb, barátságosabb elhelyezése az új épületben.

Részcélok:

- Megoldások és források keresése a használóbarát bútorzat biztosításához.
- A könyvtár tereinek felhasználóbarát berendezése
- A könyvtáros számára megfelelő munkaövezet (és munkakörülmények) kialakítása.
- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete - *Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről* - alapján beszerzési terv készítése a szükséges egyéb bútorzatról és berendezési tárgyakról.

A könyvtár belső munkájának hatékonyabbá tétele

Részcélok:

- Olyan könyvtári nyitva tartás kialakítása, amelynek során lehetőség van a könyvtári háttérmunkák elvégzésére.
- A feladatok mennyiségét felmérő, annak nagyságával tisztában levő éves munkaterv elkészítése.
- Minőségirányítási program, szempontsor kidolgozása a könyvtár számára.

A könyvtár informatikai-infrastrukturális eszközparkjának fejlesztése

Részcélok:

- Új informatikai eszközök beszerzése (nagyobb teljesítményű számítógép vásárlása, esetleg a régi gép bővítése memóriakártyával stb.).
- A számítógépek hálózattá szervezése, egy szervergép - több munkaállomás kialakítása a könyvtáron belül, de akár az iskolán belül is.
- A szűkös források mellett más megoldások keresése (pl. felajánlások, pályázatfigyelés)
- A technikai eszközök modernizálása, beszerzési terv készítése a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete - *Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről* - alapján (pl. fénymásoló, CD-lejátszó, projektor stb.)

Könyvtár-pedagógiai feladatok a Gimnázium pedagógiai programjában

A könyvtár-pedagógia és az iskolai könyvtár viszonya

„A könyvtár-pedagógia új tartalommal bír, meghatározásra váró kifejezés. Alig lelhető fel definíciója. Közülük az egyik így szól: A könyvtár-pedagógia az a tudomány, amely a könyvtári nevelő hatások alapjaival és módjaival foglalkozik.” (H. Radlinska)⁸

Közben arról sem feledkezhetünk meg, hogy a család, a média, az oktatás könyvtárain túl az összes többi könyvtártípus is szerepet játszik a könyvtár-pedagógiai folyamatban, a könyvtár-pedagógiai célok megvalósításában.

Jól tudjuk, egy iskolában könyvtár-pedagógiai munka nem csupán az iskolai könyvtárban folyik. De hogy ott folynia kell, az természetes a számunkra. Mert könyvtárostánárok [egybeírva!] vagyunk.

Ám a könyvtár-pedagógia nem a könyvtárostánár magánügye az iskolában. Hiszen hiába sajátít el a tanuló az ő irányításával különféle keresési technikákat, hiába ismerkedik meg az információkra és a forrásokra vonatkozó kritikai szemlélettel, hiába tanulja meg a források felhasználásának etikus módját stb., ha nincs a diáknak módja mindezeket a tanulmányai során használni, alkalmazni, mert nem várnak tőle ilyen típusú teljesítményeket.⁹ És amit nem gyakorlunk, az hamar kihullik az emlékezetünkől. Szükség lenne tehát arra, hogy a különféle

⁸ Vörös Klára: A könyvtár-pedagógia szakmódszertana. In: Könyv és Nevelés. 2001. 4. sz. p. 58-62. <http://www.opkm.hu/konyvesnevelés/2001/4/cikk9.html> (2010. május 15.)

⁹ Balogh Mihály: Könyvtárhasználat, könyvtárhasználtatás. In: Az iskolai könyvtár. Könyvtárostánárok kézikönyve. Szerk. Celler Zsuzsanna. Bp.: OPKM, 1998. p. 74

szaktárgyi feladatok között helyet kapjanak olyanok, amelyek könyvtári dokumentumok, információs források használatát igénylik. A könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása és a tanulási-önművelési kultúra fejlesztése tantárgyközi feladat, tehát az egész tantestület közös ügye. A tantestület minden tagja a felelős azért, hogy szaktárgyuk műveltséganyagába beépüljenek az információszerzés különböző csatornái. Legyen jelen mindennapi pedagógiai munkájukban a könyvtári eszköztárra épülő forrásalapú tanítás-tanulás és kutatómunka igénye. Alapozzák meg tanulóikban a könyvtár rendszeres használatának szokását és a különböző önművelési technikák elsajátítását.

A könyvtár-pedagógia az intézményi pedagógiai programban három területen jelenik meg és ad feladatokat a könyvtárpedagógusnak és a tantestületnek.

- *Az iskola pedagógiai programjának elméleti alapvetésében (nevelési program), az intézmény komplex könyvtár-pedagógiai programjában. A tantárgyakon túli pedagógiai tevékenységek is megfogalmazódhatnak (pl. kompenzáció, tehetséggondozás, könyvtári rendezvények.)*
- Az egyes keret- és helyi tantervekben jelenlévő könyvtárhasználati ismeretanyag: ezekre épülhet a könyvtár-pedagógia eszközeivel és módszereivel tartott *szaktárgyi órák rendszere*. Ezeket az órákat szaktanárok tartják a könyvtáros tanár előkészítő segítségével támaszkodva.
- Az informatika kerettantervére, a *könyvtárhasználat önálló ismeretrendszerére* és követelményeire kialakított helyi tanterv: erre épülnek az alapozó könyvtárhasználati órák, amelyeket a könyvtáros tanár tart meg.¹⁰ (Ezek az órák az informatika, a magyar nyelv és az osztályfőnöki órákba kerülhetnek be.)

Az iskolai könyvtár említései az intézmény jelenlegi pedagógiai (nevelési) programjában

Azt szokták mondani, egy oktatási intézmény álláspontja, véleménye a tudásról, az önálló ismeretszerzésről, tanulásról tükröződik abban, hogy milyen helyet, környezetet biztosít az iskolai könyvtárának. Ahhoz ugyanis, hogy az iskolai könyvtár mindenki számára a tanítás és tanulás színterévé váljon, hogy az egyéni ismeretszerzés kompetenciájának kialakítását elősegítse –amely az élethosszig tartó tanulás alapfeltétele-, a könyvtárnak a lehető legtöbb figyelmet, támogatást kell megkapnia. Az oktatási intézménynek és az ott zajló munka

¹⁰ Balogh Mihály: Könyvtárhasználat, könyvtárhasználat. In: Az iskolai könyvtár. Könyvtárostanárok kézikönyve. Szerk. Celler Zsuzsanna. Bp.: OPKM, 1998. p. 68.

szerves részévé kell válni. Jelzésértékű tehát az, hogy egy intézmény pedagógiai programjában milyen mértékben fedezhető fel az iskolai könyvtár.

Számítanak az iskolai könyvtárra a tanulók tehetségfejlesztésének szervezett formájaként. Az egyéni és csoportos könyvtárhasználatot lehet tanórán belüli és tanórán kívüli formaként is hasznosítani.

A következőkben a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program c. részben kerül elő a könyvtár. „A Nemzeti Köznevelési Törvény biztosítja, hogy a tanulók képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek”. Ebben a felzárkóztató munkában kell szerepet kapnia az iskolai könyvtárnak.

A gimnáziumban – és ez országos tendencia - egyre több tanuló kerül olyan helyzetbe, amely a fejlődését, zavartalan tanulását hátráltatja. A család szociális helyzete miatt hátrányos helyzetűnek minősül az a tanuló, akit a jegyző védelembe vett, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Halmozottan hátrányos az a gyermek, akinek a törvényes gondviselője legfeljebb az iskola 8. évfolyamát fejezte be sikeresen, vagy akit tartós nevelésbe vettek. Ezeknek a szociális hátrányoknak az enyhítését szolgáló lehetséges tevékenységként kerül szóba az iskolai könyvtár eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata című részben olvashatunk ismét a könyvtár fontosságáról. „A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka (...)) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.”

Végül a választható tanórán kívüli tevékenységek között szerepel a könyvtárhasználati szakkör.

A Szervezeti Működési Szabályzatban és a Házirendben szerepelnek azok a programok, melyeket az iskolai könyvtár a tanév során több esetben szervez. Ezek között a legfontosabbak a következők:

- Népmese Napja (szept. 30.)
- Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Hónapja (október)
- Mikulás a könyvtárban (december 6.)
- Nagy László Napok - könyvtárhasználati vetélkedő (március)
- „Veszíts el egy könyvet!” (március 25.)

A könyvtár-pedagógia eszközeivel és módszereivel tartott szaktárgyi órák rendszere

„A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik.”¹¹

A hatékony, önálló tanulás

A gimnáziumi képzés során előnyben kell részesíteni azokat a képességfejlesztő eljárásokat, módszereket, amelyek összekapcsolják az elméleti ismereteket a gyakorlati, alkalmazott tudással. Fontos az is, hogy az oktatás mindenkor vegye figyelembe a tantárgyak metszéspontjában elhelyezkedő közös tartalmakat és fejlesztési feladatokat, nevelési célokat és helyezzen hangsúlyt a szaktárgyakban megjelenő tantárgyközi feladatokra.

A tantárgyak szerinti kerettantervekben fellelhető könyvtár-pedagógiai vonatkozású szaktárgyi órák összegyűjtésére és tantervének kidolgozására egy személyben a könyvtáros- tanár nem vállalkozhat. Ezt csak a tantestület közös tervező munkájával, együttműködésével és konszenzussal lehetséges megalkotni, illetve megvalósítani. Emiatt ez a rész csak ajánlást tartalmaz. „A könyvtárhasználati képzést befogadó területek (informatika, magyar nyelv, osztályfőnöki nevelés) könyvtárismereti és műveleti követelményei által meghatározott használói tudást minden tantárgy felhasználhatja, és szükségletei szerint tovább fejlesztheti. A könyvtár ugyanis bármely ismeretterület, tantárgy keretében felmerülő probléma megoldásához eszközt, módszert kínál, segítve ezzel a tanulók tanulási, kommunikációs képességeinek fejlesztését, önművelési szokásaik kialakítását.

A könyvtárhasználat megtervezéséhez minden tantárgy keretében át kell gondolni a könyvtári ismeretsajátításra legalkalmasabb témaköröket, pedagógiai módszereket, tanulói tevékenységeket. Mindig várjuk el a tanulótól, hogy felhasznált forrásait pontosan azonosítsa, legfontosabb adataikat rögzítse (szerző, cím, kiadás helye, kiadó neve, kiadás éve).

¹¹ Kerettanterv. Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam. Bevezetés

Alapvető ismeretek és tevékenységek - 9–10. évfolyam

- Az iskola könyvtárának ismerete, eligazodás a közművelődési könyvtárban.
- A különféle dokumentumtípusok (könyv, napilap, hetilap, folyóirat elektronikus dokumentumok) használata.
- Tájékozódás a könyvtár katalógusaiban, számítógépes adatbázisaiban és a hálózaton.
- Különböző témák önálló feldolgozása nyomtatott (könyv, időszaki kiadványok), audiovizuális (hangkazetta, hanglemez, CD-lemez, videokazetta, és digitális források (CD-ROM, multimédia CD, Internet dokumentum stb.) segítségével.

Tevékenységek, feladattípusok

- Ajánló irodalomjegyzék (bibliográfia) készítése különböző tananyagrészek feldolgozásához.
- Témafigyelés a sajtóban és a tömegkommunikáció egyéb forrásaiban (rádió, televízió), valamint az interneten.
- Új tananyagrészek feldolgozása a könyvtárban a tantárgy irodalmának (segédkönyvek, kézikönyvek, ismeretközlő művek, folyóiratok, audiovizuális és digitális ismeret-hordozók) felhasználásával csoportmunkában. A tananyag bizonyos részeinek önálló feldolgozása könyvtári források felhasználásával írásbeli beszámoló, házi dolgozat készítése, kiselőadás megtartása.”¹²

¹²Dán Krisztina-Haralyi Ervinné: Könyvtárhasználati ismeretek a kerettantervben című kereszttervű ajánlása. <http://www.okm.gov.hu/kozoktatas/tantervek/kerettantervek>

**III. AZ EGYSÉGES ISKOLA – ALAPFOKÚ ÉS
KÖZÉPFOKÚ KÖZNEVELÉSI FELADATOT
ELLÁTÓ TAGINTÉZMÉNYEINEK INTEGRÁLTAN
OKTATOTT SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ
TANULÓK FEJLESZTŐ PROGRAMJA**

1. A habilitáció/rehabilitáció tartalma, módszerei és eszközei

Látássérült tanulók fejlesztése

A vak és az aliglátó tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a sérülés típusának és jellegének megfelelő adaptáció segítségével.

A kulcskompetenciák fejlesztése

A vak és a gyakorlatilag vak, aliglátó tanulók iskolai nevelésének-oktatásának is alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés. A Nemzeti alaptantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel egészülnek ki.

Anyanyelvi kommunikáció

A vak és aliglátó gyermek ismeretelsajátításában elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak. Törekedni kell arra, hogy a bő szókinés (verbalizmus) mögött tényleges tartalom legyen. Azokon a területeken, amelyek csak vizuálisan érzékelhetők (pl. színek, fények, fényképek, festmények), a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt sokoldalú megközelítéssel, érzékeltetéssel lehet kialakítani.

A metakommunikáció használata (fej- és testtartás, a beszélő felé fordulás, távolságtartás, gesztus, mimika stb.) következetes nevelői ráhatással, különféle helyzetekben történő sok gyakoroltatással sajátítható el.

- A vak és az aliglátó tanuló legyen képes a kommunikációs helyzetek értelmezésére, a metakommunikáció részleges, tudatos elsajátítására, tudjon szóban és írásban a helyzetnek megfelelően kommunikálni.
- Tudjon információt szerezni virtuális csatornákon keresztül: használja a látássérültek számára kifejlesztett speciális szoftvereket.
- Tanuljon meg udvariasan segítséget kérni és elfogadni.
- A pozitív attitűd magában foglalja a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelv tudásával elősegíthető az esélyegyenlőség megvalósulása a társadalmi beilleszkedésben. Az oktatás során nagy hangsúlyt kap a hallás utáni tanulás, az idegen nyelv pontírásának elsajátítása. A vak tanuló sajátítsa el az idegen nyelv pontírását.

Matematikai kompetencia

A speciális szemléltetés és tapintható segédeszközök használatával a súlyos látássérült tanuló képes elsajátítani a matematikai ismereteket, az alapkészségek megfelelő szintjére jutni.

– A matematika iránti pozitív attitűd a mindennapi élet során adódó problémák megoldására való nyitottságot segíti.

Természettudományos kompetencia

- A vak, gyakorlatilag vak, aliglátó tanuló a természeti világ működésének alapelveit, a valóságos tapasztalat során, a valóság megismeréséhez szükséges átalakított eszközök használata segítségével ismeri meg, pl.: domború ábrákat, térképeket, modelleket használ.

- Az így szerzett tudás birtokában a látássérült személy is képes cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosításáért.

Digitális kompetencia

- A tanulót a szabályos tízujjas gépírás tudása,

- a speciális képernyőolvasó programok, a látássérült embereket érintő weboldalak ismerete és használata segíti az .

- információs társadalomba való aktív bekapcsolódásban.

A hatékony, önálló tanulás

- A vak és az aliglátó tanuló képes kitartóan tanulni, ha ismeri saját képességit, személyiségének erős oldalait. A leghatékonyabb tanulási módok elsajátításával, egyéni tanulási stratégia kialakításával alkalmassá válik a vakságból vagy az aliglátásból fakadó hátrányok leküzdésére.

- A tanuló legyen tisztában azzal, hogy eredményességének alapfeltétele a következetes rend megtartása környezetében, taneszközei között.

- Sajátítsa el a tanulást segítő különleges eszközök (pl.: pontírógép, abakusz, számítógép kiegészítő programokkal, stb.) készségszintű használatát.

- A pozitív attitűd folyamatosan fennálló motivációt, fejlett teherbíró-, alkalmazkodó és kudarcűrő képességet feltételez.

Szociális és állampolgári kompetencia

- A súlyosan látássérült tanuló harmonikus életvitele szempontjából kiemelt jelentőségű a jó kommunikációs képesség kialakítása, a stressz-, frusztráció- és konfliktuskezelés.
- Személyes jóléte érdekében rendelkezzen saját szembetegségével kapcsolatos ismeretekkel, legyen képes a higiéniai szabályok követésére, a tudatos egészségmegőrzésre.
- A pozitív attitűd magában foglalja a látássérült személyek jogainak, pozitív diszkriminációs lehetőségeinek az ismeretét.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- A látássérült egyén boldogulásához szükséges a képességeit figyelembe vevő egyéni tervek készítésére, életpálya – építésre való képesség, az általa választható foglalkozások körének ismerete, az alkalmazkodás a változó, kínálókozó lehetőségekhez.
- Pozitív attitűdjéhez tartozik a sikerorientáltság, innovációra való hajlam.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

- A vak és aliglátó ember esztétikai, művészeti tudatossága magában foglalja azt a felismerést, mely szerint kreativitása kifejezésére előnyös kiemelkedő területként kezelni a zenét és az irodalmat.
- Pozitív emberi viszonyai alakításában hasznos, ha a látássérült egyén képes kis segítséggel saját külső megjelenésének esztétikumát biztosítani.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A vak és aliglátó tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő készségek és képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvényei.

Énkép, önismeret

- A vak és az aliglátó tanulóknak fel kell készülniük arra, hogy – látássérülésük ellenére – felelősek saját biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakításában.
- A megfelelő tanulási környezet kialakítása segíti az önálló tevékenységek megvalósítását.

Hon- és népismeret

- A vak, aliglátó tanulók sajátítsák el a kulturális örökség megismerésének sajátos, a látássérült embereket segítő módjait is, pl. tapintható tárlatok, akadálymentes weblapok látogatása.
- Tanulják meg a könyvtárak látássérült személyeknek nyújtott szolgáltatásainak igénybevételeit.

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

- Ismerjék meg a tanulók az Európai Unióról vakok számára készült, esélyegyenlőséget biztosító hangos könyveket.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

- Az aktív állampolgárrá válás érdekében a tanítványok ismerkedjenek meg a fogyatékos személyek jogairól szóló egyezményekkel, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályokkal. A tanulók aktív részvételére építő tanítás során alakuljon ki bennük motiváltság és beállítódás ez irányú önálló ismeretszerzésre.

Gazdasági nevelés

- A vak tanulók korlátozott munkavállalási lehetőségei miatt fokozottan szükséges pozitív attitűdjük kialakítása az értékteremtő munka, a munkalehetőségek keresése iránt.
- A pedagógusok fordítsanak kellő figyelmet a gazdálkodás képességének alapozására. A tanulók váljanak képessé a pénzfajták felismerésére, életkoruknak megfelelően fejlődjön a pénzzel való bánni tudás képessége.

Környezettudatosságra nevelés

- A vak tanulók számára minél több közvetlen tapasztalatot szükséges biztosítani a természeti, társadalmi valóságról.
- A természeti és a technikai környezet kölcsönhatásainak megfigyeltetése modellezés révén is lehetséges.

A tanulás tanítása

- A tanítási-tanulási folyamatban építeni lehet arra, hogy a vak gyermekek figyelme a folyamatos gyakoroltatás eredményeként koncentráltabb, emlékezetük terjedelme jobb, mint látó társaiké.

- Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő speciális eszközök készségszintű használatát (pl. beszélő számítógép, olvasóeszközök, Braille-kijelző).
- A tanulók az önálló ismeretszerzés érdekében szerezzenek jártasságot az Internet-használatban képernyőolvasó programmal, ismerjék meg a Magyar Elektronikus Könyvtárat. A pedagógusok teendője, hogy segítsék a tanulók egyénre szabott tanulási stratégiájának kialakítását.

Testi és lelki egészség

- A vak, aliglátó gyermek ismerje meg látássérülésének kórokat, az ebből eredő következményeket, fizikai terhelhetőségét (pl. nehéz súlyok emelésének tilalma, megerőltető testmozgás korlátai).
- Tisztában kell lennie azzal, hogy a balesetek elkerülése csak megfelelő tájékozódási és közlekedési ismeretek birtokában lehetséges (pl. a megszokott haladási irány betartása a közvetlen környezetben, a kéz védekező tartása, egyértelmű/állandó/számára jellegzetes stb. támpontok szerinti tájékozódás, a fehér bot használatának elsajátítása nagyobb térségben).
- Ügyelnie kell a szem higiéniájának betartására, a fülészeti problémák mielőbbi kezeltetésére, a rendszeres orvosi ellenőrzés szükségességére.
- Az egészséges életmódra nevelés segítse a vak tanuló a betegségek megelőzésében, egészség megőrzésében.
- A vak, aliglátó gyermek számára is fontos a rendszeres mozgás, testedzés.
- Ismerje, az egészséget károsító tényezőket, a helyes táplálkozás előnyeit. Kerülj – majd felnőtt élet során is – a káros szenvedélyeket (pl. alkohol, kábítószer, dohányzás).

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

- Az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, szokások folyamatosan alakíthatók ki. Fontos feladat az életvezetéshez szükséges rend szeretetének és megtartásának kialakítása, a tanuló személyzeti állapotából fakadó pályaválasztási, munkavállalási (foglalkozási), életviteli, családalapítási stb. korlátok megismerése. A változó társadalmi feltételekhez történő alkalmazkodás érdekében a rugalmasság kialakítása, képesség az önkorrekcióna, az együttműködésre.

Speciális ajánlások a sérülés típusához kapcsolódva

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területen belül az írás-, olvasásrendszert a vakok emberek számára a Braille-féle pontírásrendszer alkotja. Elsődleges feladat az írásos közlés és az olvasás Braille-féle alaprendszerének megismertetése, eszközi használatának kialakítása. Ehhez speciális eljárásokra, módszerekre és eszközökre van szükség (pl. hatrekeszes dobozok, gombás-, szögestábla, elfordítható hatponttábla, pontírógép, írotábla).

Egyéb speciális feladatok:

- a pontírógép helyes használatának megtanítása,
- segítségadás a metakommunikáció értelmezésében, alkalmazásában,
- a Braille-könyvtár, a hangos könyvtár és a digitális könyvtár megismertetése.

Élő idegen nyelv

Az idegen nyelv elsajátításához meg kell tanítani annak pontírásos betűhasználatát, valamint az elektronikus szótár kezelését. Az ismeretelsajátításban hangsúlyosabb szerepet kap a hallás útján történő nyelvtanulás.

Matematika

A matematika tanítása során elsődleges

- a számemlékezet fejlesztése, illetve a fejben történő műveletvégzés, a fejszámolás tempójának fokozatos erősítése,
- a négy alpművelet írásban történő végzése helyett az abakusz nevű speciális számolóeszköz használata,
- a logikus gondolkodást fejlesztő és a kombinatorikai feladatok minden témakörön belül nagyobb arányú szerepeltetése.
- egyéb speciális matematikai eszközök használata, pl.: adaptált körző; vonalzó, speciális koordinátatábla,
- a Braille matematikai jelek írásának, olvasásának megtanítása.

A geometria-tanítás célja a praktikus ismeretek bővítése. Szerkesztés helyett mértani modellezés történik (eszközei: mértani testek, speciális körzők, vonalzó, speciális rajztábla fóliával, stb.).

Módszertani szempontból a folyamatos tevékenykedtetés kap kiemelt szerepet.

Ember és társadalom. Ember a természetben. Földünk és környezetünk

E műveltségi területek esetében cél, hogy a tanulók tájékozódni tudjanak a természeti és társadalmi környezetben, minél több közvetlen tapasztalatot, állandóan bővíthető ismeretet szerezzenek a természeti és társadalmi valóságról.

A műveltségi területekhez kapcsolódó tantárgyak nyújtsanak sokoldalú lehetőséget a megfigyelőképesség, az emlékezet fejlesztéséhez, az információszerzés korlátozottsága következtében hiányos fogalmak tartalmi gazdagításához, a tapasztalati bázis kiszélesítéséhez. Ezért fontos, hogy sok konkrét érzékeltetéssel tényleges fogalmak alakuljanak ki a tanulóknál. A tapintásos ismereteken túl jelentős szerepet kapnak a hangok által közvetített információk, szemléltetések. A földrajz és történelem valamint a természetismereti tantárgyak oktatásánál speciális szemléltető eszköz a domború térkép, illetve a domború ábra – ám az ezeken történő tájékozódás sok előkészítést, gyakorlást igényel.

A társadalmi ismeretek tekintetében meg kell ismertetni a tanulókkal a látássérültekre vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződések.

Művészetek

E műveltségi terület esetében a fejlesztési feladatok módosítására van szükség: a tárgy- és környezetkultúrára koncentráltan, illetve a művészeti alkotásokra vonatkozóan a vizuális érzékelés helyébe a tapintással történő érzékelés lép.

A dráma és tánc a tanuló térbeni biztonságának, mozgásuk harmóniájának kialakításában, ön- és társismeretük kialakításában, kommunikációjuk fejlesztésében kiemelt szerepet kap.

A vizuális kultúra keretében az alkotás elsősorban a domborúrajz elsajátítását jelenti, ami a síkban speciális módon készített ábrák elemzésével, értelmezésével, létrehozásával a többi szaktárgy (pl. geometria, földrajz, fizika, kémia) tanításához nyújt segítséget, fejleszti a tanulók absztrakciós képességét, kézügyességét. Speciális eszközei: fólia, rajztábla, vonalhúzó, körzők, sablonok stb. Ugyancsak kiemelt jelentőségű a térbeli ábrázolás alkalmazása (modellek, agyagozás stb.)

A zenei nevelés keretében a hangjegyek rögzítése a Braille-kotta segítségével történik. A szolmizálás kézjeleit módosított formában lehet alkalmazni.

A médiaismeret műveltségi részterületét hang által közvetítő médiarendszerek dominanciája jellemzi.

Informatika

A műveltségi terület anyaga kiegészül a gépírással, a speciális hangkijelzéssel ellátott számítógép megismerésével. Ezen eszközök használatával olyan alapismeretek, jártasságok birtokába juttatjuk a vak, alig látó gyermekeket, melyek segítik a látókkal való kapcsolat létesítését, a mindennapi életben adódó írásbeli ügyeik intézését. A „beszélő egységgel” vagy Braille-sorral kiegészített számítógépek, Notebook-ok kezelésének elsajátítása hasznos a továbbtanulás, az önálló ismeretszerzés szempontjából.

A könyvtári ismeretek tartalmazza a Braille-, valamint a hangos könyvtárak (kazetták, CD-k, digitális könyvek) használatát.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

A műveltségi terület alapját a NAT--ban megfogalmazottak jelentik, fokozottabb hangsúlyt kapnak azonban a személyiségállapothoz igazított életviteli technikák. Jelentős a szerepe a látó személyekkel, közösségekkel való nyelvi és szociális érintkezésnek. A gyakorlati ismeretek tekintetében kiemelt szerepet kap a látássérültek pályaválasztását is megalapozó technikák beépítése a tananyagba. A speciálisan a látássérült személyek részére készült háztartási eszközök (pl.: kenyérvágó, folyadékszintjelző, aláíró sablon) használatának elsajátítása előkészíti a tanulókat az önálló életvitelre.

Testnevelés és sport

A műveltségi területnek kiemelten kell szolgálnia az intenzív mozgás- és tájékozódásfejlesztést., a mozgásbiztonság kialakítását. A tartáshibák megelőzésére, korrigálására beépíthető a gyógytestnevelés tananyaga. Fontos, hogy a tanuló ismerkedjen meg a látássérültek sportolási lehetőségeivel (csörgölabda, úszás stb.).

2. Hallássérült tanulók fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

A hallássérült gyermekek/fiatalok ismeretszerzését nehezíti nyelvi kommunikációs szintjük életkortól elvárható elmaradása. Szókincsük szegényes, kifejezőmódjuk kevésbé árnyalt, mint halló társaiké. Az ismeretek megértését segíti a változatos szemléltetés, a tevékenységbe ágyazott anyanyelvi fejlesztés, a digitális technika, a videó nyújtotta lehetőségek kihasználása. A társas kapcsolatokban és a különböző kommunikációs helyzetekben való helyes, udvarias viselkedés, ezek megértése a különböző szerepjátékokban valósítható meg.

Idegen nyelvi kommunikáció:

Az idegen nyelv elsajátítására való képességet jelentősen befolyásolja a hallássérült tanuló hallásállapota, szókincse, nyelvi kommunikációs szintje. Az idegen nyelv tanulásánál elsősorban a nyelv írott formájának megismerése és elsajátítása lehet a cél, illetve a köznapielethelyzetekben a legegyszerűbb kifejezések használata.

Természettudományos kompetencia:

A hallássérült gyermek/fiatal a környezetétől elsősorban a látás útján szerez információkat. Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük. (Pl.: digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

Digitális kompetencia:

A hallássérültek egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép és az internet. Ajánlott a szabályos gépirás elsajátítása (gépirást tanító program).

A hatékony, önálló tanulás:

A hallássérült gyermek/tanuló gyakran küzd önbizalomhiánnyal, a tanítás-tanulás folyamatában általában állandó megerősítést, biztatást igényel.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A hallássérült gyermeket/fiatalat támogatni kell saját sérülésének, és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében. A társas kapcsolatok helyes kialakítása, az udvarias viselkedés a későbbi társadalmi beilleszkedést támogatják. Az őket megillető támogatási rendszer és lehetőségek ismerete.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

Mind korábbi életkorban (4-5. osztálytól) fontos az iskolák pályaorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség:

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlés formálása nem csak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze társadalmi beilleszkedésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a manuális tevékenységek (festés, agyagozás, szövés, kézimunka) lehetnek az önkifejezés eszközei, befolyásolhatják a későbbi pályaválasztást is.

Matematikai kompetencia: A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében szűkebb szókincs, és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol/hat/ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segítheti a mindennapi élethelyzetek (pl.: vásárlás, mérés, térbeli tapasztalatok) tanórai modellezése.

Speciális ajánlások a sérülés típusához kapcsolódva

A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Énkép, önismeret

A hallássérült tanulókat fontos segíteni abban, hogy érzékszervi fogyatékosságukkal együtt élve a munka világának aktív részesévé váljanak.

Információs és kommunikációs kultúra

Az ismeretszerzésben fontos szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy ezen az úton szerzett ismereteknek valóság-hű tartalma legyen, az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

Hon- és népismeret

A komplex ismeretanyagon nyugvó fejlesztési feladat feltételezi a térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismerését. Mindezek súlyos gondot okozhatnak a kommunikációjukban akadályozott hallássérülteknek. A szókincs, fogalmak bővítése,

nonverbális úton szerzett ismeretek fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek. Szükséges a társadalmi kapcsolatépítés, kapcsolattartás formáinak elsajátítása, gyakorlása.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Közvetlen élmény nyújtásával lehet hatékonyan ismereteket adni a hazánkon kívüli kultúrkincsek megismeréséhez. A tanulók szemléletének, nyitottságának formálásában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatot tudnak teremteni szélesebb környezetükben élő (sors)társaikkal.

Környezettudatosságra nevelés:

A fejlesztési feladat elsősorban a társuló zavarokkal küzdő hallássérültek számára jelent kihívást. Ajánlott a legalacsonyabb életkortól a közvetlen környezet megfigyeléséből, óvásából, rendben tartásából kiindulva eljutni a szélesebb körű környezeti – társadalmi folyamatok ismertetéséig. Mindehhez széles palettájú pedagógiai megsegítésre, vizuális megerősítést nyújtó szemléltetésre (pl. interaktív tananyagok alkalmazása) van szükség.

A tanulás – tanítása

A hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek) feltárására építve valósítható meg az egyéni fejlesztés.

Testi és lelki egészség

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. Fontos feladat a hallásjavító eszközök használatának, és azoknak az egészségügyi ismereteknek az elsajátíttatása, melyekkel megőrizhető, illetve aktivizálható hallásmaradványuk. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás). Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, kerüljék az ártalmas, utánzó magatartási formákat (pl. dohányzás).

Felkészülés a felnőtt élet szerepeire

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Ezért lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és

működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsának döntő befolyásoló tényezői lehetnek (kézügyesség, megfigyelés stb.). Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Reálisan kell felmérniük, feldolgozniuk a hallássérülésükből következő akadályozó tényezőket.

A hallássérült tanulóknak az információszerzésben és kommunikációban meglévő akadályozottságuk következtében alapvető szükségük van a vizuális információszerzés, feldolgozás és átadás legkorszerűbb technikáinak ismeretére és ezek alkalmazására

Ennek érdekében a lehető legkorábbi életkortól kell tanítani a gyermekeket a számítógép helyes használatára, illetve az internet által kínált kommunikációs lehetőségek tudatos, kulturált elsajátítására.

3. Enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a NAT-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) nevelésében-oktatásában elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából. Mindez különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Szemléleti és módszertani alapelv, hogy a tananyag - a tanítási tartalom - eszköz a tantárgy nevelési feladatai megoldásában. Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékosok esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. Ezért a nyelvhasználati képesség és a gyakorlat fejlesztése az elsődleges feladat.

Az anyanyelv elsajátítása során - a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhe értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek, továbbá a funkcionális képességek / érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet /. A matematikai kompetencia birtokában az enyhe értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli

viszonyait felfedezi, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikusán fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhe értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetencia megszerzésekor az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai- pszichológiai jellemzőit figyelembe véve a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva segíti az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlődését.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása minden esetben a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. Arra kell összpontosítani, hogy az iskola évei alatt saját cselekedeteik tükrében alakuljon ez a kompetencia. Ismerjék fel lehetőségeiket. Tudják fogadni mások segítségét. Tudjanak segítséget kérni és adni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az

érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési feladatok megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Énkép, önismeret

A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

Hon- és népismeret

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Ki kell alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szintéren belül lehetőséget adni (diákönkormányzat).

Gazdasági nevelés

A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati háttérrel (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés) előnyben részesíteni.

Környezettudatosságra nevelés

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell, hogy jelentkezzen.

A tanulás tanítása

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, gyakoroltatása, mindig az adott fejlettségi szinttől indulva.

Testi és lelki egészség

A nevelésben-oktatásban lényeges szerepe van a fizikai képzésnek, a rendszeres testedzésnek, mivel az erőnlét, a kitartás, a fizikai terhelhetőség meghatározó tulajdonságok lesznek a tanulók számára a munkaerőpiaci érvényesülésben.

Felkészülés a felnőtt szerepre

Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, melyben kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

A NAT által meghatározott műveltségi területek százalékos arányai tanulásban akadályozott tanulók oktatásában:

A NAT műveltségi területek százalékos aránya műveltségi területenként			
	1–4. évfolyam	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	32 - 42	17 - 24	15 - 20
Élő idegen nyelv	-	*	4 - 8
Matematika	17 - 23	15 - 20	15 - 20
Ember és társadalom	4 - 8	6 - 8	6 - 10
Ember a természetben	4 - 8	7 - 11	15 - 20
Földünk és környezetünk	-	4 - 8	4 - 8
Művészetek	10 - 15	10 - 15	8 - 12
Informatika	2 - 4	4 - 8	4 - 8
Életvitel és gyakorlati ismeretek	4 - 8	11 - 15	11 - 15
Testnevelés és sport	10 - 15	10 - 15	10 - 15

* választható tantárgy

Az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő készségek és képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye. A műveltségi területek tartalmai segítenek abban, hogy a tanulói képességek mind magasabb szintre fejlődjenek az egyénileg meghatározott lehetőségek határain belül.

Speciális ajánlások a sérülés típusához kapcsolódva

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókinccsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

Az irodalmi ismeretek célja, hogy műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a tanulókat a világról, az emberi természetről, az emberi létről, érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról.

A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- a) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:
 - vizuális észlelés – jelfelismerés,
 - akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
 - a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- b) A téri tájékozódás fejlesztése.
- c) Grafomotoros készségek fejlesztése.
- d) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- e) Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztés.
- f) Szövegösszefüggések megláttatása.
- g) A helyesírási szokások megerősítése.

Fejlesztési feladatok

Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.

A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.

A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.

Önismeret erősítése. Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.

A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.

A tanulók által megismert aktív és passzív szókinccs gazdagítása, gyakorlatai.

Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközzintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.

Az önkorrekcións képesség fejlesztése, hibakeresés, - javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.

Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal.

Élő idegen nyelv

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátításra épül. Az idegen nyelv elsajátítása során a tanulók olyan nyelvi tevékenységekben vesznek részt, amelyek értelmi szintjüknek, fejlettségüknek megfelelnek.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

Természetes része a tanuló tanórai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, amelyet párhuzamosan használnak az idegen nyelvvel együtt. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

Az idegen nyelv olvasásának, írásának tanítása csak a tanulóban erősödő igény alapján kívánatos. Az idegen nyelv tanulása nem önmagáért történik, hanem az idegen nyelvi környezetben az elemi kommunikáció és kapcsolattartás érdekében, az egyszerű információk felfogása, megértése céljából. A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok

– Beszédszándék

Az idegen nyelven történő megszólaltatás gátlásainak oldása. Szükségletek, motívumok felébresztése az idegen nyelv tanulása iránt. Idegen nyelvű információhordozók iránti kíváncsiság felkeltése. Az Európában való eligazodás, kommunikálás igényének felkeltése.

– Beszédértés

Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése. Egyszerű – a témához kapcsolódó – kérdések felfogása, megválaszolása. Kapcsolatfelvétel a tanult témakörökben. Kérdések, igények egyszerű kifejezése.

– Beszédkészség

– Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolása.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képesség alpműveleteit szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- a) A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- b) Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- c) Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- d) Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- e) Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek összehasonlítása, becslése.
- f) A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- g) A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- h) A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.

i) Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzel és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.

A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban. A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten. Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.

A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.

A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.

Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.

Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.

A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.

A segítségkérés és -elfogadás képességének fejlesztése, kialakítása.

A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.

A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.

A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.

Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.

A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.

Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.

A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.

Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom. Történelem és társadalmi ismeretek

A tartalmak elsajátításakor figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, ezért előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk.

A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Az időészlelés fejlesztése, az emberöltő, az évtizedek, évszázadok, évezredek megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése.

Fejlesztési feladatok

Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből. A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.

A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.

Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.

Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.

Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.

A munkavállalás gyakorlata.

Ember a természetben

A tanulók ismeretsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák elsajátítása.

E területen szerzett műveltség fontos eszköze az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátításának is.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A térérzet alakítása, megerősítése, viszonzszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, a változás – időben, térben – észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
 - Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.
- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
 - Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.
 - Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen. Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
 - Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.

- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
 - A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
 - A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
 - Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
 - Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
 - Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
 - A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módzatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
 - Önismeret, önellfogadás, egészségmegóvás készségének fejlesztése.
 - A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.
 - Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.
- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a habilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.

- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.

- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.

Fejlesztési feladatok

- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.

Informatika

A műveltségi terület – igazodva az informális társadalmi elvárásokhoz – középpontjába a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzést és készségfejlesztést állítja.

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.

– Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is. A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához. Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével. Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülés specifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, okozat felfedezése.
- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akarati mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.

Fejlesztési feladatok

- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegóvás problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megóvásában, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.

- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételeiben.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formai, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés és sport

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet. Mindezek szükségessé teszik, hogy az általános testnevelés körét kibővítve, a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszközei segítsék eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos tapasztalatszerzés élményéhez.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatokat, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömeire.

- Fejlessze a mozgásos alaptéchnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet. Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
 - Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
 - Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
 - Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

4. Beszédfogyatékos tanulók fejlesztése

A beszédfogyatékos tanuló

Beszédfogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszédfogyatékoság körébe sorolhatók.

A beszédfogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig – minden változatban előfordulhatnak. A súlyos beszédfogyatékos tanulónál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszédfogyatékos a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédbeli akadályok jellegétől függ.

Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) megkésett beszédfejlődés,
 - b) diszfázia,
 - c) diszlália,
 - d) orrhangzós beszéd,
 - e) beszédritmus zavara (dadogás, hadarás),
 - f) diszfónia,
 - g) disarthria,
 - h) mutizmus,
 - i) diszlexia,
 - j) diszgráfia,
 - k) súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar,
- vagy ezek halmozott előfordulása.

A beszédfigyatékos tanulók fejlesztésének elvei és tartalma

A fejlesztés alapelvei

- a) A beszédfigyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.
- d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perцепciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a különböző beszédműveletek számos azonos, illetve közös elemből tevődnek össze, a fejlesztés a különböző átviteli megoldásokkal eredményesebbé tehető.
- f) A beszédfigyatékos tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

A beszédfigyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz. Ahhoz, hogy a beszédfigyatékos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, a tanuló egyéni sajátosságait is figyelembe kell venni.

Kiemelt fejlesztési tartalmak:

Anyanyelvi kommunikáció

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfigyatékoság által érintett területeket
- az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszédtudatosság kialakítása
- szövegértés fejlesztése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását

- amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
- a szókincs bővítése.

Idegen nyelvi kommunikáció

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket.

A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségeire.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Természettudományos kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik.

Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulóknak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése.

Digitális kompetencia

Ezen a területen a beszédfigyatekos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszédfigyatekosság kevés hátrányt jelent. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken.

Főleg az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat.

Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszédfigyatekosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékelje azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszédfigyatekosságból eredő hátrányokat minimalizálni.

A hatékony, önálló tanulás

A beszéd fogyatékos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

A pedagógus feladata az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

Személyközi és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Cél a beszéd fogyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelmek dús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.

Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecsereben képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszéd fogyatékos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképeség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszéd fogyatékos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő és -megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.

A művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma- és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére.

Speciális ajánlások a sérülés típusához kapcsolódva Énkép, önismeret

Az önismeret fejlettsége, a reális énkép nagymértékben segít a nyelvi deficit leküzdésében és a társadalmi integrációban.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Hon- és népismeret, Európai azonosságtudat-egyetemes kultúra, Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés

A fenti kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása során a beszéd fogyatékos tanulók esetlegesen felmerülő szövegértési problémái, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségei jelentenek nehézséget. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját. Fontos, hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák. Fontos a kifejezőkészség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása. Kiváló lehetőséget nyújt erre az interperszonális készségek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása.

Tanulás tanítása

Az informatikai eszközök, egyéni ismeretsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszéd fogyatékos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

Testi és lelki egészség

A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni.

A kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni, külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére.

Felkészülés a felnőtt - lét szerepeire

A beszéd fogyatékos tanuló készségei, képességei alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéséhez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása.

5. A megismerés és/vagy viselkedés fejlődésének tartós és/vagy súlyos rendellenességével küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A kategórián belül nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket; az egyes állapotok a tünetek/tünet együttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek. A percepció bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

a) A részképesség zavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttese tartozik. Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között. A részképesség zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződhet ki.

b) A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési lelassulásának jelei a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak:

- általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
- fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

A fejlesztés alapelvei

- A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiais terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

- A részképesség zavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiais céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, melyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- b) a kudarcűrő-képesség növelése,
- c) az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

Diszlexia, diszgráfia

A **diszlexia**a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával.

Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat.

Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma

között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfiás tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- f) az olvasás, írás képességének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonala mellett. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása,

sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkulias tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- b) a testséma kialakítása,
- c) a téri relációk biztonsága,
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- e) a szerialitás erősítése,
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünet együttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal.

Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal,

tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- a) A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- b) Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- c) A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önértékelésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- d) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- e) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

A gyógypedagógiai tanár/terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

Módszer- és eszközválasztás

Ajánlások a pedagógus/szülő részére

- A módszer-és eszközválasztás tudatosságát a gyermek fejlettségi szintjének pontos megismerése és az arra épülő egyéni fejlesztési terv alapozza meg.
- A fejlesztési területek egymásra épülését, motiváló, változatos, rövid terhelést kell biztosítanunk a tanulási folyamatban.
- Nem szabad a gyermeket körülvenni egyszerre sok ingerrel. Mindig átláthatóság, behatárolhatóság, rend és következetes pozitív megerősítés vegye körül a tanulót. Egyszerre keveset markoljunk vizuális-akusztikus ingerekből: inkább többször,

változatos formában, rövid ideig erősítsük ugyanazt a képzetet. Tilos a hosszú, unalmas, gépies gyakoroltatás, a megterhelés erőltetett fokozása!

- A nevelő mindig igyekezzen belehelyezkedni a gyermek nézőpontjába!
- A fejlesztést két irányban végezzük: egyrészt a preventív képességfejlesztéssel erősítsük meg a gyengén működő funkciókat; másrészt teremtsünk alkalmat a gyermek önmegvalósítására, értékei bemutatására kreatív tevékenységek végzésével (ábrázoló technikák, zene, mozgás, sport, színjátszás, kézművesség, stb.), mely a személyiség egyensúlyának kialakításában döntő lehet.
- A hiányokat, korlátokat, a teljesítmény gyengeségeit egynek tekintjük a gyermek tulajdonságai között: nem kihangsúlyozva azt! A tanuló értékelését az önmagához viszonyított személyiségfejlődés alapján végezzük.
- Az ajánlott eszközök használata abban az esetben is szükségszerű, amennyiben a sajátos nevelési igény fennállásáról a gyermeknek nincs szakértői véleménye, de tanulási teljesítményében, beilleszkedésében enyhébb problémák megfigyelhetők.
- A differenciált bánásmód, nevelői attitűd és fejlesztés csak akkor válik hatékonná, ha az inkluzív intézmény pedagógusa, a szülő és a segítő szakember (gyógypedagógus, pszichológus) közti együttműködés rendszeres: a gyermek egyéni fejlesztési tervét közösen valósítják meg.

**IV. ERKEL FERENC ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI
ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

*„ Minden gyermeknek joga, hogy az iskola kezébe adja azt a kulcsot,
amivel bejut a művészetek birodalmába.”
/Kodály Zoltán/*

Az Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola küldetésnyilatkozata

- Lehetőséget teremteni a gyermekek számára a művészeti fejlődésre.
- Részt vállalunk az ifjúság nevelésében az érzelmi és esztétikai nevelés eszközével.
- Növendékeink készségeinek és képességeinek fejlesztésével műveltségük megalapozása.
- Szabadidejük tartalmas eltöltéséhez nyújtunk segítséget, hogy nemcsak gyermekkorban, hanem felnőttként, amatőr művészeti csoportokban, együttesekben kamatoztathassák tudásukat.
- A kiemelkedő képességű tanulókat igény szerint felkészítjük szakirányú továbbtanulásra.
- Az intézmény tanulóival, tanáraival részt vegyen szűkebb otthona, Komló város kulturális életében, annak ünnepeit, rendezvényeit a maga módján színesebbé, gazdagabbá tegye.
- Járuljon hozzá a művészetet értő közönség kialakításához.

Jövőképünk

Az európai, a nemzeti és az iskolai hagyományok életben tartása, beilleszkedés a hagyományok menetébe, ritmust és értelmet adunk napjaink menetének. Mindez közösségi keretben történik, az egész iskola bevonásával. Teret adunk az egyéni és csoportos kezdeményezéseknek, alkotókedvnek. Megtapasztaljuk az értékteremtés és az értékek élvezetének örömét.

Az iskola rövid története, hagyományai, eredményei

Komló egy 25000 fős hajdani bányászváros, mely zenei viszonylatokban jelentős szerephez jutott. Vendégül láthatta Kodály Zoltánt és olyan nagy neveket adott hazánknak, mint Gyöngyössy Zoltán, Király Csaba.

Tóth Ferenc, városunk Liszt-díjas karnagya, a Népművelési Minisztérium Zeneoktatási Osztályának előadójaként járt közben 1955-ben, hogy a bányászvárosban lakó gyerekek is tanulhassanak zenét. A lefolytatott tárgyalások eredményeképpen jött létre a zenepedagógus

munkacsoport, melyet Horváth Gyula a dunaújvárosi zeneiskola hegedűtanára szervezett meg. 1956-ban az ő igazgatása alatt elkezdhette működését az Állami Zeneiskola Komlón. Az oktatás a Zrínyi Miklós Művelődési Ház négy termében kezdődött. 120 tanuló nyert felvételt, akik zongorán, hegedűn, csellón, rézfúvós, fafúvós és ütős hangszereken kezdték el tanulmányaikat. 1956-ban az iskola átköltözött a felvonulási épületből átalakított „Keringő” étterem falai közé. Az egyre nagyobb tanulói létszám és a nehéz működési körülmények után, 1975-ben ajándék volt az iskola fennállásának 20. évében átadott új zeneiskolai épület.

A városnak és az iskolának szimfónikus zenekara is volt. A környék zenekedvelő közönsége gyakran látogatott Komlóra. Sikerült Pécsről kiváló tanárokat alkalmazni. Az akkor megkezdett minőségi munka ma is folyik az Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában, mely a városban az egyedüli művészetoktatási intézmény. A növendékek létszáma ma meghaladja a háromszáz főt, az oktató-nevelő munkát közel húsz tanár végzi. A hangszeres oktatás mellett széleskörű közéleti szerepet vállal az intézmény: ifjúsági fúvószenekart, csellózenekart és klasszikus zenei és népi énekes kamaraegyütteseket is működtet.

Iskolánkban dolgozta ki Apagyai Mária zongoratanár és Lantos Ferenc képzőművész azt a modellértékű iskolai szisztémát, amit interdiszciplináris alapokra épülő oktatói nevelési szemléletnek nevezünk. A modell lényege, hogy a tanítás célja nem a művészet, a művészeti nevelés, hanem az EMBERMŰ, az emberi élet minősége. A művészet eszköz ehhez a célhoz. Ezeket az összefüggéseket vizsgálták és tanították. A zene és a képzőművészet, a mozgásművészet, mint kifejezési eszköz van jelen.

2004 szeptemberétől iskolánkban más művészeti ágak is bevezetésre kerültek, elsőként a képzőművészet, majd a néptánc. Ettől kezdve az intézmény neve Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola. A néptánc oktatás az 1996-ban megalakult Pöndöly Néptáncgyűttes utánpótlásképzéseként került az iskola palettájára. Az együttes a magyar autentikus néptánc folklór megismerését és színpadi bemutatását tűzte ki célul. A néptánc, népszokások, hagyományaink ápolása, terjesztése, táncművészeti tanszakunk feladata. Városi, megyei, országos és nemzetközi fellépések, versenyek is bizonyítják a tanszakon folyó nívós munkát.

2007 novemberében a szakmai minősítő testület eljárásának eredményeként az iskola elnyerte a „Kiváló Alapfokú Művészetoktatási Intézmény” címet, 2020-ban az Örökös Boldog Iskola címet. 2008-ban iskolánk adott otthont az Örökség Regionális Gyermekek Néptánc Fesztiválnak. 2012-ben került sor először, -azóta minden második évben- a Baranya Megyei Zongorista Növendékek Találkozójára. Gyöngyössi Zoltán fuvolaművész emlékére szintén 2012-ben rendeztünk először országos hagyományteremtő találkozót a fuvolista növendékek számára.

2019-ben új tanszakként elindítottuk a népi ének tanszakot, illetve választható tantárgyként az improvizációs műhelyt. 2021-ben a zeneterápia is felkerült intézményünk választható tantárgyai közé.

Növendékek és tanáraik jelen vannak Komló és Baranya megye valamennyi rangos kulturális rendezvényén. A kamarateremben és a Színház- és Hangversenyteremben évente több alkalommal lépnek fel a növendékek, tanáraik és együtteseik.

Szülők és tanárok kezdeményezésére működik az Erkel Ferenc Zenei Alapítvány, amely folyamatosan támogatja a tehetséges fiatal muzikusokat.

2021. szeptember elsejétől a Pécsi Tankerületi Központ fenntartásában álló Bánki Donát utcai Általános Iskola Abaligeti Általános Iskolája képzőművészet tanszak telephelyként került intézményünkhöz. Az abaligeti telephely képző- és iparművészeti ága az 2005/2006-os tanévben indult, az ideiglenes önálló alapfokú művészeti iskolaként működött. A helyi művészetoktatás meghatározó része az intézmény életének, és rendszeres szereplője a falu kulturális életének is. A képzőművészeti tagozaton grafika-festészet tanszak működik.

A művészetoktatás nem önmagáért való. Célja a személyiség harmonikus fejlődésének kibontakoztatása a művészet eszközeinek segítségével. A művészeti neveléssel lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden növendék élje át a siker élményét, és ezzel fejlődjön önismerete és erősödjön egészséges önbizalma.

Iskolai hangversenyek, rendezvények:

- Zenei Világnapi hangverseny - október 01.
- Szent Cecília napi tanári hangverseny - november 22
- Karácsonyi hangverseny (december harmadik hete)
- I. félévet záró hangverseny (január harmadik hete)
- II. félévet záró hangverseny (május harmadik hete)
- Baranya Megyei Zongorista Növendékek Találkozója (minden harmadik évben)
- Gyöngyössi Zoltán Tehetséges Fuvolisták Találkozója (minden második év november vége, vagy december eleje)
- Jubileumi hangversenyek, találkozók, rendezvények
- Félévi és év végi kiállítás az abaligeti telephelyen

Az iskola nevelési programja

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink

A nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van.

A nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a növendék aktivitásának kibontakozásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

Alkotó pedagógiai klíma megvalósítására törekszünk, melynek jellemzői egyfelől az igényesség, másrészt a növendékek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság.

Minden növendéknek biztosítjuk az egyéni adottsága, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.

A tehetségek fejlesztését kiemelten kezeljük, a kreatív képességek kialakításához pozitív környezeti hatásokat biztosítunk. A motivációs tényezők (kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy, szorgalom, kitartás, becsvágy) létrejöttét, ill. hatékonyabb működését változatos pedagógiai, emberi ráhatásokkal igyekszünk elősegíteni.

Reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását. Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét, valamint más művészeti ágak, kultúrák, szokások megismerését.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Az iskola elsődleges célja az ismeretátadás, értékközvetítés, személyiségformálás, másodlagos célja az, hogy lehetőséget teremtsen a növendékek számára baráti kapcsolatok kiépítésére, az olyan alapvető szükségletek kielégítésére, mint a szeretet, az elfogadás, biztonság, megbecsülés, önbecsülés, mely alapvető szükségletei az embernek és az ember önmegvalósításának.

A személyiségfejlesztés céljait szolgálja a zenei és művészeti tevékenységre nevelés, valamint a zenei (értelmi, érzelmi, esztétikai), rajzi, képzőművészeti illetve mozgáskultúra képességek fejlesztése.

A tanulási tevékenység közben és a tanulói közösségi élet során fejlesztjük a növendékek önismeretét, együttműködési készségét, kommunikációs képességeit, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll: meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden egyes növendékben személyiségének értékeit.

Arra törekszünk, hogy növendékeinkben kialakuljon a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az esetleges kudarc elviselésének képessége, az egészséges önbizalom.

A tehetséges növendékeink számára biztosítjuk az önálló, irányított önfejlesztést (hogyan gyakoroljon), lehetőséget kínálunk a tapasztalatszerzésre (hangversenyeken, versenyeken való részvétel); érzelmi szükségleteik kielégítésében, emberi kapcsolataik építésében támogatjuk őket (bátorítjuk az elmélkedésre, kérdésfeltevésre, kockázatvállalásra); szociális problémáik megoldásában lehetőségeinkhez mérten igyekszünk segítséget nyújtani.

Valljuk, hogy a tehetség önmagában nem feltétlenül érték, csak akkor, ha a személyiség fejlődése lépést tart a tehetséggel; nevelésünk tehát az egyoldalúság ellensúlyozására a tehetség és az egész személyiség harmóniájának megteremtésére törekszik.

Pedagógiánk alapvető célja egyrészt, hogy a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú növendékeket – képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítsük fel a továbbtanulásra, valamint társas muzsikálásra

(kamarazene, zenekar), másrészt arra törekszünk, hogy növendékeink képesek legyenek a társművészetek befogadására, értésére és művelésére, minél több művészeti ág iránti érdeklődésre, nyitottságra.

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka feladatai

Pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés és az egyéni képességek kibontakozása áll.

A természetes kíváncsiságra, érdeklődésre épített és ez által motivált munkában kell fejleszteni a növendékek felelősségtudatát, a kitartás képességét és az érzelmvilág gazdagodását.

Erősíteni kell a humánus magatartásmintákat, szokásokat, a jellem formálásával szolgálni a növendék személyiségének érését.

Képviseljék növendékeink az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.

Fogékonyra kell tenni növendékeinket saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.

Erősíteni kell az Európához való tartozás tudatát és egyetemes értelemben is készíteni más népek zenéjének, hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

A növendékek kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről.

A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai

A kiskorú növendékeket fokozatosan vezetjük át a játékközpontú cselekvésből az iskolai zenetanulás, játékos rajzolás, néptáncstanulás tevékenységébe.

Fejlesztjük a növendékek kreativitását, gondoskodunk egészségük terhelésükről, követjük érési folyamatukat, szükség esetén személyre szóló, fejlesztő értékelést adunk róluk.

Értelmi és érzelmi alapozással formáljuk a személyiség erkölcsi arculatát, megismertetjük, gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munkamérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően visszajelzést, értékelést adunk a növendékek fejlődéséről.

Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei

A pedagógiai eszközök megválasztásában legfontosabb szempontok:

- Minden növendék számára, az életkori jellemzők figyelembe vételével, képességének, érdeklődésének, valamint távolabbi céljainak megfelelő zenei, képzőművészeti, illetve táncos programokat, tevékenységi formákat biztosítunk.
- személyes példamutatással neveljük növendékeinket toleranciára, a másággal elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Intézményünkben az alábbi nevelési módszereket, eszközöket alkalmazzuk:

A zenei, képzőművészeti, néptáncos tevékenység megszervezésének módjai:

- megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás

A magatartásra ható módszerek:

- ösztönző módszerek: helyeslés, biztatás, elismerés, szereplési, bemutatkozási lehetőség, dicséret, oklevél, osztályozás, jutalmazás
- kényszerítő módszerek: felszólítás, a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények megszüntetése, ellenőrzés, figyelmeztetés

A nevelési módszerek különböző változatai közül az alábbiakat alkalmazzuk leginkább:

- Nyelvi (verbális) eszközök: beszéd, beszélgetés, mely lehet: szabad vagy irányított, spontán vagy tervezett, egyéni vagy csoportos.
- Nem nyelvi (non verbális) eszközök: mimika, szemmozgás, tekintet, testhelyzet, mozdulatok, gesztusok.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiséget a biológiai tényezők (öröklés) és a környezeti nevelési hatások – egymással szoros kölcsönhatásban – együttesen határozzák meg. A környezeti hatások befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok négy területre bonthatók:

- az értelem kiművelésére,
- segítő életmódra nevelésre,
- egészséges és kulturált életmódra nevelésre,
- a szakmai képzés alapozására.

Iskolánkban a zene, képzőművészet és néptánc oktatás során ezen területek különböző fontossággal bírnak. Képzési rendszerünkben az első és a negyedik terület kap nagyobb hangsúlyt.

A zene, néptánc és képzőművészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét.

Valljuk, hogy személyiséget formálni csak az egész személyiségre hatni tudó zene, illetve a más művészetek jelenlétével lehet. A zene és a többi művészeti ág táplálja a növendékek kialakuló érzésvilágát, s egyfajta minőségre való igényességet alakítanak ki bennük.

A zenei, a tánc és képzőművészeti nevelés biztosítja a személyes tapasztalatszerzést, mint tanulási módszert. A növendékek élményszerűen tapasztalják meg valamennyi zenei, táncos és képzőművészeti stílus és irányzat sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek valamennyi művészeti ágban ötvöződnek.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja keretében folyó jazz-zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók jazz-zenei képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes jazz kultúra, a hazai (jazz-zenei) hagyományok, az európai műveltség, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a jazz zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és a műfajhoz kapcsolódó speciális zenei tevékenységek tudatosítására.

A jazzoktatás a jazz műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, mely hatékonyan erősíti a személyes és szakmai kompetenciákat.

A jazzképzés megkezdése előtt legalább két évfolyam klasszikus előképzés ajánlott a választott hangszeren, de jobb, ha a tanuló a teljes alapfokot elvégzi a klasszikus zenei műfajban.

A zenei és a többi művészeti neveléssel lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden növendék élje át a siker élményét, és ezzel fejlődjön önismerete és erősödjön egészséges önbizalma.

Az alapfokú zenei, a tánc és a képzőművészeti nevelés feltárja a növendékekben a zene és a többi művészeti ág megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. A zenei, táncos és képzőművészeti nevelésünk megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A zeneoktatás, néptánc és képzőművészet oktatás által létrejött pozitív élmények hozzásegítenek azokhoz az emberi tulajdonságokhoz, magatartási szokásokhoz, amelyek a műveltség területén az eredményes haladás, szereplés összetevői. A népzenei műveltség megismerése a mai kultúra számára fontos információkat hordoz. Kodály Zoltán egész pedagógiai rendszerét a magyar népzeneire alapozta.

A zeneoktatás nevelő hatását lemérhetjük a közismereti tárgyak mindegyikével, a növendékek magatartásában, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésében. A naponkénti gyakorlás fejleszti a rendszeres munkához való pozitív hozzáállást, a művek memorizálása edzi a bevésés képességét. A népdalokon gyarapodott színes és gazdag szókincs, a növendékek fogalmazási és kifejezésbeli készségét fejleszti. A néptánc oktatás nevelő hatása az összehangolt egységes mozgáskultúrában, határozott fellépésben mérhető leginkább, melyhez fejlett ritmus- és zenei érzék társul. A képzőművészeti oktatás a tanulók esztétikai érzékét, szín- és formaérzékét fejleszti legjobban.

A művészeti iskolába járó növendékek „szép” iránti elkötelezettsége, igényessége fokozatosan megnyilvánul a munkához való hozzáállásukban és a magatartásuk kulturáltságában is.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek (kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való tevékenység)

Művészeti iskolánk alapvető funkciója: a zenei, képzőművészeti és néptánc alpműveltségre nevelés, valamint a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen szakmailag is elmélyülten és eredményesen haladhatnak, és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek.

A tehetséges növendékek mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól.

A tehetséges növendékek zenei, képzőművészeti valamint táncos megnyilatkozásaikban sem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív növendékekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom jellemző.

A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden növendék számára járható. Az, hogy milyen programokkal és módszerekkel lehet egy-egy tehetséges növendéssel vagy csoporttal foglalkozni, csak bizonyos információk birtokában lehetséges megtervezni.

Ezek:

- az érintett növendék életkora
- milyen szinten állnak, mit tudnak
- milyen motivációk inspirálják
- mit tud a pedagógus szakmailag nyújtani
- mennyiben lehet számítani a családi háttér támogatására
- milyen feltételrendszer mellett dolgozik a pedagógus
- mennyi időt és energiát tud és akar befektetni ebbe a munkába a pedagógus
- milyen elismerés és kik részéről várható a nevelő extra teljesítményéért

Mindezek tisztázása után a növendék(ek) részére a lehetséges módszereket megválasztjuk:

Ezek:

- Évugratás, vagy léptetés: amikor egy tanévben esetleg 2 év anyagát is minden nehézség nélkül képes elsajátítani a gyermek.
- Gazdagítás, dúsítás: hogy a tanévi anyagot az idő 2/3-a alatt sikerül feldolgozni és a fennmaradó 1/3-nyi időben a növendékek egyéni fejlesztő programokkal dolgoznak.

Tehetséggondozás

A zenei, képzőművészeti és táncos képességek rendszerint korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük tehetség.

A tehetségek megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák az alábbiak:

- versenyeken való részvétel (házi, városi, regionális, országos, nemzetközi) – minden tanszak
- külső rendezvényeken (más iskolai, városi, külföldi) való szereplés – minden tanszak
- városi rendezvényeken, tanévzárókon történő fellépések – minden tanszak
- helyi tárlatokon való szereplés – minden tanszak
- zenei, néptánc és kézműves táborokon való részvétel – minden tanszak.

A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően.

A tehetséggondozás feltételei:

- a tehetségek kutatása, felismerése,
- megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása (jó hangszerek, rajzeszközök, viseletek),
- napi kapcsolattartás az azonos növendéket oktatók - nevelők között,
- olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdí a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.)
- tehetséges pedagógusok, akik nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

A művésztanári munka professzionális szakma. Azt a pluszt, amitől sokan alkotó művészetnek is tekintik – a pedagógus személyisége adja hozzá. Felelőssége abban áll, hogy a reá bízott minden növendék egyedi és megismételhetetlen. Ezért az e szakmát művelők személyisége és erkölcsi arculata oly mértékig feltétele a sikeres pályafutásnak, mint a szaktudásuk.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanítási órán folyó nevelőmunka

A zenetanulás kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyén és a közösség kapcsolatának alakításában. A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A többszólamú éneklés a kamarazenélés a tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együtt gondolkodását. A hibák közös javítása hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez. A tanulócsoporthat kisebb egységekre bontva közös feladatokat adunk a tanulóknak, az együtt végzett munka felelősségének kialakítása, örömeinek átérzése érdekében.

A tanórán kívüli nevelőmunka

A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó hagyományok kialakítására törekszünk. Közösségi ünnepeket – karácsony, népszokások őrzése, stb. – műsorokkal tesszük tartalmasabbá. A szereplések után az elméleti órán is értékeljük a tanulók teljesítményének fejlődését. Serkenteni kívánjuk ezzel a másik munkája iránti érdeklődést, az egyéni teljesítmény közösségi elismerését. Lehetőség szerint közös hangverseny- és operalátogatásokat is szervezünk. Más művészeti iskolák munkájának személyes megismerésével, együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat (versenyek, rendezvények, látogatások, stb.). Arra serkentjük tanulóinkat, hogy minél nagyobb létszámban vegyenek részt nyári zenei táborok munkájában, mely tudásuk gyarapításán túl az új közösségekbe való beilleszkedés hatékony eszköze.

Közösségfejlesztés a csoportos foglalkozásokon

A csoportos órák alatt a tanulók megismerik egymást, barátságok szövődnek, jobban fejlődik bennük az a tudat, hogy ők ehhez a művészeti iskolához tartoznak. A befelé forduló, gátlásos gyermekeknek nagy lehetőség a közösségi játék. Hiszen így anélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólagosan rá koncentrálódna. A közös szereplések során az egyéni felelősség érzete kevésbé súlyos teher. Megtapasztalja, hogy mindenki fontos, de ugyanakkor időnként bizonyos szerepkörben előtérbe kerül. Megtanul másokra figyelni, váratlan helyzeteket megoldani. Ugyanígy fontosak a gyerekek életében a nyári táborok, ahol nemcsak a zenélésben, hanem a mindennapi életben is megismerik egymást tanítványaink. Fontosak a közösen átélt események (pl.: kirándulás, strandolás, játék, közös étkezések) és a megszokottnál intenzívebb közös foglalkozások.

1. A pedagógusok helyi feladatai, az (osztályfőnök) feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- vizsgák lebonyolítása,
- tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése, a tanulmányi versenyek lebonyolítása,

- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken,
- iskolai kulturális programok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői segítő feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a továbbképzéseken,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- hangszerraktár-rendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

A szülők, a növendékek és a pedagógusok együttműködésének formái, fejlesztése

A növendékek és a pedagógusok együttműködésének fórumai:

A növendékek kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban közölhetik az igazgatóval, nevelőtestülettel. A növendékeket az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról:

- Az iskola székhelyén és feladat ellátási helyeken tanító pedagógus és a főtárgyi szaktanár folyamatosan tájékoztatja.
- A növendéket és szüleit egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.

Szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

A székhelyen és a feladatellátási helyeken tartott szülői értekezletek, melyeket elsősorban növendékhangversenyekhez kapcsolódóan, valamint kiemelt rendezvények, külföldi utak, táborok, versenyek esetén és szükség szerint tartunk.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az iskola egészének életéről,
- az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról,
- a növendékek és együttesek (kamaracsoportok, zenekarok) céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Gyakorisága tanévenként és tanáronként legalább egy alkalommal, iskolaszinten tanévenként legalább egy alkalommal. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet tartunk (rendkívüli esemény az intézményben, külföldi utazás, rendezvények, stb.) A szülői értekezleteken az iskola részéről részt vesznek a tanszaki főtárgyi tanárok, esetleg a tanszakvezetők, az igazgató. A hangversenyeket követő tanáronkénti szülői értekezlet összegzést ad a növendék előmeneteléről, s kijelöli a további nevelési és oktatási célokat.

Fogadóóra: Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy növendék egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni gyakorlás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, stb.)

Nyílt nap: Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről. Nyílt tanítási nap valamennyi növendékhangverseny illetve próbája.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját a főtárgyi tanár évenként határozza meg.

Írásbeli tájékoztató: Feladata a szülők tájékoztatása a növendékek tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai programokról. Eszköze a tájékoztató füzet, a postával kézbesített levél, a faliújság.

Versenyeekre, fellépésekre való szülői kíséret, alkalmi beszélgetések. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Együttműködés fejlesztése: Az egészséges pedagógus - diák és pedagógus - szülő kapcsolatot a szülői szervezet aktív működése jelenti. Elsődleges célunk ösztönözni az ilyen irányú – az iskolai demokratizmus kiterjedését jelentő – kezdeményezéseket.

Működésüket, munkájukat helyiséggel és eszközök biztosításával is támogatjuk.

A felvételi és a tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az iskola felvételi és magasabb évfolyamába lépés feltételei

Felvétel az iskola évfolyamaira:

Az iskola 1. előképző és 1. alapfokú évfolyamára jelentkezés életkori feltételei:

- az előképző 1. évfolyamára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik a jelentkezés évében töltik be 6. vagy 7. életévüket;
- az alapfok 1. évfolyamára azok jelentkezhetnek, akik a jelentkezés évében töltik be 8. vagy 9. életévüket.
- Az alapfok 1. évfolyamát azok is megkezdhetik, akik az előképzőt sikeresen elvégezték.

Az iskolába jelentkezőt felvételi bizottság hallgatja meg, amely javaslatot tesz a gyermek felvételére, vagy felvételi kérelmének elutasítására, illetve a tanuló csoportbesorolására.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt az iskola helyi tantervében az adott évfolyamra meghatározott követelmények figyelembevételével, majd javaslatot készít az igazgatónak a tanuló évfolyam- és csoportbesorolását illetően.

A meghallgatás és a különbözeti vizsga feladatait tanévenként a tanszakvezetők a szaktanárokkal egyetértésben állítják össze a következő típusok szerint:

- Zenei hallás
- Ritmusérzék
- Dallamfelismerés
- Memória fejlettség
- Hangszeres alkalmasság, hangszerismerete, készségek, képességek

A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Ha a tanuló más alapfokú művészetoktatási intézményből kéri átvételét, akkor bizonyítványába bejegyzett elvégzett évfolyamai alapján soroljuk be a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba. Ha a kötelezően, illetve a szabadon választott tantárgya módosul, a tanulónak különbségi vizsgát kell tennie az iskola helyi tantervében az adott évfolyamokra meghatározott követelmények alapján.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamra az léphet, aki – a jogszabályban meghatározottak szerint szervezett – művészeti alapvizsgát tett.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása. Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A tanulók mulasztásainak igazolásával kapcsolatos szabályozásokat az iskola szervezeti és működési szabályzata és házirendje tartalmazza.

Egyéb esetekben az idevonatkozó hatályos jogszabályok a meghatározók.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei:

A követelményeket az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag tartalmazza minden egyes tantárgyra vonatkozóan.

A beszámoltatás formái

Évközi beszámoltatás:

- „A” tagozat vizsgarendje:

Minden tanév január (féléves meghallgatás) és június (vizsga) hónapjában szervezzük.

A vizsga anyagát a szakonként meghatározott követelményszint tartalmazza.

A vizsga zártkörű, az adott tanszak tanárai hallgatják meg a tanulókat, a beosztás szerint.

- „B” tagozat vizsgarendje:

Minden tanév január féléves meghallgatás) és június (vizsga) hónapban:

Skála és etűdök meghallgatása a tanszakon belül.

Előadási darabok koncertszerű előadása.

Művészeti alapvizsga, művészeti záróvizsga:

2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről

A rendelkezések értelmében tanév végén, június hónapban rendezzük meg a vizsgákat azon növendékek részére, akik az alapfok, illetve továbbképző utolsó évfolyamát végzik, valamint szándékukban áll ezeket a vizsgákat letenni.

A vizsga anyagát a szakonként meghatározott követelményszint tartalmazza.

Növendékhangversenyek:

Mindegyik tanuló legalább egy alkalommal növendékhangversenyen, zongorakísérettel, vagy kamaracsoportban ad számot képességeiről.

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai:

Évi két beszámoltatás szabálya:

- Törvényi háttér:
- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
- értelmében tanévenként vizsgát szervezünk a diákoknak. Ezt a meghallgatást – az intézmény programjaihoz igazodva - évközben tartjuk, január (féléves meghallgatás) és június (vizsga) hónapban.
- Vizsga szabályai:
- Valamennyi tantárgyból, minden évfolyamon kötelező.
- Kérésre több évfolyamból összevont vizsga tehető.
- A vizsga anyaga a szakok követelményszintjében meghatározottak szerint.
- A tanszak tanárai egyenként, illetve kamaracsoportokban hallgatják meg a diákokat.
- A vizsgán hallottakat érdemjeggyel értékelik.

Művészeti alapvizsga, művészeti záróvizsga:

- Törvényi háttér:
- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
- értelmében tanévenként egy vizsgát szervezünk a diákoknak.
- Vizsgabizottság:

Tagjai: a tanszak tanárai

- Vizsga anyaga:

A pedagógiai programban meghatározottak szerint

- Értékelés:

A vizsgabizottság érdemjeggyel értékeli az előadást, melyet bevezetnek a bizonyítványba is.

- A vizsgára jelentkezés feltétele:

Nem kötelező a részvétel.

Az alapfokról a továbbképzőbe lépés feltétele a művészeti alapvizsga letétele.

A művészeti záróvizsga az alapfokú művészetoktatási intézményben folytatott tanulmányok sikeres befejezését jelenti.

Improvizáció

Az improvizáció, mint választható tantárgy feladata az egész hangzó világ elemeiből kiindulva, az egyszerűtől a bonyolult felé haladó, szisztematikusan egymásra épülő improvizációs és kompozíciós gyakorlatok sorozatán keresztül, a növendékek kreatív zenei képességeinek kifejlesztése és folyamatos fejlesztése. Ezzel szoros összefüggésben és párhuzamosan az alkotó jellegű interpretációs készség kialakítása és az ehhez szükséges elméleti és hangszeres ismereteknek, az egyes képzési szinteken történő, optimális elsajátíttatása. Az interpretációs készség kialakítása a zeneművek hiteles és megfelelő szintű tolmácsolásához, valamint a növendékek improvizációinak és saját kompozícióinak előadásához egyaránt szükséges. A szakmai anyag tehát az improvizáció, a komponálás és az interpretáció hármas egységére épül.

Zeneterápia

Fejlesztési feladataink:

- Az önismeret fejlesztéséhez, szorongásoldásra, sajátos nevelési igényhez alkalmazkodó zenei fejlesztés végzése csoporton belül, egyéni sajátosságokhoz alkalmazkodó módszerek alkalmazásával;
- A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók integrálásának megsegítése zenei pályára készülő növendékek számára;
- Az eltérések terápiás kezelése a zene erejével, csökkenti a lámpalázat, önbizalom növelő, kommunikáció elősegítése, kapcsolatteremtés megsegítése, önkifejezés;
- A hangszertanulást támogató, fejlesztő módszerek alkalmazása, színpadi önkifejezés, érzelmek kifejezése a zene által, kreativitás;
- Önértékelés, önreflexió kialakítása;

- *Céljaink:* Az egyéni eltérések leküzdése a zene segítségével, felzárkóztatás, pozitív megerősítés;
 - *Követelmény:* Nem tanórai elvárásokat kell teljesíteni a választható tanórán
 - Heti 2x45 perces foglalkozáson való részvétel;
 - Az évfolyamnak megfelelő minimális követelmény szint elérése;
- Tananyag: Egyéni haladási tempó alkalmazása;
- Beszámoló: Tanév végén egy alkalommal

„A tanulók képesség- kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”

EFOP 3.2.6.-16-2016-00001

EFOP 3.2.6.-16-2016-00001 számú „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is) , valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

A partner egyetem az átadott tananyagokhoz és módszertani támogató dokumentumokhoz a projekt futam idejében és annak fenntartási szakaszában korlátlan elektronikus hozzáférést biztosít.

2. Boldog Iskola Program

A Kökényösi Gimnázium Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolája, mint tagintézmény a 2019-20-as tanévben pályázott a boldog iskola címre.

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatói intézmények számára „Boldog Iskola” cím elnyerésére.

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez. A Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat, kiegyensúlyozottabbá válnak, és jobban teljesítenek a gyerekek.

A pályázat egyik feltétele, hogy az iskola legalább egy tanulócsoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja.

A sikeres pályázat másik feltétele a Boldog Iskola program megjelenítése az intézmény pedagógiai programjában.

Célunk:

- Tolerancia: egymás elfogadása, a közösségi lét, szolidaritás.
- Az önismereten alapuló öntudat, amely egyben a másik ember tisztelete is.
- A nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása, a szeretet.
- A problémamegoldás képességének a kifejlesztése, mert tanulni csak az élethelyzetből adódó problémák megoldásával lehet. E nélkül nem tud kifejlődni a jellem, a személyiség.
- Az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés élményével gazdagodás a mindennapi gyakorlatban.
- A vitakultúra elemeinek (bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés, a nyelvi megformálás) folyamatos alkalmazása.
- Minél szélesebb körű önkifejezési lehetőségek biztosítása.
- A saját lehetőségek értékes erőforrásként való megélése.
- Az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A környezet egészére, önmagunkra irányuló helyes, pozitív irányú cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása.
- Az identitásélmény (önismeret és autonóm világkép) kialakítása, illetve a mind jobb önismeret következtében az önépítés iránti igény felkeltése, fejlesztése. Kitartás, céltudatosság és elkötelezettség a célok megvalósításában.

A Boldogságórák: A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömmök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Csoportjaink havonta legalább egy boldogságórát tartanak, ahol feldolgozzák az adott témát. Ha lehetőség van rá, a téma anyagát folyamatosan, több órán keresztül javasolt feldolgozni. Egyéni és csoportos oktatásban is az órákba épített anyag lehet. A témák feldolgozásánál az iskolára jellemző tanulószervezési eljárásokat alkalmazzuk, szem előtt tartva az adaptív oktatás ismérveit. Az iskolai munkatervben feltüntetjük a Boldog iskola program felelősét, a program munkatervünkben is megjelenik.

3. Az intézmény helyi tanterve

Helyi tantervünkben a nevelőtestület elfogadta a 27/1998. (VI.10.) MKM rendeletnek az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet által történt módosítását.

Azok a diákok, akik intézményünkben a 2011/12 tanévben, vagy az utána induló tanévekben kezdik meg alapfokú tanulmányaikat, azoknak a 27/1998. (VI.10.) MKM rendeletnek a 3.3.1.1. számú melléklete alapján történik a képzése.

A művészetoktatás tantervi programja részletezett, kerettanterv jellegű. Ezért a program saját tantervi kiegészítéssel (10%) alkalmas helyi tantervként.

A minisztérium által kiadott tantervet fogadjuk el helyi tantervi programnak.

A programban megfogalmazzuk a művészeti nevelés általános célkitűzéseit, az egyes művészeti területek cél- és feladatrendszerét, a specifikus, de még mindig általános nevelési elveket. Meghatározzuk az adott hangszerre, művészeti tevékenységre vonatkozó célokat, feladatokat. Nem részletezzük a tananyagot, abban a minisztérium által kiadott tanterv ide vonatkozó részleteit tartjuk irányadónak. és mozgáskultúrára nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek

Az alapfokú művészetoktatás célrendszere és funkciói intézményünkben

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei, képzőművészeti és mozgáskultúrára nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A néptánc oktatás megismerteti a tanulókat az egyes tájegységek táncaival. népviseletével, népdalaival, játékaival.

A képzőművészet oktatása során tanulóink megismerkednek a különböző technikákkal, a művészettörténeti alkotásokkal. Megtanulnak nemcsak nézni, hanem meglátni dolgokat.

Az alapfokú művészetoktatás fejlesztési követelményei, feladatai intézményünkben

A zeneoktatás általános fejlesztési területei:

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása. A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben. Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése. A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

A jazz-zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a jazz-zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a jazztanuláshoz szükséges kompetenciákat. Zenei előtanulmány ajánlott.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység.

- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

- Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

- A jazz- és általános zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

- A jazz- és klasszikus zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a jazz történetének, stílusainak és a jazzirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

- A kortárs zene befogadására nevelés.

- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

- Tehetséggondozás.

- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás

- A jazz-zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

Képzőművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei:

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és természeti környezet esztétikumára, szépségére. Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

A tanuló ösztönzése az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, művészi kifejező eszközök alkalmazására.

A tanuló felkészítése a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisre, a képi gondolkodásra, vizuális absztrakcióra, a tapasztalat, képzelet utáni ábrázolásra.

Tegye lehetővé a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését. Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkot magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

- Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

A rajz – festés - mintázás tantárgy, vizuális alapozó gyakorlatok biztosítja a képző- és iparművészeti alapozást.

A műhely előkészítők, grafika és festészet alapjai foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg.

A néptánc oktatás általános fejlesztési követelményei

- A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál.

- A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

- A tanszak feladata, hogy megismertesse a tanulóval a hagyományos népi játékokat, a mozgás variációs lehetőségeit, a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet.

- Alakítsa ki a tanulóknál a rendszeres munka természetes igényét, a megfelelő munkafegyelmet.

- A művészi előadásmód kivitelezését.

- Fejlessze a tanuló mozgáskultúráját, ritmusérzékét, állóképességét, hallását, valamint alakítsa ki ízlését, kritikai készségét.

- Ösztönözze a tanulót a közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt.

- Tudatosítsa a tanulóknál a tánc történeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt. A tánc nyitottá teszi a személyiséget a folklór iránt.

- Célunka tanuló irányítása szakirányú továbbtanulásra, az amatőr táncéletbe való bekapcsolására.

4. Esélyegyenlőségi program

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység: Iskolatípusunk önkéntes, egyéni motivációt kívánó oktatási formája gyakran eleve kiszűri, vagy sokszor el sem juttatja a művészeti ágak tanuláshoz a tanulók közül a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeket.

Ugyanakkor mással nem pótolható lehetőségünk adódik – szintén a sajátos, egyénre szabott nevelési – oktatási forma miatt – arra, hogy a hozzánk kerülőket ebben segítsük. Ezt a feladatot a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás során végezzük el.

Tapasztalataink szerint beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdeniük a tanulóknak, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak, az együttalkotásnak és a gyakori rendezvényeknek köszönhető. Tanulási kudarc a képzés tematikája alapján nem jellemző. Azonban azt fontos kiemelni, hogy az alapfokú művészetoktatásban résztvevő gyerekek sokkal jobban teljesítenek a közismereti iskolákban, mint a művészeti iskolába iratkozás előtt. A jelenség hátterében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll. A művészettel foglalkozó gyerekek gyakran találhatnak arra alkalmat, hogy feszültségeiket „kivetítsék, kialkossák, kimuzsikálják” magukból. Ezáltal eredményesebb tanulásra lesznek képesek, a tanulási kudarcokat kezelésben is segítséget kapnak a művésztől.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése – esélyegyenlőségi program:

Ma sokszor felvetődik az esélyegyenlőség kérdése. Nem indulhatunk mindannyian egyenlő esélyekkel.

A hátrányos helyzet leküzdését segítő tényezők:

- Család: az iskola nélkülözhetetlen partnere. Az iskola és a család között a legfontosabb kapocs a gyermek. Az ő fejlődése, érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát. A család, amikor az iskolánkat választja, megtisztel bennünket bizalmával. Ennek kell megfelelnünk magabiztos szaktudással, korrekt, kulturált és toleráns magatartással, bizonyítva, hogy tanári személyiségünk a számukra a lehető legjobb választás volt.

- Személyes kapcsolat, családi légkör: pedagógussal, társakkal, szakmai csoportokkal. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében többször előfordulnak a deviáns viselkedési formák. Családias légkörrel, beszélgetéssel, kiemelkedő feladatokkal történő megbízással kezeljük ezeket a helyzeteket. Feladatmegoldásaikban még jobban ügyelünk a fokozatosság elvére.
- Tananyag, hangszerek biztosítása: A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepe van annak a lehetőségnek, hogy jó minőségű hangszereket, kottákat tudunk biztosítani a hangszeres oktatáshoz.
- A közösség hátránykompenzációs hatása: Minden tanuló részt vehet zenekaraink, kamaracsoportjaink munkájában. A közös művészi munka és élmény is segít leküzdeni a tanulók közti esélyegyenlőségi különbségeket.
- Pénzügyi támogatás: A művészetoktatás térítésköteles oktatási forma. A hátrányos helyzetű gyermekek részére a törvény térítésdíj-mentességet biztosít. Az ideiglenes nehézségekkel küszködő családok részére lehetővé tettük a részletfizetési lehetőséget.

5. Az iskola ellenőrzési- és értékelési rendszere

Az intézmény munkájának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja a végzett munka értékelése, a nevelés-oktatás eredményességének megítélése, a működés jogszerűségének vizsgálata és biztosítása.

Az iskola belső ellenőrzésének feladatai:

- Szakmai tevékenységgel összefüggő ellenőrzési feladatok (nevelő-oktató munka ellenőrzése)
- Gazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladatok (készlet- és energiagazdálkodás, tárgyi eszközgazdálkodás, érdekeltségi rendszer stb.)

A folyamatos belső ellenőrzés megszervezéséért, hatékony működéséért a művészeti iskola vezetője a felelős.

A belső ellenőrzési rendszer átfogja az iskolai nevelő-oktató munka egészét és biztosítja az ellenőrzés során felmerülő hibák, helytelen intézkedések kellő időben történő feltárását, fokozza a munka hatékonyságát.

Az iskola belső ellenőrzésekor az alábbi követelményeket kell figyelembe venni:

- segítse elő a nevelés-oktatás hatékonyságának javulását,

- a tantervi követelményeknek megfelelően kérje számon az eredményeket a pedagógusoktól, segítse elő a szakmai és egyéb feladatok legésszerűbb, leggazdaságosabb ellátását, továbbá a belső rendet, a tulajdon védelmét,
- támogassa a helyi kezdeményezéseket, ugyanakkor kellő időben jelezzen az intézmény működése során felmerülő megalapozatlan, helytelen intézkedésekre, hibákra, az ellenőrzés tartsa tiszteletben a nevelők módszertani önállóságát, ezáltal az elért eredmények tükrében értékelje tevékenységüket.

Az ellenőrzés szintjei:

- vezetői
- tanszakvezetői,
- kijelölt pedagógusok egy-egy feladatnál

Az ellenőrzést végzőknek jelentési és beszámolási kötelezettségük van az igazgató számára.

Az ellenőrzés jellege lehet: időszakos, állandó, kiemelt, speciális, bejelentett, bejelentés nélküli, alkalmoszerű.

Az ellenőrzés lebonyolításának legfontosabb szabálya a tervszerűség.

Az ellenőrzési terv az alábbiakat tartalmazza:

- az ellenőrizendő területeket, szaktárgyakat, szervezeti egységet,
- az ellenőrzés célját (témaellenőrzés, céllellenőrzés, utóellenőrzés),
- az ellenőrzés jellegét,
- az ellenőrzés formáját,
- az ellenőrzést végző személy, személyek megjelölését,
- az ellenőrzendő időszak megjelölését (kezdő és befejező időpontját),
- a programot, tervet kiadó vezető aláírását.

Az ellenőrzés formái változatosak, a bennük való választás függ az ellenőrzés területétől és az ellenőrzés céljától.

Az ellenőrzés formái:

- óraellenőrzés,
- növendékhangverseny,
- meghallgatások, vizsgák,
- megyei, regionális, országos találkozók, versenyek,

- tanórán kívüli tevékenység,
- beszámoltatás, kiállítások, hangversenyek,
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- eredményvizsgálatok, felmérések,
- helyszíni ellenőrzések.

Az ellenőrzés tapasztalatairól akkor készítünk írásos feljegyzést, ha a pedagógus teljesítményét értékeljük, vagy egy-egy szélesebb körű vizsgálatot végzünk.

Az intézményben folyó munka értékelése, mérése

Az értékelés alapja az ellenőrzés során szerzett tapasztalat jelenti a végzett munka eredményeinek (jó és rossz) számbavételét. Az értékelés célja a jobbítás és az ezzel kapcsolatos újabb feladatok meghatározása. Az alábbi értékelési formákat alkalmazzuk attól függően, hogy milyen területet vagy kit és mit értékelünk:

- jelentések,
- beszámolók (nevelőtestületnek, fenntartónak),
- egyéni vagy tanszaki megbeszélések,
- minősítések (dolgozói),
- különböző jellegű értekezletek (osztályozó, év végi, félévi, nevelési).

A növendékek értékelésének formái:

- írásbeli
- szóbeli

Az írásbeli értékelés fajtái:

- **Szöveges:** az előképzőben és a zeneterápia foglalkozásban részesülő tanulók értékelése

Évközi értékelés: kifejtett szöveges (szóbeli, esetenként írásos) formában történik.

A tanulók félévi és év végi teljesítményének minősítésére az alábbi három fokozatot alkalmazzuk:

Kiválóan megfelelt: annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kimagaslóan teljesítette, rendszeresen részt vett a foglalkozásokon, szorgalmával felkészültségével segítette a tanuló társai munkáját is.

Jól megfelelt: annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kiemelkedően teljesítette.

Megfelelt: annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi minimumkövetelményeket teljesítette.

Nem felelt meg: annak a tanulónak a teljesítménye, aki a tantárgy adott évfolyamra előírt minimumkövetelményeit nem teljesítette.

- *1-5 skálájú érdemjeggyel* (alapfokon, továbbképzőben)

Az értékelés alapja és fokmérője: az alapfokú művészetoktatás követelményeinek teljesítése, illetve értékeljük a növendék hozzáállását, azaz szorgalmát az iskolai tevékenysége során.

Az értékelés gyakorisága:

- szóbeli: folyamatosan a tanév során,
- írásbeli: havonta, félévkor, év végén.

A mérés

A tanulási eredmények értékelésénél intézményünkben a produkciók minőségének folyamatos visszajelzése mellett a szummatív értékelés fog dominálni, melynek célja egy hosszabb tanulási szakasz eredményeinek megállapítása. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a teljesítendő, elvárható követelményeknek a tudását az alapfok és a továbbképző évfolyam befejezésére írja elő a növendékek számára, ezzel lehetőséget kíván adni a tudásuk elmélyítéséhez, az egyéni fejlődési különbségek, a gyorsabb vagy lassúbb tanulási tempó figyelembevételéhez.

6. Az alkalmazható kották (könyvek), egyéb taneszközök kiválasztásának elvei

Az alapfokú művészetoktatási intézményekben javasolt kották és segédeszközök jegyzékét a tanszakokra lebontott tantervi előírások tartalmazzák. A tanszakok az éves program összeállításakor részletesen megvitatják a javasolt irodalom jegyzékét. Az általános és konkrét pedagógiai céljaink megvalósítása érdekében a hangszeres növendékeknel egyéni tananyagot állapítunk meg (részletesen a főtárgyi naplóban olvasható), s ehhez választjuk a használni kívánt kottákat. A csoportos óránál a csoport számára legmegfelelőbb tananyagot (kotta, segédeszközök) az adott osztály szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet, képzőművészet és néptánc tanára határozza meg. A konkrét tananyag a csoportos órák naplóiban kerül rögzítésre.

A kamaracsoportoknál, zenekaroknál az együttesek szakmai képességeinek és személyi feltételeinek megfelelő kottaanyagot használunk, figyelembe véve a tanterv szakmai és zenei javaslatait is.

Az oktatásban, képzésben használatos tankönyvek, munkafüzetek kiválasztásakor a megjelenő hivatalos kottajegyzéket kell alapul venni.

Az iskola által használt tankönyvek, segédletek jegyzékét és azok árát a jogszabályi előírásoknak megfelelően az érdekeltek tudomására kell hozni.

7. A művészeti iskola képzési rendje

Beiskolázás

- Korhatára: a 6. évet betöltött és 22 évet be nem töltött tanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló

6 éves kor alatt zene – és képzőművészeti óvodai foglalkozásokat tartunk.

Kérésre kis létszámban 22 év feletti növendékek is igénybe vehetik képzéseinket.

Képzési idő: 12 év (maximálisan)

A képzés szakaszai (tagolódása):

- előképző: max. 2 év
- alapfok: max. 6 év
- továbbképző: max. 4 év

Tanszakok:

- Fúvós, ütő tanszak
- Vonós tanszak
- Zongora tanszak
- Szolfézs, zenetörténet, magánének tanszak
- Kamarazene, zenekar tanszak
- Népzene tanszak
- Jazz zene- pengetős tanszak
- Képzőművészet – festészet tanszak
- Néptánc tanszak

2011-től Zeneművészeti ág:

Klasszikus zene

- Fafúvós tanszak és tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott
- Rézfúvós tanszak és tantárgyai: trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba
- Akkordikus tanszak és tantárgyai: gitár, ütő
- Billentyűs tanszak és tantárgyai: zongora
- Vonós tanszak és tantárgyai: hegedű, gordonka

- Vokális tanszak és tantárgya: magánének
- Zeneismeret tanszak és tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, improvizáció, zeneterápia
- Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórustanszak
Népzene
 - vonós tanszakElektroakusztikus zene
 - billentyűs
- Vonós tanszak és tantárgyai: hegedű, gordonka
- Vokális tanszak és tantárgya: magánének
- Zeneismeret tanszak és tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, improvizáció, zeneterápia
- Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórustanszak
Népzene
 - vonós tanszakElektroakusztikus zene
 - billentyűsJazz zene
- Jazz basszusgitár

Táncművészeti ág

- néptánc

Képző- és iparművészeti ág

- képzőművészet

A képzés formája:

- Egyéni:
Régi: Fúvós, ütő, vonós, zongora, magánének, népi zene tanszakokon
Új: fafúvós, rézfúvós, akkordikus, billentyűs, vonós, vokális, pengetős
- Csoportos:
Régi: Szolfézs, zenetörténet, kamarazene, zenekar, képzőművészet, néptánc
Új: zeneismeret, képzőművészet, néptánc, improvizáció, zeneterápia

Csoportlétszámok:

- Szolfézs, zenetörténet tanszakon min. 8, max. 15 fő
- Kamarazenénél min. 2, max. 15 fő
- Zenekarnál a 15 főt is meghaladhatja
- Néptáncnál, képzőművészetnél min. 10, max. 20 fő

A képzés kimenetei:

- Művészeti alapvizsga: az alapfok befejeztével (követelményszint: az alapfok utolsó évfolyama szerint)
- Művészeti záróvizsga: a továbbképző befejeztével (követelményszint: a továbbképző utolsó évfolyama szerint)

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményszintjének kidolgozási szempontjai a helyi tantervben olvashatók.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményszintje tanszakonként, illetve hangszerenként került rögzítésre.

A tanulói jogviszony

Minden tanév május, illetve szeptember kijelölt napján felvételi vizsgát tartunk. Az eredményes felvételi után a növendékek beiratkoznak intézményünkbe, s szeptembertől megkezdhetik előképző vagy hangszeres és szolfézs tanulmányaikat. A más hangszerre való áttérés lehetősége indokolt esetben megoldható.

A felvételi követelménye: jó ritmus és halláskészség, néhány gyermekdal vagy népdal ismerete. A hangszeres felvételi alkalmával mindezek mellett a választott vagy javasolt hangszerhez tartozó fizikális, manuális készségek vizsgálata.

A térítési díj

A művészeti iskolába beiratkozott növendékek térítési díjat fizetnek. (229/2012 (VIII. 28.) Korm. rend. 34 - 35.§.)

Tandíj fizetése

A tandíjfizetési kötelezettség körébe tartozó szolgáltatásokat a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rend. 36. § szabályozza.

A részletes szabályozást a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

Tantárgyak

Zeneművészeti ág

Klasszikus zene:

Akkordikus: gitár, ütő

Billentyűs: zongora

Fafúvós: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, oboa

Rézfúvós: trombita, kürt, harsona, tuba

Vonós: hegedű, gordonka, brácsa, nagybőgő

Vokális: magánének

Kötelezően választható: szolfézs, kamarazene, kórus, zeneelmélet, zenekar, zenetörténet

Választható tantárgy: improvizáció, zeneterápia

Elektroakusztikus zene:

klasszikus szintetizátor

szintetizátor-keyboard

kötelező tantárgy: szolfézs

kötelezően választható: kamarazene, szolfézs, zenetörténet

Népzene:

Vonós tanszak: népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő

Vokális tanszak: népi ének

Kötelező: szolfézs

Kötelezően választható: népi kamarazene, népi zenekar

Jazz zene:

Pengetős tanszak: jazz-basszusgitár

kötelező tantárgy: szolfézs

kötelezően választható: improvizáció

Táncművészeti ág

Tantárgy: népi játék (Ek), néptánc (1-10. évf.)

Választható: folklórismeret (3-6. évf.) tánc történet (7-10. évf.)

A művészetoktatás tantervi programja részletezett, kerettanterv jellegű. Ezért a program saját tantervi kiegészítéssel (10%) alkalmas helyi tantervként.

A minisztérium által kiadott tantervet fogadjuk el helyi tantervi programnak. Az egyes hangszerek között kevés az átjárhatóság, vagy az egyiket, vagy a másikat kell választani a tanulónak, elsajátítani a játéktechnikákat, kifejezési formákat, eszközöket.

Azonban mégis találkoznak, integrálódnak az egyes hangszerek, pl. a kamarazenében, zenekarban, énekkarban, a közös zenélésben. Vannak olyan tanulók, akik több hangszer, művészeti ág tanulására is alkalmasak, tehetségesek, és képesek arra, hogy egyidejűleg több művészeti ágban eredményesen tanuljanak.

A programban megfogalmazzuk a művészeti nevelés általános célkitűzéseit, az egyes művészeti területek cél- és feladatrendszerét, a specifikus, de még mindig általános nevelési elveket. Meghatározzuk az adott hangszerre, művészeti tevékenységre vonatkozó célokat, feladatokat. Nem részletezzük a tananyagot, abban a minisztérium által kiadott tanterv ide vonatkozó részleteit tartjuk irányadónak.

Képzőművészeti ág

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Művészettörténet (3–10. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig:

Grafika és festészet tanszak – Grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgyak:

Művészettörténet (3–10 évfolyam)

Évfolyamok száma (zeneművészet)

„A” tagozaton

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai, zeneterápia

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár, tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok									
	Elő- képző	Alapfok				Továbbképző				
	(1)	1	2	3	4	5	6	7	8	
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2					
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	
Összes óra:	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	

A képzés évfolyamainak számai

(1)+6 évfolyam: magánének

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más zenei műfajok (népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene) valamint más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció, zeneterápia: 2-8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1-2. és 1. évfolyam 5 perc

2-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok - alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora, orgona, csembaló főtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai, zeneterápia

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, ütő, gitár, zongora, hegedű, gordonka

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok								
	Előképző	Alapfok				Továbbképző			
		(1)	(1)	2	3	4	5	6	7
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(1 +1)+5 évfolyam: magánének

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3-4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak:

A teljes képzési időben minimum 30 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok - csoportos képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet-zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, improvizáció valamint népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai, zeneterápia

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1-2)	(1-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Az első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A zenetörténet-zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak főtárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

szolfézs kötelező: (2)+4 évfolyam (előképző 1-2) + alapfok 1-4. évfolyam

zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

improvizáció, zeneterápia: 2+6+4 évfolyam, választható tantárgyként az előképző évfolyamoktól tanulható

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc

kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene, zeneterápia: 2-8 fő

Korrepetíció (zongorakiséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1-2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

„B” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs

Kötelező tantárgy: zongora

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, improvizáció zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai, zeneterápia

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

4+4 évfolyam: szolfézs

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene, zeneterápia: 2-8 fő

Korrepetíció: a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve zongora, gitár, tantárgyak)

Eltérő hangsúlyok a különböző képzési szakaszokban

	Előkészítő 1–2. és alapfok 1–6. évfolyamain	Továbbképző 7–10. évfolyamain
Célok	Képességek, készségek fejlesztése, kiemelten: érzékelés; megfigyelés; önismeret; kifejezés; problémamegoldás; kommunikáció; empátia; koncentráció; együtműködés közös játékban, gyakorlatokban, produkcióban.	Képességek, készségek fejlesztése, tehetséggondozás, kiemelten: alkotás; művészi kommunikáció; egyéni feladatmegoldás; együtműködés az alkotófolyamatban; önértékelés.

Kökönyösi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

	Köznapi és alapvető zenei kifejezésformák megtapasztaltatása.	A zenének, mint művészi kommunikációs formának a megtapasztaltatása.
	Indirekt ismeretközlés, képességfejlesztés.	A tudatosság kialakítása, fejlesztése valamennyi tevékenység során.
Feladatok	A zenei kommunikáció általános (köznapi) formáinak fejlesztése, gyakoroltatása.	Zenei, hangszertechnikai képzés.
	Alapvető, a befogadást elősegítő zenei, hangszerismeretek közvetítése.	Speciális, a zenei előadást, játékmódot elősegítő zenei ismeretek közvetítése.
Eszközök és eljárások	A zenei, hangszertechnikai ismereteket elősegítő módszerek alkalmazása.	A művészi előadásmódot, az önálló tanulást, önfejlesztést elősegítő módszer alkalmazása.
	Csoportos (kamarazene, zenekar) és egyéni tanulás (gyakorlás), feladatvégzés.	Kamara, zenekari zenei tevékenységre koncentrált képzés, szólisztikus, művész előadásmódot fejlesztő módszerek alkalmazása.
	A tanári irányítás túlsúlya.	Minél több önálló munka lehetősége.
	A tanulói munka folyamatos egyeztetése, tanári értékelése.	A tanuló önértékelésre ösztönzése.

Óraszámok (hetenként) - zeneművészet

Előképző	2 x 45 perc
Szolfézs	2 x 45 perc
Zenetörténet	2 x 45 perc
Hangszer, magánének („A” tag.)	2 x 30 perc
Hangszer, magánének („B” tag.)	2 x 45 perc
Kamarazene	1 x 45 perc, ill. 2 x 45 perc
Kötelező zongora	1 x 30 perc, szolfézs főtanszakon 1 x 45 perc
Zenekar, kórus	2 x 45 perc
Második hangszer („A” tag.)	2 x 30 perc
Második hangszer („B” tag.)	2 x 45 perc
Tehetség gondozás	1 x 60 perc

Az 5. főtárgyi osztálytól kezdődően, aki a csoportos fúvós-, illetve vonószeneekart, kamarazenét, zenetörténet- zeneirodalmat, improvizációt, zeneterápiát választja, heti 2 x 45 percben, nem kötelező szolfézsra járni.

Korrepetíció

Tanári igény szerint

Hosszú tanszak

„A” tagozat

1. évfolyamig 5 perc

2-3 évfolyamon 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozat

2. évfolyamon 10 perc

3-4. évfolyamon 15 perc

5. évfolyamtól 20 perc

Rövid tanszak

„A” tag. tagozat

1. évfolyamig 5 perc

2. évfolyam 10 perc

3. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozat

2. évfolyamon 15 perc

3. évfolyamtól 20 perc

Magánének tanszakon

„A” tagozat

20 perc

„B” tagozat

30 perc

Jazz zene:

Pengetős tanszakon

Óraterv

Tantárgya	Évfolyamok					
	Alapfok					
	1	2	3	4	5	6
Fő tárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	1	1	1	1	1	1
	+	+	+	+	+	+
Választható tantárgy	1	1	1	1	1	1
Összes óra	2	2	2	2	2	2
Összes óra	4	4	4	4	4	4
	-	-	-	-	-	-
	6	6	6	6	6	6

Fő tárgy (egyéni): hangszeres és vokális tanszakok tantárgyai

Kötelező tantárgy (csoportos): jazz-szolfézs és jazz-irodalom az 1. és 2. alapfokú évfolyamon, jazz-elmélet 3-6. évfolyamban, zenekari gyakorlat 3-6. évfolyamban.

Választható tantárgy: zongora a 3-6. évfolyamban, második hangszer, jazz-ének, zenekari gyakorlat, valamint a klasszikus - zene, a népzene, az elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai.

A képzés évfolyamainak száma:

6 évfolyam: a hangszeres és vokális tantárgyaknál - a „B” tagozat a harmadik évfolyamtól ajánlott

4 évfolyam: jazz-elmélet, zenekari gyakorlat, zongora melléktárgy

2 évfolyam: jazz-szolfézs, jazz-irodalom

A tanítási órák időtartama:

Fő tárgy: „A” tagozaton minimum 2x 30 perc egyéni, „B” tagozaton minimum 2 x 45 perc egyéni.

Kötelező tantárgy: minimum 1+1 x 45 perc (csoportos)

Választható tantárgy:

Csoportos foglalkozás: minimum 1 x 45 perc (Zenekari gyakorlat a minimum 2 fő).

Egyéni foglalkozás: minimum 1 x 30 perc

Néptánc tanszakon

Óraterv:

Előképző 1-2.

Alapfok 1-6.

- Kötelező tárgy: Népi játék, néptánc heti 2 óra
- Szabadon választott tárgy heti 2 óra
- Összesen 2-4 óra

- Kötelező tárgy: Néptánc heti 3-4 óra
- Kötelezően választható, illetve szabadon választható 1-1
- Összesen: 4-6 óra Továbbképző 7-10.
- Kötelező tárgy: Néptánc heti 3-4 óra
- Kötelezően választható, illetve szabadon választható 1-1
- Összesen: 4-6 óra

Az adott tanszakokon az óratervet az évfolyamok számának megfelelően kell érteni.

Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie. Fő tárgy: népi játék, néptánc

Kötelező tárgy: Folklórismeret, tánc történet

Kötelezően választható tárgy: folklórismeret, tánc történet

Választható tárgy: A tanszak bármely, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati tantárgya

Óraszámok (hetenként) Előkészítő 2 x 45 perc

Alapfok 3-4 x 45 perc

Tánc történet 1 x 45 perc

Folklórismeret 1 x 45 perc

Népi ének 1 x 45 perc

Néptánc

A képzés struktúrája

Tantárgyak

Főtárgy:

Népi játék (1-2. előkészítő évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret

Tánc történet

Választható tantárgyak:

Népi játék (1-2. előkészítő évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3	3	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1					1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

Képző- és iparművészet

A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1-2. évfolyam + 1-3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1-3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1-10. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyama)

Népművészet (1-10. évfolyam)

Művészettörténet (3-10. évfolyam)

Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1-10. évfolyam)

Választható tantárgyak:

Népművészet (1-10. évfolyam)

Művészettörténet (3-10 évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg.

Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszámára 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

- 2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok
- 3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai
- 3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Fém- és zománcműves műhelygyakorlat, Fotó és film műhelygyakorlat, Grafika és festészet műhelygyakorlat, Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat, Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat, Textil- és bőrműves műhelygyakorlat

A tanítási órák ideje: 45 perc

2011.09.01-től:

Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie. (vizuális alapozó gyakorlat)

Kötelező tárgy: vizuális alkotó gyakorlat
grafika és festészet alapjai, grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tantárgya: grafika és festészet műhelygyakorlat
Óraszámok (hetenként)

Előkészítő

Vizuális alapismeretek 2 x 45 perc

Alapfok

Rajz – festés – mintázás 2 x 45 perc

1 - 2. évfolyam – műhely előkészítő 2 x 45 perc

3 – 6 műhelygyakorlat 2 x 45 perc

Továbbképző

Rajz – festés – mintázás 2 x 45 perc

Műhelygyakorlat 2 x 45 perc

2011. 09. 01-től

Előkészítő

Vizuális alapozó gyakorlat 2 x 45 perc

Alapfok

Vizuális alkotó gyakorlat 2 x 45 perc

1 - 2. évfolyam – grafika és festészet alapjai 2 x 45 perc

3 – 6. évfolyam - grafika és festészet műhelygyak. 2 x45 perc

Továbbképző

Vizuális alkotó gyakorlat 2 x 45 perc Grafika és festészet műhelygyakorlat 2 x 45 perc

8. Képzőművészeti képzés az abaligeti telephelyen

8.1 Képzési rend

A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

A képzőművészeti képzés rendszere, az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámjai:

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
<u>Főtárgy</u>	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam: 2 előképző, 6 alapfokú, 4 továbbképző

Tanítási órák ideje: 45 perc

Tanszak és óraterv

Képzőművészeti tanszak (előképző 1-2. évfolyam, alapfok 1-3. évfolyam)

Tanszakok - főtárgyak: alapfok 4. évfolyamtól, továbbképző 10. évfolyamig Grafika és festészet

tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Tantárgyak:

Főtárgy: vizuális alapozó gyakorlat, grafika és festészet alapjai, műhelygyakorlat

Kötelező tárgy: vizuális alkotógyakorlat

Választható tantárgyak: vizuális alapozó gyakorlat, népművészet, művészettörténet

A tanszak szakirányú feladatai, fejlesztései, követelményei

Grafika és festészet tanszak

A grafikai műhelygyakorlat programjának alapvető feladata, hogy a tanulókkal megismertesse az egyedi és sokszorosított grafikai eljárásokat, és a grafika két fő területét: a képgrafikát és az alkalmazott grafikát.

Az alapfok végén a tanuló ismerje és legyen képes alkalmazni:

- a grafikai tevékenységhez szükséges anyagokat, eszközöket, szerszámokat és a grafikai szaknyelvet,
- a tanult grafikai technikákat,
- az egyedi és sokszorosított grafika technikai lehetőségeit,
- különösen a magasnyomó eljárások területét,
- a nyomtatáshoz és dűckészítéshez szükséges alkalmas anyagokat (papírok, linó, fa).

Legyen tájékozott a grafika történetében, művészettörténetében.

A tanulók képesek legyenek

- az esztétikus képi megjelenítésre mind a tanult egyedi rajztechnikákkal, mind a sokszorosított grafikában.
- az önálló motívumgyűjtésre, vázlatkészítésre, átírásra, tervezésre, dúcra dolgozásra, nyomtatásra.

A továbbképző végén a tanuló ismerje:

- a legújabb nemzetközi és magyar grafikai törekvéseket és kiemelkedő képviselőit

A tanuló legyen képes:

- a magasnyomó eljárások alkalmazása mellett mélynyomó és kevert technikák alkalmazására is,
- alkalmazott grafikák (könyv, lemezborító, plakát) tervezésére és kivitelezésére, illusztrációk készítésére, kiállításra alkalmas grafikák alkotására.

Az alapfok végén a tanuló ismerje, és legyen képes:

- a hagyományos festészeti technikák alkalmazására,
- önálló kompozíciók alkotására,
- a megismert munkafolyamatok önálló elvégzésére,
- síkban és térben beállítás után és szabadon tárgyakat, alakokat, tájakat ábrázolni.

A tanulónak a továbbképző végén ismerje, és legyen képes:

- a festészet technikai eljárásait, a kompozíció és a perspektivikus ábrázolás törvényeit, a legmodernebb festészeti eljárásokat, a színpadi festészetet és a murális munkák készítésének módjait alkalmazni,
- a szaknyelvet használni,
- önálló festmények létrehozására, kiállításra alkalmas művek készítésére.

A tanuló legyen tájékozott a festészet történetében, ismerje a festészettörténet nagy alkotóit és alkotásait.

A tantárgyak részletes követelményeit a helyi tanterv tartalmazza.

V. MELLÉKLET

A KÖKÖNYÖSI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM,
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK MELLÉKLETE

AZ ELEKTRONIKUS NAPLÓ HASZNÁLATÁNAK SZABÁLYAI

Bevezető

Az elektronikus napló (továbbiakban e-napló) az iskola által üzemeltett olyan adatbázis kezelőalkalmazás, amelynek felhasználásával lehetővé válik az intézmény tanügy igazgatási, adminisztratív és oktatásmenedzsment jellegű feladatainak hatékony ellátása.

Elsődleges célja, hogy kiváltsa a papíralapú osztály- és csoportnapló használatát, egyszerűsítse a szaktanárok és az osztályfőnökök számára az adminisztrációs folyamatokat, továbbá világos, áttekinthető felületet adjon ezeknek a feladatoknak a gyors és hatékony végrehajtásához.

A szülői hozzáférés lehetőségével megteremtjük a feltételét annak, hogy a családok naprakész információkkal rendelkezzenek gyermekük iskolai előmenetelével kapcsolatban.

Kezelőfelülete Web-alapú, használatához internetkapcsolattal rendelkező számítógép, valamint egy azon futtatható böngészőprogram szükséges.

1. Az elektronikus napló működésének jogszabályi háttere

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012-es EMMI rendelet az iskolák számára kötelezően használatos nyomtatványként nevezi meg az osztálynapló (csoportnapló) használatát. A jogszabály a nyomtatvány kivitelével, formájával, tartalmával kapcsolatos **előírást nem tartalmaz**, nincs tehát közoktatási jogszabályi akadálya annak, hogy elektronikus osztálynapló, csoportnapló bevezetésére kerüljön sor.

2. Az e-napló felhasználói csoportjai

- Iskolavezetés

Az iskolavezetésnek automatikus hozzáférése van az e-napló teljes adatbázisához, az üzenetekhez és a hibabejelentésekhez. A titkárság, illetve a gazdasági ügyintéző az e-napló ún. intézményi adataihoz rendelkezik hozzáféréssel (névsor, alapadatok, OM azonosítók).

- Szaktanárok

Feladatuk:

- haladási napló vezetése
- tankör névsorok összeállítása, aktualizálása
- hiányzások, késések rögzítése
- osztályzatok beírása
- szaktanári üzenetek, bejegyzések rögzítése
- a napló adataiban történt változások nyomon követése
- kapcsolattartás a szülőkkel az „Üzenő” és a „Bejegyzések” felületeken keresztül
- témazáró dolgozatok előzetes bejelentése

- Osztályfőnökök

Feladatuk:

- az osztályukba tartozó diákok adatainak rögzítése, szükség szerint módosítása
- az adat változások bejelentése a titkárságon
- az osztályukra vonatkozó, a szaktanárok által beírt
 - haladási napló
 - hiányzások, késések
 - osztályzatok
 - szaktanári bejegyzések nyomon követése
- igazolások kezelése
- kapcsolattartás a szülőkkel az „Üzenő” és a „Bejegyzések” felületeken keresztül
- félévi, év végi összesítések, statisztika elkészítése

- Szülők

- A szülők saját gyermekük naplóiinformációihoz kapnak olvasási jogot.
- A hozzáférésről az intézmény automatikusan gondoskodik a szülő belépését lehetővé tevő felhasználói név és jelszó megadásával.
- Amennyiben a szülő elfelejti jelszavát, gyermekén keresztül írásban új jelszót igényelhet a felület kezelőjétől, aki 3 munkanapon belül köteles azt biztosítani.
- Ha a tagintézményben kötelező a tájékoztatófüzet használat, akkor a szülő köteles minden hónap 10-éig gyermeke tájékoztatófüzetében aláírásával igazolni, hogy gyermeke osztályzatait, a rá vonatkozó információkat látta, és tudomásul vette.

- Diákok

- A diákok a rájuk vonatkozó információkhoz kapnak olvasási jogot.
- Az intézmény automatikusan gondoskodik a diák belépését lehetővé tevő felhasználói név és jelszó megadásáról.
- Amennyiben a diák elfelejti jelszavát, új jelszót igényelhet a felület kezelőjétől, aki 3 munkanapon belül köteles azt biztosítani.
- Ha a tagintézményben kötelező a tájékoztatófüzet használat, akkor a diák köteles minden hónap 10-éig a szülő által aláírt tájékoztató füzetét osztályfőnökének bemutatni.

- Rendszergazda/felületkezelő

A technikai eszközök és az informatikai infrastruktúra működésért, a rendszer frissítéséért, a napi mentésekért felelős. A rendszergazda/ a felület kezelője feladata a különböző hozzáférési szintek (szülő, diák, tanár, egyéb) folyamatos biztosítása.

3. Az e-naplórendszer működtetési feladatai a tanév során

A tanév elején

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
A napló megnyitása - felületkezelő	szeptember 1.	osztályfőnökök, iskolatitkár
Újonnan beiratkozott tanulók adatainak rögzítése	szeptember 1.	osztályfőnökök, iskolatitkár
Javítóvizsgák eredményei alapján az osztályok névsorának aktualizálása	első tanítási nap	igazgatóság, iskolatitkár
A tanév rendjének rögzítése az e-napló naptárában	szeptember 1.	igazgatóság
Végleges órarend rögzítése	szeptember 15.	igazgatóság, rendszergazda/is kola titkár
Végleges tankör névsorok rögzítése	szeptember 5. érettségi előkészítők: szeptember 15.	osztályfőnökök, szaktanárok

Tanév során

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Tanulói alapadatokban bekövetkezett változások, kimaradás, beiratkozás záradékolás rögzítése	bejelentést követő három munkanap	osztályfőnök, titkárság
Tankör névsori változások rögzítése (kizárólag indokolt esetekben) igazgatóság jóváhagyását követő	három munkanap	szaktanárok, osztályfőnök, igazgatóhelyettes
Hagyományos naplóvezetés: – haladási napló – osztályzatok – késések, hiányzások – dicséretes, fegyelmi fokozatok – témazárók előzetes bejelentése	folyamatos – következő hét hétfő 18 óra – helyettesítés: aznap – folyamatos – naponta – alkalmilag – dolgozat előtt egy héttel	szaktanárok
Utólagos adatbevitel kivételes, indokolt esetben	folyamatos	szaktanárok, iskolavezetés
Hiányzások igazolása	a hiányzás utolsó napjától számított első osztályfőnöki óra vagy 8 munkanap	osztályfőnökök
Napló vezetésének ellenőrzése	folyamatos	iskolavezetés
Biztonsági másolat készítése az e- napló teljes adatbázisáról	mindennap	rendszergazda
Osztályozó vizsgák, javító vizsgák, különbözeti vizsgák adatainak rögzítése	folyamatos	osztályfőnökök, szaktanárok, titkárság

Félévkor, tanév végén

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Javasolt magatartás-, szorgalomjegyek beírása	osztályozókonferencia napján	osztályfőnökök
Félévi, év végi osztályzatok rögzítése	osztályozókonferencia napján	szaktanárok

Év végi naplózárás, záradékolás

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
Záradékolási feladatok	tanévzáró értekezletet követő nap 18.00	iskolavezetés

Archiválás

Elvégzendő feladat	Határidő	Felelős
A végleges osztálynaplófájlok mentése, irattári és titkársági archiválása	a nyári szabadság előtti utolsó munkanap	rendszergazda, felületkezelő

4. Rendszerüzemeltetési szabályok

Az elektronikus napló használatának alapvető feltétele a technikai eszközök üzembiztos működése. A rendszer elemeinek meghibásodása esetén az alábbi eljárási szabályok érvényesek:

5. A tanári munkaállomás, illetve az iskolai hálózat meghibásodása

a) A tanár feladata:

1. a meghibásodás tényét jelezni a rendszergazdának/felületkezelőnek
2. a meghibásodás időtartama alatt az elektronikusan rögzítendő adatok papír alapú regisztrálása

b) A rendszergazda/felületkezelő feladata:

1. a hálózati kapcsolat helyreállítását megkezdeni a hiba bejelentését követő egy munkanapon belül a hiba pontos behatárolása, a hardver-, illetve szoftverhibák feltérképezése
2. az iskolavezetéssel egyeztetve a hiba kijavítása, indokolt esetben szakszerviz igénybevétele

6. Adatbázis-szerver meghibásodása

1. Ha a szerver meghibásodott, a szaktanárok a munkavégzés folyamatossága érdekében papír alapon rögzítik az adatokat.
2. A szaktanárok a szerver újra indítását követően folyamatosan pótolják a kiesésidőszakában keletkezett elmaradásokat.
3. A rendszergazda/felületkezelő haladéktalanul megkezdi a javítást, szükség esetén új gépet állít be, az adatbázist a legutóbbi biztonsági mentésből helyreállítja.

7. Illetéktelen hozzáférés

1. Az e-napló adatbázis-kezelő rendszer minden műveletről naplófeljegyzést készít, ezek tehát utólag feltérképezhetőek.
2. Az adatok illetéktelen módosításának gyanúja esetén a szaktanár köteles ezt azonnal jelezni az iskolavezetésnek és a felületkezelőnek, illetve köteles hozzáférési jelszavát haladéktalanul megváltoztatni.
3. Az illetéktelen hozzáférések elkerülése érdekében minden felhasználó köteles betartani a jelszavak biztonságos kezelésének szabályait (ld. Informatikai védelmi szabályzat). A felhasználók kötelesek a felhasználónevüket és különösen jelszavaikat biztonságosan tárolni, rendszeres időközönként megváltoztatni (erre rendszer automatikusan figyelmeztet) valamint ügyelni arra, hogy jelszavukat mások ne ismerhessék meg.

8. Záró rendelkezések

Az elektronikus napló a Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola informatikai rendszerének része, ezért használata a Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola Informatikai védelmi szabályzatának hatálya aláesik.

Jelen szabályzat, mely a Kökényösi Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának a része, 2023. szeptember 1-én lép hatályba.

Komló, 2023. szeptember 1.

Vámos Ágnes

Intézményvezető